OXSNS

~~22.50~~

S. Paulus, Epistolae, with the glossa ordinaria of Walafrid Strabo and the glossa interlinearis of Anselmus of Laon
French, XII cent.

From the Library of the Jesuit College at Agen, probably bought by Sir Thomas Phillipps, at the Abate Celotti sale, London, 14 Mar. 1825

MS
484/13

Comment[illegible] in omnes divi Pauli Epistolas

[illegible] XI

f 484/13
484/13

1910

XI Century

Sir T. P.
Middle Hill
~~1023~~
1024
+
2658

Saec. XI.
Die dreizeiligen Noten

f 484/13
484/13

[P]AULUS SER
UUS XPI
IHU UOCA
TUS APLS

segregatus in

euang[e]l[iu]m di q[uo]d ante p[ro]mi

serat p[er] p[ro]ph[et]as suos in scripturis

sanctis de filio suo qui factus est

ei ex semine dauid sec[un]d[u]m carnem

q[ui] p[re]destinatus est filius di in uir

tute secundu[m] sp[iritu]m s[an]c[t]ificacionis

ex resurrectione mortuo[rum].

ihu xpi dni nostri. p[er] que[m] accepi

mus gr[ati]am & apostolatu[m] ad obe

diendu[m] fidei in omnib[us] gentib[us] pro

noie eius. in q[ui]b[us] estis & uos uocati

ihu xpi o[mn]ib[us] q[ui] s[un]t rome dilectis di

uocatis s[an]c[t]is. Gr[ati]a uobis & pax a do

patre & dno ihu xpo. Primu[m]

q[ui]de[m] gr[ati]as ago deo meo p[er] ihm xpm

p[ro] omnib[us] uobis. quia fides u[est]ra annun

D. PAULI EPISTOLÆ
M.S. XI. S.

Colleg. Agen. Soc. Iesu
Cat. inscrib.

clatur in universo mu[ndo]

enim michi est deus cui ser[vio]

spiritu meo in euangelio filii eius. quod

sine intermissione memoriam uestri

facio semper in orationibus meis. obse

crans si quomodo tandem aliquando prosperum

iter habeam in uoluntate dei

ueniendi ad uos. Desidero enim ui

dere uos. ut aliquid impertiar uobis sp[iritalis]

eam que inuicem est fidem uestram atque me

am. Nolo autem uos ignorare fratres

quia sepe proposui uenire ad uos. et pro

hibitus sum usque adhuc. ut aliquem

fructum habeam et in uobis sicut et in

ceteris gentibus. Grecis ac barba

ris. sapientibus et insipientibus debi

tor sum. Itaque quod in me promptum est uobis

qui rome estis euangelizare. Non

enim erubesco euangelium. Uirtus

enim dei est in salutem omni credenti. Iu

deo primum et greco. Iusticia enim dei

reuelatur ex fide in fidē. Si
cut scriptū est. Iustus autē ex fide
uiuit. Reuelatur enī ira dei
de celo sr̄ omnem impietatē. et in
iusticiā hominū. eorū qui ueritatem
dī in iusticia detinent. quia quod notū
ē dei. manifestū ē illis. Deus enī illis
manifestauit. Inuisibilia enī ipsius
a creatura mundi p ea que facta s̄t
intellecta conspiciuntur. Sem
piterna quoq; eius uirtus et diuini
tas. ita ut sint inexcusabiles. quia cū
cognouissent dm̄ nō sicut dm̄ glori
ficauerunt aut grās egerunt. Sed
euanuerunt in cogitacionib; suis. et
obscuratū est insipiens cor eorū. Di
centes enī se ēē sapientes. stulti fac
ti s̄t. et mutauerunt glām incorrup
tibilis dī in similitudinē imaginis
corruptibilis hominis. et uolucrū.
et quadrupedū. et serpentiū. Propt̄

Notandū ē q' supbia ē pmū peccm̄. et ultimū peccm̄. ... peccati. Infernus ultimū ē tm̄ pena ... per ducat.

hoīs. Ros fuit antiquo romanis adorare si mulacrū hoīū. ut romuli. iouis ... quadrupedū. et serpentiū ex quo alexandria ... illos q' septa ē excusabiles ... tas iniquitas.

Et beda. ... Sic ignē nutrit ligna. sic cogitacioēs ... beria.

[illegible] ſic nō probauerūt habe in noticia. tradidit illos. [illegible]

Quid ſit aurū & argētū ſignata caractere regū. niſi qdā ſimulacra gentiū.

[illegible]

passio ē repētina concupiſcētia
passio ē quę tranſit ad cōſenſū.

[illegible]

q̄ tradidit illos ds̄ in deſideria cor
dis eor̄ in inmundiciā ut contume
liis afficiant corpora ſua in ſe met
ipſis. Qui cōmutauerūt ueritatē
dei in mendaciū. & coluerūt & ſer ui
erūt creaturę potius quā creato
ri q̄ ē benedictus in ſecula ſeclor̄
amen. Propterea tradidit illos
deus in paſſiones ignominię. Nam
femine eor̄ inmutauerūt naturalē
uſū in eū uſū q̄ ē contra naturam. Si
militer aūt & maſculi relicto na
turali uſu femine exarſerūt in de
ſideriis ſuis. & mercedē quā opor
tuit erroris ſui in ſemet ipſos recipi
entes in inuicē maſculi in maſculos
turpitudinē operantes. & ſicut nō
probauerūt deum habe in noticia tra
didit illos deus in reprobū ſenſum ut fa
ciant ea que nō conueniunt. reple
tos omni iniquitate. malicia. fornica

cione. auaricia. Nequicia. plenos in
uidia. homicidiis. contentione. dolo.
Malignitate. Susurrones. detrac
tores. deo odibiles. contumeliosos.
Superbos. elatos. inuentores malorum.
parentibus non obedientes. Insipien
tes. incompositos. Sine affectione.
Absque foedere. sine misericordia. Qui cum iusticiam dei
cognouissent. non intellexerunt quoniam
qui talia agunt digni sunt mor
te. Non solum qui faciunt ea. sed etiam
qui consentiunt facientibus. Prop
ter quod inexcusabilis es o homo qui iudi
cas. In quo enim iudicas alterum.
te ipsum condempnas. Eadem enim agis
que iudicas. Scimus enim quoniam iudi
cium dei est secundum ueritatem
in eos qui talia agunt. Estimas
autem hoc. o homo qui iudicas eos qui ta
lia agunt et facis ea. quia tu effu
gies iudicium dei. An diuitias

ne ſponsa accepta ... VIII. ſiqͥs aūt ſe extimat ſcire aliqͥd. ad timo. II. c. II. ...

ſ nō cito punit peccatores ut habeat ꝯfessores.

ſ peccatis diu impunitatē t̄pmittis. grauius q̄ contepnis bonū dī. 7 ignorās te contēpnē ... increpatio q̄si mirū.

ſ Iob. q̄ timet pruinā irruet sup eū nix

ſ Iob. fugiet arma ferrea 7 irruet in arcū ereū.

ſ Is. Sicut remanet opa frustra uoce assumit pruīa.

ſ Soph. effūdet̄ sanguis eoꝝ sic humꝰ 7 corpora eoꝝ sic sterco ra. s; argētū eoꝝ 7 aurū eoꝝ ṅ poterit liberare eos. in die ire dn̄i in igne zeli eiꝰ deuorabit̄ oīs t̄ra q̄ꝛ consumationē cū fes tinatiōe faciet.

... cōplebo furorē meū 7 requiescē faciā indignatio nē meā in eis 7 ꝯsolabor 7 scient q̄ꝛ ego dn̄s locutꝰ ī zelo meo ... ad modicū ꝯspari sinit 7 atrociꝰ ī eternū cruciet̄.

ſ In libro macabe. c. II. gl̄a hoīs stercꝰ 7 uermis. hodie extollit̄ 7 cras ṅ inuenit̄. q̄a t̄ra sua ...

ſ Iero. facile cōtepnit oīa q̄ se sēp cogitat moriturū.

ſ Sex modis uocat ds ad penitētiā. aliquē inspira cione. pdicatione. p temp̄ ... flagellis correctiōis. ꝯmisericordia ꝯsolaciōis. beneficiis creaturarū dī.

ſ Aug. q̄si iustꝰ ... dn̄s ...

ſ Hoīnē. a. dic 7 in corpore. q̄a queda ī peccata p q̄ b; corp punietur. i. luxuria 7 c. q̄ in corpore fuit. quedā p q̄ b; aīa. s. ira. gaudiū. infidelitas. Nā sic ut ... fidelitā infidelitas. peccatū ē p quo aīa punitur. 7 ideo q̄a apl's usꝰ ... destructionē huiꝰ peccati. i. infidelitatis ... dicē tribulationē ē ī corpe. q̄ꝛ ... punitur peccata ... maxime ppt̄ infidelitatē punitur.

ſ Quod sup ī definite. hīuiuet ... ut includat. iudm̄ 7 gentes.

ſ ad R. Iudm̄ sēp antepōnit. q̄a credens ... honorificentior ē. diffidens ... refutauit.

ſ Io. ienuat bona bonoꝝ. 7 mala maloꝝ ... de t̄rat a malis. ... ab bona.

bonitatis eius 7 patiencie. 7 lon
ganimitatis ɫ tēpnis. Ignoras
qm̄ benignitas dei ad penitentiā
te adducit. Secundum duri
ciam autem tuā 7 cor inpeni
tens thesauri zas tibi irā in
die ire reuelacionis iusti iudi
cii dei. q̄ reddet unicuiq; secun
dū opa eius. his q̄de q̄ secundum
patientiā boni opis. gloriā 7 hono
rē. 7 incorruptionē querentib;
uitā eternā. his autē q̄ ex con
tencione. 7 q non adqescunt ue
ritati. credūt autē iniqtati. ira.
indignacio. tribulacio. 7 angu
stia. in omnē animā hominis ope
rantis malū iudei primū 7 gre
ci. Gloria autē 7 honor. 7 pax omī
opanti bonū iudeo primū 7 gre
co. Non enī ē psonarū accepcio aput
deū. Quicūq; enī sine lege pecca

ſ patientia dī ... ſ longanimitas ... ſ thesauri zas ... accumulas ... peccando ... ſ Indignatur ... ſ dum dicit ... ꝑfidia ...

uerunt. sine lege peribunt. et quicumque
in lege peccauerunt. per legem iudica
buntur. Non enim auditores legis
iusti sunt apud deum. sed factores le
gis iustificabuntur. Cum enim gen
tes que legem non habent naturaliter ea que
legis sunt faciunt. eiusmodi legem
non habentes. ipsi sibi sunt lex. Qui osten
dunt opus legis scriptum in cordibus suis.
testimonium reddente illis conscien
tia. et inter se inuicem cogita
cionum accusantium. aut etiam defen
dentium. in die cum iudicabit deus occul
ta hominum secundum euangelium
meum per iesum xpistum. Si autem tu iudeus
cognominaris. et requiescis in lege.
et gloriaris in deo. et nosti uoluntatem
eius. et probas utiliora instructus
per legem. confidens te ipsum ducem esse cecorum.
Lumen eorum qui in tenebris sunt. eru
ditorem insipiencium. magistrum

Iudicabuntur. non ut quasi per legem salui fiant uel quasi dicit. sed et per suas perib(un)t. dicit enim in quantum tolerabilius erit sodomorum in iudicio. quam iudeis. et de excusatione non habent de peccato infidelitatis. quia uenit et locutus est eis. de quo habent excusationem illi quibus nec per se nec per suos locutus est. quia tamen non effugiunt dampnationem. quia sine lege per sine lege peribunt.

Factores legis iustificabuntur iusti deputabuntur. ut iustificentur adeo ut sint factores. Non quia ante erant factores. ut si diceretur homines creabuntur; non quia ante erant. factores iustificabuntur. quia et gentes. et hoc est cum enim gentes;

Cum enim gentes. dixerat gentilem dampnari si male operetur. saluari si bene. sed cum legem non habent. quasi nesciunt quod sit bonum quidue malum uidetur non esse rerum sibi debere imputari. et ecce apostolus. et si non habent scriptam legem. habent naturalem qua intelligunt. et sibi conscii sunt quid sit bonum uel malum. et non credendo uel se habent uel male operari. et inmito saluari uel dampnari. bene operari et saluari dico quod non sine gratia. et fide que renouat naturalem imaginem dei in homine sopitam sine qua renouatione male operatur et dampnatur. accusante eum conscientia. (in ubi ferret.)

Mala enim conscientia metus loquitur trepidat semper suum prodit.

Notandum quod sicut leuius accusatio non dampnat bonos. ita leuius defensio non saluat malos. nisi in his leuius puniuntur.

Non solum conscientia operum set et cogitacionum malorum uel bonorum. Ablatiuus more greco.

habentē formā. ita aliis exēplū scientię legis sis. & ueritatis quia nō habent scientiā & intellectū sicut libri. & ita sentiunt sicut auctor ipse sensit. ita nō habent ueritatē. quia nesciunt quomodo uerum sit nec ē ē uerā. sed iudeus habet scientiā & sensū legis. & scire uerum esse illū sensū legis. ita ut aliis habere uolentibus sit exemplar.

Iero. Hoc dicit quia iudei ubicumq; reperiebant aliquid scripturarum de christo ipsi uel ar... uel supprimebant uel inmutabant.

In .c. xxv. Iere. ecce ego ad prophetas qui furantur uerba mea unusquisque a proximo suo.

fantiū. habentē formā scientię
& ueritatis. in lege. Qui ergo alium doces
te ipsū non doces. Qui predicas nō fu
randū furaris. Qui dicis non me
chandū mecharis. Qui abhomi
naris idola sacrilegiū facis. Qui
in lege gloriaris. per preuaricati
onē legis deū inhonoras. Nomen
enī dei per uos blasphematur inter
gentes. Sicut scriptū ē. Circumci
sio quidē prodē si legē obserues. Si au
tem preuaricator legis es. circumci
sio quidē tua preputium facta ē. Si
igitur preputium iustitiam legis cu
stodiat. nonne preputium illius in
circumcisionem reputabitur. & iu
dicabit quod ex natura ē preputium le
gem consumans te qui per litteram
& circumcisionem preuaricator
legis es. Non enim qui in manifesto
iudeus est. neq; que in manifesto

carne circumcisio. Sed qui in abscon
dito iudeus est. et que circumcisio cor
dis in spiritu non littera. Cuius laus non
ex hominibus sed ex deo est. Quid er
go amplius est iudeo. Aut que uti
litas circumcisionis. Multum per omnem
modum. Primum quidem quia credita sunt
illis eloquia dei. Quid enim si quidam illorum
non crediderunt. Numquid increduli
tas illorum fidem dei euacuauit. Ab
sit. Est enim deus uerax. Omnis autem
homo mendax. Sicut scriptum est.
Ut iustificeris in sermonibus tuis
et uincas cum iudicaris. Si autem ini
quitas nostra iustitiam dei commendat.
quid dicemus. Numquid iniquus est
deus qui infert iram. Secundum
hominem dico. Absit. alioquin quomo
do iudicabit deus hunc mundum.
Si enim ueritas dei in meo men
dacio habundauit in gloria ipsius.

Quid ergo amplius. obicit. quiuis, et posse obici, et soluit. quasi iudeus sit ex gentilibus et conuersio. quid plus est iudeo quam [illegible] peculiaris dei, quam gentili, qui dicitur canis in mundus. [illegible] consecutus est de circumcisione. Ad hoc ualuit quod esset olim, sed nunc non digniores in fide. et hoc est multum plus est iudeo secundum tempora. et hoc per omnem modum. omnis modus est ut in administratione temporalium, ut in ire[?] [illegible] spiritualium. In quo intelligitur quod multa fecit deus iudeis quam gentibus et ita secundum tempore statum digniores.

Primum quidem. quasi sunt alia minora de temporalibus; pretermitto. sed primum et precipuum pono. quod eloquia dei .i. lex et prophete. eis ut amicis sunt credita. per que intellegeret de futura redemptione. sed dices. non plus quam non crediderunt eloquiis, ut Christum promissum reciperent quod dicitur [illegible]. Ad quos non nisi illorum minus profuit credentibus. et hoc est. illa si quidam non crediderunt non ideo fides euacuata est.

Omnis homo mendax. hoc addit ut appareat promissionem dei factam esse et completam, non propter aliquam hominis dignitatem, sed propter misericordiam ut gratia detur indignis. et commendabilior sit gratia. deus autem uerax .i. inuariabilis. tamen nec in aliquo promissis. homo mendax. nec mirum nec huius peccata diffluens.

Ut iustificeris quasi peccaui. tu mittendo filium de stirpe mea. sicut promisisti. iustus esse. et ex sola iusticia complesse. non ex meritis. mitis comprobaris. et uincas implendo promissa cum iudicaris. non debere implere propter mea peccata. sicut dicerent me peccasse. uere ego et omnes peccauimus. tu solus iustus appareas in sermonibus tuis promissis et super omnes iustitia [illegible] aliis comparatis. [illegible] hoc deus. qui iudicatus est propter illam humilitatem. deus dedit ei nomen quod est super omne nomen. [illegible] et ad superius argumentum et addit habundauit.

Iustus iudex a peccatoribus iudicatus est et [illegible] huic itaque nullum peccatum habenti. dicit david. tibi soli peccaui. ut iustificeris quod super omnes iudices. quod solus in iuste iudicatus.

Intelligamus deum quantum possumus. sine qualitate bonum. sine quantitate magnum. sine indigentia creatorem. sine situ presentem. sine loco ubique totum. sine tempore eternum. sine comutatione mutabilia facientem. nichil patientem.

nom̄ enī di uos: ad cor. i. c. viiii. oīs enī q̄ ia g̅ one ꝯtēdit ab oīb. ł. ...

ſic aiūt nos q̄dā dr̄e faciam̄ mala .ii. ad cor. i. c. iiii. m̄ aūt minimo ē .ii. aūt. ad heb. c. vi. tr̄a enī ſepe ueniēte ſupſe bi...

ſ Si aūt dixit q. dſ ū pbat. 7 omīs hō mdax. q̄ indignis dat bona in quo appar 7 commēdabilior eius iuſticia. 7 gr̄a. uñ carnalis dicens dm̄ iniq̄ malis quasi instrumto ad glām suā. eo rē deduc̄ ut dicat iniquū dm̄ q. punit peccata que sibi pſt̄ ꝯ remouet.

ſ Numquid dſ ū ax. 7 omīs hō mdax. ſi aūt hoc ē 7 ita iniq̄tas. n. i. d. c. quid ſeq̄ uideretur. q̄ iniquus dſ. S 7 nūq̄d. uē dſ ē iniquus q. me punit. q. a nō ſū puniendus.

f. i. baptiſmo

ſ Si enim. Int̄ iectare motioē reddit ꝯ pbationē. carnal̄ q̄ iniquus fit. ſi pūnit q. aliī in gloſioṙ. q̄ 7 nunc n̄ ſolū in futuro iudicor quasi peccator. q̄ n̄ ſum. ut adhuc .i. p̄t ꝯfuſionē. p̄t quā bona de dit indigno. Añ enī ex meis n̄ erat glorior. ſ 7 ſi iſtud ē cur. ſ. n̄ facimus mala ut ueniant bona. ſic imponit nobis h̄ ſentire. q̄ ē blaſfemiu 7 7 ī p̄ dicit occaſionē huiusmōi ūbo4. ub̄ habūdauit delictū. ſ. h. g. ſ̄ ut ꝑpiſ iungitur. ~~Sicut~~ quo m̄ iudicabit. ſi iniquus quaſi n̄ recte q. a nec mō iuſte iudicaret me quaſi peccatorē. q. n̄ ſū.

÷ ſ. xpſtianū facit bonū. iſe 7 inſuis.

iere.

ſ Stulte egerūt. patrē dūm n̄ q̄ſierūt. n̄ ītellererūt. ꝑp̄tea diſpſ̄ ē grex eo4.

ſ Quo4 os maledictione. quaſi n̄ ſufficientes ſunt ut doloſe agant. ſ 7 male loquūt̄.

ſ Cōt̄cio. q. d. talia fecerūt un̄ cōtent̄ ī h̄ ſeclo. ꝑ titū 7 ueſpaſianū. 7 in futuro erūt infelices. puniti corpore 7 anima.

ſ Quatuor ḡ hoīnū reſpicit gen̄a. q̄ru q̄dā n̄ ītelligūt n̄ reqrūt dm̄. q̄dā ītelligūt ſ; n̄ reqrūt. q̄dā reqrūt ſ; n̄ ītelligūt. q̄dā reqrūt ū ītelligūt. q n̄ reqrūt n̄ ītelligūt ſūt mortui. q̄ ītelligūt ū n̄ reqrūt ſūt ī pn. q̄ reqrūt ū n̄ ītelligūt ſūt fatui. q̄ ītelligūt ū reqrūt. ſūt ſci ū ipi. Int̄ oēs iſtos n̄ ē q̄ faciat. b. n. u. a. u. idē n̄ q̄ de uno gn̄e. ſ. q̄ ītelligit ū reqrit h̄ bonū facit. i. uite et̄ne remunatoriū.

.i. cur.

Quid adhuc 7 ego tamquam peccator iu

ſ quia. ſ ergo 7 cē nō facimus mala. ut ueniant. b. ſic

dicor. 7 nō ſicut blaſphemamur. 7 ſi

balſphemamur. 7 ſic aiunt nos dicē faciamus mala.

cut aiunt nos quidam dicere faciamus

ut ueniant. b.

ſ 7 nō ñ credentiues

mala. ut ueniant bona. Quorum

ſ. i. iuſte puniuntur. ~~fut~~. ſut. ſ ſ nos iudi.

dampnacio iuſta eſt. Quid igitur precel

ſ in hac gr̄a. ſ gentiles. ſ rationib; oſtēdim.

limus eos. nequaquam. Cauſati enim

ſ angtamī. 7 nō nullus

ſumus iudeos. 7 grecos omnis ſub pec

p̄cellit altim. ſ de iudeis de q̄b; minus uidetur.

cato eſſe. Sicut ſcriptum eſt. Quia non eſt iu

ſ q. n̄ uenit ad xpm. ſ n̄ ē iuſtus q. n̄ ē fidel̄. q. a n̄ intelligit

ſtus quiſquam. non eſt intellegens. non eſt re

dm̄ n̄ intelligit ex culpa q. a n̄ req̄rit. ſ 7 declinat a beo.

quirens deum. Omnis declinauerunt

ſ 7 alios declinare fecerūt.

ſ adeo.

ſimul inutiles facti ſunt. non eſt

ſ de illis. ſ. p̄t xpm. ſ. i. n̄ unus. t quia nullus nī. ſ.

qui faciat bonum. non eſt uſque ad unum. Se

ſ quaſi fetor eo4 corrūpit. 7 hiat recipe mortuos. ſ. ſit ū audet. apte.

pulcrum patens eſt guttur eorum. lin

ſ ū n̄ audet apte mal̄.

ſ uerba bona. ſ 7 hodiū inſanabile in corde.

guis ſuis doloſe agebant uenenum

p̄ nimius nocens quia labia eo4.

ſ 7. ſ ubi male dicis. ū demoniū hn̄s. 7 hui modi.

aſpidum ſub labiis eorum. Quorum os ma

amari nimis.

ſ habundanter.

ſ 7.

ledictione et amaritudine plenum eſt

ſ affect.

ſ homicide ex delibatione.

ueloces pedes eorum ad effundendum ſan

ſ t̄pal̄ pena terrī 7 ērūt. ſ infernal̄ pena.

guinem. Contricio et infelicitas in

ſ op̄ib;. ſ ē

ſ xpm.

ſ nec ſal ūte. nec timor di eos reflexit.

uiis eorum 7 uiam pacis non cognouerunt

non eſt timor dei ante oculos eorum.

ſ Quid q̄ a p̄ us fecimus in p̄ori ſtatu. 7 q̄ a bona eis cōpleuit n̄ eral; quo eo4 merito q̄ p̄cellimi.

ſ Ex op̄ib; poterat querere. 7 inueniret q̄ erat dſ.

ſ Sic ſcriptū ē. auctoritate ꝑphe dcā oſtēdit iudeos ꝗ q̄b; minus uidet̄ fuiſſe ſub peccato. auctoritatē. iō dicit apl̄s h̄ ex diūſis p ſalmis n̄ ſeq̄tur continuatā ūba ꝑphe ſet ſenſū ſenit re ſ p̄cedentes ū ſus de dix̄ ī ſi ſapiens.

ſ Male opationes eo4 q̄b; grassiuntur ſ; contritionis ſ cauſa.

Scimus autem quoniam

quecumque lex loquitur his qui in lege sunt

loquitur, ut omne os obstruatur, et sub

ditus fiat omnis mundus deo. Quia ex o

peribus legis non iustificatur omnis ca

ro coram illo. Per legem enim cognicio

peccati. Nunc sine lege iusticia dei ma

nifestata est, testificata a lege et pro

phetis. Iusticia autem dei per fidem ihesu

cristi in omnes et super omnes qui cre

dunt. Non enim est distinctio. Omnis

peccaverunt et egent gloria dei. Iusti

ficati gratis per graciam ipsius per re

dempcionem que est in christo ihesu, quem posuit de

us propiciatorem per fidem in sanguine ip

sius ad ostensionem iusticie sue prop

ter remissionem precedentium de

lictorum in sustentacione dei, ad

ostensionem iusticie eius in hoc tem

pore ut sit ipse iustus et iustificans

eum qui ex fide est ihesu christi. Ubi est ergo

ſ Coram illo quia in intima videt utrum ex amore iusticie agatur vel timore pene, quod nundent homines.

ſ Per legem cognitio ...

ſ Manifestata domino cooperante et sermone confirmante sequentibus signis.

ſ Egent iusticia que est gloria dei ...

beati quorum remisse. c. vi. ad ro. non regnet. p. ad colo. c. iii. mortificate membra. ad timo. i. c. v. quorundam ...

Iustificari hominem per f. o. l. non quia meritis credentis potest per dilectionem debeat operari ut abraham filium immolare voluit. sed quia sola fide sine operibus precedentibus homo fit iustus. ut non magis sit iusti qui opera legis timore fecerunt. sed in initio eorum operum ad iustitiam venitur fidei. in quo iudei semper fuere. bona opera que ante fidem inania sunt.

Sine operibus precedentibus non sequentibus sine quibus inanis est fides. ut ait iacobus et ipse paulus. Et si habuero omnem fidem. ita ut montes transferam. caritatem autem non habeam nichil sum.

Quia dixit quod superius dixerat hominem iustificari per fidem. ostendit per abraham. in quo omnes confidunt ...

gloriatio tua. exclusa est. Per quam legem? Per legem factorum? Non. Sed per legem fidei. Arbitramur enim iustificari hominem per fidem sine operibus legis. An iudeorum deus tantum. Non et gentium. Immo et gentium. Quoniam quidem unus deus qui iustificat circumcisionem ex fide. et preputium per fidem. Legem ergo destruimus per fidem. Absit. Sed legem statuimus. Quid ergo dicemus invenisse abraham patrem nostrum secundum carnem. Sicut enim abraham ex operibus legis iustificatus est. habet gloriam sed non apud deum. Quid enim scriptura dicit. Credidit abraham deo. et reputatum est illi ad iustitiam. Ei autem qui operatur merces non imputatur secundum gratiam sed secundum debitum. Ei autem qui non operatur credenti autem in eum qui iustificat impium. reputatur

ſ quia opa non meruerunt.
fideſ eius ad iuſticiam ſecundum propo
ſ dico ergo gratis sicut dauit.
ſitum gratiae dei. Sicut et dauit dicit.
ſ et ſi in futuro. ſ hominis ē illius. ſ hic est ppr̄. ſ sibi illi gratis.
beatitudinē hominis cui deus accep
ſ remissione et bona opa. ſ pcedentibus. ſ dicit his subditis.
to fert iuſticiam ſine operibus. Beati
ſ adeo ut nō det peccatum m. m. c. ſ sine ope et labore per baptismum.
quorum remiſſe ſunt iniquitates. et quorum
tecta ſunt peccata. Beatus uir cui
ſ ad penam. ſ quod aliquin mortale. ſ originale
non imputauit dominus peccatum.
ſ cū eēt.
Beatitudo ergo haec in circumciſione manet
ſ an quia ē circumcideretur
an et in preputio. Dicimus enim quia
reputata est habrae fides ad iuſticiam.
ſ cū eēt.
Quomodo ergo reputata est. in cir
ſ an quia ē circumcideretur. ſ Solvit.
cumciſione. an in preputio. Non in
ſ tantum ſ et cum iam iustus.
circumciſione. ſed in preputio. Et cir
cur ergo ē circumcisus. non superflue. ſ et accepit circumcisionem. non
cumciſionis ſignum accepit ſignacu
qua fieret. ſ et qua iustus ostenderetur. ſ fidesque ante q circumcideret.
lum iuſticie fidei quae est in preputio. ut
ſ auctor fidei et exemplum. ſ ſuo ſ in tempore preputii.
ſit pater omnium credentium per preputi
ſ ipsi cū credc. ſ de puritate. ſ idem et bona opa.
um. ut reputetur et illis ad iuſticiam.
ſ auctor iusticie que ē ex fide.
et ſit pater circumciſionis non his tan
ſ i. iudeis
tum qui ſunt ex circumciſione. ſed et his qui
ſ exemple credant ut ille.
ſectantur ueſtigia fidei quae est in
ſ credentium omnium.
preputio patris nostri habrae.

ſ Ex eo in propositum. sic decreuit deus. ut cessante lege. fides iustificet.

ſ de gratia.

ſ quis sim potentia accede insert.

ſ quibus liberatur.

ſ hoc quando dicit. habraam habuit.

ſ Ut sicut pater. o. c. Nota. pro insolente prepositionem quia ad usam nullam explicat per preputium. i. in preputio quia per illud tempus. i. illo tempore. l. per preputium. i. pro quod datum ei est per preputium. sicut per circumcisionem dicetur. ex eo alii accepisse.

ſ Tres gradus fecit. Iniquitas. uel impietas est cum creator non agnoscitur. peccatum in operibus. quod non imputatur leue.

ſ et quorum peccata que in actu sunt. tam in baptismo tecta sunt ut ultra non uideantur ad penam.

ſ Beatitudo ergo. Cum constet quod beatitudo ex gratia per fidem. inquiritur in quibus sit. iudeis tantum. uel et in gentibus. et hic in utroque constat. de habraam quod iustus est per fidem. et uel hic constet in quo statu per quam et circumcisus sit. m. et hic in eo uidebitur. sic enim aliis ē re dispositum.

ſ Et signum. Circumcisio exterior dicitur signum interioris tale. s. signum. quod sit signaculum. huius similitudine signaretur. ut sicut carne libidinis. sic spoliaretur omnibus sordibus per mentem natiuitatis. quando non diuidit eum signum subdit. Iustitie quae est ex fide. uel signaculum. i. celans quoddam misterium quod celetur inimicis. seruetur amicis. ad similitudinem sigilli. s. quod sicut in octaua die circumciditur homo. sic in hoc tantum per finem. vii. dierum seculi auferetur omnis uetustas.

N

ẏ ad ꝯ quiuificat m. c. iiii. ad ro. ... ad ro. et uocat ea q̄ n̄ s̄. fidē ... ad cor. ... c. i.
uide uocationē urā frs. ad cor. i. c.

Non enim p legē ꝓmissio habrae. aut
semini eius. ut heres eēt mundi s̄ p
iu sticiā fidei. Si enim q ex lege here
des s̄t. exinanita ē fides. abolita est
ꝓmissio. Lex enī irā operatur. Ubi
enī non ē lex. nec puaricacio. Ideo ex fide
ut sedm̄ grām firma sit ꝓmissio
omni semini n̄ ei tantū q ex lege ē.
s̄ ei q ex fide ē habrae. q ē pater
omnium nrm̄ sicut scriptū ē. q
patrē multarū gencium posuite ante
deum cui credidisti qui uiuificat mor
tuos. & uocat ea q̄ non sunt. tāquā
ea que s̄t. Qui contra spē in spē cre
didit. ut fieret pater multarū gen
cium. sedm̄ qd dictū ē. Sic erit
semen tuū sicut arena maris. Et nō
infirmatus ē fide. nec consideravit
corpus suū iā emortuum. cū fere
.c. annorum eēt & emortuam uuluam
sarre. In repmissione etiam dei non

Non enī p l. abraā ē heres mūdi. fere plū. q a omīs filii p fidē. ē. dominus mundi. s. potestatē. p quē fit benedictio filiis habrae. cui pater dedit gentes. & in in nostre.

Si enī q ex l. abraā n̄ ē heres mūdi p l. ...

Contra spē ...

Sciendū ē quoniā habraā dm̄ ...

[H]esitavit diffidencia, sed confortatus

est fide, dans gloriam deo plenissi-

me sciens quia quecumque promisit po-

tens est et facere. Ideo et reputatum est illi ad

iusticiam. Non est autem scrip-

tum tantum propter ipsum quia re-

putatum est illi ad iusticiam, sed et propter

nos, quibus reputabitur credentibus

in eum qui suscitavit dominum nostrum ihesum

christum a mortuis, qui traditus est prop-

ter delicta nostra, et resurrexit prop-

ter iustificacionem nostram.

Iustificati igitur ex fide pacem ha-

beamus ad deum per dominum nostrum ihesum

christum, per quem et accessum habemus

per fidem in gratiam istam in qua stamus,

et gloriamur in spe glorie filiorum dei.

Non solum autem, sed et gloriamur in

tribulationibus. Scientes quia tri-

bulacio patienciam operatur, pati-

encia autem probacionem, probacio autem

Interlinear glosses: s. confirmatus. — s. de constancia fidei. — s. multo iam virtutis dei. — s. huc gratia immutari debet. s. nisi potens esset qui ipse facit. — s. promittere i. taleventer. — s. quasi et de nobis ad nos. — enim. — s. i. ad laudem ipsius. — s. instruendo nos. — s. ad iusticiam fidei. — s. quasi et si fecit nobis prosit. — s. in morte. — s. tollenda iure diaboli destructo. — s. in quo novam vitam significavit. — s. ut iuste vivamus quod aliter non poteramus. — s. in lege non nobis. s. quam non habuit diu invicem. — arrogatis. s. ad tenendo. s. per auxilium et gratiam eius. — s. cuius ope. s. non solum ad deum. s. in gratiam. — s. bonam vitam observantiam. s. qui cedimus in ad. — s. de eo quod speramus gloriam quam habent filii dei. — s. gloriamur de spe glorie. s. et per gratiam eius gloriamur in gloriam. — s. certi sumus. s. tribulatio. — per exercitium docetur strenuus. tribulacionis rudis. — s. purificacionem.

Left margin: s. loquitur i. confortatus fide, et accepit promissum, et iustus factus est. — s. Mors et mirum videtur vitae significare. — s. per quem enim mittit beneficia que a christo habentur. — s. Quod tribulatio non tollit patienciam facit caritas que donum spiritus. — s. In pace ipse et in spe ponit i. hoie.

Right margin: s. promisit. per dicere potest et qui implet. s. promittere non nisi promissa implere. — s. Quinque modis fuit traditus. s. a deo patre, per passionem a semetipso, per dilectionem, a iudeis per invidiam, a iuda per ambicionem, a pilato per timorem. — s. pacem ad deum, qui ei reconciliavit per ministrum christum. — s. Quia ex fide est iustificatio, gratia habere pacem cum deo, quasi sibi dissensio est deum. — s. Si non fuisset deus non probavisset remedium. Si non fuisset homo non probavisset exemplum. — s. Spes autem non confundit, quia in modo posita non fallit, non in homine mendace. Cuius spei pinguis spiritus legitur: fons, qui tuus sit proprius, et nemo alienus commune habet, ipse est spiritus, quem non possunt accipere mali, et caritas, quam habere et malus esse non potest. s. ex nomine habere et baptismum et corpus domini sumere, et ceterasque sacramenta habere et malus esse potest. Caritas gratia proprium donum spiritus et singularis fons.

Caritas dei diffusa. ubi supra ... ad cor. infine ... epla. secunda ad cor. ... ad colos. ... ad phi. c. i. Et hec oro ut caritas ... ad cor. i. c. xiiii. sectamini caritatem et emulamini spiritualia.

spē. Spes autē nō confundit. quia

karitas di diffusa est in cordib; nr̄is p

spm̄ scm̄ q datus ē nobis. Ut quid

enim xp̄c cū adhuc infirmi eēmus

secdm tēpus pro impiis mortuus est.

Uix enī pro iusto quis moritur. Nam

pro bono forsitan quis audeat mori.

Cōmendat autē suam karitatem

deus in nobis. quoniam cū adhuc

peccatores eēmus xp̄s pro nobis mor secdm tēpus

tuus ē. Multo igitur magis iusti

ficati nunc in sanguine ipsius sal

ui erimus ab ira p ipsum. Si enim

cum inimici eēmus reconciliati su

mus deo p morte filii eius. multo

magis reconciliati salui erimus

in uita ipsius. non solū autem sed et

gloriamur in deo p dominum

nr̄m ihm xp̄m. Per quē nunc re

conciliacionē accepimus. Prop

terea sicut p unū hominē in hunc

Ut quid enim xp̄c. cū d̄s nos diligat. ut nō eū p spm̄ spes implebitur. q̄ i mīsita sit frustra ē passus xp̄s ... cur ... pro impiis ... postea ... pro impiis ... nisi ... fuisset ... infir mi ... secdm tps ... ne desperes ... potentia ... in morte beniuolentia.

Iustus ... bonus ... iustus ... simplicitate innocens ... iustus ... melior ... miserabilior causa innocentia.

Cū adhuc ... amabat ... constitutione ... quantū nos dilexit ne despe remus ... possibilis dō q̄ omnia pot ... misericordie ... inmor talitatis nos liberat ... ut hō factus p nobis moreretur.

In sanguine ipsius ... diabolus n̄ potentia. Iustitia ... diabolus amator potentie ... iustitie ... placuit dō ... iustitia ... hominem ... resur rectione secuta ē potentia.

Si enim saluabitur ab ira ... iusta.

t . peccatu capit . mors deuorat i fern' dglutit . i sic trasit i os hoes .

mundu peccatu intrauit . et p pecca
tu mors . et ita in omnes homines
mors ptransiit . in quo omis pecca
uerunt . Usq; ad lege enim pecca
tu erat in mundo . Peccatum aut
non imputabatur ; cum lex non es
set . Sed regnauit mors ab adam
usq; ad moysen . etia in eos q non
peccauert in similitudinem pua
ricacionis ade . q e forma futuri .
Sed non sicut delictum . ita et donu .
Si enim unius delicto multi mor
tui st . multo magis gratia dei
et donu in gra unius hominis ihu
xpi in plures habundauit . et non
sicut p unu peccatu e . ita et do
nu . Na iudicium ex uno in con
depnacione . gracia autem ex
multis delictis in iustificacio
nem . Si enim unius delicto
mors regnauit p unu . multo

s originale . s i . i os — s dissolutio aie . et corpis .
s i p ua ada . s p ipsu . s p eiu imitatoe n e genitos
s imito peti iomis mors . q a causa mortis peti i os q
et a n lege cu n ita uide t lege n docente .
s originale — s Sy n i putabat q a
s ceciter — s a p o m — s que pecci p lib y .
s n i puitabat . s y esset i dicabat q a mors regnauit cotidie — p aliquas pussio es . tad dissolue do usq; ad .
moyse cu in mu uide tur s n solueos . q s e puaricando morte
meruisse uide n s . s y in pueros . q n eb asse mer uer t . puaricando cotra
aliqua lege . — s similitudo . s quam ada
s forma s y mai . Donu . q uad delictu ade .
s andonare pot s hois . s uri oq d e . s s . os siu filiu .
s peccatores — s habudans . y maius fr omib; s s p de .
missio peccator — s donu . alia dona sps sci .
s habudans in plures . i . i o s suos transit — s q ex uno
ade simile s i d a p natis
s i d i uindicta — s p cedens . s originali s s aut
s ce pat . fe n e mortis . s i n remitti . e i . p .
s ex uno — s i n solu ig nosc ti . s y iustificat
s y li p or q a y multa — s s ipsu n addens
s dissaluitio . s y a n passione i ferri — s mors — s a maigreb

s Inquo ut in materia n solu e i e exeplo . os illeu nus ho fu erit .
s illue d i peccacie ne sciebat o i a u a p o m i punita e e putabat .
ut i co — s y n sic . d . forma . i ltis unus e m d a r . q n n peccauit . s y cuius a ade malis . — Ibi . e q a unu de lictu quo mortui . i . similit puari cantes gra i plu res . q a i n hos . y in n o similiter puaricantes .
s Ingra . Gra m di e e t p fectione a tu r u q i hoie e .
s Ex uno t a tu delic to ade .

y artificiosa i t e catio racionu i dignitas orois mo uet affectu .
ambrosi — k elosa legit n i putabat a p d m .
s Inomis . q a a n lege . cu n o ita uide t . lege n docete . i putabatur . q peccatu ap hoies . s y n a p o m . a p que putabatur i pune futuru . cu ne sciret iudicatur . s y ut erat ae . nouer t d m curare humana y iudicare . a n n imputabat . s y regna uit mors . secure possidente hoies diabolo . p i punitate credita usq; ad moyse . p que reddit cognitio unius di . Regnauit in inonis . s y i si miles puaricatori ade q neglecto d e creature fuert . sic ille loco di . diabolo c o sensit . Tales erat fere omis usq; ad lege . p pauci ut abraa uni d o fuert . y i e o s n regnauit mors . q s ub s pe fuatis t i a d uetu e lib a d i s l i b e r o q a l t e r habent .
dicit . amb r . corruptos q d icit morte corpo y icultores uniusdi . regnasse usq; ad moyse .
s y ecut n usq; ad fine .
s In q u d omis . p . usq; ad lege . n . i . q a nec lex potuit auferre pecca . s y aut e . siue naturali . siue scripta . s y n imputabatur . i . ignorabat . regnauit y usq ad moisen . i . lege q a nec ipsi potuit regnu mortis auferre . que regnat . d o n sint rea t a d u i t a e eterna u e n i r e . s a d g e n n a t t r a h i t . hoc regnu solagra destruit . y man sic . p q uos i omis regnauit . y i n omis q n i u a p p a uoluntate peccauer t . sic a d a . s y orignali tenebant . usq; ad lege . t moise s e l udit . q a t p e c c a t u . y mors . i . d a p n a t i o .
s usq; ad lege . q a i a datu e hoib; remediu . q p o s s y liberari . sub quarti s e t similes puaricatori ade . i e o s mors regnaret . s y ut erat ae . n i n cio doce de uno d o . n e regnaret . y cepit i u d e a q mu destruy regnu mortis . nunc iq .
s Adadi futuri forma q a i t de r i u a t i s i n mi . s terio p unu x p m e m d a r e . q p unu a d a peccatu e n t r a t . u n d a g n u s o c c i s u s a b o r i g m e mundi .
Qualis forma . s . ada e forma x . q a sic ille pat omiu s carne . sic x . s fide . y sic e x lat e ip sius formata e eua . sic e x isti late p fluxe sacramta p que salua t eccl a . Iog; sicut ille comunicare potuit filiis suis peccatu morte . sic iste suis iustitia sua y uita . y p l bon i iste s s c o fert . q u a i l l e m a l i . y i o m a g p o t saluari

q ille poterit . y hec . Similes s t . ut y ada . s y n sic . d . i . n sic e efficax pecc ade . ad d a p natione . ut gra x ad saluatione . q e n pares s t cause eo r . nec pares effectus causar . q ibi . y n sic p unu . p . causa x e gra habudans ex qua omia bona hoi . sine qua nichil b t boni . causa ade e pecc illud cui rei s t omis carnaliter geniti . cetera peccata h i t ex se mlta . y sic ex illo originali s ad peccandu magis p m . y b u i b causa x oib; s s p d e . q a sic mult ade omib; s s nocuit . tc y li potuit suis . y h e . Sin . i . u . d . m . m . s . effect causeade . i . pecci c i n t u l t n o n i s d a p natio . s y que p illo uno . s t n y e r n t i s additi s a l i e d a p natioes . effect dono x e remotis omib; peccatis originalib; y actualib; omis iustificatio . y uita etna . y b u l i s s p unu x p m q a s i l l a p u n i t ada s s . tunc y hec potuit . — iustificatio — noui

S[icut] enim ostendit. q[uod] sic e[st] delicto ade i[n] filios suos dãpnatio ita ex dono d[e]i i[n] filios x[risti] pot[est] transire iustificacio. s[ed] a[m]b[rosius]. Sicut enim unius delicto m[ors] regnauit. n[on] regnat. q[uia] a p[er] lege[m] iudicio d[e]i noto timore[m] ei h[abu]erit. sublati s[un]t de mortis imp[er]io. a[n]n[u]s i[n] similes ade p[re]ualuit. 7 subiregnauit. m[ultum] mag[is] gr[ati]ã regnare debet. que i[n] plures habundauit. 7 quit[t]ã confert. q[uod] p[er] dic[it]. om[ne]s similiter peccat[or]es accip[iun]t. Item om[ne]s credentes dicit. n[on] enim g[e]n[er]alis dãp natio. [et] iustificatio omnib[us] un[de] 7 p[ro]p[ter] a[m]
multi.
[illegible]

magis habun dancia gr[ati]e 7 do nationis 7 iusticie accipientes in uita regnabunt p[er] unũ ihm xpm. Igitur p[er] unius delictũ in omnes homines in condepnacionẽ. sic 7 p[er] unius iusticiam in omnes homines in iustificacionẽ uite. Sicut enim p[er] inobediencia unius hominis peccatores cõstituti sunt multi. ita 7 p[er] unius obediencia iusti constituuntur multi. Lex autẽ subintrauit ut habundaret delictum. ubi autẽ habundauit delictũ sup[er]habundauit gracia. ut sicut regnauit peccatũ in mortem. ita 7 gracia regnet p[er] iusticiã in uitã eternam. p[er] ihesum xpm dominũ nostrum. Quid ergo dicemus. p[er]manebimus in peccato. ut gracia habundet. absit. Qui enim mortui sumus peccato. quomodo adhuc

S[ed] p[er] unũ regnauit. q[uia] a quasi uires [illegible] h[abu]it. in omnes p[o]steros exiuit. quo[rum] ma[teri]a fuit. sic 7 eius uni culpa.

S[ed] p[er] unius iusticiã mors n[on] omnis gentiu[m] [illegible] regnantur. s[ed] sicut nullus carnalis g[e]n[er]atio. nisi p[er] adã. sic sp[irit]ualis nullus n[isi] p[er] xpm. [illegible]

S[ed] Sicut enim. determinat delictũ unius. 7 iusticiã [illegible]

S[ed] Lex autẽ. s[ed] ostendat [illegible] dimitte omnia peccata. [illegible]

S[ed] Lex autẽ. s. natis in peccato datur. lex [illegible]

S[ed] a[m]b[rosius]. lex intrauit. dicit qui[illegible] data lege. [illegible]

S[ed] Ut habundar[et] [illegible]

S[ed] Multo mag[is] in uita regnabunt. [illegible]

S[ed] Lex autẽ. s. magni[illegible] habundet delictũ [illegible]

S[ed] de iustitia gr[ati]e [illegible]
ambrosius.
aug[ustinus]. S[ed] uera e[st] ip[s]a libertas [illegible] recte faciendi licencia [illegible]
N

ſ ambulemus in nouitate uite. In electione denotatur dolor confessorum. In sepultura gaudium absolutorum. In resurrectione uita iustorum. In ascensione profectus perfectorum. In assessione ad dexteram gloria beatorum.

uiuemus in illo. An ignoratis
fratres quoniam quicumque baptiza
tisumus. in xpo in morte ipsius
baptizati sumus. Consepulti enim sumus
cum illo per baptismum in morte. ut quo
modo surrexit xpc a mortuis per
gloriam patris ita et nos in nouitate
uite ambulemus. Si enim complan
tati sumus facti similitudini mor
tis eius. simul et resurrectionis eri
mus. Hoc scientes quia uetus homo
noster simul crucifixus est. ut de
struatur corpus peccati. ut ultra
non seruiamus peccato. Qui enim
mortuus est. iustificatus est a pecca
to. Si autem mortui sumus cum
xpo. credimus quia simul etiam uiuemus
cum eo. Hoc scientes quia xpc re
surgens ex mortuis iam non mo
ritur. mors illi ultra non domina
bitur. Quod enim mortuus
peccato mortuus est semel.

ſ Mors et resurrectio xpi et sacramentum est.

ſ Ut quomodo resurrexit. quod quod gestum est in cruce. in sepultura. in resurrectione. in ascensione. in sede ad dexteram. magestum est ut his rebus misti ce non dictis et gestis conformetur uita nostra.

ſ Complantati. similitudinem arboris. si autem ita remotis fuerimus ut intereamus. de fructu ei similes simus mortis eius.

ſ Vetus homo. i. uetus actus ut crucifixi i. mortui. corpus peccati. i. omnia crimina.

ſ An ignoratis. Mortui peccato quod fit in baptismo non debemus ultra in illo uiuere. ut enim moriemur necesse est ei qui in morte est. ut sicut ille semel mortuus est et sepultus. ita nos semel mortui malo sepulti uiuamus bono. Vel in morte dicit. quia mors est causa huius purificationis.

ſ Consepulti. Vel in baptismo sumus similes morti. quia et consepulti. Attende singula. Et quiuerat uetus homo ad penam. fame. siti. et huiusmodi. In his uetustatem finiuit. et deposuit. in dolore crucis sustinens. Sic et membra distenta. et confixa. ne ad pristinos actus mouerentur. Ad quibus et sepultus est quod euit humanis subtractus aspectibus. exigens a nobis ut uetustatem peccatorum cum dolore penitentie deponamus. membra per continentiam tamquam fixa sint. ne ad priora redeant. a quibus ita perfecte quasi sepeliamur. ut ne ceterorum uisio et memoria habeatur. et non solum hec a nobis exigit in sacramento passionis. sed et similiter imitari efficit.

ſ Per dolor peccati eius facta est resurrectio salutaris. Vnde quod deus fecit ad uitam homines retorquet ad mortem.

ſ Quod non moritur quia semel mortuus. semel quia peccato tollendo una morte fecit. que ad hoc sufficit.

ſ peccato. i. peccati similitudini. i. carni.

ſ He in nouitate uite ambulare. ad illatam iniuriam ilarescere. in tribulatione gaudere secundum aliquem modum impassibilem se ostendere in tribulationibus subiacere.

ſ Aug. Sic enim natura est dum mutata non habeat quo tota adolescat. ita naturale iustitie in gemitum non habeat quo respirat. Vnde uenit non facile efficit si egrotat in superuenientibus cedit peccatis.

nem regnet peccatum. ad heb. c. iiii. deponet sedem pristinam.

Quod autem uiuit uiuit deo. Ita

et uos existimate uos mortuos qui

dem esse in peccato. uiuentes autem

deo. In christo iesu domino nostro.

Non ergo regnet peccatum in

uestro mortali corpore. ut obe

diatis concupiscentiis eius. Sed

neque exibeatis membra uestra

arma iniquitatis peccato. Sed exhi

bete uos deo tamquam ex mortuis

uiuentes. et membra uestra arma

iusticie deo. Peccatum enim

uobis non dominabitur. Non

enim sub lege estis sed sub gra

cia. Quid ergo. peccabimus

quoniam non sumus sub lege sed

sub gratia. Absit. Nescitis quo

niam cui exhibetis uos seruos ad

obediendum. serui estis eius cui obe

distis. Siue peccati ad mortem.

Siue obedicionis ad iusticiam.

Glosses (left margin):

s. Itaque quod dixit esse hominibus pergrinum uel hic romanis tribuit.

s. Non ergo. i. quia dixit mortuos esse peccato et non debet uiuere in eo cum nemo sine peccato determinat a quibus maxime cauendum. quasi concludat quod supius querebatur permanebimus in peccatis. per mortem.

s. Non regnet. i. non detur. s. non habeat dominium in uestro corpore.

s. salo. hominis est animum preparare. et domini est linguam gubernare.

s. Quid ergo. quia non sub lege quaeritur. s. sub gratia estis quibus permittit. quod grammatici lege quasi coherceret predicant tenendam simul cum gratia.

s. An nescitis. nec dominum preferentes facti sumus diaboli. premonet nos eius esse quorum uoluntatem facimus.

s. quia temporalis confusio utilis est hominis peccata sua respicientis. respectione orrentis. orrore erubescentis. erubescentia corrigentis.

Glosses (right margin):

s. Ita et uos. sicut semel mortuus est. ita per eum in nobis non oportet iterari.

s. mortali corpore quod fiet inmortale. si non regnauit peccatum. et si regnauit moriturum et eternum.

s. Quid ergo quasi qualem eos adimit per gratiam.

s. Absit hoc a nobis ut et si simus in gratia secure peccemus.

11

Gratias autem deo quod fuistis servi peccati. obedistis autem ex corde in eam formam doctrine in qua traditi estis. liberati autem a peccato. servi facti estis iusticie. Humanum dico propter infirmitatem carnis vestre. Sicut enim exhibuistis membra vestra servire inmundicie. et iniquitati ad iniquitatem. Ita nunc exhibete membra vestra servire iusticie in sanctificatione. Cum enim servi essetis peccati. liberi fuistis iusticie. Quem ergo fructum habuistis tunc in quibus nunc erubescitis. Nam finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato. servi autem facti deo. habetis fructum vestrum in sanctificacionem. finem vero vitam eternam. Stipendia enim peccati mors est. Gratia autem dei vita eterna. In xpo ihu

Scilicet ex corde non ex lege. Scilicet ex corde, id est ex vi iusticie quam prius nec lege vel vi nec timore.

Sicut simplus. Ex quo tunc nec fides quasi aspera et inportabilis fugeretur.

Similitudo est. Non dicat sicut non plus sed quantum tunc. Id est sic tunc inmundicie.

Liberi fuistis iusticie. Caruistis dominio iusticie. Fuit fructus a quo erubescatur et finis mors.

Stipendium militie diaboli et debitum.

Quia finis illorum mors. Quia mors est digna retributio pro peccato et vita eterna.

Quia finis iustorum sola gratia datur et vita eterna gratia. et reddetur gratia pro gratia.

Beda. membra que serviebant inmundicie serviant iusticie.

In formam doctrine: formam que in imagine dei deformatam restituit.

Doctrine ex eo quod corda nostra quasi fecit. [illegible]

Humanum dico. Hactenus ostendit non esse peccandum. hic quid de mercede sit agendum. De quo nullus possit se excusare. quia nullus est qui non possit bene operari. scilicet voluntate cum Christo per gratiam.

Sicut tunc nullus timor coegit, sed voluntas peccati duxit. sic modo delectatio iusticie ad ultimum ... perfecte. unde dicit humanum. Ita nunc quamplus debet amari iusticia quam tunc fuit iniquitas. ut pro iusticia tolleret et dolores et contempneret omnia et mortem.

Hic remuneratio facit peccata aborrere. et magis obnoxios gratie.

Liberi fuistis iusticie. Quia ex libero arbitrio liberi fuistis quem nec peccare delectat. Liberalitate fuit quo voluntate dum libenter facit. sic et iusticie liber servit. qui amat et letatur.

Nunc vero. Liberos dixit iusticie, non liberatos. nunc a peccato non liberos ne sibi tribuant, sed per ipsum liberatos.

Ieronimus. qui negligunt oris maledicti resecare consuetudinem. et si corde maledicunt, in inmundicia tamen labiorum ... [illegible]

Mortem dixit stipendium, id est retributionem ... vitam eternam non dico retributionem iusticie, sed est gratia dei ... [illegible]

N

Itaque fratres mei et vos mortificati. ad cor. c. v. quoniam si unus pro omnibus mortuus est. ſ nunc autem soluti sumus a lege mortis. c. vii. ad rom.

vii. c.

ſ An ignoratis. hactenus de vi gratie. nunc quod lex ultra non est tenenda. ordo. an ignoratis hoc. scilicet quia lex in homine dominatur quanto tempore vivit quod non debetis ignorare. quia legem scitis. et ego loquor scientibus legem. in qua quod dico manifestatur. ſ Scientibus. non autem fratribus et animos eorum exemplo humane legis utitur. sciunt legem romani quam ante fuere barbari. ſ naturalem consuetudine iustitiam comprehendere partier gentiles sicut ex hebreis. ſ Namque sub viri exemplo hoc docet christianum a lege factorum exutum non ab omni lege ut mulier a lege viri non a lege nature. nec ulterius debet esse sub lege. Si enim lex vivit adultere nec per deum christianum dici.

ſ A lege viri. Sic finita lege non peccatur quia ad christum transit omnis figuris. ſ Nec debetis legi que data est ad tempus. ſ Mortificati estis. figuratum per misterium incarnationis et completionem veritatis.

ſ Soluti ut operibus novi hominis que non risuri et lege attigimus. et gratia spiritus sancti in quibus sic demorandum est ne addatur de legis operibus que vetusta sunt.

ſ aug. lex concupiscentiam non extinguit ubi non est gratia liberatoris auget peccati desiderium prohibitio peccatorum.

domino nostro. An ignoratis fratres scientibus enim legem loquor quia lex in homine dominatur quanto tempore vivit. Namque sub viro est mulier vivente viro alligata est legi. Si autem mortuus fuerit vir eius soluta est a lege viri. Igitur vivente viro vocabitur adultera si fuerit cum alio viro. Si autem mortuus fuerit vir eius liberata est a lege viri ut non sit adultera si fuerit cum alio viro. Itaque fratres mei et vos mortificati estis legi per corpus christi ut sitis alterius qui ex mortuis resurrexit ut fructificetis deo. Cum enim essemus in carne passiones peccatorum que per legem erant operabantur in membris nostris ut fructificarent morti. Nunc autem soluti sumus a lege mortis in qua

ſ Define legis et porte eius inutilitate. neque mirentur quia apostolus dicit non estis sub lege et sub gratia supra dicebat non iustificare. De hec cessare usque ad datur. ſ Lex maritus anima uxor. ſ Si servare legem vult et fidi adulter est. ſ Lex umbra et corpus ... mortificati sunt umbre.

Sunt omnibus hominibus ista duo penalia ignorantia et difficultas. ex ignorantia error uel probet falsa pueris. ex difficultate cruciatur et non resistere, torquente dolore carnalis uinculi. non posit a libidine temperare. ... tanto ... maiore iniusticia uiolatum est mandatum, quanto faciliori observancia potuit custodiri.

detinebamur. ita ut serviamus
in novitate spiritus. et non in ve-
tustate litterae. Quid ergo dicemus.
Lex peccatum est? Absit. Sed pecca-
tum non cognovi nisi per legem.
Nam concupiscenciam nesciebam
nisi lex diceret. non concupisces.
Occasione autem accepta peccatum
per mandatum operatum est in me om-
nem concupiscenciam. sine lege enim
peccatum mortuum erat. Ego autem
vivebam sine lege aliquando. Sed
cum venisset mandatum peccatum
revixit. Ego autem mortuus
sum. et inventum est michi mandatum
quod erat ad vitam. Nam peccatum
occasione accepta per mandatum
seduxit me. et per illud occidit me.
Itaque lex quidem sancta ... et manda-
tum sanctum et iustum et bonum. Quod
ergo bonum est michi factum est

In novitate. lege fidei gratia. nova lex est spiritus et amor. vetus littera tantum docens et compellens.

Occasione. ecce bona tamen ex ea malum. quia peccatum id est fomes peccati vel diabolus.

hic primus actus hominis notatur ante legem.

Revixit cepit apparere et rebellare.

Inventum. erat sed ignotus peccator. factus est manifestus prevaricator.

Nam peccatum quomodo per illud seductus falsa dulcedine.

hoc esse ad mortem.

Quod concupiscit fit dulcius dum vetatur. et sic fallit peccatum per mandatum.

lex quia ab illis iubet mala ...

Laus legis itaque.

Quod ergo bonum ... loquitur utrum lex et si bona sit efficiens ... ad penosa.

via per haec ... Ne sciebam. Inscius per se generale causa.

Quia dicitur quandoque lex mortis est et auxilium peccati. detinens a bona operatione. quia videtur lex peccatum id est docens peccare. vel talis per quam donata peccavit auctor eius quasi male rei. non est et potius bona est. quia peccata fecit cognoscere. quae prius nesciebantur quedam vel esse peccata. vel adeo gravia. vel esse punienda.

Nam concupiscentiam non esse. hic elegit apostolus generale in omnia. bona lex quae dum prohibet.

Quia dicitur. occasione autem accepta. mala carnalitas vitiar dentius desiderat prohibita quibus non memoratis lex iacet et quasi sopita. et diabolus videns legem mauult illam hominibus datam magis ... sit. et magis instituit. ut eam illis uertet in perniciem. cuius prius quasi secure possidens minus temptat et. vel occasione accepta in ipsis rebus ut uisa muliere vel auro.

Ego autem. Nota duos homines in eodem interiorem et exteriorem. Interiorem dicit consentire legi et eius testimonio bonam esse legem approbat. Exteriorem vero contra interiorem et contra legem repugnare et captivare. et per legem maiorem potestatem peccandi habere.

Vivebam. ... mortem ex peccato quia non apparebat. pater quando ... sua. sed ex persona hominis generaliter loquitur.

Itaque lex ipsa sancta. sane docet et mandatum id est quod per eam precipitur est sanctum iustum id est iustificans peccatorem et bonum id est utile. vita acquiret. et cum constet ... lex bona et tamen ex ea est mors. ut supra dictum est quod bonum est factum est mors. id est datur ... bonum ... ita non sit efficiens causa mortis. ... fomes est efficiens quod bonum convertit in malum.

ut appareat. non dico ... quod erat et quod non apparebat nesciebam ... supra concupiscentiam ... non habebam supra modum quia prevaricatio. vel peccatum diabolus qui per bonum incensus est et ... suasit in quo apparet ... inimicus.

Quia dicitur spiritualis. lex ... bonus spiritualis. quia prohibet et peccatum et visibilia coli. lex spiritualis quia ... ibi ... heres. Sed lex carnis est ipse fomes id est nature languor. lex est spiritualis vetus. quia que spiritui placent fieri iubet. que ... displicent vitari. lex spiritus nova quae ipse spiritus est ... in cordibus scribit. et dat et velle et perficere. ... iiii. leges. nature. scripta vel spiritualis ... peccati vel membrorum.

Infelix ego homo quis me ... gratia dei per iesum christum dominum nostrum. ad hebr. c. ii. ut gratia dei pro omnibus gustaret mortem.

Annuerte in lege rationis ... et per has vires repugnabis a lege carnis trahebatur, data est lex que cum ratione a lege carnis captivabatur. Sed iam ratio per legem instructa reclamat. Lex spiritus addita est et coniuncta rationi et legi sepe ... legem sibi subdidit carnis. quartus erit actus post resurrectionem. cum lex carnalis nec erit.

Ego autem carnalis usque huc legem excusavit quod non debet refundi in eam culpam. Sed neque in principia le naturam et in eius creatorem. Sed in hoc est quod servitatis ut pravis nequeant moribus resistere secundum carnalis nunc decerner. Sed et ipso apostolo secundum carnem quamdiu vivit propter carnis motus et si dicit omnis sed ... dic ...

Quod non oportet probat quod suus peccatum quod oportet ... dimittendo bona. Et faciendo mala intelligo ... non operandum. Vel oportet quod non intelligo quia et dimitto bonum quod volo. Et facio malum quod nolo. dimitto et facio sed per te sed oportet volo et nolo. Effectus intelligo et ... ego volo. Naturalitate quod ... vult ratio bonum. Sed voluntas se per carnem effectum ... bonum ... velle dedit ... effectum potest perduci.

mors? Absit. Sed peccatum ut appareat peccatum per bonum michi operatum est mortem: ut fiat supra modum peccans peccatum per mandatum. Scimus autem quod lex spiritualis est. Ego autem carnalis sum, venundatus sub peccato. Quod enim operor non intelligo. Non enim quod volo bonum hoc ago, sed quod odi malum illud facio. Si autem quod nolo illud facio: consentio legi quoniam bona est.

Nunc autem iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. Scio enim quia non habitat in me, hoc est in carne mea, bonum. Nam velle adiacet michi, perficere autem bonum non invenio. Non enim quod volo bonum hoc facio, sed quod nolo malum hoc ago. Si autem quod nolo illud facio, non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum.

Si autem quod nolo illud facio.

Si autem quod nolo. ostendit carnalem ... peccet ex quo est malum ... bona naturam adherere ... que consentit legi. Et malum non facit quasi non ago quod volo. Et ago quod nolo. Si autem ... sic nolo dimittere non dimitto. legem illud idem percipiente et quod nolo facere tamen facio. legem illud ... perhiberet ... consentio legi. quod nolo ... Et quod volo percipit consentio legi et testis sunt quod est bona.

Velle. Bonum est quibus lex addit in natura ... et facere velit ... perficiendi. Perficere non ... facere ... perficere quia ... bonum ... concupiscentie ... non consentit ... perficit ... concupiscat ... agit malum ... non perficit ... trahit ad malum.

perficere ... velle adiacet ... carne iacet et quia se sentit impotens surgere ad operandum. Iusta quia naturale est quodammodo velle per rationem. Sed quod sepe in carnis superatur. velle autem dicitur carne superatur.

Non enim quod bonum perficere non invenio. quia nec illud bonum quod volo a parte ... ex contrario malum quod illud quod nolo. ut non invenio bonum quia ... ibi ... stulti non invenit quod ...

Velle liberum arbitrium est. Velle bonum perfecte est. velle malum defecte est.

Invenio g̃ legẽ volẽti. ad gala. c. v. ad ro. spu ambulate · desideria car.

Invenio ita dixit legẽ bonã. naturã bonã q̃ qui idẽ vult et ei cõ sentit. h̃ adiungit legẽ bone nature ad utĩ ce. et ñ certior cõ univeta vine. ut hõ videns p neutrũ se posse evade ob novius sit grẽ. Dixit aug. aliqñ sibi visũ fuisse in h̃ apli sermone describi hominẽ sub lege. sed vit. ait. ñ nisi hõ grẽ, q cõdelectat legi di. et cõ sentit. et q ñ opatur malũ nec vult et q ignorat. i. ñ appbat. et cui nich dampnationi nunc ẽ.

Invenio igitur legem volenti michi facere bonum, quoniam michi malum adiacet. Condelector enim legi dei secundum interiorem hominem. Video autem aliam legem in menbris meis repugnantem legi mentis mee, et captivantem me in lege peccati que est in menbris meis. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis eius. Gratia dei p Ihesum Christum dominum nostrum. Igitur ego ipse mente servio legi dei, carne autem legi peccati. Nichil ergo nunc dampnationis est his qui sunt in Christo Ihesu, qui non secundum carnem ambulant. Lex enim spiritus vite in Christo Ihesu liberavit me a lege peccati et mortis. Nam quod impossibile erat legi, in quo infirmabatur p carnem, deus

Ad rõ. Secundum interiorẽ. h. q a carne ex adã traducitur. pecc in se h̃t. si a adã traduceret. et ip̃a habet. q anima ad peccavit. Si vero anima peccatũ in se habet. hõ ñ cognosceret.

Legẽ in mẽbris. Recte lex. q a legitime factũ ut q ñ obedivit suo superiori et eum servi at suum inferius. i. caro.

Captivũ. ex carne. ex parte. q a mens repugnat. et cũ delectatur legi di. sic de ipso aplo accipitur. mens ñ cõsẽtit peccato. mors cõtẽdit. mens ñ cõsẽtit. ẽ in me qd ã mortuũ q d in [illegible] spũ ñ dũ.

Is ipse m. Quasi dic grã se liberatũ. nec tñ peccat secur. quasi peccatũ ñ ultra noceat. dẽ in mat q m si libratio. si grã remiserit. aliõq peccatũ iterũ occuparet.

Infelix ñ in te. s. in carne. q sine lege liberabitur. cũ mortale hi induet inmortalitatẽ. ubi nulla cõcupiscentia remanebit. in qd s. ego ipse. m. s. l. d. ñ cõsentiendo carne legi peccati cõcupiscẽdo.

Ego ipse. ego in carne. ego in te. ñ duo s. unus hõ. ex utq mente ñ cõsẽtio carne cõcupisco.

Lex h̃ spũs. lex moysi spũal ẽ. s. in vite q a ñ vivificat remissi peccati sic lex q spũs pon libat a lege carnis. q ñ potuit et tã lex moysi lex eni ñ sed i. s. pecci. et mortis. lĩ re ẽ. factũ. lex moysi scã dĩe. que ostẽdit malũ s ñ tollit. lex spũs. que ẽ lex fidi et grẽ. malũ tollit.

ñ sed in carne ambulare. ti õ nich dãp natioĩs ẽ. q a lex spũs libat a peccatis.

Ut p carne que rebellabat. et audita lege magis incitata. sic infirma lex itẽ p carne. ut erat impossibile libare a lege peccati et mortis.

.c. viii. ro. hoc q impossibile erat legi ... cor. ii. c. vi. eum qui non novit peccatum pro nobis fecit peccatum. ... qui dicunt secundum carnem. ad cor. ...
Vos autem non in carne ambulantis non estis si spiritu sicut tamen spiritus dei. ad cor. i. c. ... vos metipsos temptate si fide estis. ... sicut videtis et vos sapientes ...

ſ Ita dampnatur peccatum. iustitia qua lex promisit consumetur.

filium suum mittens. in simili-
tudine carnis peccati. et de pec-
cato dampnavit peccatum in car-
ne. ut iustificatio legis imple-
retur in nobis. qui non secundum
carnem ambulamus. sed secundum
spiritum. Qui enim secundum
carnem sunt. que carnis sunt sa-
piunt. Qui vero spiritum. que sunt spiritus
sentiunt. Nam prudentia carnis
mors est. prudentia autem spiritus
vita et pax. Quoniam sapientia car-
nis inimica est deo. Legi enim dei
non est subiecta. nec enim po-
test. Qui autem in carne sunt.
deo placere non possunt. Vos
autem in carne non estis. sed in
spiritu. si tamen spiritus dei habi-
tat in vobis. Si quis autem spiritum
Christi non habet. hic non est eius.
Si autem Christus in vobis est. corpus

[illegible] carne enim ambulantes ... qui sedem spiritus ... Cor. ... qui autem est ... filii ... spiritu filii sui.

quidem mortuum est propter pec
catum. Spiritus autem uiuit prop
ter iustificacionem. Quod si spi
ritus eius suscitauit ihesum a mortuis. habitat in uobis.
uiuificabit et mortalia corpo
ra uestra propter inhabitantem
spiritum eius in uobis. Ergo.
FRS. debitores sumus
non carni. ut secundum car
nem uiuamus. Si enim secun
dum carnem uixeritis morie
mini. Si autem spiritu facta carnis
mortificaueritis uiuetis. Qui
cumque enim spiritu dei aguntur hi
filii sunt dei. Non enim accepistis
spiritum seruitutis iterum in timo
re. sed accepistis spiritum adopcionis
filiorum in quo clamamus abba pater.
Ipse enim spiritus testimonium
reddit spiritui nostro quod su
mus filii dei. Si autem filii et

scilicet ante peccatum corpus animale. quod necesse esset mori. non mortuum quod necesse est mori. animale id est quod mortale.
scilicet ut propter peccatum uitandum. hinc infirmitas reseruatur.

scilicet uiuificabit et in .v. capitulo. In prima accione ante legem nulla pugna est. cum uoluptatibus sequimur. In secunda sub lege pugnamus. sed uincimur. In tercia pugnamus. et uincimus. In quarta non pugna. sed pax eterna. quia subditur nobis nostrum inferius. id est non suadebatur. quia a superiore nobis domino deseruieramus.
scilicet cibaria uel aliquid bonum asino. panis et disciplina et opus seruo.

scilicet qui peccat in patrem id est potentia remittetur ei. qui peccat in filium id est sapientia remittetur ei. qui peccat in spiritum sanctum ex malignitate non remittetur ei neque in seculo neque in futuro.

scilicet idest spiritus. spiritus propter diuersa opera dissimiliter appellatur. Spiritus in egyptiis quibus aqua spiritus diuisa nocuit. filiis israel non quibus profuit. spiritus timoris his. spiritus libertatis istis.
scilicet filii non debetis non fuimus. qui non accepistis spiritum futuri. qui uitiorum timore pene fuere facti.
scilicet Iudei timore fuerunt non filii. ne temporalia bona amitterent. nos amore ut heredes.

scilicet In sacramento ecclesie dicitur abba pater. quod in ecclesie de utroque populo. cui compatiens inserere tendit. non debet desperare. si quia ad pietatem passionis ex humana fragilitate est tribulatione repetit.
scilicet quod sumus filii dei gratia dei est non meritum quod sumus debitum est non beneficium.

[Left margin glosses:] scilicet ecce sicut in bonis spiritus sancti. — scilicet qui uirtus factus. — scilicet mortalia quia nec mortalitas remanebit. quia habuit corpus animale ante peccatum. — scilicet spiritu dei qui est fine non agente spiritu dei. — N — scilicet aguntur plus est agi quasi inuitali quia agente qui in regi quasi non agere. — scilicet abba hebraice pater.

heredes. heredes quidem dei. co
heredes autem xpi. Si tamen
conpatimur ut et glorificemur.

FRS. Existimo enim quod non
sunt condigne passiones huius
temporis. ad futuram gloriam
que revelabitur in nobis. Nam
expectatio creature revela
tionem filiorum dei expectat. Va
nitati enim creatura subiecta
est nonvolens. sed propter eum
qui subiecit in spe. Quia et ipsa
creatura liberabitur a servi
tute corrupcionis. in liberta
tem glorie filiorum dei. Scimus
enim quoniam omnis creatu
ra ingemiscit. et parturit
usque adhuc. Non solum autem
illa. sed et nos ipsi primitias spi
ritus habentes. et ipsi intra nos

gemimus adopcionem filiorum dei expectantes redempcionem corporis nostri. In Christo Iesu domino nostro. Spe enim salvi facti sumus. Spes autem que videtur non est spes. Nam quod videt quis quid sperat? Si autem quod non videmus speramus, per pacienciam expectamus. Similiter autem et spiritus adiuvat infirmitatem nostram. Nam quid oremus sicut oportet nescimus, sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui autem scrutatur corda scit quid desideret spiritus, quia secundum deum postulat pro sanctis.

R. Scimus quoniam diligentibus deum omnia cooperantur in bonum his qui secundum propositum vocati sunt sancti. Nam

Non solum autem illa, id est non solum in homine corporalia, et spiritus dolet ex difficultatibus corporis, sed et nos ipsi in nobis spiritum corporis adoptionem, ut corporis beneficium adoptionis accipiat, ut ex omni parte filii dei sint.

Spe enim non dum re sed etiam adhuc carnaliter subiacentes.

Hic ostendit ut manus vincitur spe inde actum et non debeat salvare.

Spiritus adiuvat infirmitatem, quia ingemiscimus et petimus liberari. Ne vel ante tempus vel contrarie petamus, spiritus adiuvat, quorum impetrat donum dei et vidit, sed et orare ergo.

Postulat, ut dicit, spiritus loquitur in nobis, id est, movet spiritus, nondum inhabitans ut sint fideles, adiuvat habitans iam fideles, facit nos deo cognoscere se non dicitur cognitio ab eo.

Inenarrabilibus: quomodo narrentur, quod desideratur, quod ignoratur.

postulat.

Ieronimus. Numquam nobis tacet dominus, si semper est respondere paratus, si scripturis eius consulamus, linguam eius in manibus cotidie gestamus.

Beda. Frustra ad dominum manus in oratione expandit qui eas rogantem viduam non extendit.

Secundum propositum vocati sunt, scilicet quasi qui vocati sunt non aliunde quam a preordinatione dei, et ideo omnia cooperantur in bonum. Nec mirum. Nam deus predestinavit, id est per propositum gratiam preparavit, ut non verbo predicationis crederent illos quos longe ante prescivit fieri conformes filii, qui est imago patris, usque quaque eadem cum patre.

frs exist. mo q n 9digne. c. viii. ad ro. Ideni q ipserie. ſ qa ipa creatura. c. viii. ro. Ideo mūdm̄ nos ab ori. ſ ſem̄ q oīs creata igemiſc

ſ qa ppte mortificam̄. ad co. c. iiii. In hiſ oib᷑ tribulacione patim̄. ad co. c. vii. ī fine. q ſobrā dm̄ ecclēiae. ſ S; ī hiſ oib ſupa

ſ pdeſtinatio ē grē pparatio. que ſine pſciencia eē n pot. ſ p pſcit dſ. 7 que n ipē factur. i. mala. Grā ē ipſiuſ pdeſtinatioīſ effectuſ.

ſ Imaginiſ. ut portem̄ imaginē celeſtiſ ſicut portauim̄ imaginē terreni.

ſ pmogenit. Iure hereditatē patriſ obtinenſ. 7 aliiſ diſ pciens.

ſ Vocare ē cognicionē de fide adiuuare. 7 cōpungere eū quē ſciat audire. h uocatio electoꝝ ē 7 alia uocatio que fit p pdicatoreſ de qua dictū ē mlti uocati pauci u electi.

ſ Magnificauit dr feciſſe que ab etno diſpoſuit facere. vn̄ yſaiaſ q fecit que futura ſt. Talib; omīa ī bonū. 7 qd deuſ āt ut inde cauciores ſ. 7 m ſe n fidentes.

ſ dſ ē p nobiſ pdeſtinādo uocādo 7 cetā.

oportuit: ut idē eēt cator 7 redētor ne nos duos d̄nos haberem. u ūe dr eēt qa hō p ſtādi ī iudicio n hrēt. u hō eēt alit a diabolo n teptaretur. ut hō uicēt alit obpbriū n dleret. ppro

ſ. b. S. dr. i dnſ. u rex. u pat. q m ſe ipm n̄ negabit.

ſ Omīa 7 ſupiora nra ſt ut angli 7 dnīo. ſ 7 ſic reſ dnī. famuloꝝ ſt ad uictū. ul ornamtū. ul alia hui modi.

ſ Iob accuſauit. ſ; 9pbare n potuit. qa n 9fidebat in diuiciis. u potentia. u diabol⁹ extimauit. Ideo qd cū eo egit ſ; uict⁹ habiit. 7 ſic diabol⁹ n fuit ſibi aduſ ſet acuſator.

ſ agu. In infirmitate exercet hūilitas. afflictiōe paciētia. cōdictiōe ſapiētia. odio beniuolētia.

ſ ad dextām. i. ī honore. quo dſ. cui poſtulacio n pot contempni.

ſ h. ſ. ſed p poſitū uocati. ſ elegit. oīpitūſ ſap mit. ſ m pſcientia pparaūi. ipſe.

quos pſciuit 7 pdeſtinauit cōfor

ī paritate uite. 7 pt ī beatitudine. ſ co foī mes

mes fieri ymaginis filii ſui.

itaut ſ pmo ſine peccato nat. 7 reſurgēſ

ut ſit ipſe primogenituſ in

in q h f ſ.

multiſ fratrib;. Quos autē

ſ an q oēmus. ſ q appati. ſ p pdicatores. ſ ſ; ſ p poſitū.

pdeſtinauit. hoſ 7 uocauit. 7 quoſ

ſ vocatione impleē pdeſtinatio

q aſt n electi. ſ ad ūſ oſ. uocauit. ſ remiſſioē pecc. 7 bona opatioe.

ſ h pſcitiſ. de aliiſ n 7 ſi ad tpſ uideat.

uocauit. hoſ 7 iuſtificauit.

ſ d u peccatores. ſ h ſ; futurū ē.

Quoſ autem iuſtificauit. illos

ſ oigne ut utū. 7 etnare muneratioē. ſ ſū ſimul ſit dō. ſ cū h omīa pſcitiſ.

7 magnificauit. Quid ergo

ſ ē ē h 7 ad hās pſcientes. i. intelligentes. ſ ut pdictū ē.

dicemuſ ad hec. Si deuſ pno

ſ nulluſ poteſt p ſuiſ nocē. ſ 7 coopat ī bonū. ſ dſ p nobiſ

biſ quiſ contra noſ. Qui

q ſt alia. filiū ſuū dedit p nobiſ.

etiam filio ſuo non pepercit.

ſ preparatioē nrā. ſ peccatorib; q mai ē.

ſed p nobis omnib; tradidit il

ſ ſi dedit filiū. q m pot eſt negari.

lum. Quomodo nō etiam

ſ ī pſenti iuſticiā ī futurā eternā. ſ q mpuiſ.

cum illo nobiſ omnia donauit.

ſ miſuſ diaboli accuſatio dr. ſ 7 cū h ſit nulla accuſatio noc. ſ p aūſ ita ſ. i. ū ualeat.

Quiſ accuſabit aduerſuſ elec

ſ quoſ pſciuit. ſ aliuſ n poteſt. dſ n uult.

toſ dei. Deuſ enim qui iuſti

ſ cū nulluſ accuſat. ſ potit mortē inferre.

ficat. q eſt q condēpnet.

ſ repſētatioē humanitatiſ. ſ put. ſ dico mortuuſ.

xpſ ihſ q mortuuſ eſt. immo

ſ q mai ē ut nō reſurgam. ſ ī potiorib; boniſ.

q 7 reſurrexit. q eſt ad dex

ſ repſentatioē humanitatiſ.

ſ equat pat. ſ mediuſ.

teram dei q etiam inter

ſ 7 cū ſint.

pellat p nobiſ. Quiſ ergo

16

nos separabit a caritate xpi?
Tribulacio? an angustia? an
persecucio? an fames? an nu
ditas? an periculum? an gla
dius? Sicut scriptum est. Quia
propter te mortificamur tota
die. estimati sumus ut oues oc
cisionis. Sed in his omnibus supe
ramus propter eum qui dilexit
nos. Certus sum enim quia neque
mors. neque uita. neque angeli.
neque principatus. neque uirtutes. neque instantia. neque futura. neque
neque creatura alia poterit nos fortitudo. neque altitudo. neque profundum.
separare a caritate dei que est
in xpo ihu domino nostro. Ve
ritatem dico in xpo non mentior.
testimonium perhibente mihi
conscientia mea in spiritu sanc
to. quoniam tristicia est mi
chi magna et continuus dolor
cordi meo. Optabam enim ego ipse

Glosses (right column):

scilicet ut istas nobis. sicut scriptum est. scilicet in his omnibus superamus.

scilicet propter te. martirem non facit pena sed causa. et rei cum christo passi. non fuerunt martires.

scilicet ad obiectionem. Neque altitudo. neque profundum. id est nec prospera nec aduersa. unde salomon. diuitias et paupertates ne dederis mihi. ne repletus me dare fiam et paupertate compulsus periurem nomen dei. Multi peccant altitudine. multi necessitate. contra hec proponitur ac hec remedium regi dei. quo neque elatus potestate. quo equalis patri nectitur. latus de iectione mortis. que signum in alto. et in profundo. ne ille regia potestate extolleretur. ut erumnatur baretur sicut tunc erat per bello assiriorum.

quod noluit petere achaz. scilicet quasi inser signum de regia.

scilicet ad obiectionem. Ita cum dominus sui usus loquitur affectu suum et ita eos ostendit. quod iurando firmat. dolor gentis suum in bisti ... Optabam autem non opto. quasi sit ... tale non posse separari a christo. tamen affectu suum et illos ostendit quod iurando firmat. de quibus mitte ... proconiae ... ut omnibus dolore sentiat quasi tanto opere res et gentilibus ... et ingredientur. Qui futuri. non filii carnis sed semen habrae. sed quoque fide. hinc et qui natus est ysaac ysaac in tempore. iacob et esau duorum. Iob fuit ex filiis esau quintus ab abraam hoc nepos esau.

scilicet continuo doleo. quasi quodam modo uolui alios a christo separare. et ecce ...

tare et eorum anathema. id est separatio.

Glosses (left margin):

scilicet ... ut hic tribulacionis et angustie ... quod tribulaciones aduenerit non stat sed celeriter transit. scilicet gladius acceptis in tribus extollit. non gladio sed medicamento uulneratur.

scilicet ecce ... qui a uictore sanatur.

scilicet hic ordine de malis et bonis. scilicet fieri posset et non suadeat separacionem quod impossibile est aliquis bonis. ... possit nos separare.

scilicet ut diabolus mostrat infernum in uetur ...

scilicet Veritatem dico omnibus ... separare. scilicet ... separatus. unum modo doleo ... mala ... bonum utuntur.

[illegible] ... ad ro. ... ad ephe. ... ad ro. c. viii. ad thimo. ii. c. ii. Cognovit dominus qui sunt eius. [illegible]
[illegible] ad phi. c. i. ... ad tesalo. c. ii. [illegible]

anathema esse a christo pro fratribus
meis qui sunt cognati mei
secundum carnem, qui sunt israhe-
litę. quorum adoptio est filiorum dei.
et gloria. et testamentum. et legis-
latio. et obsequium. et promissa.
quorum patres. et ex quibus christus
secundum carnem, qui est super
omnia deus benedictus in secula seculorum
amen. Non autem quod exciderit ver-
bum dei. Non enim omnes qui
ex israel hi sunt israelitę. neque
qui semen sunt abrahę omnes filii.
sed in ysaach vocabitur tibi semen.
id est non qui filii sunt carnis. hi
filii dei. sed qui filii sunt promissio-
nis estimantur in semine. Pro-
missionis enim verbum hoc est. Secun-
dum hoc tempus veniam et erit
Sarę filius. Non solum autem
illa. sed et rebecca ex uno concubitu

[Left margin glosses:]

Non autem quod exciderit. Consolatur dolorem suum apostolus. hos solum dicens non salvandos decrevit, personarum non acceptor. Nullum condempnat antequam peccet. nullum coronat antequam vincat. sed per scientiam diffinitum habet. quae cuique futura sit voluntas. ex qua dampnetur. vel coronetur.

Ut non autem exciderit. dixerat quod promissio eterne hereditatis facta esset iudeis. sed quia ipsi ex magna parte non crediderant. videbatur verbum dei inexpletum. ad quod respondet. non autem exciderit. quasi et si ita laboravi. et si non omnes crediderunt non tamen excidit verbum dei. Non dico quod exciderit. verbum dei exciderit promissa non implere.

Ysaac per missionem prefiguratus, non qui se ipsos iustos faciebant, sed quos deus facit. hi sunt filii liberę. filii carnis sunt terrena ierusalem, quę fuit cum filiis suis. sicut ysaac non meruit, ut nasceretur, sed promittetur. sic isti. [illegible] + +

Non solum sarra habuerit promissionem. sed et re-becca habuerit promissionem. huius scilicet filios ex uno concubitu. ysaac. p. n. ex uno concubitu. ne viderentur meritis parentum differentia igniti patris. i. institutoris nostri. quem in mittere. si vol unice filii. promissio facta sarre. ostendit quod preter gratiam nullus salvatur. Sarre rebeccę. quod propter nullum meritum suum vel parentum eligitur. sed sola gratia.

[Right margin glosses:]

Ut per hoc ... benedictis, qui sunt fratres fide qui sunt cognati. et ita gratia unus pecca ... beniamin.

Sed in his ostendit quod sola gratia filios dei facit. +

Quod adolebat de iudeis consolatur sequentem sensum non omnes esse salvandos iudeos. sed aliqui tamen, neque qui semen sunt abrahe omnes filii sunt abrahe.

In ysaac. i. in typum ... vocatione gratię ... vocetur.

Hinc ostendit quod sicut per gratiam fit salvatio, ita nec per merita parentum qui filiorum.

Rebecca habuit promissiones. quod ait maior serviet minori. i. esau qui sequendo serviret iacob.

habens ysaach patris nostri.
Cum enim nondum nati fuissent
aut aliquid egissent boni. aut aliquid
mali. ut secundum electionem
propositum dei maneret non ex
operibus sed ex vocante dictum
est ei. quia maior serviet mi-
nori. Sicut scriptum est. Iacob
dilexi. esau autem odio habui.
Quid ergo dicemus. Numquid
iniquitas apud deum. Absit.
Moysi enim dicit. Miserebor
cui misereor. et misericordiam
prestabo cui miserebor. Igitur
non volentis. neque curren-
tis sed miserentis est dei. Dicit
enim scriptura pharaoni. quia
in hoc ipsum excitavi te. ut
ostenderem in te virtutem
meam. et annuncietur nomen
meum in universa terra. Ergo

Aug. Non quia nos tales futuros esse presciuit. ideo elegit ... sed ut essemus tales per ipsam electionem gratie sue.
qua iustificauit nos in dilecto filio suo. Aug. preparat adiuuanda et adiuuat preparata.
nolentem preuenit ut uelit. et uolentem subsequitur ne frustra uelit. Iacob dilexi esau odio.

cuius vult miseretur et quem vult obdurat. Dicis itaque mihi. Quid adhuc queritur. Voluntati enim eius quis resistit. O homo tu quis es qui respondeas deo. Numquid dicit figmentum ei qui se finxit. Quare me sic fecisti. An non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem. aliud vero in contumeliam. Quod si volens deus ostendere iram et notam facere potenciam suam. sustinuit in multa paciencia vasa ire apta in interitum. ut ostenderet divicias glorie sue in vasa misericordie que preparavit in gloriam. quos et vocavit non solum ex iudeis. sed etiam ex gentilibus. sicut

Quid adhuc .i. per quam constat ex voluntate dei. est quare inquiritur. unus alius sit bonus alius malus. non est opus querere cum quale vult deus et iuste alium salvat. alium dampnat. Et quod queritur .i. nititur aliquis bona agere cum nichil possit. nisi quod deus vel ... conqueritur deus de peccato hominum cum nequeant vitare quod ipse vult. Sic solent carnales in voluptatibus viventes ... deum et adversus deum et voluntati eius ... Vas in honorem. Quod si volens ...

in osee dicit. Vocabo non plebem meam plebem meam. et non dilectam dilectam. et non misericordiam consecutam misericordiam consecutam. Et erit in loco ubi dictum est eis non plebs mea uos. ibi uocabuntur filii dei uiui. Esayas autem clamat pro israel. Si fuerit numerus filiorum israel tamquam harena maris. reliquię salue fient. Verbum enim consummans et adbreuians in equitate. quia uerbum breuiatum faciet dominus super terram. Et sicut predixit esayas. Nisi dominus sabaoth reliquisset nobis semen sicut sodoma facti essemus et sicut gomorra similes fuissemus.

Quid ergo dicemus. quod gentes que non sectabantur

iusticiam. apprehenderunt

iusticiam. Iusticiam autem

que ex fide est. Israhel vero sectan

do legem iusticie. in legem iu

sticie non pervenit. Quare. quia

non ex fide. sed quasi ex operi

bus. Offenderunt enim in lapi

dem offensionis sicut scrip

tum est. Ecce ponam in syon

lapidem offensionis. et petram

scandali. et omnis qui crediderit

in eum non confundetur. Fra

tres voluntas quidem cordis

mei et obsecracio ad deum fit.

pro illis in salutem. Testimoni

um enim perhibeo illis quod emula

cionem dei habent sed non secundum

scienciam. Ignorantes enim

dei iusticiam. et suam volen

tes statuere. iusticie dei non

sunt subiecti. Finis enim legis

xpc. Ad iusticiam omni cre-
denti. Moyses enim scrip-
sit. Quoniam iusticiam que
ex lege est qui fecerit homo
in ea uiuet. Que autem ex fi-
de est iusticia sic dicit. Ne di-
xeris in corde tuo quis ascen-
det in celum. id est xpm deducere.
Aut quis descendet in abissum.
hoc est. xpm ex mortuis reuo-
care. Sed quid dicit scriptura.
Prope est uerbum in ore tuo.
et in corde tuo. hoc est uerbu
fidei quod predicamus. Quia
si confitearis in ore tuo domi-
num ihesum. et in corde tuo
credideris. quod illum deus
excitauit a mortuis saluus
eris.
Corde enim creditur ad iusti-
ciam ore autem confessio fit

ſ id est xpm deduce. id .i. istud dubitare. xpm deduce. t anb- remoue.

ſ Moiſes enim ſcripſit. q a facit inſeri uſ mitione de duab; iuſtitiis .i. de humana. 7 diuina. pbat humanā n ualere niſi in uiſta. diuina u obſ uat or ē ſiuū in celū tranſ ferre dicit. humana quā hō implere pot diuina ex fide tn est.

ſ Ne dixeris .in .c. i. nec ſaltē cogites q aſcēdet. i. nullus hō aſcēdit. q a q hic cogitat. negat xpm aſcēdiſſe. aut ne cogites. q deſcēdet. i. nullū. deſcēdet q ē pn obſeruata lege. q a hic cogitare ē xpm. a. m. r. i. crede q xps n deſcēdit in fernū. q a ſi q iuſtitiā n obſeruat. n deſcēdit. habraam 7 antiq patres multominus deſcēderē. Si aut illi n deſcēderē. tunc x. q a q n niſi pillis ſaluandis. t libandis deſcēdit. ſ ita cū audieris inquit pdicari xpm p reſurrē aſcēdiſſe in celū. noli dicē in corde tuo m datiū ē. Quis enim aſcēdet. quia hec infidelitas quātū in te ē xpm de celo ad trā deducit. ſimiliter cū audis pdicari q ad infernū deſcēdit. xpm ē.

ſ Confiteri ē dicē qd ſit in corde. alr loq ē n confiteri. Q d ē in corde debet eē in ore. q a i fronte. i. i ſede pudoris n ſine cauſa fit ſignū crucis. ne t obpbria x i anuſe rubeſcat. peccatū fuit pet o ore negare. cū ere dē corde.

ſ b. ex i d ſter q linio pue yſcietie. q a idignu ē autore puritatis illuc itroire.

ſ b. n oportet te maria tnſire. ſup nubes pene tre. n gradis reſtat uia. uſq adte metipm ocurre do tuo. ad cor diſ yectione. 1 ad oris yſeſione.

ſ quatuor ſut q ipebiut yſeſſione. timor. pudor. ſpeſ. deſpatio.

ſ yſeſſio d bet. huil. ſimplex. fidelis. Sut q da yſeſſioe mala pēta iactat. huiſ habit q geſtat a talib. n ē ſcē nouitatis ...

Aug. quamvis ad plenum discutere non sufficimus, indubitanter tamen credimus deum ubique esse essentialiter, non sine eo aliquid posse subsistere in momento ex omnibus que fecit. Quia omnia continet et penetrat et a nullo continetur. Quia non potest comprehendi pro sua inmensitate, non potest maculari pro sua puritate, non dividi pro sua inmensitate.

ad salutem. Dicit enim scriptura: Omnis qui credit in eum non confundetur. Non enim est distinctio iudei et greci. Nam idem dominus omnium dives in omnes qui invocant eum. Omnis enim quicumque invocaverit nomen domini salvus erit. Quomodo ergo invocabunt in quem non crediderunt. Aut quomodo credent ei quem non audierunt. Quomodo ergo audient sine predicante. Quomodo vero predicabunt nisi mittantur. Sicut scriptum est: Quam speciosi pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona. Sed non omnes obediunt evangelio. Esayas autem dicit: Domine quis credidit auditui nostro. Ergo fides ex auditu. Auditus autem per

uerbum Christi. Sed dico. Numquid
non audierunt? Et quidem in omnem
terram exiuit sonus eorum.
Et in fines orbis terrae uerba eorum.
Sed dico. numquid Israhel non cognouit?
Primus moyses dicit. Ego ad
emulacionem uos adducam in non
gentem. in gentem insipientem in iram
mittam uos. Esayas autem audet
et dicit. Inuentus sum a non que-
rentibus me. palam apparui his qui
me non interrogabant. Ad israhel
autem dicit. Tota die expandi
manus meas ad populum non
credentem. et contradicentem
michi. Dico ergo. Numquid reppu-
lit deus populum suum? Absit.
Nam et ego israhelita sum ex semine
habrahe de tribu beniamin. Non
reppulit deus plebem suam quam pre-
sciuit. An nescitis in helia quid dicit

Cognouit quia contra dicere non potuit. siue non cognouit, ut inimice eorum bonis sederet et amaret.

in inuidia iudeis dum gentes deum eorum sibi uindicent. et permissiones eorum et legem et prophetas adsciscere.

gens est nomen obprobrii. quasi sine lege et honore. uel gens adquisicionis et ideo dicitur non gentem. facient gentem. et e contrario gentem non gentem cum emulatores dicit iudeos. et iratos.

uel manus meruce. uel opera et affectus amplianit. tota die.

non hoc de manibus meruce. sed de operibus.

Quia terror auctoribus; estimatur iudeos insultare gentiles. dicens eos ex toto esse repulsos. ecce ipse non repulit.

beniamin lupus rapax mane comedit predam et uespere diuidit spolia. i. peccata. dum gentem.

ingentem

sed uel daniel. et euenit ses scopus cessabit unctio uera.

ſi aũt grã ñ ex op̃ib; aliſ ñ grã adcor. ii. c viii. ſcitis grã dñi ihũ xp̃i. adcor. ii. c ult. mã. grã dñi nr̃i ihũ xp̃i. ad galat ii. abicio

ſ libi regũ. ſ ſet.
ſcriptura quẽ ad modum in
ſ inter ſe 7 illos. ſ iudicẽ.
terpellat deum aduerſuſ iſrt.

ſ ſtare liga ſ. in ſpũ ſic eũ eliaſ ſolus ui
deretur ſibi. q̃ſi ignoraret. ñ mirũ ſi
iſti ignorent. ſ p̃ſciũ 7 p̃deſtinaũ.

ſ dicenſ. ſ ſub ieзabel
domine pphetaſ tuoſ occiderũt.
altaria tua ſuffoderunt. et ego
relictus ſum ſolus. et querunt
animam meam. Sꝫ quid dicit
illi reſponſum diuinum. Re
liqui michi ſeptem mil. uiror
qui non curuauerunt genu
ſua ante baal. Sic ergo in hoc
tempore reliq̃e ſecundum
electionem gracie ſalue facte
ſunt. Si autem gratia non ex
operib; alioqn gracia iam ñ
eſt gracia. Q ergo. q que
rebat iſrl hoc non eſt ſequutus.
Electio autem conſecuta eſt.
ceteri uero excecati ſunt. Si
cut ſcriptum eſt. Dedit illis ſpi
ritum con punctionis. oculoſ
ut non uideant. aureſ ut non

ſ Quia tu eras in eis. 7 ſi ne ſciret eliaſ.
ſic ita leteantur. ł p eandẽ grãm. ergo.

ſ Audito q reliq̃e ſalue ſt grã ñ ex op̃ib;.
q̃d ẽ.

ſ ceti ũ. Q ueq; cũ intellexiſſ 7 crede noluit.
id deb; 7 conſeq. q̃ uult. ne de ceto poſſit credere.
Jn uoluntate. ꝗ ſua aduerſit. ut qui ſcientes
uerũ dicebãt oẽ falſũ. de ceto ñ intelligerẽt.
q̃ uũ. ſi meretur inuidia male uoluntatis. ñ ita dolus q errore hãg.

ſ dedit illis. ſ. ſ. c. mala cõ punctione. hĩ ſignificat. que ſepe fit ĩ mo tu. ut phariſeis dꝫ etnãr. ut 7 bonũ hoĩs ſit

ſ Inuidia male uoluntatis ſi meret. q̃a q ue xẽ ñ itellexerũt.

N

audiant usque in hodiernum diem.
Et david dicit. Fiat mensa eorum
coram ipsis in laqueum. et cap
tionem. et in scandalum. et in re
tributionem illis. Obscurentur
oculi eorum ne videant. et dorsum
eorum semper incurva. Dico ergo.
Numquid sic offenderunt ut
caderent. Absit. Sed illorum
delicto salus gentibus. ut illos
emulentur. Quod si delictum
eorum divicie sunt mundi. et dimi
nucio eorum divicie gentium.
quanto magis plenitudo eorum.
Vobis enim dico gentibus. Quan
diu quidem ego sum gentium
apostolus ministerium meum
honorificabo. Si quo modo ad
emulandum provocem carnem
meam. et salvos faciam ali
quos ex illis. Si enim amissio

Usque in hodiernum diem. quamdiu dies dici potest hodiernus .i. usque ad presentem diem omnium ad quos hec scriptura pervenit.

Mensa .i. scriptura coram ipsis posita qua mentis carnalibus observantibus delectantur. ut coram eis. quasi ratione ullam attende posset intelligere.

Salus ... mundum intestinum ... sine fide tamen ... de ...

Mensa .i. scriptura. que intelligentibus est panis illaqueat dum male intelligitur. et per eius predicationem xpistum respuunt. fuit et causa captivitatis. dum generaliter locuti xpistum occiderent. et in illa captivitate causa scandali. et ob hoc propter causa eterne dampnationis que specialiter dicitur retributio.

Sicut in se acceptum obtulerunt. sic fiat illis coram quasi iniquitate noverint. et ita per se similiter ...

et obscurentur. quasi sine causa non viderint. fiat non videre.

Dico ergo. numquid sic .e. quasi dico ex certe eos ... auctoritate prophetarum putatis quod inreparabiliter et sine utilitate cadet et casus eorum prodest. et possunt xpisti c. restitui. neque ergo eos despiciat.

Ut illos .e. hoc sepe factum est et plenius fiet in fine seculi quando iudei nos sequentur in fide. potest et intelligi. ut gentes iudeos emulentur .i. unum deum gentiles imitere dum sic et ipsi credere debuerint. vel ut de emulatione eorum mala opera moveantur gentiles.

Aug. Sancta scriptura altitudine superbos irridet. profunditate attentos tenet. magnos veritate. parvulos nutrit affabilitate.

Quanto magis .p. .i. si malum eorum vertitur in bonum .i. in divicias mundi multo magis bonum eorum in fine plenitudo eorum convertitur gentes doctrina et exemplo in quo ostendit apostolus nec inutilem nec inreparabilem casum eorum.

Ministerium .m. .h. et si apostolus gentium in honorificabo .m. ultra aliquid de meo supra addendo ut et de iudeis labore temptans si a cum succedit ut aggrediar alium. quod non facerem si de salute eorum desperarem.

uile sperma in conceptione. (i. pollucio)
uas luteum et fictile in pregnacione.
lignum in sui operatione.
folium in condempnacione.
stipula in deiectione.
mortuum in pene afflictione.

Iob. nonne sicut lac mulsisti me.
Iob. memento quaeso quod sicut lutum.
genesi. produxit deus de humo.
Iob. contra folium quod vento.
stipulam siccam persequeris.
paulus. corpus propter peccatum mortuum est.

in morte esca uermium in tumulacione.
puluis in resolucione.
cibus ignis in dampnacione.
in morte flos in resurrectione.
aquila in generali resurrectione.
sol in remuneracione.

Iob. memento quaeso. sap. hereditabit serpentes et uermes.
gen. puluis es et in puluerem reuerteris.
ys. uestimentum eorum erit comestio ignis.
ps. refloruit caro mea.
eu. ubicumque corpus ibi congregabuntur et aquile.
sap. fulgebunt iusti.

Quod si delibatio. dixi quod assumptio eorum multum erit utilis. quam ne dicatis non posse fieri. quasi totum genus repudiatum sit. quia si delibatio. i. pauci de illis assumpti. ut apostoli et alii discipuli sunt sancti. et massa. i. genus potest sanctificari. Est autem delibatio. i. parua ex aliqua re assumptio. ad experimentum totius masse. ut ex cibo. uel potus. et si radix. i. patriarche a quibus trahunt humorem fidei. et rami qui de eorum genere exercent uel in his fundati.

Potius in spe promissionis. hic contra amorem. bona arbor. in non bonam inseritur. non bona in bonam.

dices ergo. fracti sunt. Quasi sint contrastantes. uel contra eos. licet gloriari quia causa insertionis mee repulsi sunt. Remouet et ita. bene dicis. i. uerum est quod fracti sunt propter incredulitatem tu stas fide. i. non meritis tuis sed gratia dei. et ideo noli superbire. ne et tu frangaris propter superbiam ut illi propter incredulitatem.

b. his summus est perfectus ut homo reputet se nil profecisse. quia humilis est cuius conscientia alta est et eruditta.

salo. altiora te ne quesieris. et fortiora te ne scrutatus fueris. sed que precepit deus hec cogita semper.

Bonitatem suam et seueritatem tenet.

eorum reconciliacio est mundi (gentes)
quae assumpcio nisi uita ex mortuis. (sermo. i. filii. — reliquorum. — gentium. — et ex eo que mortue.)
Quod si delibatio sancta est, (i. apostoli. — diminucio)
et massa. et si radix sancta et rami.
Quod si aliqui ex ramis fracti (propter promissionem ex eis)
sunt. tu autem cum oleaster es- (et gentilis. — siluestris naturaliter. i. consuetudine.)
ses insertus es in illis. et socius (in loco fractorum. — apostolorum)
radicis et pinguedinis oliue (apostolorum et omnibus bonis spiritus. — fructiferi prophete)
factus es. Noli gloriari ad- (ante aduentum. — insultare malis alienis.)
uersus ramos. Quod si gloriaris (iudeos stantes. — desperatur.)
non tu radicem portas. sed radix (gratia nulla meritis tua. et tu a bea ab his fide.)
te. Dices ergo fracti sunt rami
ut ego inserar. Bene propter in- (dicis. sed. ... pro uicio suo. — ironice loquitur.)
credulitatem fracti sunt. tu (uniuersitas salutis. — propter te.)
autem fide stas. Noli altum sapere (non. — superbire.)
sed time. Si enim deus naturalibus (offendere. sed caste. — prerogatiuam generis gratia.)
ramis non pepercit. ne forte tibi (quia hec facta promissio. — iude. — ex eorum genere.)
non parcat. Vide ergo bonitatem (alieno. — quia fide stas.)
et seueritatem dei. in eos quidem (quia propter incredulitatem fracti. — in utrumque. — districtam iusticiam.)
qui ceciderunt seueritatem. (dissecte humiliari. sed. per bonitatem et seueritatem. — in iudeos.)
in te autem bonitatem dei. si p- (... stat)

probat iudeos posse assumi ut reprimat gentes

putata et oliua. non amputata.

insertus. i. aliena operatione coniunctus.

non es stabilis natura dicendo portas.

fide dei beneficium non tuum meritum.

22

manseris in bonitate. Alioqn
et tu excideris. Sed et illi si non
permanserint in incredu li
tate inserentur. Potens est enim
deus inserere illos. Nam si tu ex
naturali excisus es oleastro
et contra naturam insertus es
in bonam olivam quan
to magis hi qui secundum na
turam inserentur sue olive.
Nolo enim vos ignorare fratres
mi sterium hoc ut non sitis
vobis ipsis sapientes. Quia cecitas
ex parte contingit in Israel donec
plenitudo gentium intraret.
et sic omnis Israel salvus fieret. Si
cut scriptum est. Veniet ex syon
qui eripiet et avertat impietatem
ab iacob. Et hoc illis a me testa
mentum. cum abstulero pecca
ta eorum. secundum evangelium

Contra naturam dicitur quod contra consuetudi
nem nature ut si surculus fructum radicis ferat.
Deus tamen nichil contra naturam facit. quia id est natura quod
facit summa natura deus. contra quam nichil fit. sed con
tra consuetam nobis naturam.
Natura vocat consuetudinem in hoc loco.

Inserentur. quia et iterum deus et tandem plenitudo.
quod volo vos scire.
Sapiens sibi est qui non fidei sed arrogat sue sapi
entie.

plenitudo id est plene et copiose de omnibus gentibus.

quidem inimici propter vos. secundum
electionem autem karissimi propter
patres. Sine penitentia enim
sunt dona et vocatio dei. Sicut
enim aliquando et vos non credi
distis deo. nunc autem miseri
cordiam consecuti estis propter
incredulitatem illorum. Ita
et isti nunc crediderunt in vestram
misericordiam ut et ipsi misericordiam
consequantur.
Conclusit enim deus omnia in
incredulitate ut omnium mi
sereatur.
O altitudo divitiarum sapientie
et scientie dei quam incompre
hensibilia sunt iudicia eius
et investigabiles vie eius. Quis
enim cognovit sensum domini.
aut quis consiliarius eius fuit.
Aut quis prior dedit illi et retri
buetur ei. Quoniam ex ipso

Martyrium multiplex est sine sanguinis effusione. castitas in iuventute. libertas in paupertate. abstinentia in facultate. Iracundiam mitigare. libidinem fugere. iustitiam custodire. avaritiam contempnere. mundi gloriam declinare. In carne super carnem vivere.

per ipsum et in ipso sunt omnia. Ipsi honor et gloria in secula seculorum amen.

Obsecro itaque vos fratres per misericordiam dei. ut exhibeatis corpora vestra hostiã viventem sanctam. deo placentem. racionabile obseqũ vestrum. Et nolite conformari huic seculo sed reformamini in novitate sensus vestri. ut probetis que sit voluntas dei bona. et bene placens et perfecta. Dico enim per graciam que data est michi omnibus qui sunt inter vos. Non plus sapere quam oportet sapere. sed sapere ad sobrietatem. Et unicuique sicut deus divisit mensuram fidei. Sicut enim in uno corpore multa membra habemus.

omnia autem menbra non eum
dem actum habet. Ita multi
unum corpus sumus in xpo.
Singuli autem alter alterius
menbra. In xpo ihu domino
nostro.

Habentes autem donaciones secun
dum graciam que data est
nobis differentes. Siue prophe
ciam secundum racionem
fidei. siue ministerium in
ministrando. Siue qui docet
in doctrina. Qui exortatur
in exortando. Qui tribuit in
simplicitate. Qui preest in
sollicitudine. Qui miseretur
in hilaritate. Dilectio sine si
mulatione. Odientes malum
adherentes bono. Karitate
fraternitatis inuicem dili
gentes. honore inuicem

Singulis sum membra habentes ad sua dona differentia. ut singulis sum. qui in differentibus donis hagat. siue habentes prophetiam sum membra aliorum ...

Cotidiana medicina, cotidianis uulneribus ...

Ostendit qualiter inuicem membra possit. scilicet per caritatem que unum corpus efficit.

Beda. ...

benedicite persequentibus uos. ad hebre. neque radix amaritudinis ad ... sursum. c. xii.
nolite esse prudentes. ad ro. c. vi. prudentia carnis mors est.

si fieri potest quod ex uobis est. ad hebr. c. xii. pacem sequimini cum omnibus.
ad titimo. c. ii. sectare uero iusticiam.

preuenientes. Sollicitudine non pigri. spiritu feruentes domino seruientes. Spe gaudentes. in tribulacione patientes. Oracioni instantes. necessitatibus; sanctorum communicantes. hospitalitatem sectantes. Bene dicite persequentibus; uos. benedicite 7 nolite maledicere. Gaudere cum gaudentib; flere cum flentibus. idipsum inuicem sentientes. Non alta sapientes. sed humilib; consencientes. Nolite esse prudentes apud uos met ipsos. nulli malum pro malo reddentes. prouidentes bona non tantum coram deo. sed etiam coram hominibus. Si fieri potest quod ex uobis est cum omnib; pacem habentes. hominib;

Quamuis feruentes sitis non tamen passim importune ubique diligentis sed tempori et loco oportunitati feruente.

Vel secundum ambrosium tempori feruentes id est oportunitati temporis promissis obseruantes.

Consentientes quod non sit tantum ore. quam tamen est uera humilitas. sint in sola lingua. ne presumentes de se non condolentes aliis.

sed ex probitate ut aliena causa sit eorum.

humilis est cuius conscientia tam alta est eius uita.

amaricat nimietas. salit et saporat sobrietas.

Jero. Sunt multi quos dum maior sciencia erigit ab aliorum societate disiungit et quo plus sapiunt eo a concordia uirtutum desipiunt.

Si fieri potest uero assentiat sine quantum in uobis est. uel si fieri potest quod difficile est quod non ex uobis id est in uestra potestate.

quattuor notat uirtutes cardinales: prudentia — nolite esse prudentes; temperantia — nulli pro malo reddentes; iusticia — prouidentes bona; fortitudo — si fieri potest quod ex uobis est.

aug. unusquisque talem indulgentiam accepturus est ad quale ipse dederit proximo suo.

Salo. homo homini seruat iram et a deo querit medelam.

Non uos met ipsos defendentes
kmi. sed date locum ire. Scrip
tum est enim michi uindictam
ego retribuam dicit dominus.
Si esurierit inimicus tuus ciba
illum. Si sitit potum da illi.
hoc enim faciens. carbones ignis
congeres super caput eius. No
li uinci a malo. sed uince in bono
malum.
Omnis anima potestatibus sublimi
oribus subdita sit. Non est enim
potestas nisi a deo. Que autem
sunt a deo ordinata sunt. Ita
que qui resistit potestati dei or
dinacioni resistit. Qui autem
resistunt ipsi sibi dampnacionem
adquirunt. Nam principes
non sunt timori boni operis. sed
mali. Vis non timere potestatem?
bonum fac. et habebis laudem ex illa.

Dei enim minister est tibi in
bonum. Si autem male fece
ris time. Non enim sine causa
gladium portat. Dei enim mi
nister est. vindex in iram ei q(ui)
male agit. Ideo necessitati sub
diti estote. Non solum propter
iram. sed propter conscientiam. Ideo
enim et tributa prestatis. mini
stri enim dei sunt. in hoc ipsum
servientes. Reddite ergo omnib(us)
debita. cui tributum. tributum.
cui vectigal. vectigal. cui ti
morem. timorem. cui hono
rem. honorem.

Nemini quicquam debeatis. nisi
ut invicem diligatis. Qui enim
diligit proximum. legem imple
vit. Non adulterabis. non occi
des. non furaberis. non falsum
testimonium dices. Non concupi

ſceſ rem p[ro]ximum. Et ſi quod
eſt aliud mandatum in hoc uer
bo inſtauratur. Diliges p[ro]xi
mum tuum. ſicut te ipſu[m]. Di
lectio p[ro]ximi. malu[m] n[on] operat[ur].
Plenitudo ergo. legis eſt di
lectio.

Et hoc ſcienteſ. q[ui]a hora eſt. tēpuſ
iā nos de ſomno ſurgere. Nunc
enim p[ro]pi or eſt. noſtra ſaluſ
quam cum credidimuſ. Nox
preceſſit. dies autem app[ro]pin
quabit. Abiciamus ergo opera
te nebraru[m]. et induamur arma
lucis. ſicut in die honeſte am
bulemuſ. Non in commeſſaci
onib; et ebrietatib; non in cu
bilib; et impudiciciis. Non in
contencione. et emulacione.
Sed induimini dominu[m] ihesu[m]
xp[ist]m. et carniſ curā ne feceritis

in desideriis. Infirmum autem
in fide assumite. non in disceptationibus cogitacionum. Alius
enim credit se manducare omnia.
Qui autem infirmus est olus
manducet. Is qui manducat non
manducantem non spernat.
Et qui non manducat. manducantem non iudicet. Deus enim illum
assumpsit. Tu quis es qui iudices
alienum servum. Suo domino
stat. aut cadit. Stabit autem. Potens est enim deus iterum statuere illum. nam alius iudicat
diem. inter diem. Alius autem
iudicat omnem diem. Unusquisque in suo sensu habundet. Qui
sapit diem. domino sapit. et qui manducat domino manducat. Gratias
enim agit deo. et qui non manducat. domino non manducat. et

gratias agit deo. Nemo enim
nostrum sibi uiuit. et nemo sibi
moritur. Siue enim uiuimus.
domino uiuimus. Siue mori
mur. domino morimur. Siue
ergo uiuimus. siue morimur
domini sumus. In hoc enim christus
mortuus est. et resurrexit.
ut et uiuorum et mortuorum
dominetur. Tu autem quid iudi
cas fratrem tuum. aut tu qua
re spernis fratrem tuum. Omnes
enim stabimus ante tribunal
christi. Scriptum est enim. Viuo
ego dicit dominus. quoniam
michi flectetur omne genu. et
omnis lingua confitebitur deo.
Itaque unusquisque nostrum pro
se rationem reddet deo. Non ergo
amplius inuicem iudicemus.
sed hoc iudicate magis ne ponatis

offendiculum fratri uel scan
dalum. Scio enim et confido in do
mino iesu. quia nichil est commu
ne per ipsum. nisi ei qui existi
mat quid commune esse. Si autem
propter cibum frater tuus con
tristatur. iam non secundum
caritatem ambulas. Noli cibo
tuo illum perdere. pro quo christus mor
tuus est. Non ergo blaspheme
tur bonum nostrum. Non est enim
regnum dei esca et potus. sed iu
sticia et pax. et gaudium in spi
ritu sancto. Qui enim in hoc seruit
christo. placet deo. et probatus est hom
inibus. Itaque que pacis sunt secte
mur. et que edificacionis sunt.
inuicem custodiamus. Noli
propter escam destruere opus
dei. Omnia quidem munda sunt.
sed malum est homini qui per offendicu

quecumque scripta sunt. ad timo. ii. c. iii. omnis scriptura diuinitus … dicit autem patientie. ad ephe. c. i. dicit pater det uobis … nos firmiores debem…

Beatum dicit qui … non aliud facit quam quod utile probat …

Manducat. fides nostra uult ut homo id agat quod bene intelligit esse agendum …

lum manducat. Bonum est non
manducare carnem. non bibe
re uinum. neque in quo frater
tuus offenditur. aut scanda
lizatur. aut infirmatur. Tu
fidem quam habes penes temetipsum.
habe coram deo. Beatus qui non
iudicat semetipsum in eo quod pro
bat. Qui autem discernit.
si manducauerit. dampnatus est.
quia non ex fide. peccatum est.
Omne autem quod non est ex fide.
peccatum est. Debemus nos fir
miores inbecillitates infir
morum sustinere. et non nobis
placere. Unusquisque nostrum
proximo suo placeat. in bonum
ad edificationem. Etenim xps non
sibi placuit. Sicut scriptum
est. Inpperia inpperancium
tibi ceciderunt super me.

Omne quod non est ex fide … quia ignorantia …

Omnis uita infidelium peccatum est …

xv. c.

Non ueni facere uoluntatem meam sed eius qui misit me …

ambro. ad faciem publicam patientiam …

salo. Responsio mollis frangit iram …

Quecumq; enim scripta sunt
ad nostram doctrinam. scrip
ta sunt. ut per pacienciam et con
solacionem scripturarum spe ha
beamus. Deus autem patiencie
et solacii. det uobis idipsum sa
pere in alterutrum secundum
ihm xpm. ut unanimes. uno
ore honorificetis deum. et pa
trem domini nostri ihu xpi.
Propter quod suscipite inuicem.
sicut xps suscepit uos in honore
dei. Dico enim xpm ihm mini
strum fuisse circumcisionis.
propter ueritatem dei ad confir
mandas promissiones patrum.
Gentes autem super miseri
cordiam honorare deum sicut
scriptum est. Propter hoc confi
tebor tibi in gentibus dne. et in nomi
ne tuo cantabo. Et iterum dicit.

et non enim audeo aliquid loqui. ad cor. ii. c. xiiii. male loquntur [illegible] ad cor. ii. c. xiii. [illegible]

Aug. Cum natura debitum in moderancia uoracitatis excedas. unum te igitur gentes quantascumque laudes lingua uitta resonat uitta blasphemat.

letamini gentes cum plebe eius.

Et iterum. laudate omnes gentes dominum et magnificate eum omnes populi. Et rursum esayas ait. Erit radix iesse.

Stirps iesse uirga produxit uirga florem. et super hunc florem requiescit spiritus almus. Virgo dei genitrix uirga est flos filius eius.

Iesse erit radix. i. e. erit hic radice erit ille qui exurget a morte.

et qui exurget regere gentes in eum gentes sperabunt. Deus autem spei repleat uos omni gaudio. et pace in credendo. ut habundetis in spe et uirtute spiritus sancti.

Vt abundetis. ut per ista habita certiores sitis de eterna beatitudine. et habundetis in uirtute. i. fortitudine bone operationis que datur per spiritum sanctum.

Certus sum autem. ne uideret eos intelligere discordes. et ad corrigendum insipientes remouet. quod non incipit ut admoneat perfectiores de correctione minorum. et in proponit se exemplum qui laborat de aliis. et post ut isti faciant cum ipse aliis impeditus ad eos non possit uenire.

Certus autem sum fratres mei. et ego ipse de uobis. quoniam ipsi pleni estis dilectione. repleti omni scientia. ita ut possitis alterutrum monere. Audacius autem scripsi uobis fratres ex parte. tamquam in memoriam uos reducens. propter gratiam que data est michi a deo. ut sim minister christi iesu in gentibus. sanctificans euangelium dei ut fiat oblacio

Nemo nescibit. sed apostolus gentium audet se debere omnibus gentibus.

Scripsi audacius propter gratiam. i. apostolatum quasi possit in meo omittere non potui.

in laude et uocat ad meliora per nomen [illegible] docet. et monet [illegible]

Ille sanctificat predicatione qui predicat ore exere et operatione.

ſ habeo glām ſic / uos ſide frib; laboratiſ.

gencium accepta. et ſcificata in
ſpū ſcō. Habeo igitur gloriam
in xpō ihū ad deum. Non enim
audeo aliqd loqui eorum que per me
non efficit xpc. in obedienciā
gencium. in uerbo. et factiſ. in uir
tute ſignorum et prodigiorum. in uir
tute ſpſ ſci. ita ut ab ierlm per circuitum
uſq; ad illiricum repleuerim
euangelium xpī. Sic autem hi
predicaui euangelium non ubi
nōīatuſ eſt xpc. ne ſup alienum
fundamentum edificarem.
Sed ſicut ſcriptum eſt. Qb; non
eſt annunciatum. de eo uide
bunt. et qui non audierunt in
telligent. Ppter quod impe
diebar plurimū uenire ad uoſ.
Nunc uero ulteriuſ locum nō habenſ
in hiſ regionib; cupiditatem aūt
hn̄ſ ueniendi ad uoſ ex multiſ

ſ Facit mentionē glē q̄ ſequitur de cura et labore que exibuit eccā frſ ita de curā et correctione frm̄ ſimul cura glā adipiſcēdā inuſ[...]

ſ hic ondit ut nec minus ſe poſſe p bt q̄ aplos q̄ cū xpō fuerat.

ſ ſpſ ſci

q uenetcū mare ī hac parte illiricū ē illa.

ſ Quia ſciebat pſeudo aplos ſub noē xpī falſa docere. q ipſa corrigē maximi erat laboris. ideo ſollicit fuit p uenire et uitatē integre tradē ubi nunquā nuntiatuſ erat xpc qd teſtimonio pphe pbat.

ſ Ut ubi deū b odiu intellect. feſtinauit gtes ueritatē inbuere.

Obsecro quoque uos frs. ad colo. c. IIII. oracioni instate uigilantes

iam precedentib; annis. cum
in ispaniam pficisci cepero. spero
quod preteriens uideam uos.
et a uobis deducar illuc. si uobis
primum ex parte fruitus fu
ero. Nunc igitur pficiscar in
ierlm ministrare scis. Probaue
runt enim macedonia et achaia
collacionem aliquam facere in
pauperes scorum qui sunt in ierlm.
Placuit enim eis. et debitores sunt
eorum. Nam si spualium eorum partici
pes facti sunt gentiles. debent
in carnalib; ministrare eis. Hoc
igitur cum consumauero. et assigna
uero eis fructum hunc. pficiscar
per uos in ispaniam. Scio autem quoniam
ueniens ad uos in habundanciam
benedictionis xpi ueniam. Ob
secro igitur uos frs per dominum nrm
ihm xpm et per karitatem sps sci.

s. adhuc in eo opera romanos inuitat ... per fratres suos.

s. hii toti sederunt diuinis obsequiis. nil mundanum curantes. et exemplum bone conuersationis dabant credentib;

s. salo. da bono et ne receperis peccatorem. quia altissimus odio habet peccatores et reddet impiis uindictam.

N s. Obtinuimus ... unanimes fuit magni ... impossibile est ut non impetret ... cum gaudio caritatis.

ut adiuuetis me oracionibus uestris
pro me ad dominum. ut liberer ab in
fidelibus qui sunt in iudea, et ob
sequii mei oblacio accepta fiat
in ierusalem sanctis. ut ueniam ad uos in
gaudio per uoluntatem dei et
refrigerer uobiscum. Deus autem
pacis cum omnibus uobis amen. Co
mendo autem uobis phebem sororem
nostram. que est in ministerio
ecclesie que est chenchris. ut eam su
scipiatis in domino digne sanctis. ut
asistatis ei in quocumque negocio
uestri indiguerit. Et enim ipsa quo
que astitit multis. et ipsi michi.
Salutate priscam et aquilam adiu
tores meos in christo ihesu. qui pro anima
mea suas ceruices supposu
erunt. quibus non solus ego gratias
ago sed et cuncte ecclesie gencium.
Et domesticam eorum ecclesiam.

Accepta. Ut intellecta caritate illi erga se cum illo unanimes deo gratias agant. Orat quod enim profecto est ei cui ministrario letitiam laudant.

Sive ueniam sive non, deus pacis est qui cum suis usque ad consummationem et ita cum istis.

XVI. C.

Phebe ditissima et nobilissima mulier fuit. que ecclesiam in loco chencris sua substantia sustentabat. eo tempore pro aliquo negotio romam profecta est. per quam forsan hanc misit epistolam.

Aquila uir priscille, qui coadiutores pauli romam ad confirmationem eorum uenerant. sic et alii quos salutat.

Ecclesie scilicet quia ubi laborauit ad profectum gentium exortantes fidem christi. qui et pericula pro apostolo pati non recusauit. unde roma eis obedire debet.

Animus pro romanis quibus credere debeat romani.

Salutate ephenetum michi dilectum
qui est primitiuus asie in xpo. Sa
lutate mariam que multum labo
rauit in nobis. Salutate andro
nicum. et iuliam et concaptiuos cognatos
nobiles meos. qui sunt in apostolis. et ante me
fuerunt in xpo. Salutate ampli
atum dilectissimum michi in
domino. Salutate urbanum
adiutorem nostrum in domino.
et stachin dilectum meum. Sa
lutate appellen probum in xpo.
Salutate eos qui sunt ex aristo
boli domo. Salutate herodio
nem cognatum meum. Salutate
eos qui sunt ex narcissi domo.
qui sunt in domino. Salutate
triphenam. et triphosam. que multum
laborauit in domino. Saluta
te persidam carissimam. que mul
tum laborauit in domino.

Narcissus dicitur presbiter fuisse. qui peregrinando
cum fratribus habitabat; sed quia absens tunc non aderat
suos salutat, et quia non omnes illorum meritum ta
men nouerat dicens. qui sunt in domino. i. eos quos dignos
uideritis.

Salutate rufum multum
dilectum in domino. et ma
trem eius et meam. Salutate
asincritum. flegontam. herme
nem. patrobam. hermam. et qui cum
eis sunt fratres. Salutate philolo
gum. et iuliam. nereum. et sororem
eius. et olimpiadem et omnes qui cum
eis sunt sanctos. Salutate uos in
uicem in osculo sancto. Salutant
uos sancte omnes ecclesie christi. Rogo au
tem uos fratres ut obseruetis eos
qui dissensiones . et offendicu
la. preter doctrinam quam
uos didicistis faciunt. et decli
nate ab illis. huiusmodi enim
christo ihesu domino nostro non ser
uiunt. sed suo uentri. et per
dulces sermones. et benedicti
ones. seducunt corda innocen
tium. Vestra enim obedientia

Volo uos, coloc IIII. insapientia. c. deus autem pacis conterat satan sub pedibus. ambulate a deo.

in omnem locum diuulgata

est. Gaudeo igitur in uobis sed

uolo uos sapientes esse in bono. 7

simplices in malo. deus autem

pacis conterat sathan sub pedi

bus uestris uelociter. Gratia domi

ni nostri ihu xpi uobiscum. Salutat

timotheus adiutor meus uos.

7 lucius. 7 iason. 7 sosipater co

gnati mei. Saluto uos ego ter

cius qui scripsi epistolam in domino.

Salutat uos gaius hospes meus.

7 uniuersa ecclesia eius. Salutat

uos erastus arcarius ciuitatis.

7 quartus frater. Gratia domini

nostri ihu xpi sit cum omnibus uobis

amen. Ei autem qui potens est uos con

firmare iuxta euangelium meum.

7 predicacionem ihu xpi secundum

reuelacionem misterii temporibus

eternis taciti quod nunc patefactum est.

Marginal glosses:

scilicet uos sitis sapientes. deus autem pacis … falsos predicatores, uel que libet uobis aduersantes.

scilicet Gratia quam promisit in aduentu suo iacet tantum eis.

scilicet tot. instantia gaudent inceptu uiro.

scilicet ut supra dixerat ecclesias omnes. hic dicit ecclesiam alterius quintie.

scilicet Misterium dicit me ad nationes … temporibus erat abscondita … parte antiquis patribus cognita … usque sui … ipsum xpm … scripturis prophetarum … testimonium … predicationi … obedientiam fidei … cogniti soli sapienti deo … in hominibus reuelatum … quo …

scilicet ego commoneo. ei autem qui potest confirmare …

scilicet hic cuius …

scilicet nostre …

q: usitato ordine, ei gla cui p ihm xpm g.

s. reseratas. s. qui habet nobis ordinauit.
p scripturas pphar. secdm precep
s. n: fieri.
tum eterni dei. ad obedicionem
fidei in cunctis gentibus cogni ta
s. patefactu:
soli sapienti deo. per ihm xpm
s. do solreuit. et sanb. s. ise.
cui e honor et gla in scla. sclor. amen.

s. Quod addit. cui gla. cu sufficeret, ei gla; inusitata non e lingue locutione, n sens ambiguus, sed e dicere ordine inusitato ubor. ei gla p ihm xpm. cui gla. p xpm: patri gla .i. clara cu laude notitia, q p eu innotuit hoib; de trinitatis q: misteriu.
s. Si auferas cui, absoluta e lectio. bat ag die. apponi. et tetat quo si debeat accipi.

s. Corinthii sunt achaici, ab ipso aplo sunt conuersi et p pseudo multifarie subuersi. ut de batistis se iactaret. ut contempto aplo de sapientib; sect. s. et alia capitula in suis locis notanda. ad huiusmodi. scribit ei apls a scismatib; illis eos reuocans ad humilitate.
s. M. corinthii de q b; ag hic in peccata eor reprehendendo. p quam reprehensione in tendit illos a scismatib; ad humilitate mor reuocare. ut illa sedata discordia qua uexabantur fiat e cor de sine eccla.

s. ad do et ab hoib; un dignitas ei notat.
Paulus uocatus apls xpi ihu per uo
s. q n illi ut pseudo.
s. i. p bn placitu. s. hic apls de ris nuntias ei
luntatem dei. et sostenes fr. eccle
s. n homiu uos fatitis.
s. a pseudo euersi.
s. in bapt. p x. n p hois.
dei que est corinthi. scificatis in
s. q uocati p pdic. dei in scis. s. p electis
xpo ihu. uocatis. scis. cum omnib;
un et ab hoie.
s. n aliud a beo.
s. dns. n.
s. du abeo ce redit. saluari
qui inuocant nomen domini nri
et regi.
s. corinthior. in p mit. missi.
ihu xpi in omni loco ipsor. et nostro.
s. n stantib; manere. lapsis redeat.
Gra uobis et pax a deo nro patre
s. no umo x sono putetur.
et dno ihu xpo.

s. Sostenes. ecce p eu q. ireos in sibat culpa eor se resciss e i nuit fr. p hi remo uet q n malo aio ei notificauit. s. ex caritate et desi derio correptionis.

.i.c.
s. hunc ep le sic et alius salutationem pscribit. et nom suu q celebre erat oib; gentib; ppo nit. ut magistri nomine audito acquiescent correptioni. et q a ei uul iserat, apponit di gnitati nom. et n humilitatis ut fuius e.
s. Apls ihu x. n n seruu se no iat q a potius erat op auctoritate. et o m datione e e sup bia corinthior. a p quos uiluerat. p uo luntate n p iram.
s. Cu: oib; .i. omib; scibit suffraganeis corinthi. q in eide laborabat.

Fidelis autem deus per quem vocati ... qui et confirmavit nos ... ad cor ... atesa ... nos autem ...
estis ... confirmabit usque ad finem sine crimine in die adventus domini nostri ihesu christi.

s. Gratias ago. pro multis supponit de bonis ut huic ... conformet.
s. In omnibus. supponit pro eis aliquas in omnibus ... modo predicandi minoribus mediocribus perfectis.
id est diversis linguarum.

s. Sicut ... et scientiam tenetis sic ego confirmavi ut quia firmiter fidem tenetis omnibus donis repleti estis.

GRATIAS ago deo meo semper pro vobis
in gratia dei que data est vobis in
christo ihesu. Quia in omnibus divi
tes facti estis in illo. in omni ver
bo et in omni scientia. sicut te
stimonium christi confirmatum
est in vobis. Ita ut nichil desit
vobis in ulla gratia expectan
tibus revelationem domini nostri
ihesu christi. qui et confirmabit vos
usque ad finem sine crimine. In
diem adventus domini nostri
ihesu christi. Fidelis deus per quem vo
cati estis in societatem filii eius
ihesu christi domini nostri. Obsecro
autem vos fratres per nomen do
mini nostri ihesu christi. ut ipsum
dicatis omnes. ut non sint in vo
bis scismata. Sitis autem per
fecti in eodem sensu. et in eadem
scientia. Significatum enim est mi

s. nomine apostolorum vel angelorum.

s. Christi pauli. sub suo nomine et apostolorum non ... pseudo ... in nomine illius ... et si vellet ... et si non nomine maiorum nec illorum.

michi de uobis fratres mei ab his
quisunt cloes. quia conten
tiones sunt inter uos. hoc
autem dico quod unusquisque uestrum
dicit. Ego quidem sum pauli.
ego autem apollo. ego uero
cephe. ego autem christi. Diuisus
est christus. Numquid paulus pro uobis
crucifixus est. aut in
nomine pauli baptizati estis.
Gratias ago deo meo quod neminem
uestrum baptizaui. nisi crispum.
et gaium. ne quis dicat quod in no
mine meo baptizati estis.
Baptizaui autem et stephane
domum. Ceterum nescio si quem
alium baptizauerim. Non enim
misit me christus baptizare. sed
euangelizare. non in sapien
tia uerbi. ut non euacuetur
crux christi. Verbum enim crucis.

Diuisus est per uos christus quasi multos facitis christos. i. datores gratiarum. uel quo opera de omnibus diuisus est. diuersi diuersa in isto plus uel opari. in illo minus. uel mortuo a uobis diuisus. i. separatus est.

Augustinus. Petrus dixit in figura ecclesie; ipse petra est. Tu es petrus et super hanc petram ...

Numquid paulum ... plurimum tenebant. facere rubescere de falsis. sic ... resurrectionem mortuorum quam negabant.

Nullum hostium ... pastores.

Non in sapientia. i. abusiue dicitur. sapientia dicitur philosophorum que ... et impossibile ... naturam iudicat ... deus immortalis moreretur.

... Multi uident crucem nostram; sed pauci uident uictionem nostram ...

Contra sapientiam seculi.

Euacuatur crux ... bona natura ... aliquo modo ... iustitia. et uita eterna.

Augustinus. Signum crucis ... expellit exterminatorem. si tamen cor nostrum recipiat saluatorem.

... pendent a dextris gestas dismasque sinistris. demas ... gestas alio diuina potestas.

Crux bona crux digna lignum super omnia ligna ... insigna redimens a morte maligna.

Artissima disciplina est crucis ... nec pedes. nec manus sinit moueri.

ſ pereuntib; .i. sapientib; mundi. [illegible]

pereuntib; quidem stulticia
ē. his autem q salui fiunt. id ē no
bis uirtus di ē. Scriptū ē
enim. pdā sapienciam sapien
tum. 7 prudenciā prudentum
reprobabo. Vbi sapiens? Vbi scri
ba? ubi conquisitor? huius sc̄li?
Nonne stultam fecit ds̄ sapi
enciam mundi? Nā quia in dī
sapiencia non cognouit mun
dus p sapienciam dm̄. placuit
deo. p stulticiā predicacionis
saluos facere credentes. Qm̄
iudei signa petunt. 7 greci sapi
enciam querunt. Nos autē
predicamus xp̄m crucifi
xū. iudeis qdem scandalum.
gentib; autē stulticiā. ipsis
autē uocatis iudeis atq; grecis.
xp̄m dei uirtutē. 7 sapienciam.
quia qd stultum ē dei. sapientius

ſ Sapientia mundi stultū 7 infirmū [illegible]

ſ p fidē eorū 7 pecca remittuntur. demones pelluntur. 7 miracula fiunt.

hominib;. Et q infirmu e st
dei fortius e hominibus. Vi
dete enim uocacione urm frs.
quia n multi sapientes scdm
carnem. non multi potentes.
n multi nobiles. sed que stul
ta sunt mundi elegit deus.
ut confundat sapientes. 7 in
firma mundi elegit deus.
ut confundat fortia. et igno
bilia mundi. 7 contẽptibilia
elegit ds. 7 ea que n sunt. ut
Ea que sunt destrueret. ut
non glorietur omnis caro in con
spectu eius. Ex ipso autẽ uos
estis in xpo ihu q factus e sapi
entia nobis a deo. 7 iusticia. 7
scificacio. 7 redeptio. ut que
admodum scriptum e. Qui
gliatur in domino glietur.
Et ego enim cu uenisse ad uos frs.

ueni non in sublimitate ser
monis. aut sapiencie. annun
cians uobis testimonium xpi.
Non enim iudicaui me scire ali
quid inter uos. nisi xpm ihm
et hunc crucifixum. Et ego in
infirmitate et timore. et tre
more multo aput uos fui. et
sermo meus. et predicacio mea non
in persuasilibus uerbis humane
sapiencie. sed in ostensione
spiritus. et uirtutis. ut fides uestra
non sit in sapiencia hominum.
sed in uirtute dei. Sapienciam
autem loquimur inter perfectos.
Sapienciam uero non huius seculi.
neque principum huius seculi qui
destruuntur. sed loquimur
dei sapienciam in ministerio.
que absconditae est. quam prede
stinauit deus ante secula in gloriam

Glosses (margin):

N — s. Quamuis ad ea paci altiora. loquitur non utilitate sed sui ostentatione faciet.

N — s. Xpm predicat non solum quem fide astruit. sed quomodo re quibus edoceat instruit. scilicet crucifixo discere quod uel homines pecc. crucifixum fuit ut ultra transituram perceto.

s. i. ostendi me habere spiritum sanctum et uirtute inmunitatum.

sine gratia — s. salo. homo acaris quasi fabula uana in ore indisciplinatorum assidua est.

gratiosa — s. eccle. Verbum dulce multiplicat amicos et lingua eucaris in bono homine habundabit.

s. Sapientia reddit ratione quod non sit eloquentia sapientum.

s. perfectos in cognitores. quibus opus non est. sed audito res iam capaces.

s. in eccliaco. Si habes scientiam respondeas proximo tuo. sin autem dignitu sit super os tuum. ne capiaris a sermone indisciplinato.

s. in ministerio. exponendo ministeria ueteris testamenti. in quibus christus significatur. ut hostia abel. uel abrahe.

Ministeria sunt secreta celestia. ministeria diuisi ordines ecclia.

s. infirmitate. i. tribulatione aut corporis.

nostrarum. Quam nemo prin-
cipum huius seculi cognouit.
Si enim cognouissent. num-
quam dominum glorie crucifixissent.
Sed sicut scriptum est. Quod ocu-
lus non uidit. nec auris audiuit.
nec in cor hominis ascendit. que
preparauit deus his qui diligunt
eum. Nobis autem reuelauit
deus per spiritum suum. Spiritus enim omnia scru-
tatur. etiam profunda dei. Quis
enim scit hominum que sunt ho-
minis nisi spiritus hominis qui in ipso est.
Ita et que dei sunt nemo co-
gnouit nisi spiritus dei. Nos autem
non spiritum huius mundi accepimus.
sed spiritum qui ex deo est. ut sciamus que
a deo donata sunt nobis. que et lo-
quimur non in doctis humane
sapiencie uerbis. sed in doctrina
spiritus. spiritualibus spiritualia comparantes.

Aug. sup. Iohem.

Sic enim fuerit aliis stultitia, vocatis autem virtus dei, ita idem aliis est lac, aliis cibus, secundum quod capacitas eorum plus vel minus capit. Verbi gratia quod dicit ego sum illi aliter accepere de cruce Christo, quod dicit mihi absit gloriari nisi in cruce domini. Eadem simul audiunt spirituales et carnales, et quisque pro suo modo capiunt. Nec tamen necesse est ut aliqua secreta taceantur parvulis dicenda perfectis. Io. quod dicit apostolus: non potui vobis loqui quasi spiritualibus, quod non potuistis quod dicebam intelligere ut spirituales, sed ut carnales. Si enim essent spirituales, non diceret ego sum pauli.

B. terrena vite consideratione vir spiritualis an liceat an deceat an expediat.

[illegible] predicator [illegible] verba [illegible] more non [illegible] liquare et sic ea quasi lac teneris faucibus in modum effundere.

Panis angelorum in lac vertitur ut infirmis nutriatur.

·III·C·

Animalis autem homo non perci
pit ea que sunt spiritus dei. Stulti
cia enim est illi, et non potest in
telligere, quia spiritualiter exami
natur. Spiritualis autem iudicat
omnia, et ipse a nemine iudica
tur. Quis enim cognovit sen
sum domini, aut quis instruit
eum. Nos autem sensum Christi
habemus. Et ego fratres non potui
vobis loqui quasi spiritualibus, sed qua
si carnalibus tamquam parvulis
in Christo. Lac vobis potum dedi non
escam. Nondum enim poteratis, sed
nec nunc quidem potestis. Adhuc
enim estis carnales. Cum enim sit
inter vos zelus et contencio, non
ne carnales estis, et secundum ho
minem ambulatis. Cum enim
quis dicit ego quidem sum pauli, alius
autem ego apollo, nonne homines

estis. Quid igitur est apollo?
Quid uero paulus. Ministri
eius cui credidistis. Et uni
cuique sicut dominus dedit.
Ego plantaui apollo rigauit.
Sed deus incrementum dedit.
Itaque neque qui plantat est ali
quid neque qui rigat. Sed qui incre
mentum dat deus. Qui plan
tat autem et qui rigat unum sunt.
Unusquisque autem propriam
mercedem accipiet secundum
suum laborem. Dei enim sumus
adiutores. Dei agricultura
estis. Dei edificacio estis. Secundum
graciam dei que data est mi
chi ut sapiens archi tectus
fundamentum posui. Alius
autem superhedificat. Unus
quisque autem uideat quomodo
superhedificet. Fundamentum

enim nemo aliud potest po
nere preter id quod positum
est. quod est xpc ihs. Si quis autem
superedificat supra fundamentu(m)
hoc aurum. argentum. lapi
des preciosos. ligna. fenum.
stipula. unius cuiusq; opus
manifestu(m) erit. dies enim domini declarabit. quia i(n)
igne reuelabitur. et
uniuscuiusq; opus
quale sit ignis probabit. Si cuius
opus manserit quod superedificauit
mercede(m) accipiet. Si cuius ar
serit opus. detrimentu(m)
patietur. ipse autem saluus
erit. sic tamen quasi per igne(m).
An Nescitis quia templu(m) dei estis
et sps dei habitat in uobis. Si quis
autem templu(m) dei uiolauerit.
disperdet illum deus. Templu(m) enim
dei sanctum est. quod estis uos. Nemo
uos seducat. Si quis uidetur in
ter uos sapiens esse in hoc seclo.
stultus fiat. ut sit sapiens.
Sapiencia enim huius mun
di stulticia est apud deum.

ad cor. I.

Scriptum est enim. Conprehen
dam sapientes in astutia eorum. Et
iterum. dominus novit cogi
taciones sapientium. quoniam
vane sunt. Itaque nemo glorietur
in hominibus. Omnia enim vestra sunt.
Sive paulus. sive apollo. sive
cephas. Sive mundus. Sive
vita. Sive mors. Sive presen
cia. Sive futura. Omnia enim vestra
sunt. vos autem xpi. xps autem
dei.

Sic nos existimet homo ut mini
stros xpi. et dispensatores mi
steriorum dei. hic iam queritur inter
dispensatores. ut fidelis quis
inveniatur. Michi autem pro
minimo est ut a vobis iudicer.
aut ab humano die. sed neque
meipsum iudico. Nichil enim
michi conscius sum. sed non in hoc

s. in iob. — s. falso ostendam
faciendo aliter quam dicet.
s. mundi. — s. in eis. — s. mundi.
s. falsi. — s. illa astutia. s. a fonte sapientia. — quasi melius ab uno quam ab alio.
s. ad utram utilitatem.
s. non solum in vobis s. etiam.
s. omnibus maior. — hic — s. relinquant vobis sumunt.
s. vita a sunt sine ea etiam dat. — s. mors damnunt. — s. qui sub potestate dominantur.
s. futura. — s. spe quorum servi vitae. — s. futura quae non iam geritur.
s. in hominibus. s. non in hominibus gloriandum.
s. vita mediante xpo vos estis dei.
nemo hostis nec nimis nec nimium de nobis arbitremini.
s. non pseudo.
s. non sumus s. modo vulgares ministeria admonitum. s. ministria.
s. in quo.
ordo quidem dispensatores invenitur a fidelis semper posset credi ubi
dispensatores.
s. quasi alii fatentur. — s. quasi non fidelis dispensator.
s. intellectus nimis occulta in quo potest falli.
s. melius me novi quam vos. et iudicium de vobis signorum iudicare.
s. mali.

s. abusive ponit sapientiam pro astutia.
s. Nemo in hominibus baptistis. s. doctoribus.
s. vita et mors s. doctorum ad edificationem subditis esse debet. Et vita eorum hominibus. et angelos accipe. per mortem diaboli et membra quod dum persecerit in illi vitam suorum dissuavit.
s. Vos. ut sic in nobis ita nos esse sub vestram ad vestri voluntatem et facies. ut et nos faciam. cur et ad iniuriam de hominibus speratis.
s. ministerium. i. secreta dei. ministria ut dum sicut ordines in occulta.
s. hic ia. Ita de nobis existimanda. s. hic et ios quam alibi. ibi sententiam expectantes dum cetera donec dominus iudicet.
s. humano quidem die. dominus quo iudicabit.
aug. — Melius me novi quam illi melius quam ego.

s. salo. de opus corruptibile sine deficiet. et qui electum operatur illud habit cum illo. de opus electum iustificabitur. et qui operatur id honorabitur in illo.
s. gg. non quilis sit homo ostendit dum in fornace lingue non consumitur. — i. adulacione
s. beda. tanto dimittit gravius quanto posodit diucius.
s. Ne sentis. quia autem dominus permisit ut illos expugnat. qua turpitudine vivere et corpora sua violavit. maxime ille qui uxorem patris habet.
s. Omnia vestra. Singulos non defendat ecclesia omnibus utitur. Omnibus nostra. s. sicut est vivo libertate disponimus. vita presens est nostra. si modeste et cum gloria de agitur. Mors s. si spe futuri libenter promovetur. presentia si sic utimur eis ne offendamus. futura si ea credentes magis optamus. — babtistas
s. Sic non quia minimum de nobis sentiebant et sic his sentiat ut dominus qui eum elegit.
IIII. C.
s. hic et pseudo de gloria. hic de suo merito.
s. humano die. i. ab hominibus dum est in suo die. non est dies domini.
s. Sufficiat quidem humanate presumptio saltem iudicem. quoniam enim iustitia ut iterum et ex certas in approbationem eorum. in utrumque approbatio sic erat et hominibus invenia et humana presumptio. — non est iudicandum.
N

Illuminabit . i . aperta faciet abscondita tenebrarum . i . peccatorum .

iustificatus sum . Qui autem
iudicat me dominus est . Itaque
nolite ante tempus iudicare .
quoadusque veniat dominus qui
et illuminabit abscondita tene
brarum . et manifestabit consilia
cordium . et tunc laus erit uni
cuique a deo . Hec autem fratres trans
figuravi in me et apollo propter
vos . ut in nobis discatis . ne su
pra hoc quam scriptum est unus
adversus alterum infletur .
pro alio . Quis enim te discer
nit . Quid autem habes quod non
accepisti . Si autem acce
pisti quid gloriaris quasi
non acceperis . Iam saturati
estis . iam divites facti estis
sine nobis regnatis . et utinam regnetis
ut et nos regnemus vobiscum . Puto enim quod
deus nos apostolos novissimos

ſ Et laude dignum . et cogitantem [illegible] ſit laude dignus .

ſ Cum de his gloriarentur in nomine pauli et apollo . neque in baptista et ceterorum .

ſ Me et apollo opposui figuram pro omnibus ut ab omnibus abhorreatur . sic a nobis .

ſ Infletur pro alio . quasi alius illo quod nullus [illegible] ſe . [illegible] discernit . nullus nisi ſibi [illegible] a deo . quod apostolus lo . michi ille michi . tu .

ſ Quod autem [illegible] arrogantie amovere conatur [illegible] superbiat [illegible] aliquam gratiam . a deo ſibi datam putantes ſe eam habere ut a ministro .

ſ Hec illo que eandem quam ab apostolo acceperant audientes de magisterio pseudo apostolorum gloriabantur quod eloquentia se commendantes [illegible] ſe ille terribilem ſe . [illegible] ceterum ut gloriam [illegible] faceret .

ſ Regnare est de spe et promissis esse securum [illegible]

ſ Non tamen regnum timeo ne sine vobis .

ſ Puto enim . id est sine nobis quod apostolus [illegible] quam [illegible] novissimos apostolos de quibus [illegible] destinatos ad mortem [illegible] ad nullam utilitatem [illegible] ad mortem [illegible] quasi ad monstrum [illegible] ego [illegible] tribulati omnibus .

ſ Si nos [illegible] iustum puto quod apostolus [illegible] nescio . ſ neque ego neque vos .

ſ Quia mea [illegible] vos [illegible] iudicare .

ſ Gesta et cogitata et scripta . ſ bonas cogitationes et malas .

ſ Sed quod autem [illegible] gloriari [illegible]

ſ Regnatis [illegible] apostolis .

ſ Novissimos . ſ similes [illegible] .

ostendit tamquam morti
destinatos. quia spectaculum
facti sumus mundo (huic) et angelis
et hominibus. Nos stulti propter
xpm. uos autem prudentes
in xpo. Nos infirmi. uos autem
fortes. Vos nobiles. nos autem
ignobiles. Usque in hanc horam
et esurimus. et sitimus. et nu
di sumus. et colaphis cedimur.
et instabiles sumus. et laboramus
operantes manibus nostris.
Maledicimur. et benedicimus.
persecucionem patimur et susti
nemus. Blasphemamur et
obsecramus. tamquam purga
menta huius mundi facti su
mus omnium peripsima usque adhuc.
Non ut confundam uos hec scri
bo. sed ut filios meos karissi
mos moneo. Nam si decem milia pedago

tamquam purgamenta. comparabiles purgamenti. et et sumus peripsima omnium. Sicut pomum cortice denudatum dulcius gustanti. sic nobis demum deiectis putant se abiliores ab homine agnitum ... amaritudinem ... uitia remordentes.

propter xpm cuius crucem predicamus. gracie ... poetes.

... qui si mortuos deputat qui non secum uiuere putat. ... liberat qui si mortuus a carnalibus reputatur qui a diabolis laqueis.

Non ut confundam. assa blandis mitigat ut solum medicus.

Usque in hanc horam. usque adhuc reprehensio.

gogos habeatis in xpo. sed non
multos patres. Nam in xpo ihu
per evangelium ego vos genui. Ro
go vos ergo imitatores mei
estote. Ideo misi ad vos timo
theum q̃ est filius meus karissimus et
fidelis in domino q̃ vos commone
faciat vias meas que sunt in
xpo. sicut ubique in omni ecclesia do
ceo. Tamquam non venturus
sim ad vos sic inflati sunt quidam.
Veniam autem cito ad vos si dominus
voluerit. ut cognoscam non
sermones eorum qui inflati sunt
sed virtutem. Non enim in ser
mone est regnum dei. sed in virtu
te. Quid vultis? in virga veniam ad
vos an in caritate et
spiritu mansuetudinis. Omnino
auditur inter vos fornicatio et tal
qualis nec inter gentes. ita

Trade sathane. hic potestatem dicit habuisse. ut cum aliquem a stultitia sua non posset amouere diabolo eum uexandum traderet. quamque poenitentia perfecte a malo desisteret. Et trade sathane ab ecclesia expellere ad monitionem ab illo suspendere, ubi illi facere ut ipse interitum carnis faciat. Sicut ...

Inflati estis quasi dicitis uos melioribus baptistis ...

ut aliquis uxorem patris habeat. Et uos inflati estis, et non magis luctum habuistis ut tollatur de medio uestrum qui hoc opus fecit. Ego quidem absens corpore presens tamen spiritu iudicaui tam quam presens eum qui sic operatus est. In nomine domini nostri ihesu christi tradere huiusmodi sathane in interitum carnis ut spiritus saluus sit in die domini nostri ihesu christi. Non autem bona gloriatio uestra. Nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit.

Expurgate uetus fermentum ut sitis noua conspersio sicut estis azimi. Etenim pascha nostrum immolatus est christus. Itaque epulemur non in fermento ueteri neque in fermento malicie et nequicie.

Si enim alicui peccatum fouet et diligit consentit. Et qui cum debeat et possit arguere non arguit. ...

Conspersio est farina cum aqua conglutinata sine fermento ... Azimi. zima grece fermentum latine.

Nota ad unum quod moyses iussit filiis israel ut immolato agno ... postea agnum comederet ... Simul et post comestionem agni ... septem diebus ... non sit fermentum. i. peccatum in nobis.

expurgate uetus. ad cor. ii. c. vi. mundemus nos. Auferte malum ... in nomine domini nostri ihesu xpisti ... annunciaui aut ...

Ne commisceamini. non dicit localiter, sed sensu. localiter commisceri fornicariis sine ullis consentire non est inconueniens.

Non possent tales reliquere. sic colloquium eorum uitaret. et communium. unde et dominus cum publicanis et peccatoribus ... comedisse.

Sed in azimis sinceritatis et
ueritatis. Scripsi uobis in epistola
ne commisceamini fornicariis.
Non utique fornicariis huius mun
di. aut auaris. aut rapacibus.
aut ydolis seruientibus. Alioquin
debueratis de hoc mundo exis
se. Nunc autem scripsi uobis non
commisceri. Si quis frater no
minatur est fornicator. aut
auarus. aut ydolis seruiens. aut
maledicus. aut ebriosus. aut
rapax. cum eiusmodi nec cibum
sumere. Quid enim michi de
his qui foris sunt iudicare. Non
ne de his qui intus sunt. uos iudi
catis. Nam eos qui foris sunt deus
iudicabit. Auferte malum ex
uobis ipsis. Audet aliquis uestrum
habens negocium aduersus
alterum iudicari apud iniquos

Te scripsi et ubi non accepistis. nec autem determinate scribo.

Quatuor modis sunt in quibus participare cum excommunicatis nobis prohibetur. scilicet orare. manducare. oscula dare. salutare.

Malum. id est fornicatorem illum quem intelligit gratia dictio cogit.

Aliud et occasione huius dictum incipit agere. de iudiciis. in quibus inter tales modis peccabant. quod contemptis fidelibus infideles iudices adibant. uel stultos iudices constituebant. et litigabant et fraudabant et alia huiusmodi.

ſ. de hijs qui errore ē qa ē alius ſupior. (mūdo)

ſ. in erodo. puide ex oī plebe uiros ſapiētes. pōtētes. qb; ſit ūitas. ⁊ odīrīt auariciā ⁊ ɔſtitue ex eis tribunos. ⁊ cēturiones ⁊ decanos.

ſ. q̄ ſtimāſ iuaret. ſ. debēt neſcī de huiuſmōi iudicare.

⁊ non apud sc̄os. Anne ſcitis
quoniam sc̄i de mundo iudica (hoc)
bu͞t. ⁊ ſi in uobis iudicabitur mun (ſ. q̄ aliquoſ ſc̄oſ abetiſ.) (hic)
dus. indigni eſtis qui de mini (ſ. inmūdi.) (ſ. iſtiſ.)
mis iudicetis. neſcitis quoniā (ſ. de hiſ potestiſ)
angelos iudicabimus. quanto (ſ. dāpnabileſ oſtendem̄)
magis sc̄laria. Sc̄laria igitur (ſ. ⁊ eū debetiſ iudicare)
iudicia ſi habueritis. contempti (ſ. de reb; ſcl̄i. ſ. q̄ a nec ē abendaſ ⁊ poti cōtēpnēda q̄ fecistiſ. un coacti)
biles qui ſunt in eccl̄a. illos con (ſ. i. ſ. recurrī ad alioſ.)
ſtituite ad iudicandū. ad uere (ſ. ⁊ romaē.) (ſ. quaſi n̄ı̄ p̄o)
cundiam ueſtrā dico. Sic non (ſ. ⁊ memorā ū uerrēdemini.) (ſ. q̄ a.)
eſt inter uos ſapiens quiſquā (ſ. ūſtultoſ ſtatuatiſ. ⁊ hi poti ſtatuēdi quā ab fideleſ,)
qui poſſit iudicare inter fra (eā. ſ. ideſ ſapienteſ.)
trem ſuum. ſ⁊ fr̄ cū fr̄e iudicio
contendit. ⁊ hoc apud īfideles. (ſ. ɔ malū ē) (ſ. ɔ ſ. pei)
Iā quidē omnino delictū in uobis. (ſ. i. ex hoc ſolo q̄ iudicia habetiſ.) (ſ. peccatū ē litigare, cū pr̄ocedebeat.)
quod iudicia habetis inter uos. (ſ. de huiuſmodi.) (ſ. int̄ quoſ n̄ decet.) (ſ. cur.)
Quare non magis fraudē patimini. (ſ. miru ē q̄ n̄ potiſ) (ſ. occultā.) (ſ. i. patient̄ ſubfertiſ)
Sed ⁊ uos iniuriam facitis ⁊ frau (ſ. dū ūerendatiſ.) (ſ. dū iudiceſ)
datis. ⁊ hoc fr̄ib;. Anne ſcitis (corrūpit dentiſ.) (ſ. quoſ iuuare debetiſ.)
quia iniq̄ regnū dei non poſſi (ſ. n̄ ē falluſ ī regnū.) (⁊ ſi regnū pōniſ. ⁊ poi q̄ aſtiētes.)

ſ. Infideleſ. iniq̄ ſt̄ fidelib; quocūq; m̄ poſt.

ſ. Erga exēplo fidei. p̄fidia dāpnabit̄.

ſ. Anglos apoſtataſ q̄ digni lapſi ſt̄. cū iſti fragileſ ſtent. ⁊ q̄ a īpugnantē uicerit.

ſ. Cōſtituite. aliquos ſapientes. ap̄t in ſ̄ōi cā docēcū eum te ſtalib; n̄ uacabat. i. ceſſabat.

ſ. Peccatū iudicia habe eccāl tm̄ ſ ne ēreuſē. ɔ iuſte hāc ſi ſoccurrit. quare n̄ magis iuriā. a. uñ dn̄ſ qui abſtulerit tua noli repetere. hi. ſ. uenia infirmi concedit ap̄l's. ſ. ſcīt ſ̄g. glioſiꝰ ē iniuriā tacēdo fugē q̄ reſpōdendo ſupare.

Quare n̄ magis iniuriā accipitis.

ſ. Perfectis ſua repetē hi; ſi ſpherē. ⁊ n̄ cū iudicio. īperfectis hi; ī iudicio eccl̄a ſ; n̄ cū ſcādalo.

ſ. Quare n̄ magis iniuriā ap̄tā uolentiā accipitis.

ſ. Nota q̄ totiens repetit. neſcitis quaſi me ſequēdo hi ſcire debetis. ſ⁊ ſe quendo pſeudo ſtulti facti eſtis.

debunt. Nolite errare. neq;
fornicarii. neq; ydolis servi
entes. neq; adulteri. neq; mol
les. neq; masculorum concubitores.
neq; fures. neq; avari. neq; ebri
osi. neq; maledici. neq; rapaces.
regnum dei possidebunt. Et hec
quidem fuistis. sed abluti estis. sed
scificati estis. Sed iustificati
estis. in nomine domini nostri
ihesu christi. et in spiritu dei nostri. Omnia
michi licent. sed non omnia expediunt.
Omnia michi licent. sed ego sub nul
lius redigar potestate. Esca de
betur ventri. et venter escis. deus
autem et hunc. et has destruet. Cor
pus autem non fornicacioni.
sed domino. et dominus corpori. deus vero
et dominum suscitavit. et
nos suscitabit. per virtutem
suam.

Nescitis quoniam corpora
uestra menbra christi sunt. Tol
lens ergo menbra christi. faciam
menbra meretricis. Absit.
Anne scitis quoniam qui adheret
meretrici unum corpus effi
citur. Erunt enim inquit duo
in carne una. Qui adheret
autem domino unus spiritus est. Fugi
te fornicacionem. Omne enim
peccatum quodcumque fecerit homo
extra corpus est. Qui autem for
nicatur in corpus suum peccat.
Anne scitis quoniam menbra
uestra templum sunt spiritus sancti. qui in uobis est.
quem habetis a deo. et non estis uestri.
Empti enim estis precio magno
glorificate et portate deum
in corpore uestro. De quibus
autem scripsistis michi. bonum
est homini mulierem non tangere.

Isidorus. Sicut iuxta aquas crescit erba uiridis, sic concupiscencia carnis in consideracione mulieris.

an nescitis quoniam membra [illegible] ... hoc est [illegible] ... actio.

ꝓpter fornicacionē autem
unusquisq; suā uxorē habeat. 7 unaqueq; suū
uxori uir debitum reddat. simi
liter autem 7 uxor uiro. Mu
lier autem sui corporis potesta
tem nō hʒ sed uir. Similiter 7
uir sui corporis potestatem
nō hʒ sed mulier. Nolite frau
dare inuicem nisi forte ex con
sensu ad tēpus. ut uacetis ora
cioni. Et iterum reuertimini
in idipsū. ne temptet uos satha
nas. ꝓpter incontinenciam
urām. hoc autē dico secundū indul
genciam . nō secundū imperiū.
Volo autē omnes homines eē sicut
meipsum. Sed unusquisq; ꝓpriū
hʒ donū ex deo . alius quidem
sic. alius uero sic. Dico autem
nonnuptis 7 uiduis. Bonū ē illis
si sic maneant . sicut et ego.

Glosses (left margin):

ſ aug. ad petrū diac. . Et dicta illorū ſunt q nulla uo uunt cōtinenciā deo.
ſ nota unicuiq; licet uxorē accipere nō faciat sibi illicitū ꝑ uotū ł aliqd tale. Jer. Vxorē ideo dicit nō ꝯcubinā. nō excludunt q diuinis auctoritatib; uxorē habere nō possunt.
ſ matrimoniū ē potestas legitima. coniu sed ex legitimo ꝯsensu cōtracta.
ſ Jero. uouete uobis ugnitatē ł castitatē nō solū nubere ſ; uelle nubere dānabile ē.

ſ Quod ē pt intencionē gnandi . nō ē nup tiarū malū. ſ; ueniale ꝑ nuptiarū bonū. q triptitū . fides. ples. sa cramentū. fides . ne cū alio. ul alia coeatur. ples. ut religiose educe tur. sacramentū ne cōiugiū separet.

ſ ꝑtinet. q ui estis continentes sua . ui ab abstinueritis. forsan ui ali ce betis. q ꝓpe ē.

ſ Notandū paulū anatiuitate fuisse ugo.

ſ Vnde q; . nō debent . q cōstringi . nec p hibit ad uictis. ad mittat illicita. ſ; ipse q sequat eligat. ſ; tn̄ insippen siorē ēe meli ius ē.

ſ Vnde ł eiugiū ł do. sic continentia.

ſ dico autem nonnuptis. q ai hoc q . ad iuua . . appetit audius . i. maia affectu.

Glosses (right margin):

ſ que ualeat ee sua.
ſ legitimū.
ſ nota unicuiq; licet uxorē accipere. nō fa ciat ſibi illicitū ꝑ uo tū ł aliqd tale.
ſ l ne uiduis ꝑ ponatur. tn̄ nō debet abstinere a muliere sua. nō e ipsa uo luerit.
ſ licet consiliū.

Interlinear glosses (best readings):

ſ ſʒ · ſ uitanda.
ſ nō concubinā ne excludant q diuinis auctoritatibus uxorē hē ñ possunt.
ſ postquā iuncti.
ſ q̄a.
ſ ad alium ... se
undi. ſ in habere. ſ in ... ſ ... ſ̄.
ſ ad alia.
ſ nō dūm ... ſ uiuū . ſ quenuit ... ſ sub
trahere q ꝑ ... causa adulterii
ſ utriq. ſ breue. ſ expeditius.
ſ naturalē usū. ſ ſ; sicut ... ſ ... informacione
ſ fortū . ſ q. a aliq culpa.
ſ nō ꝑ precept ... ſ ſ; ne ui.
ſ ſili indulgeo . nō uolo. ſ ē castos
ſ ... ſ sicut ... salu ari posse.
ſ ꝑ usu ... perpetu
ſ i. castiē ... ugo
ſ i. aliter . ſ cōiuncti debitū reddant ſ; ...
nuptis . i. ugīb; dico
ſ tm̄ ſ
ſ castr.

Left outer margin: ꝓ pal ... ; quiuit licite cū uxo re sua ... ali ...

Quod si non se continent nubant. Melius est enim nubere quam uri. His autem qui matrimonio iuncti sunt precipio non ego sed dominus uxorem a uiro non discedere. quod si discesserit manere innuptam aut uiro suo reconciliari. Et uir uxorem non dimittat. Nam ceteris ego dico non dominus. Si quis frater uxorem habet infidelem et hec consentit habitare cum illo non dimittat illam. Et si qua mulier habet uirum infidelem et hic consentit habitare cum illa non dimittat uirum. Sanctificatus est enim uir infidelis per mulierem fidelem. Alioquin filii uestri immundi essent. nunc

Et sanctificata est mulier infidelis per uirum fidelem.

matrimonio — ab ... Hoc enim .s. non est ratum coniugium quod sine deo est. et non est peccatum dimissio propter deum. si aliter copulatur. si ambo credunt per cognitionem dei confirmatur coniugium.

s. i. non cogitur sequi infidelem. s. quamdiu in pace possunt simul esse non separentur. si non ... oportuerit uocari in eo manendum est.

No — s. ibi sanctificatur ... enim uir. Unde scis. hortatur super ... bona ... ne quaerat eadem fieri posset. ... lege et caritate fuit.

s. diuisit deus unicuique quam saluet. i. sicut quando credet. et iustum. sic et ... ex peccata. et siue seruus siue liber. uel coniugatus uel non coniugatus.

statum gentium in quo uocatus erat ante tempus gratiae — s. In omnibus. c. tenendum uobis ... teneret.

s. Nullus auferat consuetudinem quae uitam non impediat. monet ne in talibus spem salutis ponat. cum sine offensione infirmorum s. uentur ... nichil est.

ritu uocatus erat ante tempus gratiae

In pace autem uocauit. uel quae pace impediunt .s. hostis. seruus. mulier ... tunc unde ... pace habemus cum diabolo ... mundus subiectus caro affligitur ... pace habemus cum non memoria preteritorum ... non ... futurorum non eleuat prosperis non deprimit aduersis.

autem scis unt. quod si infidelis discedit. discedat. Non est enim seruituti subiectus frater aut soror. in eius modi. In pace autem uocauit nos deus. Unde enim scis mulier si uirum saluum facies. aut unde scis uir si mulierem saluam facies. nisi unicuique sicut diuisit deus. et unumquemque sicut uocauit deus ita ambulet. et sicut in omnibus ecclesiis doceo. Circumcisus aliquis uocatus est. non adducat prepucium. In prepucio aliquis uocatus est. non circumcidatur. circumcisio nichil est. et prepucium nichil est. sed obseruacio mandatorum dei. Unusquisque in qua uocacione uocatus est. in ea permaneat. Seruus uocatus es non sit tibi cure. sed et

s. In pace non oportet litigare cum discedente.

ſ q̄a eſt cauſa humilitatis.

ſi potes liber fieri ma
ſ ſeruitute ſ Qui magis utere … ſer uiuit.
gis utere. Qui enim in do
mino ſeruus eſt uocatus li
ſ ſ filius ſ honeſtius nomen libertus quam filius.
bertus eſt domini. Simili
ſ a deo quem emit. ſ ſeruus ſ
ter qui liber uocatus ſeruus
ſ utique ſ ſi uult ſ ſ ſanguine ſ.
eſt Christi. precio empti eſtis.
ſ ꝗ empti. ſ ita ſ ſupponatis ſ ſumitur … dei +
Nolite fieri ſerui homi
ſ carnalium ſ ꝗ a nullus ſtatus noce… ſ. ſi ſtetur …
num. Unuſquiſque in quo uo
ſ de ſ uatione ſ mandatorum dei.
catus eſt fratres in hoc mane
at apud deum.
ſ de continentis ſ preceptum domini. ſ et mando dei conſilium.
De uirginibus autem pre
ceptum domini non habeo.
ſ non preceptum ſ q ſuper … uirginitatem … ē
conſilium autem do. tam
ſ a plurimis.
quam miam conſecutus
ſ ita ſ in diſpenſatione. ſ q a aplus
a domino ut ſim fidelis. exi
ꝗ fidelis ſ. ſ ꝗ ſi … ſtimo ſ. ſ. ſ … in uirginitate.
ſtimo ergo hoc bonum eſſe propter
permanere. b. e. ſ in ſolum ſpe …
inſtantem neceſſitatem.
ſ ita exiſtimo … ē.
quoniam bonum eſt homi
ſ ſ ſi.
ni ſic eſſe. Alligatus es uxo
ſ ꝗ ſi ne neceſſitas … ē.
ri. noli querere ſolucio
ſ ſ ſi.
nem. Si ſolutus es ab uxore.

ſ Magis utere. ſ. uirtute. quanto quiſque pro deo deſpectior eſt in hoc ſeculo. tanto magis exaltabitur in futuro.

ſ uocatur. id. i. in fide domini. et in operatione dei.

ſ liber ereptus a peccatis. que ſeruos faciunt. Nec ſe ſub conditione deſpiciat. nec libe latus ſuo ſe preponat. tamen ſ liber uiuis eſt domini qua ab eo iudicandus eſt.

ſ Qui uita empti. reddite uicem. ut ſerui ſcitis Christi. non hominum. hiſſitur ſerui hominum. qui humanis ſe ſubiciunt ſuperſtitionibus.

ſ Maria oblita uirginitate de ſola gloriatur humilitate.
ſ ceſarius. nil prodest uirginitatem corporis cuſtodire ſi oculorum concupiſcentias noluerit euitare.

~~ſ b. neſcit a quanta hereditate decidit. qui ut heredes reliquit ſimilitudinem angelorum deponit.~~

ſ b. maria oblita uirginitate de ſola gloriatur humilitate.
ſ ceſarius nil prodest uirginitatem corporis cuſtodire ſi oculorum concupiſcentias noluerit euitare.
ſ melior eſt humilis coniugalitas quam ſuperba uirginitas.

ſ Cauſa illius fornicationis. de omni fornicatione uitanda docet.

ſ neceſſitatem dicit penurias ſeculi. quas ſepe patiuntur coniugati. Infirmus infirmationem pretendit.

ſ Imp. Qui expellit mulierem bonam expellit bonum. et qui retinet adulteram ſtultus et impius eſt.

Margin (right): ex cauſa. … eſt liber a deo. eſt liber a … bonum eſt.

Margin (left): ſ ſerui. b. q … uobis. ſi dicatis. ego pauli. ego apollo.

ſ b. neſcit a quanta hereditate decidit. qui ut heredes reliquit ſimilitudinem angelorum deponit.

ſ in uirginitate.

noli querere uxorem.
Si autem acceperis uxo
rem non peccasti. et si nup
serit uirgo non peccauit.
Tribulacionem tamen car
nis habebunt huiusmo
di. ego autem uobis par
co. hoc itaque dico fratres.
tempus breue est. Reliquum
est. ut et qui habent uxores tam
quam non habentes sint.
et qui flent. tamquam non
flentes sint. et qui gaudent.
tamquam non gaudentes.
et qui emunt. tamquam non
possidentes. et qui utuntur
hoc mundo. tamquam non
utantur. preterit enim
figura huius mundi. Volo
autem uos sine sollicitudine
esse. Qui sine uxore est.

sollicitus est que domini sunt
quo modo placeat deo. Qui
autem cum uxore est. sollici
tus est que mundi sunt
quo modo placeat uxori
et diuisus est. Mulier innup
ta et uirgo cogitat que
dei sunt. ut sit sancta corpore
et spiritu. Que autem nupta
est. cogitat que sunt mun
di quo modo placeat uiro.
Porro hoc ad utilitatem
uestram dico. Non ut laque
um uobis iniciam. sed ad
id quod honestum est. et quod
facultatem prebeat. sine
impedimento domino ob
seruandi. Si quis autem
turpem se uideri existimat.
super uirgine sua eo quod sit su
peradulta. et ita oportet fieri.

Salo. tradidit filiam in grande opus fecisti et da eam uiro sapienti.
Salo. qui tegerit picem inquinabitur ab ea. et qui communicat superbo induet superbiam.

Mulier alligata est. dixerat mulierem causa fornicationis a uiro recedentem manere innuptam aut uiro reconciliari. modo dixerat an maneret toto tempore uite sue an post uiri mortem nubere. determinat esse uirgo post sepultum nubere cui uult. Mulier id est uidua separata a uiro uiuente uiro.

N Aug. quod si dixi non dicit apostolus secundum sed recedens nec nobis diffiniendum est quod non diffiniuit apostolus. unde non et ullas debeo damnare nuptias. nec eis uerecundiam non ostitatis auferre. Dominus autem seterum non dampnat. nec dicit in resurrectione non posse esse. sed tamen neque nubent neque nubentur. unde necesse humane uerecundie sensu audeo dicere. ut quotiens uoluerit nubat. nec ex meo corde quotas libet nuptias condempnare. quod dixit uiuit uir. si autem uidue beatior erit si sic permanserit.

per uerbo autem. non dubitat apostolus. sed contemptores increpat. ut non dominus dicens. forsitan inueniet fidem in terra. ubi non dubitationis infidelitatem arguit.

De his autem. quasi scientiam eius in mecum quod licet et accomedere. qui de his dicit. quia habentes scientiam cum offendiculo edebant. quos primum arguit. nec sufficientem scientiam dicit. alii uero autem ignari sub ueneratione idoli edebant.

per quod ego dum peius
ut serpit non unum capitulum de idolotitis

uirgo. custos. custos.
qui uult faciat. non peccat
si uirgo. si ut dico oportet non peccat. nam de isto puto non peccat.
si nubat. Nam qui statuit in cor
si propositione curas. scilicet sobole et huiusmodi.
de suo firmus non habens
scilicet coniugio uel retinere. scilicet
necessitatem. potestatem
custos scilicet aliud continentia.
autem habens sue uolun
scilicet si ex le uitate statuit. scilicet iudicio
tatis. et hoc iudicauit in
scilicet bonum esse discreuit. non ingerens. fomite
corde suo seruare uirginem
nuptias non tantum non peccat. quod tamen oportet
suam bene facit. Igitur et qui
matrimonio iungit uir
ginem suam. bene facit. Et qui
cum habet potestatem sue uirginis.
non iungit facit melius. Mu
lier alligata est legi uiri quanto
tempore uiuit uir eius. Quod
si dormierit uir eius. libe
tamen prime nuptie idonee.
rata est a lege uiri. Cui
secundum permisse. sine turpitudine. uiro sue
uult nubat tantum in do
religionis.
mino. Beatior autem erit.
innupta.
si sic permanserit secundum meum
non est uile. qui uos non putatis.
consilium. Puto autem quod et
sicut apostoli. de his igitur
ego spiritum dei habeam. De his
... et uere ... sed de istis non fuit oportet qui propterea quod sic te tis inuego. de ydolotitis.
autem que ydolis sacrificantur

Similiter uidua potest nubere. sed beatior est continens. Aug. quod et qui potest nubere. sed ciugata et si dimissa et non potest dum uiuit uir eius.

Aug. dicit falso putatos dicere quod uiuitur dum pateret utilitate nuptiarum et aliter.

U ubi

scimus. quoniam omnes scien
ciam habemus. scientia autem
inflat. caritas vero edifi
cat. Si quis autem se existi
mat scire aliquid. nondum
cognovit quemadmodum
oporteat eum scire. si quis
autem diligit deum. hic co
gnitus est ab eo. de escis autem
que ydolis immolantur. sci
mus. quoniam nichil est
ydolum in mundo. et quod
nullus deus nisi unus. Nam
et si sunt qui dicantur dii. sive
in celo sive in terra. siquidem
sunt dii multi. et domini multi
nobis tamen unus deus pater.
ex quo omnia. et nos in illo. et
unus dominus ihesus xpistus per quem
omnia. et nos per ipsum. Sed non
in omnibus est sciencia. Quidam

autem cum sciencia,
usq; nunc ydoli. quasi ydolo
thitum manducant. & con
sciencia ipsorum cum sit infir
ma polluitur. esca autem non
non comendat deo. Neque enim
si manducauerimus deficie
emus. neq; si manducaue
rimus habundabimus. vi
dete autem ne forte hec li
cencia vestra offendiculum
fiat infirmis. Si enim quis ui
derit eum qui habet scienciam.
in ydolio recumbentem. nonne
ne sciencia eius cum sit in
firma edificabitur ad man
ducandum ydolothita. et
peribit infirmus in tua sci
encia frater. propter quem
xpistus mortuus est. Sic autem
peccantes in fratres. & percucien

tes conscienciam eorum in
firmã. in xpm peccatis.
Quapropter si esca scanda
lizat fratrem meum. non
manducabo carnem in e
ternum ne fratrem meum
scandalizem. Non sum
liber? Nonne sum apostolus? Non
ne xpm ihm dominum nostrum
vidi? Nonne opus meum
vos estis in domino? Et si aliis
non sum apostolus. sed tamen vo
bis sum. Nam signaculum
apostolatus mei. vos estis in do
mino. Mea defensio apud
eos qui me interrogant. hec
est. Numquid non habemus pote
statem manducandi et biben
di? Numquid non habemus potesta
tem sororem mulierem circum
ducendi. sicut ceteri apostoli

[Interlinear and marginal glosses:]

ſ. qui ſ. peccatis abſtinere. ſic ego et abſtinere ...

ſ. non ſolum idolatria. ſ. ſic ſtat

ad rom. c. xiiii.

ſ. ut liber ſum accipere

ſ. Non ſum liber. Incipit ſe proponere in exemplum. ut ſicut ipſe abſtinuit a licitis propter ſcandalum fratrum. ita et illi. quaſi abſtinere ab illicito. quia ego habeo libertatem accipiendi ſtipendia. tamen non accipio. et ſi ſic in ductu ſit. tamen non ... ſe comprobare apoſtolum quia occaſione pſeudo minus de eo ... apoſtolo ſenſerunt. corinthii.

ſ. liber et iungo apoſtolus aliis de euangelio ...

ſ. in uia et in templo. ſ. ego ſum apoſtolus quia uos ... apoſtolum

ſ. non tantum ... ſ. ad gloriam domini

ſ. forma aſſimilitudine ſigilli in uobis apparet

ſ. ego ſum apoſtolus ... apoſtolos ... dubitant apoſtolus defendor

ſ. Sororem. in domino ſicut angli miniſtrabant. i. ... loculos habuit quia mittebat pecunia a fidelibus data ... ut fureſſin poſſem ... diſceremiſ ... tollerare. et mulieres miniſtrantur ſequi ſe uoluit. oſtendens quod apoſtolis ... debent euangeliſtis.

vel potestatem non operandi i. cessandi a labore manuum.

operandi honestum percipiendi.

et fratres domini et cephas. Aut
solus ego et barnabas non
habemus potestatem hoc
operandi. Quis militat su
is stipendiis umquam. Quis
plantat uineam et de fruc
tu eius non edit. Quis pas
cit gregem. et de lacte gre
gis non manducat. Numquid
secundum hominem hec dico. an
et lex hec non dicit. Scrip
tum est enim in lege moysi.
Non alligabis os bovi tritu
ranti. Numquid de bobus cura
est deo. An propter nos utique propter nos
dicit. Nam propter nos scrip
ta sunt. quoniam debet in spe
qui arat arare. et qui triturat
in spe fructus percipiendi tri
turare. Si nos uobis spiritualia
seminamus magnum est si

Redit ad inceptum ut ostendat scandalum uitasse.

nos carnalia vestra meta
mus. Si alii potestatis vestre
participes sunt. quare non
potius nos. Sed non usi sumus
hac potestate. sed omnia susti
nemus. ne quod offendiculum
demus evangelio Christi. Ne
scitis quoniam qui in sacrario
operantur. que de sacrario
sunt edunt. et qui altari deser
viunt. cum altario partici
pantur. Ita et dominus or
dinavit. his qui evangelium
annunciant. de evangelio
vivere. Ego autem nullo horum
usus sum. Non scripsi autem
hec ut ita fiant in me. Bonum
est enim michi magis mori
quam ut gloriam meam quis evacuet.
Nam si evangelizavero
non est michi gloria.

N

[illegible]

Necessitas enim michi
incubit. Ve enim mi
chi e(st) si non euangelizaue
ro. Si enim uolens hec a
go mercedem habeo. Si
autem inuitus dispensa
cio michi est credita.
Que est ergo merces
mea. ut euangelium predi
cans sine sumptu ponam
euangelium ut non abutar
potestate mea in euan
gelio. Nam cum liber eem
ex omnibus omnium me seruum
feci. ut plures lucrifa
cerem. Et factus sum iude
is tamquam iudeus. ut
iudeos lucrarer. his qui
sub lege sunt quasi sub
lege eem cum ego ipse
sub lege non eem ut eos

[illegible]

qsub lege erant lucri
facerem. his q sine lege
erant. tamquam sine
lege eem. cu sine lege di
non eem. sed in lege eem
xpi. ut lucrifacerem
eos qui sine lege erant.
Factus sum infirmis
tamquam infirmus. ut
infirmos lucrifacerem.
omnib omnia factus sum.
ut omis facerem saluos.
Omnia facio pp̄ter euan
gelium xpi. ut particeps
eius efficiar.

Nescitis quod hi qui in
stadio currunt. omis q
dem currunt sed unus
accipit brauium. Sic
currite ut cōprehenda
tis. Omis enim q in agone

Stadiu(m) e(st) c.xx v. v(e)l octaua pars miliarii a stado dictu(m) eo q(uod) uno anhelitu tantu(m) Erculés cucurisse d(icitu)r & ibi stetisse.

Non eni(m) terrenis v(e)l marcessibilib(us) floribus, s(ed) et(er)nis (con)serta gemmis i(n) modu(m) regalis diadematis sp(irit)ualis coronant(ur) sua.

contendit ab omnibus se abstinet.

Et illi quidem ut

corruptibilem coronam

accipiant. nos autem

incorruptam. ego igitur

sic curro non quasi in in

certum. Sic pugno non

quasi aerem uerberans.

sed castigo corpus meum.

et in seruitutem redigo.

Ne forte cum aliis predi

cauerim. ipse reprobus

efficiar. Nolo enim uos

ignorare fratres. quoniam

patres nostri omnes sub nube

fuerunt. et omnes mare

transierunt. et omnes in

moyse baptizati sunt.

in nube et in mari. et

omnes eandem escam spiritualem

manducauerunt. et

N ſ. Non quasi in incertum. Ita incertum currit qui ita facit. uerbis bonis dat spem. et a malis ut possit desperare.

N ſ. de rebus nil laudandis tribuunt multe similitudines. Unde in iniquo iudice quidam nolebat audire. et pigritia tedio panes commodat. Ita hic non commodantur agonistica et ludicra.

ſ. Exemplo iudeorum qui negligentia sua offenderunt sollicitos facit. sub nube que adumbrat figuram nostri.

ſ. in moyse. Id est ducatu moysi purgati per illa signa. et signum baptismi acceperunt. Quod credentibus idem ualuit.

ſ. Nolo uos. Volenti comprehendere sic agnitum. sic baptisma et cetera sacramenta sufficiunt.

ſ. Quidem mare. Expositio baptizati. Significat mare transitum.

ſ. Baptizati in nube. et in mari.

ſ. Spiritualem eandem. Hanc corporalem. manna. nos aliud. patres nostri in illo spiritualem.

ſ. Salo. Qui baptizatur a mortuo et iterum tangit mortuum quid prodest lauacrum eius.

omnes eundem potum spiritualem biberunt. Bibebant autem de spirituali consequenti eos petra. Petra autem erat christus. Sed non in pluribus eorum beneplacitum est deo. Nam prostrati sunt in deserto. Hec autem in figura facta sunt nostri. Ut non simus concupiscentes malorum. sicut et illi concupierunt. Neque idolatre efficiamini sicut quidam ex ipsis quemadmodum scriptum est. Sedit populus manducare et bibere. et surrexerunt ludere. Neque fornicemur sicut quidam ex ipsis fornicati sunt. et ceciderunt una die viginti tria milia. Neque temptemus christum

sicut quidam eorum temptauerunt, et a serpentibus perierunt. Neque murmurauerit is, sicut quidam eorum murmurauerunt, et perierunt ab exterminatore. Hec autem omnia in figura contingebant illis. Scripta sunt autem ad correptionem nostram, in quos fines seculorum deuenerunt. Itaque qui se existimat stare, uideat ne cadat. Temptacio uos non apprehendat nisi humana. Fidelis autem deus est, qui non patietur uos temptari supra id quod potestis. Sed faciet cum

tēptacione etiam pro
uentum. ut possitis su
stinere. propter quod
kmi michi. fugite ab
idolorum cultura. Ut pru
dentibus uobis loquor.
uos iudicate q dico. Calix
benedictionis. cui bene
dicimus nonne communi
cacio sanguinis xpi est.
Et panis quem frangimus.
nonne participacio cor
poris domini est. quoniam unus
panis unum corpus mul
ti sumus. omnes qui de
uno pane. et de uno cali
ce participamus. Vi
dete israhel secundum carnem.
Nonne qui edunt partici
pes sunt altaris. quid
ergo dico q idolis immo

---

cōtinuatio.

Propterquod q a solatio intantum saluat. et q a qui cadit pu
nit. et q a auxilium diuinum dee. fugite ab ydolorum. c.
l. ne comedatis ydolotita cum offendiculo infirmorum
qui ydolatre uident. l. ne ipsi infirmi ydolatre
sint. et ut fugiatis loquar aliud aliud quasi prudentibus;
et nō diligenter diiudicate. l. quomodo loquar infir
mis. ut superius prudentibus;

Calix. b. Ideo fugiendum a cultura ydolorum. q a qui comedent
ydolothitum. unum est cum demone. sicut per corpus xpi unum
cum ipso. Calix. i. communicatio. calicis. nonne est co
municatio. s. i. nonne facit nos habere quandam commun-
cationem eum ista ei.

Calix benedictionis. i. per quem benedictionem accipi
mus gratiarum. q a per sanguinem xpi. si digne sumimus a
peccatis liberamur. et cetera ... confortamur. cui calici nos benedicimus laudantes eum
nunquam h... calix fuerit. q a peccatis liberati et
ne ultra peccaremus confortari. Vel calix benedic
tionis. i. quem ipse deus dicit et consecrat. et cui nos bene
dicimus per officium nostrum. deseruientes ... sacerdo
te ministrum. hic utique calix. nonne est communica
tio xpi. i. nonne per sanguinem assumptum unimur ipsique
conformamur.

Et panis. i. unum corpus xpi. q sub specie sola panis acci
pitur. panem dico. quem nos in altari frangimus
... unum est in ueritate. licet ita uideatur. sin...
... diuidentes significationem q diuisi ...
sumus in xpo. hinc panis quem frangimus nonne est par
ticipatio corporis domini. i. nonne per hoc corpus domini
nobis capimus. eumque nobis incorporamus.

Quoniam unus p. exponit quomodo calix. b. et panis fiat
accipientibus sanguis et caro xpi. per unitatem panis
et unitatem corporis caritatem oportet intelli
gi. q si desit. iudicium sibi sumit. q sumit. tipice
autem panis. et unum corpus ecclesie dicitur. propterea quod sicut
unus panis ex multis granis et unum corpus ex multis mem
bris efficitur. sic ecclesia ex multis fidelibus caritate
copulante connectitur.

Videte isr. l. i. discite. homines uidentes dominum q[...]
habent carnalia. i. ydolatria. Sicut nos de uno pane
et calice percipientes sumus conformes corpori xpi. sic
qui edunt hostias sunt participes altaris erroris.
i. demonis.

---

qui iuit ad phytonissam.
Fugite ab idolorum c. ne more asi
duus in ydolio. nisi spiritu
deceo. ut saul ad ydo
latriam redit. spiritus
aliquis erat.

Vel calix benedictionis solum ... in cena. sicut
nos sacerdotes benedicimus.

Unus panis unum corpus sed
spiritu et caritatis corp
per subministrationem
caritatis q a unus su
mus. unum sentire
debemus. ut fide sumus
unum habentes sensum ...

Videte similitudo
ad intelligendum
superius dictum est participes ...
sic qui edunt car
nem et sanguinem ... ibi
sunt participes sunt.

... modo. d. q a dixi. fu
gite a cultura ydolorum
uideor dicere q in
mol. ... ydolo sit aliquid.

ſ putabatur u non noceret q. a ydolum mctum.
ſ misterium.
latum ſit aliquid. aut
ſ ypoti
quod ydolū ſit aliquid. ſed
ſ infideles.
que immolant gentes.
ſ in ydolo diabolus colitur. q. peior est idolo.
demonib; immolant et
ſ alicui. ſ ego autem ſ q. fideles
non deo. Nolo autem uos
ſ q. n. est nisi ſic ſcientia.
fieri ſocios demoniorum.
ſ q. i.
non poteſtis menſe do
mini participes eē. et
menſe demoniorum. Non
poteſtis calicē domini
bibere. et calicem de mo
niorum. An emulamur
dominum. Numquid
fortiores illo ſumus.
omia michi licent. ſed
non expediunt. oia
michi licent. ſed non
oia edifficant. Nemo
quod ſuum eſt querat.
ſed quod alterius. omne
quod in macello uenit

ſ demoniis immolo. ſub tegmine ydoli ocultum miſtium est inquinatis.

ſ An emula. d. videntur emulari et inuidere dño. regnum cui diminuitur utr q. cum ſcandalo fi. inceme dt. vñ male cedit. cum non fortiores.

ſ An .e. zelo dei ſathanas. ydolatra inuenit. ubi homines negando deum in ydol fuiat. et creator cultum ſibi debitum pdat.

ſ Oia ſ. legem nature lic. q. a oia munda decibis agit. lic. i. nullo pcepto dñi phibentur.

ſ oia poteſtate libera arbitrii.

ſ non poteſtis mense dni participare et mense demoniorum.

ſ Nq. a oia licent non licita. ſ ecce potui m licere oia.

ſ Lumi a licita aſt et non est utendum ſemper. determinat q. m liceat ede t non ede.

manducate. nichil in
terrogantes propter consci
enciam. domini est terra
et plenitudo eius. Si quis
uocat uos infidelium ad cenam
et uultis ire. omne quod
uobis apponitur man
ducate. nichil interro
gantes propter conscienciam.
Si quis autem dixerit.
hoc immolatum est y
dolis. nolite manduca
re propter illum qui indi
cauit et propter conscienciam.
conscienciam autem dico non tuam
sed alterius. Ut quid enim
libertas mea iudicatur
ab aliena conscientia. Si
ego cum gratia partici
po. quid blasphemor pro
eo quod gracias ago.

Siue ergo manduca
tis. siue bibitis. uel ali
ud quid facitis. omnia
in gloriam dei facite. Sine
offensione estote iudeis.
et gentilibus. et ecclesie dei. si
cut et ego per omnia omnibus
placeo. non querens quod
michi utile est. sed quod mul
tis ut salui fiant.
Imitatores mei estote.
sicut et ego christi. Laudo
autem uos fratres quod per
omnia mei memores estis.
et sicut tradidi uobis pre
cepta mea tenetis. Volo
autem uos scire quod
omnis uiri caput christus est.
caput autem mulieris
uir. caput uero christi deus.
Omnis uir orans aut

ſ dec pat. c. 1. ſe ipſū. cap mulieris. cū innuat illū dr. cū ſubiciens ſit puelo. ad cor. 3.

ſ ſcripturas reſerans — ſ q ſin libe metis.

pphetans uelato capi
te deturpat caput ſuum
Omnis autem mulier
orans aut pphetans non
uelato capite detur
pat caput ſuum. Unum
eſt enim ac ſi decalue
tur. Nam ſi non uelatur
mulier: et tondeatur.
Si uero turpe eſt mu
lieri tonderi aut de
caluari: uelet caput
ſuum. Vir quidem non
debet uelare caput ſuum.
quoniam ymago et gloria eſt
dei. Mulier autem
gloria uiri eſt. Non enim
uir ex muliere eſt: ſet
mulier ex uiro. Et enim
non eſt creatus uir
propter mulierem. ſed

ſ Id caluare ē frōtē apire q ne faſ ē. cū pudoris loc̄ i muliere ſit ſēp tegendus.

ſ Fecit d's hominē totū ad imaginē ſuā. hīs. ſpm. ſ ne putes ſolū ſpm factū ad imago ad dn̄ maſc̄. y. f. fecit illos hſ corpus ubi duo ſūt ſeru cū ipſis dixit unū.

ſ vir factus ad ymaginē dī. n̄ mulier q̄ ē imago dī in uiro. ūn unū fecit. ūſi cē ex eo oīa. ſic erit ſto oēs hoēs. ūun in uiſibilem ſiſibil gerat imaginē mētis. ū un in uno auctoritatē uni principiū. ſuat ad ē fuſionē diaboli q no glecto uno do dominū ū ſ uſurpare uoluit.

ſ Quoniam ymago dī. hō dr ymago dī 7 ad imaginē dī. q n ē eqlis. ſ 7 quaſi ad ī ſimilitudine accedit. filiꝰ ymago. ñ ad imaginē. q a eqlis ē patri. hō ad imaginē. ū ſic d's p ē oib; poſ potentiā. ſic hō ē reniſ p intelligentiā. femina ī adiutoriū ū habet uir ū glam de ea. cū ei pit 7 ad dm̄. 7 ſe ei dat 7. imitandū ſeitate. ſic ip ē eet glādi. cū ei ſeqret ſapientiā. vñ. ñ. ē. ū. m. 7 ñ ē creatur. p. m. hī ne o de uno. dū ro ſubiu gat ſaialitate. Il d ſi ratio ē cōſentiente i. ñ co hibīte. aīal tas adert iora agn̄dānunis pg dit. mortā bonitate nudati. apti ſ ocul ē ſci entie ad uidendū q ī n corīſt. folia dul tiū fructuū ſine ipſis fructib; i. ſine bonis opib; bona ū ba cōtexerit. ī male uiuentes bn̄ loqn̄ do turpitudinē ſuā tegāt. —....

ſ vir ē imago dī q a ſic ex dō oīa. ita ex ad ā oēs hoēs. 7 ſic ſuat auctoritatē uni pn̄cipiu. q abuno oīa. cē illū q d ſeē uoluit. t in ſi hī ſimi litudinē. q a ſic de latē x ī morte dormi entis. origo flux eccle. ſic de latē ade nata ē ſibi ſponſa. 7 ſic xp̄s p ē 7 regit ecclam. 7 eccla ſubſuitei. ita p ē 7 regit uir mulierē. 7 ſi ou hī ſignū ſubiectiōis. ſ 7 libertatis ſ platiōis 7 glā ē dī. ex quo ē q ē cu principalit gloriſic. mulier ē gla uiri. ex q ē 7 ei ſubſeruit. t uir principaliter creatē ad imaginē dīn q naturaliter amplius ē rō. q ſiue ſit rō q ē gla dī. mulier ē ipa ſn̄ ſuali tas. que ſubſuiendo gla ē rationis. q a hī in femina nata ālitr p uuly. daq n̄ ē uir ū aſen ſuali rē gāt rō ſ7 ipā de uiro ū ab eo rega t. 7 ſic de e 7 q a ñ ē creat uir. i. rationa litas. ū ſuiat ſn ſualitati. ſ 7 e ē tra rio 7 io femina uelet cap.

ſ Adā ſimilitudinē pdidit peccādo. imaginē ū pdidit. imago ē q ſi ī imitatiōe immortalitate. ſimilitudo ē imoꝝ ſeitate. iuſtificatiōe. tribꝰ modiſ dr̄ imago. ū filiꝰ dī ſ ideitate. ū filiꝰ regis ſ ꝑtates. ī ū forma ſigilli ſ ſimilitudinē. ī tali m hūi nos ſim litudinē dī.

aug

ſ in ignominia eſt cum poſſit ad mel ... ꝑducere ... ſtulte ſit ... ſ uoluntas mulieris ...
... magnos ſ per uelamine.

aug ſ Vir eſt ymago dei. ſ ym genesi dicitur fecit hominem ad ymaginem dei maſculum et feminam fecit eos. ut ſiquidem una ... uel et non mulier. ſ et hinc natura huma ne mentis. et miſtice loquitur de uelatione alterius ... hoc est ymago dei. ſ rationale mentis in quo dicitur renouari in agnitione dei ... ſexe ſ ... femina cum uiro et cum uiro ... tota illa ſubſtantia una ymago dei et in mentibus eorum cum ſit natura una ... ſ et in ſexu cor porum ſignificat diſtributionem ... ſemi nes ... ex toto extendit ... ymago dei. et non est cohibenda uelo. uſque in cotineat ... pars inferior que diriuatur ad actiones tempo ralium. que ex parte conſulit ueritatem ymago dei est ex qua intendit agenda ad inferiora non eſt ymago dei. que uo in his periculos ... ſignificat. habet potestatem ſuper caput que potestatem cohibeat. quod ad totum uirum attinet. ymago dei est. quod ad ſolam eam quam adiutorium tribuit non est ymago. non quam in hac ... incomutabili ueritati

ſ Verumtamen neque. u. ... uis ... non ſit uir deſe mina et conuerſo. tamen ... ſequitur generatione ... in domino. i. in operatione domini ... ſine altero non creatur ... ſigla dicitur ut omnia deo ... principio ſubiecit ... omnia ex deo. ut neque mulier de ſubiectione dole at. neque uir de exaltatione ſuperbiat.

ſ Vos ipsi. ... tradicione ... ſucceſſ ... auctoritate traditionis ſuadet. ... natura non docet. quia uir ſi coma ... mulieri. ... naturaliter habet ... uelamine. co ... uelaminis ... uoluntas addatur. ... uir ... comatur ... ue landus. ... comatum ... rationem ... contentioſos. ... auctori tate ... neque uos iudicate. neque eccleſia ... nec moy ſes ... docuit.

Marginal notes (left): ſi mes ... fuerunt nudi ... adam ... uelet cap ... angelos

ſ ... ſ in aduentu ...

mulier propter hominem.

ſ ... potestatem

Ideo debet mulier uelamen

ſ ... ſuum

habere ſuper caput. propter

... et ſacra ſignificatio ſcis ...

angelos. uerumtamen neque

... creauit ex uno ... et unum in ...

mulier ſine uiro. neque uir ſine muliere. in do

natura eſt firmat naſcitur.

mino. Nam ſicut mulier

ſ ... naſcitur

de uiro. ita et uir per mulie

ſ corporalia ... utriuſque.

rem. omnia autem ex deo.

ſ ... ſunt.

Vos ipſi iudicate. decet

mulierem non uelatam

ſ uos ipſi iudica.

deum orare. nec ipſa na

ſ coma ſamuel ... i. quod uir.

tura docet uos. Quod uir qui

ſ uelamine ueteris teſtamenti ... deponit

dem ſi comam nutriat.

ſ ſi lege ...

ignominia eſt illi. mulier

uero ſi comam nutriat

ſ ... cognoſcat ... ſubdita.

gloria eſt illi. Quoniam capilli pro

ſ diſer...

uelamine ei dati ſunt. Si

non uult ... auctoritate.

quis autem uidetur con

ſ ... uos ... apti.

tenciosus eſſe. nos talem

conſuetudinem non habemus.

ſ ... de uelandis capitibus

neque eccleſia dei. hoc autem

ſ propter angelos. i. propter reuerentiam angelorum. uel ſacerdotes ... faciem irritentur ad libidinem.

ſ ... ſubiecta et que ... ſacerdotum ... ita ... ſacerdotes ... ſit ſub iectam ... ſacerdotes ... faciem irritentur ad libidinem.

ſ uel uerumtamen. neque uir non ita ... in domino uel admiſſione mulier excludit a ſalute. neque ... admiſſa mulier uir excluditur ... autem cauſa ... alterum admiſſo al ... non ſit excludendus naſcitur. m.

p̄cipio. n̄ laudans quod
non in melius. sed in de
terius conuenitis. Pri
mū q̄d ē conuenientib;
uobis in ecc̄la audio sci
suras ēē inter uos. 7 ex par
te credo. Nā oportet he
reses ēē. ut et q̄ probati
sunt manifesti fiant in
uobis.

Conuenientib; ergo uo
bis in unum. iam non est
dominicā cenā manduca
re. Unusquisq; suā cenā
presumit ad manducan
dum. 7 alius q̄d esurit.
alius autem ebrius est.
Numquid domos nō ha
betis ad manducandum
7 bibendum. Aut ecc̄lā
dei cōtēpnitis 7 confun

Si laudas. sc. ipse dominicā cenā in qua mit[illegible] peccabant.

Primū malū discisio. unde cetera oriuntur.

Et iā sicut in his q̄ dubitabant de resurrectione. scisure. ꝑ donis spūalibus. 7 in malo suo ꝑ catholicis. quod ꝑ exercet sapientiam.

Et ecle. Stupa collecta sinagoga peccantium 7 consumatio eorum flamma ignis.

Prov. Noli ambulare cū hōe furioso. ne forte discas semitas eius 7 sumas scādalū aīe tue.

Dominicā cenā dicit acceptionē eucaristie q̄ n̄ debet pransis sumi. [illegible] ubi [illegible] arguit. s. ieiunium in honore tanti sacramenti. [illegible] cenā discipulis [illegible] [illegible] memorie [illegible] aplūs. [illegible] docendā.

Omni oblatione [illegible] q̄ in uno pane [illegible] significat [illegible] unitatis [illegible] conuenientes [illegible] oblationes causa dissensionis [illegible] in domo [illegible] corrigant [illegible] erat.

ſ ego enim. a. oſtendit miſterium eucariſtie in cena domini celebratum. in cena enim eſt medicina ſpiritualis et memoria redemptionis. in maiora eſ sequam. quia in morte christi liberati ſumus. hoc comedendo et bibendo memores eſſe debemus. nouum teſtamentum in hoc conſecuti. quia ab hoc ſit in diuini ſanguinis teſtis. Vnam ad tuitionem corporis et anime percipimus. quia caro christi pro ſalute corporis. ſanguis pro anima noſtra. ſequitur manducandum eſſe ſanguinem. lex prohibuit.

nr

ſ aug. de corpore christi. In eodem momento in celum rapitur in ministerio angelorum conſociandum corpori christi. quod ante oculos ſacerdotis in altari uidetur.

ſ Quaſi hic est meus ſanguis in quo confirmatur nouum teſtamentum. quia teſtamentum in mortuis eſt confirmatum. Christi noua promiſſio eſt in terra patrie. ſic et in bonis.

ſ exponit in qua ſit commemoratione mortis ſcilicet.

ſ donec ueniat. quia ab his mutabitur. ſic ſacramentum a iudeo.

Dicis eos qui non habent. Quid
dicam uobis? Laudo uos?
in hoc non laudo. Ego enim
accepi a domino quod et tra
didi uobis. Quoniam
dominus ihesus in qua nocte tra
debatur, accepit panem. et
gratias agens fregit et dixit.
accipite et manducate.
hoc est corpus meum quod pro
uobis tradetur. hoc faci
te in meam commemora
cionem. Similiter et ca
licem postquam cenauit
dicens. Hic est calix nouum te
stamentum in meo ſan
guine. hoc facite quoci
enscumque bibetis in meam
commemorationem.
quociescumque
enim manducabitis
panem hunc et calicem
bibetis mortem domini
annunciabitis donec

ueniat. Itaq; quicumq;
manducauerit panem
hunc uel biberit calicem
domini indigne: reus
erit corporis et sanguinis
domini. Probet autem se ipsum
homo. et sic de pane illo edat.
et de calice bibat. Qui enim
manducat et bibit indi-
gne. iudicium sibi mandu-
cat et bibit. non diiudicans
corpus domini. Ideo in-
ter uos multi infirmi.
et inbecilles. et dormiunt
multi. Quod si nosmet-
ipsos diiudicaremus.
non utiq; diiudicaremur.
Dum iudicamur autem
a domino. corripimur. Ut non
cum hoc mundo dampne-
mur. Itaq; fratres mei cum

ſ. sicut obest mali. quia cauendum est male accipere bonum. et malis prodest bonis. ut paulo angelus sathane.

ſ. deuote accedendum est. quia donis est ut gratiam inuideam reddere redemptori.

ſ. id est qui manducat et bibit indigne. Quis unquam digne? quantumq; fuisset iustus perfectus. non comedisset digne. Indignitas sumentis. in indignatione iudicis facit mortem eterna. qui manducat indigne non saluatorem manducat. ſ. iudicem. manducare salat saluatorem. hoc est manducare salutem. manducare iudicem hoc est iudicium. i. mortem eternam.

ſ. aug. potionem por bibit medicus. ne abhorreat illam egrotus. et ecclesiasticus. Altissimus creauit de terra medicinam et uir prudens non abhorrebit illam.

ſ. id est uenit medicus ad egrotos. redemptor ad uulneratos. uia ad errantes. uita ad mortuos. uenit qui proiciat omnia peccata nostra in profundo maris. qui nos reportet in humeris ab inicipium nostre originis. Eccl. Ante iudicium interroga te ipsum. et ante dolorem adhibe medicinam.

ſ. indigne est qui aliter celebrat misterium quam ab eo traditum est. Reus quia bene sibi uisum irritum ducit.

ſ. aug. crudelis est medicus qui non exercet artem suam optat multos egrotos. eccl. Omni tempore uestimenta tua sint candida. et non deficiet oleum de capite tuo.

ſ. hic est ymago futuri iudicii ubi discat non inultum esse.

ſ. ut sit ad correctionem aliorum.

ſ. dum iudicamur. eis de qui puniuntur hic est pena aliquando purgatio. ut propheta qui prohibit comedit quando uiuus potuit fieri et conristari. de eo qui non erat sensus mortuo dicitur est. non inferetur cadauer tuum in sepulcrum patrum tuorum.

ſ. ce pilatos qui predicet ubi di. in puteum. Bibe aquam de cisterna tua. et fluenta putei tui. Deriuentur fontes tui foras. et in plateis tuis aquas tuas diuide.

ſ. in presentia non ad sui condempnationem.

conuenitis ad manducandum inuicem expectate. Si quis esurit domi manducet. ut non in iudicium conueniatis. Cetera autem cum uenero disponam. De spiritalibus autem nolo uos ignorare fratres.

Scitis quoniam cum gentes essetis ad simulacra muta prout ducebamini euntes. Ideo notum uobis facio quod nemo in spiritu dei loquens dicit anathema ihesu. et nemo potest dicere dominus ihesus nisi in spiritu sancto. Diuisiones uero gratiarum sunt. idem autem spiritus. et diuisiones ministracionum sunt. idem autem dominus. et diuisiones operacionum

---

ſ dicit. nemo dicit anathema. i. spiritu dei. quere ex humano errore. i. uoce falsum. et nemo dicit ihesum esse dominus. nisi spiritu sancto. a quo dicere uera.

ſ Scitis quoniam spiritualia traduntur. potest memoria usi estis et magos et dola... ita ne dispiritis ... ceteris gentibus ... quasi assiduis ... homines magis quam deo gloriam dabant. nescientes a spiritu ministrari ... in hominibus laude dicere et gratiam ut sic cum magos et idola totum fuit ex homine ... ex spiritu omnia credant.

ſ Unde. ex malus spiritu retractos a bono ... ad ... irrationabilem malum. i. ydolatria ... facile uobis notum facio quod per spiritum dei abstinet a malo et sit bonum ... Nemo in spiritu dei. i. cogitando operando loquendo. dicens simul ... separatione a ihesu. i. qui ... per errorem ... humano errore. i. uoce falsum ... per spiritum abstinet animalis ... dicit anathema ... et minore deo. et nemo ... dicere. i. cogitatione ... dominus ... adulatione hominum. ut in ydolis ... ex hominibus ... dicuntur ... fauor hominum ... dominus ... sunt ... hominibus declarauit. neque ... religionem ... hominum ... subiectis ... uituperari se argui non querit adulationibus deliniri.

ſ Eadem est bona operari et per spiritum.

ſ diuisiones. Sic quod dicit dominus ... gratia ... ecclesie gratie ... diuersas personas ... discernere ... unum operatur.

ſ Gratias dicit ipsa sunt ... gratias a deo datas. sicut fidem. spem ... ministratio. quantum ad ... operatio. deo dicit spiritus. dominus. deus. eadem ... substantia intelligitur. ... trinitas in personis.

ſ In spiritu. Sic diuisiones aquarum. Ita cor regis in manu dei. et quocumque uoluit inclinabit illud.

ſ In uicem expectate ut multorum oblatio simul celebretur et omnibus ministretur.

ſ Cap. salutis hostia ... ne peccatum.

ſ de domus ... maioribus ... minores ...

ſ Dedi quod uoluntate ... suam uoce ... nuntiat.

ſ Hec munera omnibus ... diuise ... ne minor ... maior ... gratias.

sunt. idem vero deus qui
operatur omnia in omnibus.
Unicuique autem datur ma
nifestacio spiritus ad utilita
tem. Alii quidem datur per
spiritum sermo sapiencie.
Alii autem datur sermo
sciencie secundum eundem
spiritum. Alteri fides in eo
dem spiritu. Alii gratia sanita
tum in uno spiritu. Alii ope
racio virtutum. Alii pro
phecia. Alii discrecio
spirituum. Alii genera linguarum.
Alii interpretacio ser
monum. Hec autem omnia
operatur unus atque idem
spiritus. dividens singulis
prout vult. Sicut enim
corpus unum est et menbra
habet multa. omnia autem

ſ un̄ ſpc̄ facit oīa in m̄bris. ſicut una aīa in ode et in oculo. audit in aure. & cetis ſenſib; oīa facit.

ſ nemo aſcēdit in celū niſi q̄ d̄ſc̄.

ſ et enim in uno ſpū. oſtēdit q̄m corp⁹ unū. q̄a oēs in uno ſpū ablati ducti ſum̄ in hoc ut poſſim̄ unū corp⁹ unanimes ſp̄ill̄ unū ſpm̄. ut totū cor⁹ una aīa uegetat. & q̄a oēs potati ſum̄ i acceptioē diuſor donor ſpē ſci in uno ſpū. q̄a oīa dona ad unū efficiendū diriguit. & n̄ nulli ſ p̄ſona cōtēpnenda. ul̄ p̄ferenda. nec hoīb; gl̄a dāda. q̄ in uno ſi d̄e in oīb;.

ſ Nōi non; q̄a de corpe.

ſ Si oēs eēnt uni offitū q̄m impleret neceſſitā corporis. eius gubnationi diuiſi opꝰ ē.

ſ m̄bra. ut mobil deſit.

men bra corpꝛis cū ſint
multa unū corpus ſunt.
ita & xp̄s. Etenim in uno
ſpū om̄s nos in unū cor
pus bapti zati ſumus.
ſiue iudei. ſiue gentiles.
ſiue ſerui. ſiue liberi.
& om̄s uno ſpū potati
ſumus. Nam & corpus
non ē unū menbrum.
ſet multa. Si dixerit
pes q̄m non ſum manus.
non ſum de corpore. n̄
ideo non ē de corpore.
Et ſi dixerit auris q̄m
non ſum oculus. non ſū
de corpore. non ideo nō
ē de corpore. Si totum
corpus eēt oculus. ubi
auditus. Si totū auditus
ubi odoratus. Nunc autē

deus posuit menbra unum
quodque eorum in corpore
sicut voluit. Quod si esset
omnia unum menbrum
ubi corpus. Nunc autem
multa quidem menbra
unum autem corpus. Non
autem potest dicere o-
culus manui opera tua
non indigeo. aut iterum
caput pedibus non estis
michi necessarii. Sed
multo magis que viden-
tur menbra corporis
infirmiora esse necessariora
sunt. Et que putamus
ignobiliora esse menbra
corporis his honorem
habundanciorem hone-
stitem habent. honesta
autem nostra nullius egent.

circumdamus. Et que inhonesta
sunt nostra habundanciorem

corpus.

Remoto illo quod obedire potest illud quod potest.

Sed deus tēperauit cor
pus ei cui deerat. habun
danciorē tribuendo ono
rem. ut non sit scisma in
corpore. Sed in id ipsum
pro inuicem sollicita sint men
bra. Et si quid patitur u
num menbrum. cōpaciun
tur omnia menbra. siue
gloriatur unum menbrū.
congaudent oīa menbra.
Vos autem estis corpus
xpi. et menbra de men
bro. Et quosdam quidem
posuit deus in ecclesia
primum aplōs. secundo
pphās. tercio doctores.
deinde uirtutes. Ex
hinc grās curacionum.
opitulaciones. guber
naciones. gnā linguarū.

Nūquid om̄s apl̄i. Nūquid
omnes pph̄e. Nūquid
omnes doctores. Nūquid
omnes uirtutes. Nūqđ
om̄s grā hab̄nt curacionū.
Nūqđ om̄s linguis locun
tur. Nūqđ om̄s interpre
tantur. Emulamini
autem meliora karisma
ta. & adhuc excellenciorē
uobis uiam demonstro.

SI linguis hominum lo
quar & anglorum. karita
te autem non habeam.
factus sum uelud es so
nans aut cimbalū tinniens.
Et si habuero pphetiam.
& nouerim misteria omīa
& omēm scienciam. et si
habuero omnem fidem.

ſ Si ling̃s. pbat q̄ caritas ē excellentior. q̄a talia. sine ea nī ualet. & ipa sine istis. ling̃s hom. mini scientiū. & ang̃loꝝ. i. pfectoꝝ. l. ling̃s omīū hominū & angloꝝ q̄b; ppositi minorib; q̄ de di uol untate p̄ misentur. significat. q̄ sī aliq̄b; nutib; aut signis. ul q̄b; ad hoīes missi fuerunt.

ſ ipa ē etiā uestis nuptialis q̄ i dutti quique secure discubūt.

ſ Caritas ē fons ppr̄ bonoꝝ. cui alienꝰ n̄ cōmunicat. q̄ ut oleū n̄ pot p̄mi.

ſ Et si habuero pphiam. ut balaā. & cayphas. & saul.

ſ Velut es. a. c. sic̄ impulsu alicꝰ. n̄ ipse re sonat. sic loquēs linguis n̄ ipse q̄d nesciet.

ita ut montes transferã
karitatẽ autem non ha
beam nichil sum. et si di
stribuero in cibos paupe
rum om̃s facultates me
as. et si tradidero corpus
meum ita ut ardeam.
karitatem autem non
habuero. nichil michi pdẽ.
karitas patiens ẽ benigna
est. karitas non emula
tur. non agit pperam.
non inflatur. non ẽ am
biciosa. non querit que
sua sunt. Non irritatur.
non cogitat malum. non
gaud& sup iniqtatẽ con
gaud& autem ueritati.
omnia suffert. omnia cre
dit. omnia sperat. oĩa su
stinet. Karitã numquam

excidit. Siue prophetie
euacuabuntur. siue
lingue cessabunt. siue
sciencia destruetur.
Ex parte enim cognosci
mus et ex parte propheta
mus. Cum autem uenerit
quod perfectum est. euacuabitur
quod ex parte est. Cum essem
paruulus. loquebar ut
paruulus. sapiebam ut par
uulus. cogitabam ut par
uulus. Quando autem
factus sum uir. euacuaui ea
que erant paruuli. Vide
mus nunc per speculum in
enigmate. tunc autem
facie ad faciem. Nunc cogno
sco ex parte. tunc autem
cognoscam sicut et cogni
tus sum. Nunc autem manent

fides. spes. karitas. tria
hec. maior autem horum est kari
tas. Sectamini karitatem.
emulamini spiritualia, magis
autem ut prophetetis. Qui enim
loquitur lingua non homi
nibus loquitur, sed deo. ne
mo enim audit. spiritus autem
loquitur misteria. Nam qui pro
phetat. hominibus loquitur ad e
dificacionem. et exortacionem.
et consolacionem. Qui loqui
tur lingua, semetipsum
edificat. Volo autem omnes
uos loqui linguis. magis autem
prophetare. nam maior est qui prophetat
quam qui loquitur linguis. nisi
forte ut interpretetur ut
ecclesia edifficacionem acci
piat. Nunc autem fratres si uenero
ad uos linguis loquens quid

uobis p̄dero· nisi uobis loquar.
aut in reuelacione· aut in
sciencia· aut in pphecia·
aut in doctrina.· tamen
que sine anima sunt uocē
dancia· siue tibia siue ci
thara· nisi distinctionem
sonituum dederint. quo
modo scietur id q̄ canitur·
aut citharizatur· Etenim
si incertam uocē d& tuba·
quis parabit se ad bellum.·
Ita & uos p linguā nisi ma
nifestum sermonem dede
ritis quomodo scietur
id quod dicitur. Eritis enī
in aera loquentes. tam
multa· ut puta gn̄a lin
guarum sunt in hoc mundo.
et nichil sine uoce ē. Si ergo
nesciero uirtutē uocis.

ero ei cui loquor barbarus.
et qui loquitur michi barbarus
Sic et uos. Quoniam emu
latores estis spirituum
ad hedificacionem ecclesie
querite ut habundetis.
Et ideo loquitur linguis.
oret ut interpretetur.
Nam si orem lingua: spiritus
meus orat. mens autem
mea sine fructu est. Quid
ergo est. orabo spiritu. orabo
et mente. psallam spiritu. psal
lam et mente. ceterum si bene
dixeris spiritu. qui supplet locum
ydiote: quomodo dicet amen
super benedictionem tuam?
Quoniam quid dicas nescit! Nam
tu quidem bene gratias agis.
Sed alter non edificatur.
Gratias ago deo meo quod omnium

ſ Fr̄s nolite pueri. c. u. ad hebre. oīs q̄ lactis particeps ad cor. 7.

ut m̄ lingua loquor. s;
in ecctā uolo magis q̄nq;
uerba sensu meo loqui ut
7 alios instruam. quam
decem milia uerborum in lin
gua. Fr̄s nolite pueri
effici sensib;. s; malicia
paruuli estote. sensib; aūt
p̄fecti estote. In lege enim
scriptū est. Qm̄ in aliis lin
guis. 7 labiis aliis loquar
p̄p̄lo huic. 7 nec sic exaudiet
me dicit dominus. Itaq;
lingue in signū sunt. non
fidelib;. sed infidelib;. Si
ergo conueniat uniuer
sa eccła in unum. 7 omnes
linguis loquantur. in
trent autem idiote. aut
infideles. nonne dicent
quod insanitis. Si aūt om̄s

ſ Inp̄ū. audi taces, p̄uenientia accedet ad te t̄e bona gr̄a.

ſ Jeronimus. Sca q̄ppe rusticitas tātū nocet silētio q̄ntū edificat exēplo.

ſ In lege eīm. Ratio q̄r n̄ deberēt q̄rere lin guis quia ī signū s̄t infidelib; q̄ ipi ia n̄s. 7 n̄ ad edificationē. q̄ necessaria ia fidelib;.

ſ Jere. sapiētes s̄ ut faciāt mala. b̄n aūt facere nesciūt.

ſ ūstis remoti a militia ut paruuli s̄tudentes. lā q̄ p̄s q. est p̄fectio sensus.

ſ Aliis n̄ de sabato. 7 hmōi. s; noui testamtū. t̄ n̄ in reuelatiōe. quāuis signifīc s; in parabol. d̄r ē euangl'm. Itaq; In signū. i. s monesdī. ī cognita lingua obscuri s̄t. ne iudeant p̄ fidis. ūcū audiunt signū s̄t. q. p̄p̄ fid ā factū ē. ne audientes intelligāt infidelib; qb; regunt sensū fidelib; ū c ueny p̄phia 7 ū lingua īcognita.

p̄phecia aūt n̄ infidelib; s; fidelib;.

ſ Sīg alia ratiō cur n̄ deb 7 loq linguis. q̄d q̄ lingue s̄t in signū. n̄ edificatiō. si ergo conueniat.

pphent. intret. autē quis
infidelis. ut idiota. con
uincitur ab omnib; diiudi
catur ab omnib; occulta cor
dis eius manifesta sunt. ⁊
ita cadens in faciem adora
bit dominum ꝓnuncians
quę uere deus in uobis sit.
Quid ergo est frs. cū conue
nitis unusquisq; uestrū
psalmū hƀt. doctrinam hƀt.
apocalipsin hƀt. linguā hƀt.
interpretacionē habet.
omia ad edificacionē fiant.
Siue lingua quis loquitur.
secdm duos. aut multum
tres. ⁊ per partes. ⁊ unus
interpretetur. Si autē
non fuerit
interpres taceat in eccła.
Sibi autem loquatur ⁊ dō.

Prophete duo. aut tres dicant.
et ceteri diiudicent. Quod
si alii revelatum fuerit se-
denti. prior taceat. Pote-
stis omnes per singulos prophetare.
ut omnes discant. et omnes exhor-
tentur. Spiritus prophetarum prophetis
subiecti sunt. non enim est
dissensionis deus. sed pacis.
Sicut in omnibus ecclesiis sanctorum
doceo. mulieres in ecclesia
taceant. Non enim per-
mittuntur eis loqui. sed
subditas esse. sicut et lex dicit.
Si quid autem volunt di-
scere. domi viros suos in-
terrogent. turpe est enim
mulieri loqui in ecclesia.
An a vobis verbum dei processit.
aut in vos solos pervenit. –
Si quis videtur propheta esse.

Omnia autem honeste. c. IIII Colose. In sapientia ambulate. / Notum vobis facio euangelium. ad ephe. c. ultimo. State ergo succincti lumbos vestros.

Si quis ignorat. Non dicit de his qui non possunt discernere ineffabilem trinitatis unitatem sed de predictis. ut linguis prophetia apponatur. ut in pace et veritate geratur. quasi si prophetie spiritus quemquam multos loqui cogeret. ut mulieres taceant. ut omnia honeste et secundum ordinem fiant. Coercet ergo et ad pacificum ordinem revocat inquietos. tanto ad seditionem faciliores. quanto sibi videbantur spiritu excellere. cum superbiendo cuncta turbaret.

XV. c.

Per quod et salvamini. Si tenetis illud euangelium. id est resurrectionem mortuorum ea ratione qua confirmavi vobis. id est per resurrectionem Christi. tenetis non frustra. aut tenetis resurrectionem mortuorum. aut in cassum est fides quia non accepit nisi spe resurrectionis.

Tradidi enim. ostensurus eius istorum resurrectionem futuram. de qua dubitant probat.

De morte premittit. ut sicut vera mors ostenditur. ita vera resurrectio teneatur.

Sepultus est secundum scripturas. in illud Ysaie et dabit impios pro sepultura et divites pro morte sua. Item ipse sepultura eius sublata est de medio. Surrexit secundum scripturas. in Osee vivificabit nos post duos dies in die tercia suscitabit nos. et vivemus in conspectu eius.

Si mortuus et sepultus surrexit. ne dubitetis mortuos et sepultos resurgere.

stans pseudo quamdiu una sit terrena pro desideriis hominum

aut spiritualis. cognoscat

quę scribo vobis quia domini

sunt mandata. Si quis autem

ignorat. ignorabitur.

Itaque fratres emulamini prophetare.

et loqui linguis nolite prohibere.

Omnia autem honeste et secundum ordinem fiant in vobis.

Notum autem vobis facio fratres

euangelium quod predicavi

vobis quod et accepistis in

quo et statis per quod et salvamini.

Qua ratione predicaverim

vobis si tenetis. nisi frustra

credidistis. Tradidi enim

vobis in primis quod et accepi.

Quoniam Christus mortuus est pro

peccatis nostris secundum scripturas.

Et quia sepultus est.

et quia resurrexit tercia die

secundum scripturas. et quia

Sed ergo ... ipse ... in agonia in apostolum

Rem. XXXVI ... in infernus fuit ...

uiſus ē. cephe. 7 poſt hec
undecim. deinde uiſus ē
plus quā quingentis fr̄i
b; ſimul. ex q̄b; multi ma
nent uſq; adhuc. Quidā
autem dormierunt. de
inde uiſus eſt iacobo: deinde
apl'is omnib;. Nouiſſime aūt
omniū tāquā abortiuo ui
ſus ē. 7 mich. Ego ſū mini
mus apl'or̄ qui non ſum di
gnus uocari apl's. q̄m perſe
cutus ſum eccl'am dei. Grā aūt
dei ſum id quod ſū. 7 grā eius
in me uacua non fuit. ſ; ha
bundan ei' illis omnibus
laboraui. Non autem ego.
ſ; grā dei mecū. Siue enim
ego ſiue illi. ſic predicamus.
7 ſic credidiſtis. Si autem
xp̄s predicatur quod reſur

ſ. Abortiuus. extra tēp' nat' ī ap'latū ac cep. iā xp̄o aſſūpto. ł ſimilis abortiuo. q. a ſū mimū cauſa humilitatis. ł tēp'e ñ dignitate.

ſ. Nō ſū dig. cur ḡ apl's. grā dī. aūt ſ̄ mū ſola grā. cū ñ p̄cedent mala merita. ſ; p' p̄ grām incipiūt mērita.

ſ. Abundatī ł magis impletū. q̄ł doc op'e uit. nec euanglio mun' fecit.

ſ. laboraui m ego 7 alii apli. q. añ hac p̄dicatio ē. ł ne ē p grām. q. a ego 7 illi ſic .i. p grām p̄dicauim'. .i. q̄miſerat. ap' oſ eccl'as q̄ deſiuerāt.

ſ. et grā ei' q̄ p'liq'e p'ſecutor nō minor grā in ap'latū.

ſ. q̄ cauſa efficienſ reſurrectioniſ mortuorum

rexit a mortuiſ quomodo

quidam dicunt in uobiſ quo — ſ. hipſeudo negant di centeſ xp̄m non uenisſe in carne.

niam reſurrectio mortuorum

ſ. futura. ſ. dicentes non futuram ſimiliter

non erit. Si enim reſur

rectio mortuorum non eſt.

ſ. q. totum pp ſuos.

neq; xp̄c reſurrexit. Si — ſ. nec negare et reſurrex. ſub dicit inconueni entia.

autem xp̄ſ non reſurrexit.

ſ. inutilis

inaniſ eſt predicacio nr̄a.

ſ. inutilis cum nulla remuneratio ſit futura. ſ. non ſolum ſi.

inaniſ eſt et fideſ ur̄a. Inue — ſ. non minori ſed maiori fortaſſe ſcelere deo laudat falſitas quam uituperat ueritas. — augustinus ad ierm. — ſ. Inuenimini ſi talia inſerunt. Ideo ut erubeſcatis eius errore hec ſequuntur que ipſe dampnat. Ne ergo in hec errore remaneatis.

ſ. nos apoſtoli quibus uos

nimur autem et falſi teſteſ

credunt.

dei. q̄m teſtimonium dixi — ſ. Iob. numquid deus indiget uestro mendacio. pro eo quod loquimini dolos.

ſ. credimus

muſ aduerſuſ deum q̄m ſu

ſcitauerit xp̄m. quem non

ſuſcitauit. ſi mortui non — ſ. prima die reſurrectionis xp̄i significat. penitentiam. II. operacionem. III. futuram gloriam.

ſ. deus non ſuſcitauit illum ſi mortui non reſur

reſurgunt. Nam ſi mor

gunt. non reſurrexit ſi illud est

tui non reſurgunt. neq;

ſ. ſed

xp̄c reſurrexit. quod ſi — ſ. Si non reſurrexit et in morte retinetur. et ſi in morte. tunc et in peccato. quod est cauſa mortis. et ſi in peccato tenetur peccata uestra remittere non potuit. et ita adhuc eſtis in peccatis ueſtris que remiſſa uobis credebatis et ſic uana eſt fides ueſtra.

ſ. tamen non uera

xp̄c non reſurrexit. uana eſt.

ſ. uel falſa. ſ. per baptiſmum. ſ. ſi xp̄c non reſurrexit.

fideſ ur̄a. adhuc enim eſtiſ

ſ. que remiſſa credebatis.

in peccatiſ ueſtriſ. Ergo — ſ. Et quia uos eſtis in peccatis. ergo et mortui fuerunt in peccatis et ideo perierunt uel ire eundi in illis ſcientes.

ſ. in fide xp̄i.

et q̄ dormierunt in xp̄o

perierunt. Si in hac uita tan
tum in xpo sperantes sumus.
miserabiliores sumus omni
bus hominibus. Nunc autem xps
resurrexit a mortuis. pri
micie dormiencium. quoniam
quidem per hominem mors. et per
hominem resurreccio mor
tuorum. et sicut in adam omnes
moriuntur. ita in xpo omnes
uiuificabuntur. Unusquis
que autem in suo ordine. pri
micie xps. deinde hi qui sunt
xpi. qui in aduentum eius
crediderunt. deinde finis.
cum tradiderit regnum deo et
patri. Cum euacuauerit om
nem principatum. et potesta
tem. et uirtutem. Oportet
autem illum regnare. donec ponat
omnes inimicos sub pedibus eius.

Nouissima autem inimica destruetur mors. omnia enim subiecit sub pedibus eius. Cum autem dicat omnia subiecta sunt ei. sine dubio preter eum qui subiecit ei omnia. Cum autem subiecta fuerint illi omnia. tunc et ipse subiectus erit filius illi qui sibi subiecit omnia. ut sit deus omnia in omnibus. Alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis. Si omnino mortui non resurgunt. ut quid et baptizantur pro illis. ut quid et nos periclitamur omni hora. Cottidie morior per uestram gloriam fratres quam habeo in christo ihesu domino nostro. Si secundum hominem ad bestias pugnaui ephesi. quid michi prodest. si mortui non re-

Nouissima autem inimica ... destruetur mors. quam apostolus non soluet sicut heretici arbitrantur. Inimica ...

Cum autem dicat ...

Cum omnia ... fuerint ...

Omnia quod dixerit ... uita salus gloria pax ...

Baptizantur pro mortuis ...

Ut quid et nos periclitamur ...

Cottidie morior ...

surgunt. Manducemus
et bibamus cras enim morie
mur. Nolite seduci. cor
rumpunt mores bonos
colloquia mala. Evigila
te iusti et nolite peccare.
ignoranciam enim dei qui
dam habent. ad reveren
ciam vobis loquor. Sed dicet
aliquis. Quomodo resur
gent mortui. Quali autem
corpore venient. insipi
ens tu quod seminas non
vivificatur. nisi prius
moriatur. et quod seminas.
non corpus quod futurum est. semi
nas. sed nudum granum. ut puta
tritici. aut alicuius cete
rorum seminum. deus autem
dat illi corpus sicut vult.
et unicuique seminum proprium

corpus. non omnis caro.
eadem caro. sed alia hominum.
alia pecorum. alia caro uolu
crum. alia piscium. et cor
pora celestia. et corpora
terrestria. Sed alia quidem
celestium gloria. alia autem
terrestrium. alia clari
tas solis. alia claritas lune.
et alia claritas stellarum. Stel
la enim differt a stella in
claritate. sic et resurrec
cio mortuorum. seminatur
in corruptione. surget
in incorrupcione. Semi
natur in ignobilitate
surget in gloriam. Semina
tur corpus animale. surget
corpus spiritale. Sicut scrip
tum est. factus est pri
mus homo adam in animam

Seminat[ur] i[n] i[n]firmitate surg[et] i[n] uirtute.

uiuentem. nouissimus adam in spũ uiuificantẽ. Sz non prius quod spũale est. set quod animale. deinde quod spiritale est. Primus homo de terra terrenus. Secũs hõ de celo celestis. Qualis terrenus. tales et terreni. et qualis celestis. tales et celestes. Igitur sicut portauimus ymaginẽ terreni. portemus et ymaginem celestis. Hoc autem dico frãs. quia caro et sanguis regnũ dei possidere non possunt. Neque corrupcio incorruptelã possidebit.

Ecce misterium uobis dico. Omnes quidem resurgemus sed non omnes immutabimur. In momento. in ictu oculi. in nouissima tuba. Canet

Caro neque putredo. i. substantia carnis ... Ecce misterium.

Per carnẽ et sanguinẽ uentrẽ et libidinẽ ...

In nouissima tuba ...

ſ. peccatores ꝉ os.
enim tuba 7 mortui re
ſ. sine diminutione membrorum. ſ. boni.
surgent incorrupti. 7 nos
ſ. in mortalitate. ſ. immutabimur q. oportet 7
immutabimur. Oportet 7
pro q̄ bñ fuerunt q. apud illū
enim corruptibile hoc in
ſ. ut ornamenta. ſ. ut ultra n̄ est. ꝉ. asten...
duere incorruptionem
7 mortale hoc induere in
ſ. sicorpus ostendit
corruptionem. 7 mortale
ſ. ut ulterius n̄ dissoluatur. +
hoc induere immortalita
ſ. uel induet mortalitatem. que fiet. i. implebit
tem. Cum autem corruptibi
7 nunquam aliter impleretur.
le hoc induerit incorrup
cionem. 7 mortale hoc
induerit inmortalitatem.
ſ. nec putet dictum de morte interiori q̄ iā facta est. ſ. iustitia. l. esse... morš
tunc fiet sermo qui scrip
tura omnes.
ſ. corporis dissolutio
tus est. absorta est mors
ſ. in resurrectione.
in uictoria. Ubi est mors
ſ. potentia q̄ omnes di
uictoria tua. ubi est mors
solue bas. ſ. peccoris. un morš ex... exponit ...
stimulus tuus. Stimulus
mors ſ. pecco ... mori ... morte. ſ. q̄ pupugit
ꝉ. peccauimus.
autem mortis peccatum est.
ſ. augmentum nec q̄ dicat que q̄ lege iuuari. ſ. ad ortantum.
uirtus uero peccati lex.
ſ. ago
deo autem gratias qui dedit
ſ. peccati 7 mortis. ſ. implegem.
nobis uictoriam per ihesum christum

ſ. Immutabimur. exponit q̄modo sit fiat. ꝉ. qualis sit
immutatio ſ. oportet 7 enim. ſ. sic dicit caro ñ p. r.
d. q. a n̄ erit ibi corruptio 7 mortalitas. i.
secundum non habebit has qualitates. ſ. tam eadem substantia.

ſ. absorta. i. destructa in uictoria. ꝉ. ut ubique
modum uincentium excessit. Christus in uadendo. ꝉ
in his seruidi uincunt concupiscentias carnis.
ſ. mors dissolutio ꝉ diabolus.
ſ. Vicisti in morientibus. uictaris in resurgentibus.
ſ. ut mors. delectatio peccandi. q̄ ex actu pec
candi fit....

ſ. In principio ... in omnibus operibus tuis memorare nouissima
tua 7 in eternum n̄ peccabis

ſ. Vbi apostolus ... ut
letantis 7 morti
insultantis. in p̄
sona resurgentium
ut certior sit resur
rectio.

dominū nostrum. Itaq;
fr̄s mei dilectissimi stabi-
les estote. 7 immobiles ha-
bundantes in ope domini
sēper. scientes quod labor
uester non est inanis in
domino. De collectis aūt xvi. c.
que fiunt in scōs. sicut
ordinaui in ecclīis gala-
thie. ita 7 uos facite per
unā sabbati. unus-
quisq; urm̄ aput se repo-
nat. recondens q̄ ei bene
placuerit. ut non cū uene-
ro. tc̄ collecte fiant. cum
aūt presens fuero, q̄s pbaue-
ritis p epistolas. hos mit-
tam pferre grām urām in
ihrl̄m. Quod si dignū
fuerit ut ego eā mecum
ibunt. Veniam aūt ad uos

cū macedoniam ptransiero.
Nā macedoniam ptransibo.
aput uos autē forsitan ma
nebo. vel etiā ig̃emabo.
ut uos me deducatis qua
cūq; iero. Nolo enī uos in
transitu modo uidere. Spe
ro enim aliquantulū ma
nere aput uos. si dominus
pmiserit. pmanebo autē
ephesi. usq; ad pentecosten.
ostiū enim michi aper
tum est magnum. 7 eui
dens. 7 aduersarii multi.
Si autem uenerit timo
theus. uidete ut sine ti
more sit aput uos. Opus
enī domini opatur. sicut
7 ego. Nemo ergo illum
spernat. deducite autem
illum in pace. ut ueniat

ad me. expectabo enī illū
meis ſ q̄ͣ ad huc corrumpi ut rē ꝗ fierāt. ꝗ cū n̄ poſſet eos ſedare uenerat ephesū ad aplm.
cū frīb;. De apollo autem
frīs notū uobis facio. q̄a
multum rogaui eum ut
ueniret ad uos cū frīb;. et
ſ q̄ͤ etiam correctos.
utiq; non fuit uoluntas
eius. ut nunc ueniret. ve-
niet autem cū ei tēpus ua-
ſ uos aūt cāte aſtutias diaboli.
cuū fuerit. uigilate sta-
ſ stantes nō obre p̄ſonā. ſ mulieres ē i cōstantia. ui. tā q̄ uiri. n̄ tā q̄ femine.
te in fide. uiriliter agite.
ſ ut ſit iūta uirtute p̄fect. ſ correctio.
et confortamini. omīa uīa
ſ n̄ cauſa inanis glē. ſ ordo obſecro ū
in caritate fiant. Obse-
ſubditi ſitis. ſ b̄n eū aplō fuert
cro autem uos frēs nostis
i p̄dicatioē corripi ho'.
domū stephane. et fortu-
et achaici.
nati. Quoniam sunt pri-
ſ p̄mi crediderūt. i achaia.
micie achaie. et in mini-
sterium scōꝝ ordinauerūt
seipsos. ut et uos subditi
sitis eius modi. et omī co-
operanti. et laboranti. Gau-
ſ q̄ a p̄ſentes ſa p̄ uos eq. b; ē uob p̄ fecer' t q̄ a m uener' ē p̄ uob ministrare.
deo autem in presencia

ſ sacm̄to semel accepto nemo pot carere.

stephané. 7 achaici 7 for
ſ ministrauerī in quos ii fecistis.
tunati. Qm̄ id q; uobis dee
rat. ipsi supple uerunt.
ſ quē pauerī. ſ q̄h; aplm
refecerunt enim 7 meū
ſeruauint ſ honorate.
spm̄ 7 urm̄. Cognoscite
ergo q eius modi sunt.
ſ quod ego scribo oīs desidant.
Salutant uos omīs ecclē
asie. Salutant uos ~~...~~ in
ſ ap quos hospitor.
domino multū aq̄la 7 pri
sca cū domestica sua ecclā.
~~apud uos 7 hospitor~~. Salu
tant uos frs omīs. Saluta
ſ in signū pacis.
uos
te inuicē in osculo scō. Sa
ſ uero corde. ſ ut sciat epl̄am ei ee.
lutatio mea scripta manu
ſ fideles saluto. ſ 7
pauli. Si qs non amat dnm
ſ separatadō.
nr̄m ihm xpm. sit anathe
ſ donec dn̄s ueniat. l' i aduētu ei.
ma maranatha. Grā
domini nostri ihu xpi
ſ ex caritate uos inuicē. ſ dm̄ diligite.
uobiscū. Karitas mea cū
quae go uos. ſ diligo dm̄.
omnib; uobis in xpō ihu amē.

Margin glosses:

ſ Meū letificastis urm̄ in caritate.

ſ ut possit explicari: uotū supplicātis. affects laudantis. aduents iudicis. — ossanna, alla, maranata.

ſ Maranatha. dn̄s uen. cōpositū ē ex siro 7 greco.

ſ seū ui r. oīb; scis.

ſ tocius ē ministri bulati consolatū. ſ fidelis ē promittit uos ... ee.

ostendit acta penitentia consolatoriam scribit eis altera epistola. et laudans eos hortatur ad meliora. Contristatos quidem eos set emendatos ostendens.

Quibus dam corinthiorum per primam epistolam correctis. causa reliquorum scribit secundam. increpellens pseudo apostolos. ostendendo deceptionem predicationis eorum. se multis modis commendans. notat et in elemosinis parcos. precipit correctum fornicatorem recipi. quod bonis ibi tribulabantur. se eis exemplum proponit.

.i. c.

PAULUS apostolus ihesu christi per voluntatem dei. et timotheus frater ecclesie dei que est corinthi cum sanctis omnibus qui sunt in universa achaia. Gratia vobis et pax a deo patre nostro. et domino ihesu christo. Benedictus deus et pater domini nostri ihesu christi pater misericordiarum. et deus tocius consolationis. qui consolatur nos in omni tribulacione nostra. ut possimus et ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt. per exortacionem qua exortamur et ipsi a deo. Quoniam sicut habundant passiones christi in nobis. ita et per christum habundat consolacio nostra. Sive autem tribulamur

Benedictus. Primum perfecti loquitur de tribulatione proponens se exemplum patientie. et consolationis a deo accepte. ducens laudi. quod alius ignominiæ. deus creator omnium. pater est. per se nobis pater misericordiarum. pater ne dans suam veniam peccatorum. et bona opera. et in tribulatione constantiam. et deus dator perfecte consolationis. quantam decet et dominum dare. his qui pro christo patiuntur. deus consolationis ex hoc patet quod consolatur.

Et vide quos consolatur eos qui lacrime sua habent consolacionem. non consolatur christus in facetia garrulos. lacrime christus cachinantes. non consolatur christus panni in precio sis stolis habulantes. non consolantur per se in stabulum christus per mas catedras amantes. unius christus consolacio excede videbitur. pectoribus dominum cum silentio. lugentibus. pannosis. pauperibus.

Quia exortamur .i. deus ad hoc dedit. non solum ut consolaret nos set exortaret. et ita nostra consolatio qualis et alios exortari.

in amaris salus. et per multum permittitur.

(interlinear and left-margin glosses:) non usurpatione. non hominum. missus. qui in utero matris electus. presbiteris et spiritualis gratia renatis. cui inest potestas. corinthus est. i. remissio peccatorum. gratuitas meritis. sine qua pax nichil dat. in hiis regula eius potest augeri. exaltatur. nobis filius. in integre. ministros. seu .i. et omnibus sanctis. tocius consolationis ministri tribulatione solatium. a deo. de solari. per exemplum consolationis nostre. i. per talem consolationem. qua deo moranos ortatur. possumus consolari vel alios exhortari. similitudinem. simul. et totum pro vobis. christus

scientes quoniam sic socii - timo. i. ... si mortui sumus ...

Siue consolamur pro uestra consolacione et salute, Siue exortamur pro uestra exortatione et salute.

pro uestra exortacione et salute. que operatur tolleranciam earundem passionum quas et nos patimur. ut spes nostra sit firma pro uobis. Scientes quoniam sicut socii passionum estis. sic eritis et consolacionis. Non enim ignorare uos uolumus fratres de tribulacione nostra que facta est in asia. quoniam supra modum grauati sumus. supra uirtutem. ita ut tederet nos etiam uiuere. Sed ipsi in nobis metipsis responsum mortis habuimus. ut non simus fidentes in nobis sed in deo. Qui suscitat mortuos. et qui de tantis periculis eripuit et eruet nos in quem speramus. quoniam adhuc eripiet adiuuantibus et uobis in oracione pro nobis. ut ex mul

Non solum ... uobis ... in morte ...

Nos que de malis solemus gaudere.

Cognouimus ... nos ... ferre.

Et adhuc eripiet ut ex persone multarum f. ad imperium eorum predicationem ... eorum predicatione per multos ... naciones fidi que in ipsis est personas multarum f. dicit infantes. pueros. et cetera. ...

tā per psonis faciem eius que
in nobis est donacionis per mul
tos grē agantur pro nobis. Nā
glā nrā hec ē testimonium
consciencie nrē. q in simplici
tate 7 sinceritate dei. 7 non
in sapiencia carnali. s; in
grā dei conuersati sumus in
hoc mundo. habundancius
aūt aput uos. Non enim alia
scribimus uobis quā que legi
stis. 7 cognouistis. Spo autem
q usq; in finē cognoscetis. sicut
7 cognouistis nos ex parte. q a
glā urā sumus. sicut 7 uos nrā.
in die domini nri ihu xpi. Et
hac confidencia uolui prius
uenire ad uos. vt scdam grām
habetis. 7 p uos transire in ma
cedoniam. 7 iterū a macedo
nia uenire ad uos. 7 a uobis

f. Et multarum psonis. F. alia translatio, id est multorum facie.
f. Non diffido de auxilio di qa pura ē conscientia.
f. Testimoniū c. i. conscientia non remordens sed testificans.
f. Cognoscetis. qa glā. i. pnoscere eos qa nostra de bētis. 7 nos p uos bñ istructos scā n cēē sicut offendi culo a uob accipere.

f. Per multos causa multorum ē solatē grādi aplm p q b; 7 patiē 7 uos illi. i. omē credentes grās dō referant.
f. Donationis precedentis ex psonis. i. honestis unius uob 7 alius. mltorum facie. i. discretionū aut faciesi ob fuit. patientia. dt humilitas. moy si mansuetudo.
f. Sic impius ē magna pena ē scientia. ita pius gaudiū. nō qua siis sup b gloriatib; s; totū dō dantib;.
f. Non in sapientia. e qe uoluptates diligē laborē uitare. t fin mltas 7c. 7 ne ē pdicare. ut pseudo. s; in grā. i. sed q s pēs gratis datus indicauit.
f. Mala conscientia mens loq trepidat sensu pdit. 7 ubi s errat.

f. Ac confidentia q a mūda uita quorum dā erat. uolui uidere. quos a nī dignū erat tui de. g uos pus p alios ē q se purgēt.
f. Spo. p fice illos spat. qce pant meliores effici. cognito apli affectu circa se 7 gla bant ideo.
f. Abūdantius ad uos. 7 ibi est fisu. t in hoc q spam p alterutrū glorificari. u.

aug. in encheridion.
f. Volui. q ā pori eplā p miserat se uenturū. 7 uenerat. mdax 7 leuis uidebat q ā ueneu sat. Non ū b facit. nperorum cul pas ñ ē iudican dus mdax. q dē falsū. q putat uerū. q a q ntū iise ē n fallit ipē. s; fallitr. e cō nūn ē q dē uerū q putat ēē falsū. nec ē libi arbitrio. q ore. nesciēs loq ē uorum. sciens aūt uoluntate mētt.

q aut confirmat nos uobiscum deus. adephe. c. vi. state succinctos lumbos uestros.

[Main text]

deduci in iudeam. Cum ergo uoluissem numquid leuitate usus sum. aut que cogito secundum carnem cogito. ut sit apud me est et non. Fidelis autem deus. quia sermo noster qui fuit apud uos. non est in illo est et non. Dei enim filius ihesus christus. qui in uobis per nos predicatus est per me et siluanum et timotheum. non fuit in illo est et non. sed est in illo fuit. Quotquot enim promissiones dei sunt in illo est. Ideo et per ipsum amen deo ad gloriam nostram. Qui autem confirmat nos uobiscum in christo. et qui unxit nos deus est. et qui signauit nos. et dedit pignus spiritus in cordibus nostris. Ego autem testem deum inuoco in animam meam quia parcens uobis

[Left margin gloss]

Fidelis autem deus. id est in eum summe credendum est. quia in nullo alio sumus uobis mentiti. et hic credi potest. quia deus est fidelis. qui promisit doctores ueritatis. uel deus uerax est. in hominibus testis. et hic est. uide ergo ne apud me est et non. sed deus est fidelis in promissis. quia in illo toto nostro sermone. qui fuit apud uos non est est et non. id est mendacium. In nostro sermone non fuit est et non. quia in illo dei filio id est in eius predicatione qui dei filius predicatus est per nos. non fuit est et non. sed est est. id est affirmatio ueritatis. tantum fuit in illo. Quod si mendaces essemus. et ipse qui nos docuit. tantum predicamus. Verax est dei filius. quia promissiones dei in illo. id est per illum sunt. est uel est. ueritas. et completio et non est credendum ut ipse non dator sit. per quem patriarchis uerax apparuit. quia promissiones dei per christum sunt implete. ideo nos per ipsum dicimus deo amen. id est ueraces esse. et quod deus et christus sunt ueraces est ad gloriam nostram. quia per hoc probamus uera predicare. Nostram dico. non tantum nobis tribuo. sed et qui confirmat deus.

N Ego autem per leuitate. uel ira non quod inde dimisi. sed parces. Spiritualem tamen dispositum non implet. qui non prudenter aliquid meditatur. sed hic non facit ex leuitate.

sed parces ne contristarer et multos.

[Right margin glosses]

Vobis est et nos est firmatis in christo magis constat de nobis per quos uos firmati estis.

Vel donatur pignus spiritus etc.

nuem ultra corinthũ. Non
q[uia] dnamur fide urã. s; adiu
tores sumus gaudii ur[i]. s[ed]
nã fide statis. Statui autẽ
hoc ipsum aput me. ne iterũ
in tristicia uenirẽ ad uos. Si
enim ego contristo uos. & quis
ẽ q me letific& nisi q contri
statur ex me. Et hoc ipsum
scripsi uobis. ut non cũ uenero
tristiciam sup tristiciam
habeam. de q b; oportuerat
me gaudere. confidens in
omnib; uobis. q a meũ gaudiũ
omnĩũ urm. Nã ex multa tri
bulacione. & angustia cordis.
scripsi uobis p multas lacrimas.
non ut contristemini. s; ut
sciatis. q caritatẽ habeã ha
bundancius in uobis. Si quis
autẽ contristauit me. non me

s(ed) si correpti maior dol(or) et mor(tem) hab(et) fructu(m).

contristauit. s(ed) ex parte. ut
non honerē uos om̄s. Sufficit
illi q(ui) eiusmodi ē obiurgacio hec.
que fit a plurib(us). ita ut e con
trario magis donetis et con
solemini. ne forte habundan
ciori tristicia absorbeatur.
q(ui) eiusmodi est. p(ro)pter q(uod) obsecro
uos ut confirmetis in illum
karitatem. Ideo enim et scrip(si)
uobis ut cognoscā exp(er)imentum
u(est)r(u)m. an in om̄ib(us) obedientes
sitis. Cui autē aliq(ui)d donastis.
et ego. Nā et ego q(uod) donaui si quid
donaui p(ro)pt(er) uos. in p(er)sona xp̄i. ut
non circūueniamur a sathana.
non enim ignoramus cogita
ciones eius. Cū uenissē autem
troadē p(ro)pter euangl(iu)m xp̄i.
et hostium michi apertū eē
in d(omi)no. non habui requiem

s(ed) ideo scripsi. cu(m) p(ro)p(ter) eu(m) recipiendu(m). et p(ro)p(ter) hu(n)c ex(er)cere iussu(m) obedientes. in ceteris om̄e cognoscā an in om̄ib(us) obedientes sitis.

s(ed) cu(m) aut(em) a s(an)c(t)is ecul p(er)cop fuit q(uo)d noue(n)t cor(in)thii hu(n)c s(ed) eq(ui) ip(s)e fecit in troade. d(omi)n(u)s ap(ud) uos ip(s)e d(icit) mora(n)tis. sine quo n(on) potat. ib(i) p(ro)ficere. q(uia) forsi(tan) ta(n)tus in lingua eo(rum) exp(re)ssius uti potat.

ſ ibi ſic dixeram.
ſpũ meo. eo q nõ inuenerim
ſ q erat ibi neceſſarius.
titum frem meum. Sz ʒ fa
ſ q erat cũ ſiᵑ q hostiũ aptũ.
ciens eis uale. pfectus ſum
ſ ſ nõ inutilr.
in macedoniam. Deo autem
ſago. ſ t triũphare nos facit. ſ in pdica-
gras q ſẽp triũphat nos in
tioẽ q ppar at corda.
xpo ihu. 7 odorẽ noticie ſue
ſ nõ pſeudo. ſ ubicũq; pdicam
manifeſtat p nos in omi loco.
ſ p nos. ſ odor ẽ boni. ſ ſuauis do. ſ ſ ni tã uos
Q a xpi bonus odor ſumus deo.
in his q ſalui fiunt. 7 in his q
pereunt. Aliis qdẽ odor mor
odor. m. aliis uidem odor. u. p ut ipi crediderit.
tis in mortẽ. aliis autẽ odor
ſ noſ ſu m odor 7 pnos dſ bopat
uite in uitã. 7 ad hec quis tam
7 ad h. u ueri ap.
idoneus. Non enim ſumus ſicut
ſ falſa miſcentes pſuo luᵑ ut appl'e.
plurimi adulterantes uerbũ
ſ sincera intentioẽ nõ p ſz q stu. ſ q nos
dei. Sz ex sinceritate ſicut ex
docuit. ſ ſ ol u eip ad ceam.
deo. corã deo in xpo loquimur.
ſ quaſi ſẽp inſinoãn. ſ ſic ipma. ſ nõ m.
Incipimus itm nos metipſos
ſ iſtis laudib;. ſ putaſti ſ age.
cõmendare. aut nũq egege
ſ quos nulla ut cõmdat.
mus ſicut qdã cõmdaticiis
ſ imiſſis. ſ ab aliis. ſ ad alios.
epiſtolis ad uos. aut ex uobis.
ſ negrinig. ſ .i. iſtitutionrã. ſ ſ ephnſeura deuobis.
Epla nra uos eſtis in cordibus

ſ Eo q nõ inueni .t. q a ſolus nõ potat 7 fideleſ inſtruere. 7 pſtrepentib; incrudelis repugnare.

ſ Deo aũ. g. ac ten de tribulationib; 7 cui culpa nõ uenerat. hinc incipit ſe cõmdare 7 pſeudo depmere.

ſ Odorẽ. n. ſ. i. r̃q uelut odor pcedens a patre. notificat eũ inuiſibilẽ. l miracula q b; ad notitiã ei ueniẽ. ut ũba.

7 aug. amaſti bene agentẽ uixiſti bono odore. inuidiſti mortuus ẽ bono odore. tc

ſ Odor ẽ iquoꝝ uita 7 pdicatioẽ xẽ oſtẽdit nõ blaſphemat. tc

ſ Bonᵘ odor ſum. ũo l ioſtia. ita nẽ pdicatio uera.

7 gg. q d'utitib; acceptis extollit. ũ gladio ſ; medicamto uul nerat.

Odor mortis ũ de nrã pdicatioẽ pcedat mors ĩ nõ ruentib; in eternã dãpnationem.

ſ Quiᵑ uiᵑ d 7 ſamet. t pauli. bono odore morit q a eãdiligit uiuit bono odore. Sz ñ ee t clari tudo ſcõꝝ iuidia nõ ſurget impioꝝ. ſ ſ ipſ eqñ do frangit ampulla unguenti. odor amplius diffundit.

ſ dõ impleta ẽ odore. mundus bona fama.

ſ gregorius
Verbũ di adulterat q parte ꝑ deo. parte ꝑ mũdo pdicat.

ſ In nõ nũq ẽ uer cedentes ut q de lege. pdicat. dicẽtes xp m i ſuficiẽte ad ſalutẽ.

·III· C

ſ Incipim. q a ſciebat eos ſiniſtre accipe ſuã cõmendationẽ. ĩ ĩ pma epla quaſi ſuã glam quereret. incipit ẽẽ eoꝝ opinionẽ. h age.

ſ Epla nrã uos in q b; ſcientia ĩ mea uita repſentat aliis.

ſ dix ſe nõ egere eplis q m ſe cõmdat ſ 7 xpm.

nris scripta. Que scitur et legitur ab hominib; manifestati quoniam epla estis xpi ministrata a nobis et scripta non atramento. sed spu dei uiui. non in tabulis lapideis. sed in tabulis cordis carnalib;.

Fiduciam autem talem habemus per xpm ad dm. non quod sufficientes simus cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis. sed sufficientia nra ex deo est. Qui et idoneos nos fecit ministros noui testamenti non lra. sed spu. Lra enim occidit. sps autem uiuificat. Quod si ministratio mortis litteris deformata in lapidib; fuit in gla. ita ut non possent intendere filii isrl in faciem moysi propter glam uultus eius. que euacuatur. Quomodo non magis min

Scripta non atramento. id est que estis representatio et mea. hec est firmiter scriptum in cordib; nris. non delebitur. non ita atramento scribitur. Vel non terrenis notis ut pseudo qui hereses inserunt.

Fiducia autem. epla. et mea estis. sed fiduciam dicendi talia. non a nobis sed a deo in re ferimus.

Ezechiel. auferam a uobis cor lapideum et dabo uobis cor carneum. i. correctione peccatorum.

Ecclesiastes. quod bonum est cor rectum manifestare penitentia. sic enim effugies uoluntarium peccatum.

Qui et idoneos nos fecit ministros. Alio modo quam superius se commendat. et pseudo deformat. ut illos ostendit esse ministros ueteris testamenti. et se noue gratie et ueritatis. quasi omnis nra sufficientia ex deo est. qui deus et fecit nos. i. in tantum sublimauit ut efficeret ministros et idoneos puritate uite. et scientie perfectione testamenti. dico existens non in littera tantum percipiente et facultatem implendi non tribuente. sic fuit uetus testamentum. sed existentis in spu quia per nram predicationem datur spes sed quia datur uobis lex dni in cordib; uris compleatur.

Littera et spc. alio modo idem. lex et gratia. lex quidem bona est. sed eum gratia. ut cum caritate scientia a deo est. sine ea occidit. cum sit lex peccati quem uiuit sine gratia fieri non potest. indicat hominis infirmitatem est. non gratiam. lex quidem ducit ad fidem. fides impetrat spm. sine quo non est uoluntas libera. cum cupiditatib; uincatur. In malo quidem est libera. ad bonum non nisi filius liberauit.

Gla moysi euacuatur per legem spc cum tamen possit aspicere glam dei. sic petrus et alii in monte.

Euacuatur. que figura non ueritas. gla moysi quasi stelle in uespere. fuit. lat. lum. quasi solis que oriens stella obscurat.

[Interlinear glosses on the main text:]

que per nos instituitur. — quam uobis dicimus imitari — cum omnib; — uos dico. — omnib;. — dum similes nre. uel quod uos principaliter scripsit nego. — uero ministro operatur deus in uobis. — illustratio scientie spiritus interius scribitur. — eterni. — non in duris cordib; hominib; notas. non sentientib; ut lex uetus. — que intelligantur. sed mollib; que habent affectum implendi et sensum habentib; non — latis caritate — lapideis sine sensu. — que nouetis. — per que nobis potestatem datam. — sita. — fretam — per xpm ad dm. — simplice dignitati — salutem. — boni — que sit — ex parte mra nos defendentes. — concedat. — uitealiae mundatio. — perfecta scientia et uita. — pseudo ueteris. — non existentis in littera tantum docente. sed spu adiuuante que — ipse. sed cum spu. — nos datur. — que facit implere. — ministratio lex uetus — uiuificat — et aeterna. quod per mini phibet. i. puet. — turpiter. quasi littera minus honesta. — uel plene scripta sic accipere. — duritiem eam et amare. — moysi ministri illius. — faciem uisusui. — quam indigni erant. — fulgorem que significat eue clare uidere — ad quem non poterant illi accedere. — per gram. — non potest negari.

[Marginal glosses, right:]

Quod non in tabulis lapideis in tabulis cordis. latis caritate quo intelligitur.

Quod uiuus est uiuit.

Fiducia. et. dixit se non egere eplis. modo non se commendat. sed et xpm.

Qui fecit dns ministros. noui testamenti spm non per litteram. quia littera occidit. dum facit scientem peccare. et addit preuaricationem. et non gratis incitat. sed pestis per aduentum.

Deformata de qua ibi percipiebat de imolatione [illegible] rorum et ireorum. [illegible] turpitudinum.

Euacuatur. quasi figura fine habet.

Quod euacuatur gra in ipse statim transiuit nec in modo ministri ueteris legis.

stracio sp̄s erit in gl'a. Nā si mi
nistracio dāpnacionis in gl'a ē.
multo magis habundat mini
sterium iusticie in gl'a. nā nec
glorificatū ē. q̄ claruit in hac
parte, p̄pter excellentē gl'am.
Si enim q̄ euacuatur p gl'am ē.
multo magis q̄ manet in gl'a ē.
Habentes igitur talē spē.
multa fiducia utimur. 7 nō
sicut moyses ponebat uela
men sup faciem suam. ut nō
intenderent filii isr̄l in faciē
eius q̄ euacuatur. S7 obtusi
sunt sensus eoꝝ. usq; in hodier
nū diem. id ipsū uelamen in
lectione ueteris testamenti
manet nō reuelatū. Q̄m in
xp̄o euacuatur. S7 usq; in ho
diernū diē cū legitur moyses.
uelamen ē positū sup cor eoꝝ.

Ordo: spiritus sanctus dominus. i. potens operari quod vult et prout vult. quos vult illuminat quos vult in tenebris deserit. ubicumque autem est spiritus domini. i. spiritus sanctus. spiritus domini. i. filii per quem datur ibi libertas. et ideo iudei qui non habent spiritum non possunt libere intelligere ut nos. ut dominus ad quem convertuntur est spiritus et ita facit spiritualiter intelligere.

Nos revelata facie in qua iudeis est velamen. In speculo non nisi imago cernitur. Sic et nos nondum ut per hanc imaginem quod nos sumus videmus ubique. id est facti similitudine quam per speculum. In imaginem dicit eandem quam speculamur. que eadem imago dei est et gloria dei. sic super vir est imago et gloria dei transformamur transimus de forma in formam. de obscura in lucidam. quia et ipsa obscura imago dei est in qua homo est creatus. qua prestat animalibus quantum ad rationem excellens. cum a deo iustificatur. a deformi forma in formosam formam mutatur. Erat enim et in ipsis verus tamen bona de gloria creationis. in gloriam iustificationis. vel de gloria fidei in filii dei in gloriam spei. ut ei similes simus. Spiritus domini qui ab his bonum agere ad hanc imaginis. qui fit perfectio ad quam consequendam dei nos erudit. Cum autem ad perfectum fuerit hec imago dei renovata similes deo erimus.

i. removeam

Astutia est quando aliquis dicit se nichil velle ex parte aliqua occasione postea dicit se ponere seu altare, ut quamque faciunt presbiteri.

Commendantes. ut luceat lux vestra coram hominibus. et coram deo non ut videantur ab hominibus.

Deus huius seculi. i. deus qui non solum bonos regit sed et malos permittit perire, dans eis quod volunt. i. ne credant. vel deus huius seculi diabolus princeps mundi qui secularibus principatur. vel deus seculi superbia vel ingluvies.

sed et ... aliquorum ... credendo.

Cum autem conversi fuerint ad

vel dominum. ... dato spiritu sancto.

dominum. auferetur velamen.

et ideo dat legem spiritualem per fidem intelligere.

Dominus autem spiritus est. ubi autem spiritus domini.

intelligendi vel faciendi. ... sed illi velamen habent super cor. ... et ... nos ...

ibi libertas. Nos vero omnes

expedita ratione ... ut ... eum videamus.

i. abiecto velamine.

revelata facie gloriam domini

per speculum rationis videntes. ... ut ... imago. i.

speculantes in eandem ymagi

diversim. vel ... imago patris sed eadem cum illo ... crescentes

nem dei transformamur. a cla

ab una claritate cognitionis in aliam ut quos spiritus dei ducit.

ritate in claritatem. tamquam

sed quia tantam habemus claritatem a spiritu.

a domini spiritu. Ideo habentes hanc

sed ut spiritualium ministrorum ... non mirum

ministracionem iuxta quod misericordiam con

sed per aliquibus adversis.

secuti sumus non deficimus.

sed non solum aperta mala sed et cogitationes.

Sed et abdicamus occulta dedeco

ut pseudo qui videntur humiles. ... ypocrisi.

ris. non ambulantes in astucia.

per falsa et per questu.

neque adulterantes verbum dei.

sed que manifeste ... in nobis veritas.

sed in manifestacione verita

commendabiles facientes sine compatione ad usurarios.

tis commendantes nosmetip

non ad oculum.

sos ad omnem conscienciam

rationabilem. ... in bonum placita deo. ... divinam manifestationem veritatis quod si ... o.

hominum coram deo. Quod si opertum est

culpa hominis est qui pereunt.

evangelium nostrum. in his qui pe

meruerunt.

i. manifestum.

reunt est opertum in quibus deus

... naturali ratione.

huius seculi excecavit mentes

Speculantes. a speculo non a specula. i. custodia. ... quia per fidem ... transformamur ... de qua speculamur quod spiritualem imaginem ... similes ... et ... gloriam ... claritate moysi in gloriam quod decet dare spiritum ... ditatem ... atato etc.

IIII. c.

i. d. o. c. homini sua conscientia interrogante quod nobis ... obit...

vel deo teste ... eorum.

ordo ... si ... est ... qui pereunt ... huius seculi ...

ſ q̄ł r̄ n̄ credo̅t.

ſ ut n̄ apparat eis q̄ i x̄o lux.

infideliũ ut in eis ñ fulgeat

ſ in q̄ p̄dicat̄ gła d[iui]t[a]tis. n̄ solũ i[n]fir[mi]tas.

illuminacio euang[e]lii gł[ori]e x̄pi

ſ q̄ in d[iui]n[ita]te ē ymago patris. ſ de illo. ē i. p̄dicatio n̄r̄a n̄ tend[it]

q[ui] ē ymago dei. Non enim nos me + inuisibil[is]

ad gł[ori]am n̄r̄a. ł luc[rum]. ſ ȳ.

ip̄sos p̄dicamus. ſ; ih̄m x̄pm

ſ p̄dicam[us] illũ d[omi]n[u]m. ſ ministros. ſ q[ui] nobis

d[omi]n[u]m n̄r̄m. nos aut̄ seruos u[est]ros

h[ab]umus. ſ h[oc] facim[us] ſ p[er] p̄cepto

p[er] ih̄m. Q[uonia]m deus q[ui] dix[it] de te

solo fecit ſ h[oc] lux sig[nificat] fiat luce q[ui]m p[ro]n[un]datur.

nebris lumen splendesc[er]e. illu

lum[en] suũ. i. se nobis fudit. ſ ut illumine[n]t alios p[er] sien

xit in cordib; n̄r̄is. ad illumi

tiã de claritate. i. de s[ci]entia di[ui]nitatis q[uo]d e[st] facies patris si neq[ua]q[uam] cognosce[re]t.

nacionē sciencie claritatis

ſ illux[it]. ſ; hunc thesaurũ. i. scientiã qua alios ditem[us].

dei. in facie x̄pi ih̄u. Habemus

ſ i. a[n]i[m]a existente i[n] corporib[us]. ſ corporib; fragilib; ſ i. cũ uasis

autē thesaurũ istũ in uasis

ſ ut tota altitudo di[ui]ni deat[ur] ē. ȳ n̄n̄ra.

fictilib;. ut sublimitas sit

uir[tu]tus dei. ȳ non ex nobis.

ſ uasa fictilia q[ue] ſ q[ui] nullus mod[us] ab[s]q[ue] t[ri]bulacio[n]is

In omnib; tribulacionē pati

ſ maio[rem].

mur. ſ; non angustiamur.

ſ ut necessaria desit. ſ a thesauro n̄r̄o dispa[r]ce[n]t. ł destruim[ur]

Aporiamur. ſ; non destituim[ur].

ſ de loco ad locũ.

p[er]secucionē patimur ſ; non

ſ adeo q[ui] thesaurũ custodi[mu]s. ſ in mortis p[er]iculũ.

derelinquimur. deicimur. ſ;

ſ a bono n[on] cessam. ſ q[uonia]m uid p[er] singula.

nō p[er]imus. sēp[er] mortificacio

ſ p[ro] ih̄u ł qua p[ro] ih̄c passi fuit. ſ n̄ solũ maio[rem]. ſ al[ia]ꝰ p[er]imantes.

nē ih̄u in corpore n̄r̄o circũ

ſ sic mors. ſ gł[ori]a carnis

ferentes. ut ȳ uita ih̄u in

ſ h[oc] benedico gł[ori]e x̄. ut co[m]me[n]damus nos i[n] manifestatio[n]e ũ[eri]tatis ȳ cetera talia.

ſ cep[er]unt tenebre luce ex quo ē fusa moles celi ȳ t[er]re cep[er]e. p[re]cedente luce q[ue] fact[a] ē. me[lius] redditur in quo p[ro]ficientis ho[m]i[n]is affectio significat[ur]. U[bi] n[on] fuit his tenebre n[on] aut[em] lux. Scientia gł[ori]e di[ui]n[e] ē quasi lux[que] ē quo tenebre n̄r̄e illuminant[ur].

ſ le[ge] ȳ luce[m] splendesce[re] q[uo]d fuit in sepa[ra]tio[n]e elem[en]tor[um].

ſ hact[enus] de altitudine scientie. h[ic] de fragilitate carnis que ē ad gł[ori]am ȳ n[on] ē ut uideat[ur].

ſ in p[ro]u[erbiis]. Multi uiri mise[ri]cordes uocant[ur]. fidelē aut[em] uirũ q[ui]s inueniet?

ſ thesaurũ sacram[en]tũ di[ui]n[um] fidelib; erogat[ur] ȳ p[er] fidis absconditur.

ſ salo[mon]. Sic q[ui] comedit multũ mel n[on] e[st] ei bonũ. sic q[ui] p[er]scrutat[or] ē maiestatis op[pri]met[ur] a gloria.

ſ ad da[mas]c[enum]. q[ui]s q[ui]s meliora sp[er]at. nũq[uam] frang[itur] leuiorib[us]. ȳ in p[ro]u[erbiis]. de diabolo d[icitu]r. exigua dabit[ur] ȳ multa i[m]p[ro]perabit.

ſ V[ide]n[tur] dd. in t[ri]bulatio[n]e dilatasti m[ihi].

ſ aporos grece pau[per]. i.

ſal. b. c. v. ſic quanto plus liqueſcit. tanto clarior lucē facit. ſic corpus boni uiri caro concremat. quanto tribulationes plus ſuſtinet tanto anima plus lucida eo facit.

ſ mortales . o . q. a. per mortē uitā ihū conſequimur. mortales nō inutiles. ſ operatur magnum in nobis. ſ uitta qua delectamini in terrenis operatur in uobis mortē eternā. l ergo per ſpē in terris mors operatur . i. a predictis paſſionibus efficitur in nobis . i. premittitur efficiens ſ per hoc uita efficitur in uobis . i. fides plantatur.

corporibꝫ nrīs manifeſte-
tur. Semp enim nos qui uiui-
mus in mortē tradimur
ppter ihm. ut et uita ihu ma-
nifeſtetur in carne nrā mor-
tali. Ergo mors in nobis
operatur. uita autē in uobis.
habentes autē eundē ſpm

ſ habentes . ſ . io. q. loquimur loquimur q. credimus. credimus q. eundē ſpm habemus.

fidei. ſicut ſcriptū eſt. Cre-
didi ppter quod locutus ſū. et
nos credimus ppter quod
et loqmur. Scientes qm
qui ſuſcitauit ihm. et nos cū
ihu ſuſcitabit. et conſtituet

ſ Nos uobiſcū. nō uos nobiſcū. ut nō inferiores. ſ et pares nobis ſitis ſi uolueritis. et unde uobis aſſero q. omnia iſta facimus propter uos inſtruendos nrō exemplo. ita omnia ad uos ſpectat. ut gratia dei habundans in nobis habundet in uobis. per uos ſ alios. et per uos multos habundet gratiarum actione. ut uos et illi gratias deo agatis. in dei gloriam . i. ad oſtendendum dei magnificentiam.

uobiſcū. omnia enī ppt uos.
ut gra habundans p multos
in grarum actione habundet in
gloriam dei. ppter quod non defici-
mus. Sed licet is qui foris eſt nr
homo corrumpitur. tamen is qui
intus eſt. renouatur de die in diē.

ſ renouatur de die in diē . i. aſſidue. purior ſit. ſicut per igne tribulationis ſuae de uirtute in uirtute.

Mauricius. glosa est illa merces quae eternitate huius vite brevitate mercatur.

Id enim quod in presenti est momen
taneum et leve tribulacionis
nostre supra modum in sublimita
te eterne glorie pondus operatur
in nobis non contemplantibus nobis
que videntur sed que non vi
dentur. Que enim videntur
temporalia sunt. que autem non videntur
eterna sunt. Scimus enim quoniam
si terrestris domus nostra huius ha
bitacionis dissolvatur quod
edificacionem ex deo habemus
domum non manufactam eter
nam in celis. Nam et in hoc inge
miscimus habitacionem nostram que de
celo est superindui cupientes si
tamen vestiti non nudi inveniamur.
Nam et qui sumus in taber naculo
isto ingemiscimus gravati eo
quod nolumus expoliari sed sup
ervestiri ut absorbeatur

Ordo. Scimus quod habebimus edificationem si corpus per tribulationes dissolvatur. Ideo quoniam sic dissolvitur, ut conditio et causa sit premissa. In porro videri quod habebimus. Nam in solum presentia habitationem sed et in hoc, id est in consideratione huius ante glorie ingemiscimus ex dilatione desiderii, quod non facimus in certitudine. Ingemiscimus quod cupimus super innovationem anime quam iam accepimus induere nos habitationem nostram, id est claritatem vestimentum non de terra corruptibilem, sed de celo, id est immortale, impassibile, ad similitudinem celestium. Nos perfectiores spe dilatione gemimus, quod et minus perfecti quae carnem fovent. Itaque apostolus se connumerat, ne illi de se gemitum sentiant et hic. Nam et nos qui sumus in tabernaculo isto, id est qui habitationem huius corporis diligimus, de quo non est curandum, cum non sit tabernaculum nisi ad tempus. Ingemiscimus desiderio celestis, non dico gravati. Ut non mirum si gememus quod altitudine remoti. Nam et de his minori gemimus quod hic corpore retinemur et hic. Nam qui sumus in tabernaculo, id est quamvis gravati eo gememus, id est ideo quod nolumus et cetera. Si sibi possit fieri. Ingemiscimus desiderio celestis. Deus autem hoc fecit in nobis. Et nolumus expoliari. Deus tamen id efficit, ut immortalitatem cupiamus.

Ex dotantium quam animum ministerio bonum.

Prius mente cupit dissolvi sensu carnis refugit.

Gravati corpore et quam aggravatio se causa sit, animata et sub a corporis. Sed vis scorpionem nolumus corpore expoliari, si fieri potest, sed eum mortalitate vestiri, quae est similis ad bona transeam. Tamen per transitum amarum est, et sic corpus per gravitatem animam et hic in extrantia vicio. Non tamen natura mala est eo nec fuit ei corruptio peccati causa, sed pena, nec efficit peccatricem animam, sed corruptibilem. Non sunt puri autem sed diabolum quem habet carnem

scilicet peregrinam. quia ad huc ubique deus. non tamen uidet sicut in celis.

quod mortale est a uita. Qui

scilicet in uelum immortalitatis.

scilicet deus hoc uelle facit et electos per spiritum. et ideo audentes.

autem efficit nos in hoc ipsum deus est.

scilicet huic rei implende.

qui dedit nobis pignus spiritus. Au

scilicet consuetudinem audacie uirentes. scilicet confirmat audaciam.

dentes igitur semper et scientes.

scilicet remoti sumus.

quoniam dum sumus in corpore pere

tamen in uite habemus. scilicet inuisibilium.

grinamur a domino. per fidem enim

scilicet ad eum tendimus. scilicet non per presentiam eius.

ambulamus et non per speciem.

scilicet aberrantes aspicimus. scilicet non contristamur.

Audemus autem. et bonam uo

scilicet audemus autem et sidu rus sit.

luntatem habemus magis peregri

scilicet qua ab eo moramur.

nari a corpore. et presentes esse

scilicet et ex illi uolumus adherere. scilicet in moribus.

ad dominum. et ideo contendimus siue

scilicet in illi. scilicet ubi sibi placeamus.

absentes. siue presentes placere

scilicet quia stabimus ei.

scilicet contendimus presentes.

scilicet uni cuique ut referat. et pueri qui si non per se et per alios gesserunt. dum per eos crediderunt uel non crediderunt. scilicet qui dicant non quasi gestur fuerat. si diu uixerit. dicit enim per urgessit in corpore. non ut gestur fuerat si uixeret.

illi. Omnes enim nos manifestari

scilicet in ante iudicem christum. scilicet assimilitudine.

oportet ante tribunal christi ut re

scilicet bonus et malus. scilicet ne nullus moretur.

ferat unusquisque propria corporis

scilicet plus uel minus.

scilicet Quod fiet deo iustus iudicens. qui iusta iudicabit. uerendum est ne in tali examine multe iusticie nostre peccata appareant.

prout gessit. siue bonum siue malum.

scilicet per corpus uel pro se corpus.

scilicet ante tribunal. scilicet castetur dus.

Scientes ergo timorem domini homini

scilicet ut timeant. scilicet illi. scilicet approbati ipse deo.

scilicet Suademus. ut credant et pendeant sibi qui ergo rem dominum uel loco dies domini indubitanter uenit. scilicet deo autem manifesti. quia ab pro dicat quibus deus.

bus suademus. deo autem mani

scilicet deo. scilicet quod tamen ue est quo non romanus.

festi sumus. Spero autem et in

scilicet et sine constitueamus. scilicet approbatos.

conscienciis uestris manifestos nos

scilicet in illis. scilicet sicut ex per dicentes hoc.

esse. Non iterum nos commendamus

uobis. sed occasionem damus
uobis gloriandi pro nobis. ut habea
tis ad eos qui in facie gloriantur et
non in corde. Siue enim mente
excedimus deo. siue sobrii
sumus uobis. caritas enim christi
urget nos existimantes hoc.
quoniam si unus pro omnibus mortuus est. ergo
omnes mortui sunt. et pro omnibus
mortuus est christus. ut et qui uiuunt
iam non sibi uiuant. sed ei qui pro
ipsis mortuus est et resurre
xit. Itaque nos ex hoc neminem
nouimus secundum carnem. et si co
gnouimus christum secundum carnem.
Sed nunc iam non nouimus. Si qua
ergo in christo noua creatura.
uetera transierunt. et ecce
facta sunt noua. Omnia autem
ex deo qui reconciliauit nos sibi
per christum. et dedit nobis ministerium

Siue enim mente e. si superbe putatur locutus apostolus quasi in sapientia de se laudat uel ad deum est dimittendum, de se si laetatur et ad gloriam audientium conuertit non despicit.

Siue enim mente de nobis potestis gloriari. quae agimus uel honor dei et utilitas proximi. siue excedimus id est si modo enim dum in quo putamini insensati ad honorem dei. quod nos sic exaltauit. si sobrii ut non alta de nobis dicamus ad uestram utilitatem facimus.

Si est in facie non in pectore.

Vt si unus pro omnibus id est si pro omnibus qui uiuunt ad se et in omnibus profuit. et omnes hoc debent et mori pro honore illius qua nemine laudamus secundum carnem id est sua querentes neque temporalia non eterna. Nec hoc debent facere, quia et si fuit mortalis sic ego putaui hominem tamen non ueneramur in fidelibus iam immortalis, et iam securi de praemio. Sic quod in ueteri renatus nouus transiit mortalis transibit et habebit noua immortalia. Sic nouus uetus transit et nouam habet.

Non sibi non sue uoluntati parant.

Vidistis temporale uidebitis sempiternum. uidistis iudicandum uidebitis iudicantem. uidistis infirmum uidebitis gloriosum.

Neminem non uitam futuram tacere aspere non quasi iam sit presens quia resurgente iam impleta est quia in carne neque ea de carnis substantia in ea de qualitate corruptionis que nomine carnis significatur. et si nouimus secundum carnem id est carnis mortalitatem ante resurrectionem. sed iam non nouimus quia iam non moritur et quos in me spe sint. Si quis est in christo noua creatura. In nouatis fide transit spe mortalitas et ad eum nouitas resurrectionis.

Vetera omnia uetus testamentum et omnia ad uetus terrenum hominem pertinentia. noua uenerunt nouum testamentum et omnia noui hominis.

Quia uero caritas mortuus est pro omnibus, te constat mortuos fuisse iam ad gratiam et utilis sit hominibus apostoli uiuere. eos alliciat necessario se laudant.

Si recte sim non audit quis aliter hominis loquendo non uobis sum pro re sapere.

Pro uobis est totum caritas urget ut omnia pro uobis faciam.

Qui uiuunt in corpore non sibi et uoluntati dei et tamen si christus usque ad crucem fuit infirmus iam post resurrectionem non sit ad patrem quod nec putabatur. et non uenerat ultra uiuus filium hominis te cognoscentis quod ego sum tu esse reddat quasi deum non hominem solum per passionem.

Quia iam quisquis in fide uel intellectu christum illegitime per missum est secundum carnem. ut legalia obseruaret perpetuo et nec per eius inde non sit cum non ibi receptus.

Vetera uetus error et idolatria est et uetustas in uno deo successit.

obsecramus pro christo reconciliamini ad galatas c. iii. christus redemit nos de maledicto legis.

reconciliationis. Quoniam quidem deus
erat in christo mundum recon
cilians sibi non reputans
illis delicta ipsorum et posuit in
nobis verbum reconciliationis.
Pro christo ergo legatione fungimur.
tanquam deo exortante per nos.
obsecramus pro christo reconcilia
mini deo. Eum qui non noverat
peccatum pro nobis peccatum fecit deus.
ut nos efficeremur iusticia dei
in ipso. Adiuvantes autem
et exortamur vos

NE in vacuum gratiam dei recipi
atis. Ait enim. Tempore accepto
exaudivi te. et in die salutis ad
iuvi te. Ecce nunc tempus accepta
bile. ecce nunc dies salutis. Nemi
ni dantes ullam offensionem. ut
non vituperetur ministerium
nostrum. Sed in omnibus exibeamus

Ad patrem vado. et iam non videbitis me. i. nunquam ultius. scilicet quantum sum i. mortalis. non habiero per aeclesiam. n. u. sed hoc non potestis capere spiritum quem diu sic carnem me nosse persistatis.

Iere. auditum audivi a domino: et legatus missus sum ad gentes.

Super senes intellexi. aug. quem dicit doctores; facile doctores et senes superat.

Pro nobis peccatum. vel sic: veteris testamenti peccata dici sacrificia pro peccato. vel peccatum dicitur similitudo carnis peccati. unde dicitur de peccato. d. p. i. de similitudine carnis peccati. et iterum mortuus peccato. i. similitudini carnis. p. ita et maledictum pro morte. quod de maledicto divenit unde dicitur. maledictus. i. mortalis et mortalibus omnisque qui pendit in ligno.

Et in totum durius leve est homini. et requisitus spiritu sancto vivificante. et spe futurorum omnia mitigante. omnia inmania facilia et prope nulla facit amor.

aug. N. prope nulla. i. omnia facit nobis amor levia.

Per gloriam et ignobilitatem. exhibeamus. nos. ut. m. di per gloriam si gloriosi sumus apud homines. vel ignobiles et contempti. ut nec inflemur. nec succumbamus. vel doleamus. eodem modo si in famam de aliquo scelere. vel bonam famam habemus de aliquo bono opere. exibeamus nos. habitu ut seductores apud quosdam. quod falsum est et apud alios habitu veraces. sine ut quasi sic esse. vel estimatione superbiamus. nec mala doleamus.

sine ut.

et docemus vos verbo et exemplo

s. Sic dī ministros. q̄ n̄ adulant. ut pseudo apostoli de t[em]p[or]is lucro.

s. sufferando — *s. ipsi nos ministri. et*

nosmetipsos. sicut dei mini

s. ut nec exp[er]t moueam. s. habita.

stros. In multa patiencia.

s. afflictionibus. s. p parte s. s. imnet ... uestre.

in tribulacionib;. in necessi

s. ex a securar[e] et timore. s. uerbis.

tatib;. in angustiis. in plagis.

s. in ergastulis. s. commotionib; p̄ p̄ce.

in carcerib;. in sedicionib;. in

s. op[er]ū. s. nocte laborando. s. coactis l' sponte meis.

laborib;. in uigiliis. in ieiuniis.

s. castitate habita i sciencia ut caste sci[at].

s. ite exibeamus nos. s. sciunt ... in ... causanda.

s. mentis et corp[or]is.

in castitate. in sciencia. in lon

s. expectationis. s. blandus.

ganimitate. in suauitate. in

s. Insuauitate habita i spū sc̄o. ut s. d mansuaue. et affabiles. n̄ ut illi q pdulces s. mone seducūt corda inocentiū. et mulierculaꝝ.

s. fict[a] q de se ... n̄ ē simulatis.

s. qui a uis me... s. sic pseudo simulat ut decipiat.

sp̄u sc̄o. in caritate n̄ ficta. in

s. p̄dicando l' loquendo. s. miraculis.

uerbo ueritatis. in uirtute

s. In uirtute dī. nos spem in hoīe. l' n̄ nobis s[ed] q[ui]bo[n]i. ut q pdicat alr. miracula fac. ideo ūsionē infideliū.

s. exibeamus nos munitio ... iusticia q locoarmor. s. p[ro]speris nec leuem.

dei. per arma iusticie a dextris

s. Hic partes p̄speror. et aduersor.

s. aduersis ne frangam. s. ... p gl'am. ... nos p̄dicare.

et a sinistris. per gl̄am et igno

s. q qd ab hor rent. s. fidi. s. in infamia.

bilitate. per infamiam et bona fa

s. Quasi mor. In inimici putabant eos non euadere minas inimicoꝝ. ipso pedit uti st. a morte p̄senti et futura.

s. habiti in infamia. s. bona fama.

ma. ut seductores et ueraces.

s. habiti. s. adorepbati. s. adop[ro]bati. s. ... .

sicut qui ignoti et cogniti. Quasi

s. Nota. quasi. sic tāquā q. a sic h insomnis transeunt. s. e cōtraria sine quasi g. a certa.

s. ruenti habiti q̄. s. bonis op[er]ib; a p aliis op[er]ione.

morientes. et ecce uiuimus.

s. Item habiti a p aliis ut castigati .i. puba a pdicacioē cohercitii. a p aliis ī castigati. deēēt ēē mortificatos.

s. ... s. in putaret eē cedere et n cede ... habiti.

ut castigati. et nō mortifica

s. Ut castigati plurib. et n p mitti tit d s corpalit occidi. et similit martires occidunt. n̄ mori it eccla. s. quia aduersis emdant.

s. ... s. de tribulationib;. s. qr hec tristicia gaudium

ti. Quasi tristes. semp autē

operatur. s. a p aliis. s. ... habiti non solū egentes et sibi sufficientes. a p aliis

gaudentes. sicut egentes. mul

s. Sicut apl'oꝝ fuit. melioī nō possidere sine sollicitudine eē. q tāres q dnōs eaꝝ possidē. q aoīa ad pedes eoꝝ ponebant.

s. sp[irit]ualib; diuitiis.

tos autē locupletantes. tāquā

s. penit. s. ... a q qd m diligun tib; nich deē.

nichil habentes. et omia possi

ſ. Os nr̄m quasi mīta dixi de nobis. ſ. 7 hoīa ample 7 diffuse dicta ad uos corrigendos o corinthii. quasi stulti q̄ me dimisistis. 7 nō ad meā supbiā.

ſ. v. x. 7 belial. n̄ cōuenit. sic fidelis. 7 q̄li b 7 i fidelis. ſ. ēnim h̄t tēplū di cū ydolis 7 uos estis tēplum. d.

ſ. ydola phib 7 coli q. ab uno dō sepāt.

ſ. Hoc dic̄t habito in eos 7 iambulabo. uña li bi. Int̄ri s uisus ÷ 7 e ū oīb; c̄u sat. 7 ū bū caro. 7 h. in. n. 7 h̄t dsnr ÷ 7 eccl'a ÷ ppl's ei. mō uult eos separare ab oī cōtaminatioē.

ſ. In hoc dic̄t. Inabitabo 7 in ābulabo i eos.

ſ. Tollerandi q. dē s̄t mali p pace. nec corpalit̄ ab eis recedm̄. ſ. 7 spālit̄. exire ÷ face q̄ s̄t in 7 ad correctionē malo₄. quantū lic 7 p gra du cuiq; pace salua. displicē ÷ n̄ tangē. nō n ppl'e q. h dicebāt pp suū dimisert. ſ. 7 i eos habitabāt. q̄ increpabāt. in tēplū cū eis intrabant. eadē sacramtā celebrant. h ÷ exire corē n̄ parcere. h ÷ imūdū n̄ tāgē. uoluntate n̄ cōsentire. ora uis malū in sepatiōe bono₄ cōmittim̄. q̄ in malo₄ cōiunctione fugim̄. tali. nō imputat dš sua peccā q̄ n̄ fec̄ aliena. n̄. q. a n̄ app̄bauit. n̄ neglegentiā. q. a n̄ tacuit. n̄ supbiā. q. a i humilitate p mansit.

Dicit dns n̄ h ame. ſ. separamini. i. seorsū si tis p̄ ti c̄ eos sic p⁹ pers h adlit am dic tū ÷ iudis habitantib; in babilone. q apls refert ad nos.

ſ. in oīb; p dicti. ſ. libe ex scientia loq̄r.

dentes. Os nr̄m patet ad uos

ſ. 7 h i ō fecit q̄ mens ÷ plena diuitiis nec

ó corinthii cor nr̄m dilata

erubesc dicē q i sc̄it. 7 i ō si q̄ s angustias 7 i opiā

tū ē. n̄ angustiamini in nob.

scientie. l' boni op̄is habetis n̄ ÷ h a nob in uos putatis q

angustiamini autē in uisceri

pseudo p̄ fertis. ſ. q̄ dura corda habetis ad intelligendū 7

ſ. x. ſ. quā nos.

b; uris. Eandē autem haben

coplendū.

tes remuneracionē tāquam

ſ. abūdantia scientie. 7 i utu ū 7 spe futi.

filiis dico. dilatamini 7 uos.

ſ. Seu fieri libertate amissa cū h is infidelib; q p dicat

ſ. societ mal o₄

Nolite iugū ducē cū infidelib;.

nolite

ſ. q̄ uos iusti illa iniq. 7 i ō in nullo debetis eis cōmunicare.

carnis. ſ. siā suscepistis. iugū legis. no late ulta duci

Que participacioē iusticie

ſ. q̄ uos lux. illi tenebre p ig norantiā.

cū iniquitate. aut que socie

ſ. q̄ uos

tas luci ad tenebras. Que

m bra x illi diaboli. 7 x 7 diabol' n̄ cōuenint. ſ. q sed m it c̄.

aut conuencio xp̄i ad bellial.

ſ. uos fideles alii q̄ s̄ infideles.

aut que pars fideli cū infideli.

ſ. 7 uos estis tēplū in quo ÷ sp̄s sc̄s. 7 i p̄i s̄t in q b; diabolus abitat.

Qui autem consensus tēplo

di cū ydolis. Vos enim estis

q uos uiuē fac. ſ. in ezechiele.

tēplū dei uiui. Sicut dicit deus.

ſ. ex eo l a puros facia. ſ. uti ubi sic q s̄ ſ. p mouebo 7 p

Qm̄ inhabitabo in illis. 7 inā

seuerāt. ſ. ita bene faciā ut uideat dš in illos. ſ. ita obe

bulabo. 7 ero illo₄ deus. 7 ipsi

dut ut uideant. ut 7 ū mundi. ſ. q̄ tēplū di estis.

erunt michi ppl's. pp̄ quod

ſ. cō dicendo. a osti i medio neq ue₄ ſ. uexiti s sepam in nec cōsensu h ā s ſ. ido cū eis

exite de medio eo₄. 7 separa

orando. ſ. dic dns. n̄ h ame. ſ. carnales obseruantias.

mini dicit dns. 7 immundū

ſ. his oīb; mō i sostū dit cōmunionem pseudo ēe uitandi.

ſ. Quasi illa ut parte tate.

ne tetigeritis. & ego recipiã
uos. & ero uobis in patrem. & uos
eritis michi in filios & filias.
dicit dñs omps. Has igitur
habentes pmissiones karis
simi. mundemus nos ab omni
inquinamto carnis. & sps. per
ficientes scificacionẽ in timo
re dei. Capite nos. neminem
lesimus. neminẽ corrupimus.
neminẽ circũuenimus. Non
ad condẽpnacionẽ dico. predi
xi enĩ q in cordib; nr̃is estis ad
cõmoriendũ & ad conuiuendũ.
multa michi fiducia ẽ apud
uos. multa michi gl̃acio pro
uobis. repletus sũ consolacio
ne sup habundo gaudio in omni
tribulacione nr̃a. Nã cum
uenissemus macedoniam
nullam requiem habuit caro

phitonē i. dyabolū

ſ Vt ab his q foris s̄t. tribulatioēs. de intus q̄ int. i. in necessari timores ne mouentur.

obee i. noce

ſ foris de apertis inimicis. int de falsis frib; difficilius tollerantur.

ſ 7 si ipus penit 7. hic ne uideat i humanū q de alioꝝ tristitia gaudebat.

ſ uidens q eptła. Q. uasi ñ me penit 7 s; gaudeo uidens q eptła i. q̄uis eē ista uit ñ pri mū dolui. ꝑpenituit me. 7 si. i. q̄uis ad orā i. par uoꝰ ꝑ ñ bona spes ē correctionis eoꝝ. 7 idiā ñ penit 7. s; gaudeo.

ſ Satis factio penitentie ē causas peccatoꝝ excidere. nec eaꝝ suggestionib; aditū indulgere.

ſ Inp. aīm gaudens etate florida facit. sps tristis exiccat ossa.

ſ Inp. Cor gaudens exilarat faciē. in merore animi dicit sps.

ſ Inp. Vēt aqlo dissipat pluuias. 7 facies tristis liguā detrahētē.

ma s; omē tribulacionē
passi: foris pugne. intus ti
mores. S; q consolatur omīs
humiles consolatus ē nos dš.
in aduentu titi. non solum
aūt in aduentu eius. s; etiā
in consolacione qua conso
latus est. nos in uobis. refe
rens nobis ur̄m desideriū.
ur̄m fletū. ur̄am emula
cionē. p me. ita ut magis
gauderē. Qm̄ 7 si contrista
ui uos in eptła n̄ me penit 7.
7 si peniteret 7 uidens q eptła
illa 7 si ad horā contristauit uos
n̄c gaudeo. ñ q a contristati e
stis. S; q a contristati estis
ad penitenciā. contristati
enī estis sc̄dm dm̄ ut in nullo
detrimentū patiamini ex
nobis. Que enī sc̄dm deum

ſ Sg. Int motū tollere q passione suā ñ ē. s; dis pulsio eē formidat.

ſ Contristati. ñ eiū ira q peior ē esse ... sicut pudore q corrigit.

tristicia est · penitenciam in sa-
lutem stabilem operatur. Seculi autem
tristicia operatur mortem. Ec
ce enim hoc ipsum secundum deum con
tristari vos quantam in vobis
operatur sollicitudinem. sed defen
sionem. sed indignacionem. sed ti
morem. sed desiderium. sed emulacio
nem. sed vindictam. In omnibus exi
buistis vos incontaminatos esse
negocio. Igitur et si scripsi vo
bis non propter eum qui fecit in
iuriam. nec propter eum qui passus est.
sed ad manifestandam sollicitudi
nem nostram quam pro vobis habemus
coram deo. Ideo consolati sumus;
in consolacione autem nostra habun
dancius magis gavisi sumus
super gaudio titi. quia refectus est
spiritus eius ab omnibus vobis. et si quid
apud illum de vobis gloriatus sum.

nſũ confuſuſ. ſ ſicut om̄ia
de uobiſ in ueritate locuti ſumuſ.
ita 7 glacio nr̄a que fuit ad ti
tũ ueritaſ facta eſt. 7 uiſcera
eiꝰ habundanciuſ in uobiſ ſũt. | Sci affectio ibo noē. 7 ẽ. dũ illuminat intellectꝰ. accedit
reminiſcentiſ omñũ urm̃ obe
dienciã quomodo cũ timore 7
tremore excepiſtiſ eũ. Gaudeo
q in om̄ib; confido in uobiſ. No
tam autẽ facimuſ uobiſ frſ
grãm dei. que data eſt in eccliſ
macedonie. q in multo expim̃
to tribulacioniſ habundancia
gaudii fuit ipſoꝝ. 7 altiſſima
paupṫaſ eoꝝ habundauit. in
diuiciaſ ſimplicitatiſ eoꝝ. qa | ſ tenueſ in ſubſtancia. diuiteſ in dando.
ſcdm̃ uirtutẽ teſtimoniũ illiſ
reddo. 7 ſupra uirtutẽ uolun
tarii fuerũt. cũ multa exorta
cione obſecranteſ noſ grãm
7 cõmunicacio ne miniſterii q fit

ſ ſicut de correctiſ agitũ. in initio ſit de collectiſ. qa ab aliiſ nõ quererit qb; ſua detrer nõ pdẽ.

VIII.C

ſ p tribulatiõe pauli 7 ſile ibi facta. nõ ſũt ſcandalizati ſet cũ gaudio accepert ũ b ũpbati paſſionib; eoꝝ.

facultatũ ſuaꝝ

ambr.
ſ pimũ dno ſeẽm dantes deĩn frib; ſua offerenteſ. alit nõ erat accipiendũ qa munera excecãt oculoſ. 7 uim auctoritatiſ inclinãt. q ũ dat arguant fructũ dandi nõ hñt.

i. magna dona. ſ ecclaci. exenia 7 dona excecãt oclos iudicũ. 7 qſi mut ore. auertit correctiões eoꝝ.

i pi obſecrantes noſ ũ liceẽt dare hãc grãm.

in scōs. 7 non sicut sperauimus.
s; 7 semetipsos dederūt primū
dn̄o. deinde nobis p uoluntatē
dei. ita ut rogaremus titū. ut
quemadmodū cepit ita 7 pfi
ciat in uobis. etiā grām istam.
S; 7 sicut in omnib; habundatis
fide. 7 sermone. 7 sciencia. 7
omī sollicitudine 7 caritate
uestra in nos. ut in hac grā ha
bundetis. Non quasi impans
dico s; p aliorū sollicitudinem.
etiā urē caritatis ingenium
bonū cōpbāns. Scitis enim
grām dn̄i nr̄i ihu xp̄i qm ppt
uos egen. factus ē. cū eēt di
ues. ut illi inopia uos diuites
eētis. 7 consiliū in hoc do. hoc
enim uobis utile ē. q n̄ solū facē
s; 7 uelle cepistis ab anno priore.
Nc uero 7 facto pficite. ut quē

ſ Tobias. Si multū tibi fuit multū tribue. si exiguū libenter ipartire. qm̄ ⁊ p̄miū bonū tibi ꝯqueris inde. quia sic aq̄ extinguit ignē. ita elemo.

ſ q̄lis elemosina ē accepta.

ſ q̄ ad diſcretionē uolt.

admodū pmtus ē animus uo
luntatis. ita sit ꝑficiendi.
ſ fid. ſ siue plus. siue minus.
ex eo quod habetis. Si enim
ſ dando. ſ ut necessaria
uoluntas pmta ē. secdm id q
retineat. ſ ī mādando uł ī ure s. ē accepta
hītt accepta ē. Non secdm id quod
ſ ex eo q̄ habetis. ſ uolo. ſ deuitis ocio ſequat
non hīt. Non enim ut aliis
ſ paupertas. n̄ qm̄ uolo eē. sꝫ sit ut ministrent
sit remissio uobis autē tri
ſ potius uolo ut ura habūdātia.
bulacio. sꝫ ex equalitate
ſ q̄ tribue. ſ terenor.
in presenti tpr̄ ura habun
dancia illorū inopie sit suple
ſ ut sic in eīs ministrat sēis sī redd āt uicē sēi
mentū. ut fiat equalitas
in futuro. ſ sic scptū ē ī figura. ſ collegit
sicut scriptū ē. Qui mul
ſ q̄ de plus habuit dedit indigenti.
tū habuit n̄ habundauit. ⁊ q
ſ q̄ a recepit ab eo q̄ habundauit. ſ rogauit
modicū non minorauit. Grās
titū l ego ip̄e hīc sculo. ſ ego habo.
aūt deo q dedit eandē sollici
ſ ut habūdetis in hac simplicitate.
tudinē ꝓ uobis in corde titi.
ſ nrām
qm̄ exortacionē q̄dē suscepit.
ſ quā mea exortatiōe
sꝫ cū sollicitior eēt sua uolun
ſ q̄ plus rogāt excusabat ꝓ ꝑuitia uirā.
tate ꝓfectus ē ad uos. misimus
ſ lauē ſ lucā. l barnabā.
etiam cū illo fr̄m nr̄m. cuius laus ē
ſ scpto uł ꝑdicato.
i eu̅glio ꝑ omīs eccłas. Non

ſ eccł. ꝓpter mādatū asume paupē. ⁊ ꝓpter inopiā eius ne dimittas eū uacuū. pde pecuniā ꝓpter amicū ⁊ fratrē. ⁊ n̄ abscōdas illā ī lapide ī ꝑdicione.

ſ equalitas ē ipsa pariter in opa misericordie corꝑalia ī ꝯiugantꝯ opib; ꝑdicationis spūalib;. ⁊ fiat par dādo ⁊ accipiendo.

ſ q̄ oīa mūdi deserit. ſ sine fleat ſ q̄ diuinis
+ illorū inopiā suppleat. ut ⁊ illorū
uacat. ſ mitorū
habūdantia

ſ ex eq̄litate n̄ ſ paritate. ſ ut subsistentes de uiris reb; sic ⁊ uos. ut illorū habundantia. ut. s. s q̄ cū uiuit in sclo n̄ hīt mita adiutā et nā sufficientia. ſ q̄ a paupes ē. q̄ē ē regnū celorū ꝑ elemosinas amicos ⁊ debitores ſ fecert. pmitta eorū ē sequet. q̄ ꝑseūmerent. ut ē fiat eq̄litas. n̄ q̄d dif ferat. ſ q̄ eos. id ē oīb; erit sufficientia sic scriptū ē in signū. q̄ mltū. s. collegit de manna. i. aplī q̄ gomor n̄ habundauit. i. n̄ plus habu it. q̄ gomor. ⁊ q̄ modicū. s. collegit. i. minus q̄ gomor n̄ minorauit. i. n̄ minu hūit q̄ gomor. sic ī exodo ttalegit. neq plus collegerat hūit aplius. neq min ꝑauat. reperit minus. In q̄ significabat. q̄ ⁊ q̄ maiora hīt mita. ⁊ q̄ minora ī etno ē uiuio. ⁊ eādē habituri sūt refectiōē.

ſ q̄ mltū. n. h. plu hīt sēi in spe futurorū hn q̄ intp̄r diuites. ⁊ tn̄ ubi eq̄ua hīt. ut sic h̄ īopiā sēorū subsistentir. ita ubi aberiſ sustentent.

ſ ex equalitate q̄ n̄ tū hīt dundat cū sēis. q̄ a plus exigit. q̄ sibi retinere deb;.

ſ eidē. [illegible] uoluntas [illegible] destinata ꝑ ordinata [illegible] necessaria

[illegible] uoluntes neq n. u. cacurās [illegible] negligenti a [illegible]

ſ Corā [illegible] subi corꝑ [illegible] bonos [illegible] spuocent [illegible]

ſ Qui multū. h. Sic q̄ multū dt diues. ⁊ q̄ paup. Sic q̄ uoluntas equalē hīt mercedem.

ſ uelsium [illegible] aplos [illegible]

ſ lauſ eſt ī euāglio.
ſolũ autẽ ſ& 7 ordinatuſ ab
ſ iudee. ſ pdicationis.
ecctiiſ. comeſ peregrinacio
ſ in hac largitione. cuiuſ nos apli mīnistri
niſ nr̃e in hac grã que mini
ſumus. ſ ut dſ in glorificet.
ſtratur a nobiſ ad dn̄i glãm
7 deſtinatã uoluntatẽ nr̃am.
ſ hoſ mi ſim.
deuitanteſ hoc ne quiſ noſ
ſ dicens nō fraudare. ſ largitionis
uitup& 7 in hac plenitudine
ſ q̄ nr̃o miniſterio ſit.
que miniſtratur a nobiſ ad
gl̃am dei. Puidemuſ enim
ſ opanta ſ ut dō placeant.
bona non ſolũ corã deo. ſ& etiã
ſ ſ& 7 hoīb; bona uideant.
corã omīb; hominib;. Miſi
ſ apollo
muſ autẽ cũ illiſ fr̃m nr̃m
quẽ pbauimuſ in multiſ ſepe
ſ deutã ſalute. ſ cũ audiuit mltoſ correctos.
ſollicitũ ẽẽ. Nc̃ autẽ multo
ſollicitiorẽ ẽ. Confidencia mul
ſ abita. ſ q deuob multa retulit ei.
ta in uobiſ ſiue p tito q ẽ ſocius
ſ in urã cũſi oẽ ſ p illiſ aluſ qſ
meuſ 7 in uoſ adiutor. ſiue p
friſ nr̃i apli. ſ ad glãm ẽ.
friib; nr̃iſ ecctaꝝ apliſ gl̃e
ſ generale ſimiſim. ſ ut bona q de nob
xp̃i. Oſtenſionẽ que ẽ carita
audier̄t pbent. ı ceteẽ ecclē agnoſcant q de eiſ
tiſ urẽ. 7 nr̃e gl̃e p uobiſ in
audierīt.
illoſ oſtendite. in facie ecctaꝝ dī.

ſ In hanc gr̃am. ı. pdicationẽ gentiũ cui deſtinat̃ ſũ 7 uolo ſuire.

ſ In hac plenitudine doctrine 7 miraculoꝝ. ut dicat̃. bn̄ pdicat. ſ& 7 n̄ ẽ memor ſcoꝝ ſic alii apli. ſic ſibi pceptũ ẽ.

ſ aug de uita clericoꝝ.
ſ Corã dō. ul̄ hoīb; ꝑ nos conſcientia nr̃a ſufficit nobis. ꝑ uos fama nr̃a ñ polluı. ſ& polle re deb; 7 in uobis. due res ſt̃. cō ſcientia tibi. fama p rimo. q conſcientie fidens. famã negligit crudeliſ ẽ.
coſcientia 7 fama.

ſ In eclico. Curã habe d bono nōe. h enī magis pmanebit ẽ q mille teſauri magni 7 p̄cioſi.

ſ Oſtnſioẽ ẽ. ı. caritatẽ urãm q oſtndiſti aliıſ. 7 gl̃am nr̃ãm q ſimiliť oſtndiſtiẽ ẽ uerã. nc̃ oſtndite bn̄ iſtoſ recipiendo. 7 hi facie ecctaꝝ ıı a uobiſ accipiãt exeplũ.

ſ ei deſtinatã. u. 7 ad uoluntatẽ q uolumı ut bñderiſ. cōplendã. que ẽ deſtinata. 7 p ordinata nob a deo adō necessaria.

ſ Deuitanteſ neq. n. u. ẽ ea curã ſcoꝝ ſ& 7 neglegenti age r 7 io pmon 7. ꝑui.

ſ Corã dō. dũ facẽm ſcoſ q dſ iub; 7 corã hoīb; dũ bonoſ mitt. q eoſ p uocent n̄ ſcandalũ faciat.

ſ uel ſiue p fr̃eſ nr̃oſ aploſ ecctaꝝ.

.ix.c.

ſ de re cepcioe et ſic moneo.

Nā de ministerio q̄ fit in scōs

ſ sup̄fluū.
ex habundanti michi ē scribe

uobis. Scio ēm ꝓmptū animū

urm̄ pro quo de uobis glorior apud

ſ dicens.
macedones. q̄m achaia para

ſ amor. et studiū.
ta ē ab anno p̃terito. et urā emulacio

ſ ad elemosinas dādas. ſ eum cū ꝑmitti tis.
puocauit plurimos. Misimus

ñ in uos ad hortentur ſ ut parati sitis.
autē frēs ut ne qd̄ glamur de

totū ſ ſ(cilicet) ꝑparati.
uobis euacuetur in hac par

ſ illis uos parat(os).
te. ut quē ad modū dixi parati

sitis. ne cū uenerint mecum

macedones et inuenerint uos

ſ q̄ de uobis gl(or)iabamur.
imparatos erubescamus nos.

ſ erubescere et cetera. ſ in hac actione q̄ pauperes
ut non dicam uos in hac sub

sustentant. ſ ne lisit.
stancia. Necessariū ergo exi

ſ me.
stimaui rogare frēs. ut preue

niant ad uos. et preparent re

ſ q̄ causa sit ure bn̄dictionis
pmissam benedictionē hanc. ſ ut sit opera caritatis.

ſ q̄n uenero. ſ large
paratā ēē. sic quasi benedic

ſ ut doleat de dato. ſ illi ppar(e)t. ergo autē
tionē. ñ quasi auariciā. hoc autē

cur large detis ſ scribo.
dico. quia.

ſ ecclias. q abscōdit frumentū maledicet(ur) in ppl'is. bn̄dictio sup caput uendencium. ſ zacheus dedit dimidiū regni. vetula duo minuta. alius aq̄ frigidā. et quidā alius nichil. et pa rificati fuerunt in premio. quia equales fuerunt in aio.

+ de benedictionibus.

QUI PARCE seminat parce et
metet. et qui seminat in benedic-
tionibus et de benedictionibus et metet. unusquisque prout
destinavit corde suo non ex
tristicia aut ex necessitate.
hylarem enim datorem diligit
deus. potens est autem deus omnem
gratiam habundare facere in vo-
bis. ut in omnibus semper omnem
sufficienciam habentes. ha-
bundetis in omne opus bonum.

+ in psalmo.

sicut scriptum est. dispersit de-
dit pauperibus iusticia eius
manet in seculum seculi. Qui autem
amministrat semen seminanti.
et panem ad manducandum
prestabit. et multiplica-
bit semen vestrum. et augebit in-
crementa frugum iusticie vestre.
ut in omnibus locupletati ha-
bundetis in omnem simplici-

s. sequitur de elemosina. elemosina est pauperum sustentacio. gratiarum actio. obediencia. confessio-
nis. et obsecracio pro eis.

tate. que operatur per nos
gratiarum actionem deo. Quoniam
ministerium huius officii non solum
supplet ea que desunt sanctis.
sed etiam habundat per multos
gratiarum actione in domino. per proba
cionem ministerii huius glori
ficantes deum in obediencia
confessionis vestre in evangelium
christi. et simplicitate communi
cacionis in illos et in omnes.
et ipsorum obsecracione pro uo
bis desiderancium uos. propter
eminentem gratiam dei in uo
bis. Gratias deo super inhenarra
bili dono eius. Ipse autem ego
paulus obsecro uos per man
suetudinem. et modestiam
christi. qui in facie quidem humilis sum
inter uos. absens autem confi
do in uobis. rogo autem ne pre

s. de alterius supplemento. hinc de robustis car
nalibus in illos. hinc
autem de spiritualibus
in istos. tamquam pleni
gaudiis exclamat.
Gratias ago deo.

s. Ipse autem. i. de incorreptis qui pseudos seque
bantur et ut ferocem putabant. quasi correc
tos ad elemosinas inuito. uos autem alios
obsecro ego. p. vere humilis non superbus. ipse
qui alios ad elemosinas moneo i. de in uobis
qui illis.

ſens audeā per eam confiden
ciam qua existimor audere
in quosdam qui arbitrantur
nos tamquam secundum carnem
ambulemus. In carne enim
ambulantes non secundum carnem
militamus. Nam arma mili
cie nostre non carnalia. sed poten
cia sunt deo ad destructionem
municionum. consilia destru
entes. et omnem altitudinem
extollentem se aduersus sci
enciam dei. et in captiuitatem
redigentes omnem intellectum
in obsequium christi et in promptu ha
bentes ulcisci omnem inobe
dienciam cum impleta fuerit
uestra obediencia. Que secundum
faciem sunt uidete. [illegible]
[illegible] Si quis
confidit sibi christi se esse. hoc iterum

ſ ut uſurpatiõis ñ excedat. ł propositum. ł honore ſuũ. ſ q̃ q̃ ...

cogit & apud ſe. quia ſicut

ſ ab eade ñ ã ĩ excellentĩ noſtre poteſtate ...

ipſe xpi ē. ita & noſ. Nã & ſi ali

q̃d amplius gl'atus fuero

ſ a plat. ſ nob. ñ illis.

de poteſtate nrã. quã dedit

ſ in uos ĩ uirtutib; edificemus. ut in prima doctrina. ł templo

nobis dñs. in edificationem

corrumpamini per pſeudo.

et non in deſtructionē urãm

ſ habeo poteſtatẽ in edificẽ. ñ in deſtructiõe.

non erubeſcã. Vt aut̃ non

ſ & ñ uidear timiõ debẽ blandiri. ł uelle.

exiſtimer tãquã terrere uos

ſ q̃ dã. i. dicũt.

per epl'as. qm̃ q̃dē epl'e inquiũt

ſ ponderoſe ad intelligendũ. ſ ad facienđũ. ſ ñ audeſ ĩ cerere poteſtate

graues ſunt & fortes. preſen

ſ ſeueritate. ſ ẽc fortes.

cia aut̃ corporis infirma ē. & ſer

ſ quaſi ĩ iudicatis ſine argumentis loq̃tur.

ſ ẽc grauos.

mo contemptibilis. hoc ergo co

ſ q̃ ita de me opinatur. ſ talis.

git & q̃ eiuſmodi ē. q̃ quales

ſumus uerbo per epl'as abſen

ſ ul etiã ẽ tale ſoẽ in obedientiã.

teſ. tales & preſentes in facto.

ſ tales.

Non enĩ audemus inſerere aut

ſ in odĩ eos.

cõparare nos qb; dã q̃ ſe ipſos

ſ alig b; artib; ... ſ in conſcientia nrĩs

cõmdant. S; & ipſi in nobis

ſ ĩn miſſi ũo attendim. ſ ſ ſum. ſ q̃ ill in.

nos met ipſos metienteſ. & cõ

parantes nos met ipſos nobis.

ſ ul trã nrãm mẽſurã.

nos aut̃ non in immenſum gl'abim̃.

Marginal glosses, left:

ſ Vt aut̃ ñ e. ĩ dicit occaſiõe illi ſenten tie pati. ul eiſ ẽ ĩ oĩne in obedientiã. ut ĩ ẽ ñ exiſtimer a uobis tãq̃ terrere. & ope q̃ minor ñ implere. ſciatis q̃ minor ñ ubi implet ur ſi factis.

ſ Non enĩ audem̃. tales ẽ in facto q̃ ã ñ ſu mus ſimiles. pſeudo. q̃ uſurpãt ſibi poteſta tẽ. & uitia palpãt. & ñ ĩ inſerim̃ nos qb; dã. i. pſeudo q̃ cõmdãt. i. uſurpãt poteſtatẽ. q̃ ñ nõ ponim̃ nos in uo illor̃ ut poteſtatẽ uſurpem ſ a do accepim̃. aut̃ ñ cõparam̃ nos illis. ut ſi c illi adulem̃ uobis. & uitia uira palpem. q̃ poſſỹ & recte hñs poteſtatẽ. ĩ ſ faciem̃ q̃ ĩ ñ audem̃ ne ſic illi pea m̃. ĩ ñ ĩ ſ & me. & im̃ nos ñ al iud. q̃ in uetũ ẽ uſurpãdo. & cõparam̃ nos no bis. q̃ q̃ offm̃ nrm̃ exigit faciem̃. & hagentes. ñi in mſũ gl'abim̃. nos aut̃ nõ. quaſi ſic illi uſurpãdo gl'ant ur ul tra mſurã.

dñe

Marginal glosses, right:

ſ Non erubeſcã. q̃ uerũ ẽ. & nõ ad gl'am meam. ſ ad ueſtrã utilita tẽ dicitur.

ſ Q̃ uia ſicut iã uiti palpare m. tẽ ẽ ẽ dificarem. ſ ẽ de ſtruerẽ m.

ſ poteſtate euerte bimus.

sed secundum mensuram regule quam mensus
est nobis deus mensuram pertingendi us-
que ad uos. Non enim quasi non pertingen-
tes ad uos superextendimus nos.
usque ad uos enim peruenimus in
euangelio christi. non in inmensum
gloriantes in alienis laboribus.
spem autem habentes crescentis
fidei uestre in uobis magnificari.
secundum regulam nostram in habun
dancia et in illa que ultra uos
sunt euangelizare. non in aliena
regula in his que parata sunt
gloriari.

Qui autem gloriatur in domino
glorietur. Non enim qui se ipsum
commendat ille probatus est. sed quem
dominus commendat. Utinam sustinere
tis modicum quid insipiencie
mee. sed et supportate me. E-
mulor enim uos dei emulacione.

despondi enim uos uni uiro

uirginem castam exibere

xpo. Timeo autem ne sicut ser

pens euam seduxit astucia

sua. ita corrumpantur sen

sus uestri. et excidant a simpli

citate que est in xpo. Nam si

his qui uenit alium xpm pre

dicat quem non predicauimus.

aut alium spm accipitis quem

non accepistis. aut aliud

euangelium quod non recepi

stis recte pateremini. Exi

stimo enim nichil me minus

fecisse a magnis aplis. Et si

imperitus sermone. sed non

sciencia. in omnibus autem mani

festati sumus uobis. Aut numquid

peccatum feci me ipsum humili

ans ut uos exaltemini. Quoniam

gratis euangelium dei euan

gelizaui uobis. Alias ecclesias
expoliaui. accipiens stipen
dium ad ministerium uestrum.
Et cum essem apud uos et egerem.
nulli onerosus fui. Nam quod
michi deerat. suppleuerunt
fratres qui uenerant a macedo
nia. Et in omnibus sine onere me
uobis seruaui et seruabo. Est
ueritas christi in me. Quoniam hec
gloriatio non infringetur in me
in regionibus achaie. Quare.
Quia non diligo uos. deus scit.
Quod autem facio et faciam. ut amputem
occasionem eorum qui uolunt occa
sionem. ut in quo gloriantur inue
niantur sicut et nos. Nam eius
modi pseudo apostoli operarii dolo
si. transfigurantes se in apo
stolos christi. Et non mirum. Ipse
enim sathanas transfigurat

In angelum l. i. in spiritum x. ut beato martino apparuit in veste aurata. et quasi habebat auream coronam. non tamen erat xpistus l. in a. l. i. in speciem cuilibet et celestis angeli. et quia capud eorum ita se transfigurat. quasi non mirum si ministri sathane transfigurantur.

Quia nec mihi insipiens quasi pro bono ne ipse hoc per gloria.

Iterum dico neque adhuc quod supra dixi sub portate insipientiam meam. quamdiu determinat quorum. illud est intelligendum. ne aliquis intelligeret. et simpliciter esse intelligentiam ad verba et non ad intentionem respiciens. quasi licet et supra dixerim esse insipientiam in commendatione mea non tamen in me est modo. sed iterum dico. percipio neque in commendatione superiori nec in ista. putet et me insipientem esse.

Alioquin quasi si aliquo modo dixi vultis existimare. sed ut reputetis me insipientem in gloriatione superiore. tamen accipite me in gloriatione que de carne sum facturus. non dico vere insipientem. sed velut insipientem. i. similem insipienti quantum ad superficiem verborum.

Quod loquor in hac substancia glorie. i. in gloria carnis quam putant substantiam.

Vel malis prelatis. vel pseudo erant. dicit Iob. Si comedi fructus absque pecunia et animas agricolarum afflixi. oriatur mihi pro frumento tribulus et pro ordeo spina.

In proverbiis. homo apostata vir inutilis. ore perverso graditur. terit pede. digito loquitur. pravo corde machinatur malum et omni tempore iurgia seminat.

tribulus. i. temporalis pena. spina eterna.

ore perverso loquitur. i. digito loquitur. terit pede et cetera.

dimittit ordinem et apostata.

xpistum l. aliquem celestem angelum.

se [...] in angelum lucis. non ergo magnum si ministri eius transfigurentur velud [mi]nistri iusticie. Quorum finis erit secundum opera ipsorum. Iterum dico, ne quis putet me insipientem esse. Alioquin velud insipientem accipite me. ut et ego modicum quid glorier. Quod loquor, non loquor secundum dominum. sed quasi in insipiencia. in hac substancia glorie. Quoniam multi gloriantur secundum carnem. et ego gloriabor.

Libenter enim suffertis insipientes. cum sitis ipsi sapientes. Sustinetis enim si quis vos in servitute redigit. si quis devorat. si quis accipit. si quis extollitur. si quis in faciem vos cedit. Secundum ignobilitatem dico. quasi nos infirmi

Interlinear glosses: sed; ministrorum sathane; vel sustinuistis supportare insipientem; nunc; vel similla insipientem; in gloria spirituali vel quasi pro bono; eius et magis in gloria carnis; sed carne; sed non velut insipientem ei quia; vel ipsi que non de carne gloria et; sed virgo; facis que alii gloriantur et quam vos sufferetis; vel voluntarii; vel yronice; vel in hac gloria carnali; vel quasi in hoc probatis non sapientes; vel hanc iniuriam; vel legis sed timore; vel a libertate; vel columpnia; vel decipit blandiendo vel devoret; vel laudando vel ipsi sensu; vel in gravando sed tibi vel despiciet; vel quam vobis obiciunt; vel ita os sustinetis et nobis preferetis.

Vel diabolus. C. bona enim et mala quietem insidiatur et in electis maculas inponit.

C. Noli facere mala et non te prehendent. discede ab iniquo et deficient mala a te.

C. vel peccatore. C. quasi si... vecordia fugabitur et ubi... abit capietur et erit... omnibus eo quod non intellexerit timorem domini.

Quorum finis l. retribucio. ita dicit ita si fine vicerit secundum opera eorum quasi sicut pseudo contra apparuerint ita et recipient. et si ut ministri iusticie eterna ita et recipient eterna.

ſ. q̄ c̄c lege agebat qua ... de scutica ibi ... x. corrigie. ſ sic quadragenas ictus ferebat. ſ. ... una actu ...
una de corrigiis ... in ... vi dicunā pcussionē. m. 7 hoc quinquies fecerat aplō. ſ ad littam.

Fuerimus in hac parte. Jn quo quis audet (in insipientia dico)
audeo 7 ego. hebrei sunt. 7 ego. israhelite sunt. 7 ego. Semen habrae sunt 7 ego. ministri xpi sunt. 7 ego. ut minus sapiens dicam plus ego. Jn laboribus plurimis. in carceribus habundancius. in plagis supra modū. in mortibus frequenter. a iudeis quinquies quadragenas. una minus accepi. Ter uirgis cesus sum. semel lapidatus sum. ter naufragium feci. nocte ac die in profundo maris fui. Jn itineribus sepe. periculis fluminū. periculis latronū. periculis ex genere. periculis ex gentibus. periculis in ciuitate. periculis in solitudine. periculis in mari. periculis in falsis fratribus.

ſ hebrei dicunt ab eber qui cō fusione linguarum solus retinuit linguā naturalē. 7 qā ambitis hebrei quasi isti israhelite sic pseudo. addit. isr̄lite sunt 7 ego.

ſ minus sapiens. ostendit se coactum in laudem suam prorupisse.

ſ Jn laboribus. p. occasione inuenta. 7 uero aplōs tangit. q̄ b; plus laborauit ne ipse uideat minor gr̄a.

ſ ambr. quadrag̃ quinquies una minus accepit. hoc ē quinquies a iudeis flagellatus ē sedm legē moisi. accipiens plagas triginta noue. sic ē in deuterono. nomio. q. p. v. quinces factū ē. hic summatim refert.

ſ Jn lege erat ut qui aliquid ... flagello habente quinque corrigias ... in fine ... subtraheretur una corrigia.

ſ Rab. q quadrifido flagello una fidibus retenta tri ... decies ictib; ferit ... xl. plage coplentur.

ſ ubi dicit eū legali tenere ... facile alis ... ubi ego sicē ... adhuc predico. p̄uaricatorē me constituo.

ſ plurimis quam illi aliquos sui uidentur apli.

ſ ducentas pcussiones accepit cum uirgis ... pendebat. xl. corrigigie. una minus uultimauice. una corrigia subtracta. ut minus quaque pcussione una minus.

ſ Quadragene. nom pene.

ſ. ... / ſ. nō in firmiga. / ſ. temeritas. / ſ. insipientia. / ſ ut in bisi. ego audere possū. / ſ lingua y natione. / ſ. pseudo. decipiebat ... qui erat ministrabat. / ſ quā debere ... laudare. / ſ. in laboribus. / ſ carceres. / ſ uberibus. / ſ humane. / ſ uirtutis talios. / ſ periculis mortis. / ſ exponit plagas. / ſ pcussiones. / ſ nec misericordes ... / ſ rangentib; passus / ſ a iudeis in ciuitate. / ſ ... iactabat in mari. / ſ i. peruli. / ſ in alto mari ... tēpestate. / ſ ad littam. / ſ ostendens minist. / ſ a iudeis. / ſ ... in predicatione. / ſ ... probat minist. / ſ a serpentib; ... penuria. / ſ q̄ nō in mari ... mari. / ſ ab hereticis.

ſ ab hoīb; ... i mari erāt.

ſ v q. Infamat, p immiſſio dī quer(e)r(e) te p mū(n)r(um) dī. 7 h(ab)o(n)ia a uob(is). S(ed) 7 no(n) u(m) me dic(it) cu(m) noſſe m(e)l co(m)miſim h(abe)t adiutoria q(ua)n(do) apponat. q(uo)n(iam) detrahat. i. remoueat.

ſ Q(uo)n(iam) ſubtrahat. Quis infirmat(ur). Quanto maior caritas, tanto maiores plage de peccatis alienis. vn(de). Qui ap pon(it) ſcientiam, apponit dolorem. ṽ beat(us) bernard(us). Impoſſibile e(st) forte n(on) turbari q(ui) lauat ſordes.

ſ Vri ſo(s) tribulatio(n)es. ſ(ed) 7 no(n) ad co(n)ſuptione(m), immo ad purgatione(m) uror. Iſte affect(us) purgat, q(ui) a de caritate uenit. ſ(ed) q(ui) ſcandala patiunt(ur) frixoriu(m) ſ(un)t h(abe)n(t) caritate(m). i. oſſium que ferit carnes.

ſ Inp. Auffer rubigine(m) de argento. 7 egredie(tur) uas puriſſimu(m).
ſ c(ap). Vaſa figuli p(ro)bat fornax. 7 ho(m)i(n)es iuſtos te(m)ptacio t(ri)bulacionis.
ſ c(ap). q(ui) n(on) e(st) te(m)ptat(us) q(ui)d ſcit. q(ui)a uir i(n) multis exp(er)t(us) cogitabit multa. 7 q(ui) multa didic(it) enarrabit i(n)tellectu(m).
ſ Nota q(uod) ſic lima ferro. flagellu(m) grano. i(n) fornax auro. ita t(ri)bulacio iuſto.
ſ e(st) pſeudo. ec(clesiasticus). Vir uan(us) erigit(ur) i(n) ſup(er)bia(m). 7 q(ua)ſi pullu(m) onagri ſe liberu(m) e(ss)e putat.
ſ x(ristus). ho(m)i(ni)s e(st) a(n)i(m)u(m) p(re)parare. 7 d(omi)ni ligua(m) gub(er)nare.
ſ e(st). pſeudo. Onager aſuet(us) i(n) ſolitudine i(n) deſiderio a(n)i(m)e ſue attrit uentu(m) amoris ſui

ſ Vtilitati o(mn)iu(m) ſe fugiendo ſeruabat. vn(de). Cu(m) uos p(er)ſecuti fuerint in una ciuitate. f. i. a.
ſ de cenobitis l(e) d(e) eremitis. Iob. q(ui)s dimiſit onagru(m) lib(er)u(m) 7 uincla ei(us) ſoluit. 7c(etera).

In labore et erumpna, in ui gilius multis, in fame et siti, in ieiuniis multis, in frigore et nuditate. preter illa que extrinsecus sunt instancia mea cotidiana, sollicitudo omnium ecclesiarum. Quis infirmatur, et ego non infirmor? Quis scandaliza tur, et ego non uror? Si gloriari oportet, que infirmitatis mee sunt gloriabor. Deus et pater domini nostri ihesu christi scit, qui est bene dictus in secula, quod non menci or. Damasci prepositus gen tis arethe regis custodiebat ciuitatem damascenorum ut me comprehenderet. Et per fene stram in sporta dimissus sum per murum et sic effugi manus eius. Si gloriari oportet non

expedit qdē. Veniam aūt
ad visiones et revelatio-
nes dñi. Scio hominē in xpō
ante annos xiiii. sive in cor-
pore nescio. sive extra cor-
pus nescio. ds scit. Raptum
huiusmodi usq; ad tercium
celum. et scio huiusmodi ho-
minē sive in corpore sive
extra corpus nescio. ds scit.
qm raptus ē in paradisum. et
audivit archana verba que
non licet homini loqui. pro huius
modi gloriabor. pro me aūt ni-
chil gloriabor nisi in infirmi-
tatib; meis. Nam et si voluero
gloriari non ero insipiens. veri-
tatē enim dicā. parco aūt ne
quis me existimet supra id quod
videt in me. aut audit aliquid
ex me. et magnitudo revela-

colafigo adlitt. i. percutio vel tollo.

cionum extollat me. datus est
michi stimulus carnis mee
angelus sathane qui me colafi
zet. Propter quod ter dominum ro
gavi ut discederet a me. et dixit
michi sufficit tibi gratia mea.
nam virtus in infirmitate per
ficitur. Libenter igitur gloria
bor in infirmitatibus meis. ut
inhabitet in me virtus Christi.
Propter quod placeo michi in infir
mitatibus meis in contumeliis.
in necessitatibus. in persecutioni
bus. in angustiis. pro Christo. cum enim
infirmor. tunc potens sum. Fac
tus sum insipiens vos me co
egistis. Ego enim debui a vobis
commendari nichil enim minus
feci. ab his qui supra modum
apostoli. tamen et si nichil sum. signa
tamen apostolatus mei facta sunt super vos

Et ne magnitudo. parco multum gloriari ne ... Propter ... stimulus pungentes carnis ... angelus malignus missus a sathana ut colafizet ... Tentatio ... tutis.

Non indiges hac gratia. ...

Noli liberare ... firmitate ... gloriabor in infirmitatibus ... libens.

Cum enim infirmor ... tur. ...

Fecit. ... videor ... designat.

sunt. in omni patientia in signis.
et prodigiis. et uirtutibus. Quid enim
est quod minus habuistis pre ceteris
ecclesiis. nisi quod ego non grauaui
uos. donate tamen michi hanc
iniuriam. Ecce tertio hoc pa
ratus sum uenire ad uos. et non ero
grauis uobis. non enim quero
que uestra sunt. sed uos. Nec enim
debent filii parentibus thes
aurizare. set parentes filiis.
Ego autem libentissime impendam
et superimpendar ipse pro anima
bus uestris. Licet plus uos diligens
minus diligar. Sed esto. ego
uos non grauaui. sed cum essem
astutus. dolo uos cepi. Numquid per
aliquem illorum quos misi ad uos
circumueni uos. Nonne eodem
spiritu ambulauimus. Nonne
eisdem uestigiis. Olim putatis

Rogaui titum. et misi cum illo fratrem.
Numquid titus circumuenit uos.

Et uirtutibus; ut est generis signorum et prodigiorum .i. omne miraculum. signum est in quo aliquid preter aliud significatur. et prodigium genus. prodigium est in futuro. Uel signum et prodigium in hiis que contra naturam. uirtutibus que non contra naturam. ut per impositionem manuum. et oratione a morbo liberare.

Non enim carnales patres filiis congregant. nam spirituales dignum est ut a filiis sumptus accipiant. hic autem inuitant ut probat se nolle accipere. ut transferat causam a carnalis patris ad spirituale. et dicit non solum se pro salute eorum impendere set et mori paratum.

Si patres filiis debent diuitias uite eterne quanto pseudo uobis.

Numquid forte suspicarentur ideo contentus se esse quia parua offerebant. Et numquid ceteris uenerit diceret si uultis placatum habere apostolum quia parua respuit dignatum.

Olim putatis. Iam dudum putatis causam excusationis quasi sit eius dicam quod non grauaui. sed dico teste deo quia sit quod nec cum uenio uos. et non superbe sed in christo amplificando in uobis.

quod excusemus nos aput uos.
corā deo in xp̄o loquimur. omnia
autē karissimi ꝑpter ur̄am hedificaci
one. Timeo enim forte cū uene
ro n̄ quales uolo inueniā uos.
7 ego inueniar a uobis. qualē
non uultis me. ne forte con
tenciones. emulaciones.
animositates. dissensiones.
detractaciones. susurracio
nes. inflaciones. sint inter uos. sediciones.
ne iterum cū uenero humiliet
me ds̄ aput uos. 7 lugeam mul
tos ex his q ante peccauerunt.
7 non egerunt penitenciam.
sup inmundicia. 7 fornicaci
one. 7 inpudicicia. quā gesse
runt. Ecce tercio hoc uenio
ad uos. in ore duorum. ut trium
testium st̄ 7 omē uerbū. Pre
dixi enim 7 predico ut pre

ū ego apollo ego cephe 7c.

XIII.

ad cor. II. ... ad galat ... et edi... Christus per dilectionem nostram. ad heb. e. viiii. qui per spiritum sanctum obtulit semetipsum.

sens et nunc absens his qui ante
peccaverunt et ceteris omnibus.
quoniam si venero iterum non parcam.
an experimentum queritis eius
qui in me loquitur Christus. Qui in
vobis non infirmatur sed po
tens est in vobis. nam et si crucifi
xus est ex infirmitate sed vivit
ex virtute dei. nam et nos infir
mi sumus in illo. sed vivimus
cum eo. ex virtute dei in vobis.
Vos metipsos temptate si estis in fide ipsi vos
probate. an non cognoscitis vos
metipsos. quia Christus Iesus in vo
bis est. nisi forte reprobi estis.
Spero autem quod cognoscetis quia
nos non sumus reprobi. Oramus
autem deum ut nichil mali facia
tis. non ut nos probati parea
mus. sed ut vos quod bonum est fa
ciatis. Nos autem ut reprobi si
mus. non enim possumus ali
quid adversus veritatem

post correctiones. si non emendaverint non debet eis parci.

Non infirmatur. non infirmus et potens apparuit cum dona dedit. quod experti non dubitent. scilicet ab eo posse puniri.

vivit. et si sit infirmus. Nam et nos simul tormentores. ... in illo ... potestate habebimus ... in vobis ...

... in vobis ... ergo vos ... virtute dei resurgentes vivent cum Christo.

Ecclesiastes. qui adorat dominum in oblectatione suscipi... et deprecatio illius usque ad nubes penetrabit.

Ecclesiastes. Si multis annis vixerit homo ... reminisci debet tenebrosi temporis.

Proverbia. Fugit impius nemine persequente. iustus autem quasi leo confidens absque terrore erit.

Galathe sunt greci. hi uerbum ueritatis ab apostolo acceperunt. sed postea a pseudo ut iudaizarent temptati sunt. hos apostolus reuocat ad ueritatem. scribens ab epheso. Primum commendat suam personam quam pseudo deprimebant. et non legem improbat. docens non esse tenendam. Post principaliter commendat euangelium et fidem. que ad salutem sufficit. galathe in temptationem fuerunt.

Galathe hi isti apostolus uerbum ueritatis predicauit et in fide et bona operatione eos instruxerat. sed post eius discessum uenerunt pseudo apostoli et eos subuerterunt. ut eorum sententiam asserent suo uerbo et fauore. non in opere exiberent. consultis eum moris carnales obseruationes persuadebant quia dicebant domini ihesu fidem non sufficere ad iustificationem plenam. sine carnalibus obseruationibus. et hoc facilius dissimulare poterant quia petrum et ceteri apostoli qui dominum in carne uiderant a carnalibus obseruationibus dissimulauerunt. ne scandalum inter iudeos oriretur. Non enim simul iudaismum destruere potuerunt. sed paulatim ad ueritatis scientiam iudeos conuerterunt. quia si in primo aduentu uestro ritum illorum ... destruere fidem nostram potius aborrerent quam susceptis fidei obedirent. Sed paulus quia gentibus nullum ritum habentibus predicabat eum a carnalibus obseruationibus dissimulare non oportuit. sed manifeste simplicitatem et ueritatem et oportebat predicauit. pseudo dicebant circumcisionem esse necessariam. quoniam magni apostoli qui a domino ihesu missi fuerant. hanc predicabant quam tamen non facerent. sed propter scandalum euitandum. bona intentione dissimulabant. et ideo pessimi deceptores occasione. in acceptam circumcisionem et carnales obseruantias predicasse dicebant. et paulum quia carnales obseruantias et circumcisionem destruebat in quantum poterant deprimebant. dicendo quod non uidit christum. et quod alius quam ceteri apostoli quos dominus uiderat predicabat euangelium. et sic nullo modo esse sibi credendum. Illos galathas pretendit reprehendere. quia pseudo apostolos receperant. et predicationi eorum assensum prebebant. et post insistit et immoratur in auctoritatis sue commendatione. ut suam predicationem magis probandam habeant et auctoritatem. facta commendatione ingreditur carnales obseruantias similitudinibus et rationibus destruere disputando. Post secundam ad corinthios ista locatur. quia affinitatem quandam cum illa obtinet et in reprehensionis. In utraque enim reprehendunt quia pseudo apostolos receperant et eorum predicationi preposita ueritate acquiescebant. et ob hoc et in illa corinthii reprehenduntur in ista simul galathe. sed quia pseudo apostolorum falsitati sine aliqua ratione animum applicabant. et propter hoc quartum locum optinet. et quia ... illa ... in nulla apostolus mitteret in carnalium obseruantiarum destructione. in ista similiter ad eandem intendit intentionem.

[sed] puer itate. Gaudemus enim quoniam nos infirmi sumus. uos autem potentes estis. hoc autem et rogamus uestram consummationem. Ideo hec absens scribo. ut non presens durius agam. secundum potestatem quam dominus dedit michi in edificationem et non in destructionem. De cetero fratres gaudete. perfecti estote. exhortamini. idem sapite. pacem habete. et deus dilectionis et pacis erit uobiscum. Salutate inuicem in osculo sancto. Salutant uos omnes sancti. Gratia domini nostri ihesu christi. et karitas dei. et communicatio sancti spiritus sit cum omnibus uobis. AMEN.

[G]allathe sunt greci. hi in uerbum ueritatis primum ab apostolo acceperunt. sed post discessum eius temptati sunt a falsis apostolis ut in legem et circumcisionem uerterentur. hos reuocat apostolus ad fidem ueritatis scribens eis ab epheso scripta a macedonia.

Paulus apostolus non ab hominibus

neque per hominem sed per ihesum christum

et deum patrem qui suscitavit eum

a mortuis et qui mecum sunt omnes

fratres ecclesiis galatie. Gratia vobis

et pax a deo patre et domino nostro ihesu

christo. Qui dedit semetipsum

pro peccatis nostris ut eriperet nos

de presenti seculo nequam secundum vo-

luntatem dei et patris nostri cui est

gloria in secula seculorum amen. Miror

quod sic tam cito transferimini ab

eo qui vos vocavit in gratiam christi in

aliud evangelium. Quod non est

aliud nisi sunt aliqui qui vos con-

turbant et volunt convertere

evangelium christi. Sed licet et nos aut

angelus de celo evangelizet vobis

preter quod evangelizavimus

vobis anathema sit. Modo enim

hominibus suadeo an deo. Aut

quero hominibus placere. Si

Sicut predixi et nunc iterum dico. Si

quis vobis evangelizaverit preter

id quod accepistis anathema sit.

adhuc hominibus placerem
xpisti seruus non essem. Notum
enim uobis facio fratres euange
lium quod euangelizatum
est a me. quia non est se
cundum hominem. Neque
enim ab homine ego accepi
illud. neque didici. sed per
reuelacionem ihesu xpisti.
Audistis enim conuersacio
nem meam aliquando in iu
daismo. quoniam supra modum
persequebar ecclesiam dei.
et expugnabam illam. et
proficiebam in iudaismo. supra
multos coetaneos in genere
meo. habundancius emula
tor existens paternarum
mearum tradicionum. Cum
autem placuit ei qui me se
gregauit de utero matris

me e. et uocauit per gratiam
suam. ut reuelaret filium
suum in me. ut euangeli
zarem illum in gentibus.
continuo non adquieui carni.
et sanguini. neque ueni hie
rosolimam ad antecessores
meos apostolos. sed abii in
arabiam. et iterum reuersus
sum damascum. Deinde post
annos tres ueni hierosoli
mam uidere petrum et mansi
apud eum diebus quindecim.
Alium autem apostolorum uidi
neminem. nisi iacobum
fratrem domini. Que autem
scribo uobis. ecce coram
deo quia non mentior.
Deinde ueni in partes sy
rie et cilicie. eram enim
ignotus facie ecclesiis

Unde ieronimus. fratres domini dicit intelligi. hunc iacobum et fratres eius his ubis.

Sciendum est quod maria mater domini ioachim filia fuit. que nupsit ioseph. et ita ioseph fuit uitricus patris christi. Mortuo autem ioachim cleophas frater ioseph. eandem annam accepit in uxorem. et genuit ex ea filiam quam uocauit mariam. que nupsit alpheo qui genuit ex ea filios. scilicet iacobum. ~~et iohannem euangelistam. tres quoque uiros anna habuit et tres filias~~ ioseph. simonem. iudam. Mortuo autem cleofa. quidam salome eandem annam duxit. et genuerunt ex ea filiam nomine mariam. que nupsit zebedeo. et habuit ex ea filios. Iacobus qui dictus est frater maior. et iohannem euangelistam ~~...~~ tres quoque uiros anna habuit. et tres filias. Hunc uidendum est quare dictus iacobus alfei. et frater domini minor dictus est origine ad differentiam iacobi zebedei. qui maior dictus est. non secundum tempus. quia qui prius secutus est dominum. Itaque iacobus alfei minor dictus est. et non minor quia posterius christo adhesit. frater uero domini dictus est uel quibusdam placet. quia filius matertere christi. uel propter similitudinem sanctitatis. uel pocius quia nepos fuit patrui christi. id est cleofe. hebrei enim germana consanguinitate ex parte patrum nutritos fratres uocant.

Ieronimus. protuli cum ille ostendit non habuisse securitatem euangelii. nisi esset auctoritate petri et aliorum roboratum. separatim et non publice. ne fide liberi ex iudea qui putabant legem seruandam fidei scandalum nasceretur.

iudee que erant in xpo. Tan
tum autem auditum habe
bant. Quoniam qui persequ
batur nos aliquando nunc
euangelizat fidem quam
aliquando expugnabat.
Et in me clarificabant deum.
Deinde post annos quat
tuor decim. iterum ascen
di hierosolimam cum bar
naba assumpto et tito. A
scendi autem secundum
reuelacionem et contuli
cum illis euangelium quod
predico in gentibus. Se
orsum autem his qui ui
debantur aliquid esse.
ne forte in uacuum curre
rem. aut cucurrissem.
Sed neque titus qui mecum
erat. cum esset gentilis co

pulsus est autem circūcidi. Sed ppt subintroductos falsos frs. qui subintroierunt explorare libertatē nrām quā habemus in xpo ihu. ut nos in seruitutē redigerent. quibus neq; ad horā cessimus subiectioni. ut ueritas euangelii pmaneat apud uos. ab his autem qui uidebātur ēē aliquid quales aliqn fuerunt. nichil mea interest. ds psonā hominis non accipit. michi enim qui uidebātur ēē aliquid. nichil contullerunt. Sed econtra cum uidissent quod creditū ē michi euangeliū preputii. sicut petro circūcisionis. qui opatus ē petro in aptatū opatus ē et michi inter gentes. et cū cognouissent grām que data ē michi. petrus et iacobus

Subintroductos. audierāt qd enim infideles p se nō potant. p falsos frs molliebant. quos sub spē religionis immiserāt ut explorent. qua libtas ē nobis in fide xpi nō ut teneret. sed ut aliqua cōtentione ab ea in seruitutē legis redigerent. quod sicet ut ueritas eugl'ii ap gentes intē maneret. sed ut eos iudaizarent. et ob hic ut adēctione pdicationis sue ēē ferebat. nullatenus uoluit cedē. Alibi ut nō obsistet p scandalo iudeor. circūcidit timotheū.

Ambrosius. nec ad horā cessit qui nūq cessit. quia si aliqn cessisset quomō nec ad horā. cum ppt falsos frs si ipse factus erat. Cessit ergo ppt illos quia si ipse nō faceret humilians se legi. et circūciso timotheo uidolū et scandalū iudeor cessaret. qui parati erāt cōmouere tumultū. et seditionē si illū filiū iudee incircūcisū susceptē et epm ordinaret. de filiis gentiū nō erat scandalū quia ā epl'a aplor' in data erat. nō oportet eos circūcidi. et iudicere dntes. circūcidebāt filios suos. Nec epl'a aplor' liuetabit; nec de his aliqd significauit. Vnn nec titus cōpulsus ē circūcidi qui de gentibus. sed timotheus filius iudee ppt exploratores. ut ueritas euāglii maneat. quia neq; pputiū neq; circūcisio aliqd ual&. sed fides que p dilectionē opatur.

Videtur aliqd. Indicat se legibus p ualuisse. et inde tñ sibi pfuisse. nō galatis nō curanda sit legalia ... quidebātur eē ... quo ... nō inferior ... acceip psonā ... qui sit ... paulo ... tillud ... nō fuisse ...

Ambr. sic et p petrum circūcisionis ... in gentib; pdicar et sic causa fuisset paulus in iudeis.

N ſ. Non pro his tantum rogo. ſed pro his qui credituri ſunt per uerbum eorum. i. euangelium eorum quia ab his ſe primitus predicatum pluribus et ſine eis accepiſſe. a deo illud credidit paulus. Unum et contulit cum illis et dextras accepit. quia idem cum eis habuerit uerbum ipsa collatio unitate doctrine monſtrauit. aliter non crederet eccleſia ei. quia non fuerat cum domino.

dextras societatis

ſ. Reſtiti. Quidam emulatores legis qui conſiſtebant inter xpm et legem ueneratabantur ut quos timens non miſcebat gentibus. quod ſi ſolum eſſet non eſſet reprehenſibile. ſicut ipſe paulus pro ſcandalo aliquando ceſſit. ſed in hoc errat unde quod gentes cogebat iudaizare.

N ſ. Ab emulis noue legis. dicebatur paulus quia eſt predicator egregius. dampnare legem moiſi ut ſacrilegam. nec domino mandante ſeptam. et ideo ipſe iudaizauit. oſtendens eam non eſſe iudeis ſacrilegam ut eſt idolatria gentibus. nec tamen eſſe neceſſariam ſaluti.

ſ. hinc diſcant galathe. petro auctore non eſſe iudaizandum quem in hoc reprehenſum eſſe.

7 iohannes qui uidebantur columpne eſſe. dextras dederunt mihi et barnabe ſocietatis ut nos in gentes. ipſi autem in circumciſione. tantum ut pauperum memores eſſemus. quod etiam ſollicitus fui hoc ipſum facere. Cum autem ueniſſet petrus antiochiam. in faciem ei reſtiti quia reprehenſibilis erat. Prius enim quam uenirent quidam a iacobo. cum gentibus edebat. Cum autem ueniſſent ſubtrahebat 7 ſegregabat ſe. timens eos qui ex circumciſione erant. 7 ſimulacioni eius conſenſerunt ceteri iudei. ita ut barnabas duceretur ab eis in illam ſimulacionem. Sed cum uidiſſem quod non recte ambularent ad ueritatem euangelii. dixi petro coram omnibus. Si tu cum iudeus

ſ ſcientes autem q[uod] n[on] . ro . c . iii . ſerm[o] autem q[uem] . . . cor . i . c . i . videte vocationem v[est]ram fr[atre]s . q[uia] non multi ſapientes ſecundum carnem .

ſi gentiliter . et non iudaice
vivis . Quomodo cogis gentes
iudaizare . Nos natura iudei .
et non ex gentib[us] peccatores .
Scientes autem q[uia] non iustifica
tur ho[mo] ex operib[us] legis niſi p[er] fide[m]
ih[es]u xp[ist]i . et nos in xp[ist]o ih[es]u credi
mus . ut iustificemur ex fide
xp[ist]i . et non ex operib[us] legis . p[ro]pter
q[uo]d ex operib[us] legis non iustificabi
tur omnis caro . Quod ſi que
rentes iustificari in xp[ist]o . inven
ti ſumus et ipſi peccatores . Nu[m]
q[ui]d xp[istu]s peccati miniſter eſt .
absit . Si enim que destruxi
hec it[eru]m rehedifico . prevarica
tore[m] me e[ss]e co[n]stituo . Ego enim
p[er] lege[m] legi mortuus ſu[m] . ut deo
viva[m] . xp[ist]o c[on]fixus ſum cruci .
Vivo autem ia[m] non ego . vivit vero
in me xp[istu]s . Quod autem nu[n]c vivo in

q aũ nũc uiuo in carne q dilex me 7 tdidit. timo. II. c. I. ñ eni ddit nos ds. tesa. II. c. II. ipe aũ dñs ñ abicio. colo. c. III. omne qđ cũq facitis.

ſ ſignem̃ error. ſ p fide ẽ ñ p opa laborioſa.

carne. in fide uiuo filii dei q

ſ cui fide ſua lore pot. ſ p filii de efficacia ñlr.

dilex me. 7 tradidit ſe

ſ p dilectionẽ. ſ q ĩ ã. ſ ſolũ ñ al iudſ ſacrifitiũ.

met ipſum p me non abicio.

ſ gñ recipio lege q eẽ ab ẽ. g ñ un

gratiã dei. Si enim p legẽ iu

ſ fruſtra.

ſticia. ergo xp̃c gratis mor

ſ ut uia ẽẽt 7 ut uiſinſtruentur uſtis

tuus ẽ. O inſenſati galathe.

ſ dolendo. ſ p ſimile. ſ ut q anoculoſ uideo

Quis uos faſcinauit non obe

dire ueritati. Ante quorum ocu

los xp̃c ihc proſcriptus eſt in uo

bis crucifixus eſt. Hoc ſolum

ſ ex lege ſ ex fide.

uolo a uobis diſcẽ ex opib; le

gis ſpm̃ accepiſtis. an ex au

ditu fidei. Sic ſtulti eſtis ut

ſ ſcõ

cũ ſpũ cepertis. nunc carne

conſumamini. Tanta paſſi

ſ ſtultitiae. ſ nõ de ſp̃

eſtis ſine cauſa. Qui ergo

tribuit uobis ſpm̃. 7 opatur

uir tutes in uobis ex opibus le

gis an ex auditu fidei. Sicut ſcptũ ẽ

habraã credidit deo. 7 repu

ſ ſufficiens cauſa.

tatũ eſt ei ad iuſticiam. Cogno

ſ Verba iraſcentis. o inſenſati. q nec ſeſe uentoſ agnoſcunt. an q o. inocelly ſen ſib; prudentiũ ut morte dapnaſſe uide . ñ ipe dapnat ẽẽ. ſ 7 oculis ſtultoꝝ ui dr̃ eẽ pnatus. 7 in eoꝝ ſenſu crucifix. ut hõ in quo nulla ſpes ſit. in illis uiuit ẽ iniuſtiſe mortuus.

ſ An quoꝝ. o de faſſinati. g a an oculos. i. in ia pſentia ille tanq ẽẽt ibc 7 p uobis crucifix. p ſcpt. i. ex heredat 7 ſ iuo bis. i. ſtatuit. In aliis nõ debetis pati ut regnũ. et hereditatẽ ſuã amitteret 7 ne dũ in uobis.

ſ ſg. nemo in tiñe iud uite ror peat ne ſpat a locũ amittat

ſ Bek. pſcpt in uobis. i. hereditatẽ ſuã amiſit. uos ipſos. q aut a uo crucifix. pon dẽ pnunciationis indig 7 eũ dolore.

ſ hoc ſolũ uolo. cõmotis ſpĩ cre pationẽ p bat q lex ñ ẽ obſuanda. q a neu ea ſ 7 ex fide ueni unt oĩa neceſſaria. ſpc ĩtia. bñdictio q ſi quĩ faſcinati 7 ſtultitiam liuolo a uobis. dr̃ q a hoc a dõ euidens ẽ ut ſtulti doce que . Solũ ſine cetul ud ẽẽt. hadp bandũ ſufficeret. cũ conſtet q ſpm̃ acce piſtis. an ex opib; ut labor q nũq habui ſtis. an ex fide qua audit facillimẽ uenit.

ſ Quid g tribuit. q a uos ñ ex opib; que nũ q habuiſtis. accepiſtis ſpm̃. 7 ex fide. g poteſtis inde. q ego q habui opa legis. ñ tñ p ea ſ 7 p fide accepi poteſtatẽ dandi ſpm̃ 7 opandi mir acula. de eo q ſub lege fuerat. poſſ 7 dubitari. ſ 7 p ſimilitu dine iſtoꝝ liquet. i. apparet.

ſ x gratis mortuus ẽ. b. fruſtra ſurgitis ad ituedã bñ ſtã q delectat. ñ pl lũine ꝯſolationis 7 reatib q gt bat dũ aĩa ẽ i ſpecei amaritudine ñ hẽ; eileũ deq admitte. i. recipe.

ſ o inſenſati p icrepo ne gmouet.

ſ no. abicio. i. nõ ſũ ingratus ut illud ſpare.

ſ Vl an q ꝛ. o. i. pro ſcpcio ei ita fuit uobis nota. q ſi an uos fuiſ ſ facta. 7 in uo bis. i. in intel lecti bus uris ẽẽt crucifix. ut ſecretis qua liſ facta 7 ubi co tulſ ẽ.

ſ Necũ pueros ẽẽ carnales. o. q ritis ſe ſumari. i. q b; nec im piditas haberi.

ſ q ſi ita tamen ſine cauſa.

III. C.

scite ergo q. q. ex fide sunt. hi sunt filii habrahe. prouidens autem scriptura q ex fide iustificat gs deus. pronunciauit habrahe. Quia benedicentur in te omis gt. Igitur q ex fide sunt benedicentur cum fideli habrahã. Quicumq; enim ex opib; legis sunt. sub maledicto st. scriptum est enim. maledictus homo q non permanserit in omib; que scripta st in libro legis ut faciat ea. Qm aut in lege nemo iustificatur apud dm. manifestum est q iustus ex fide uiuit. Lex aut non est ex fide s; q fecerit ea uiuet in illis. xpc nos redemit de maledicto legis. factus pro nobis maledictum. Quia scriptum est. maledictus omis q pendet in ligno. ut in gentibus

prouidens. i. ostendens longe ante q fieret. prouisum q ex fide non ex opib; pnunciauit. i. ostendit pnunciatiue. q bndicent ie in beatitudine.

Quicumq; ex opib; legis. st sub maledicto. q a sic scriptum est a moyse in deutronomio. o maledictos. q si dic, in lira pcepi. q cum nullus implere potuit. s. y ionda tas. omnes maledicti. In quo innuit de fide in dnice saluatore q fine ponat his. et his, non solum ab aliis peccatis. s. et a maledicto legis. cur ergo galathe a gra transeunt ad maledictum.

Maledict. i. mortuus. q a morte ex maledicto. et maledictum e pe peccatum. Ipm q fit. usq eq supplicium. Ipm supplicium q uocat peccatum q a ex peccato fit. maledicto. q a odit ds peccatum. et morte pram, ne adde londe. q misit filium, omis. x. ne fuit heretici. neget uera eē ei morte. Insipiens honorificentia. Xa maledicto. q e nunc tu e mortis e pat. pena pecci cum ex bndictione necessario uenit ex maledictione qd sit et ige ipius. morte morieminj.

Susceptō maledictione. i. penas pro nob. ipse.

ſ Frs. ſ. hominē. d. quaſi p humanas rationes. 7 auctoritates. q p fide ñ p lege dat ſpē. ītria . beatitudo. ñ dico. i. p hoīd ſcd humanā cō ſuetudinē. in q quis ſepe inſit firmitas. tm̄ firmū ē teſtamtū hoīs. i. ab hoīe factum ſuis heredib; . Simil ñ teſtamtū dī. lex ñ fac irritū. ſ 7 pmittit cui factū. i. abrahe. ut ex dantis 7 accipientis dignitate uideat ī mutabilis ſpōſio. 7 ſemini . i. xpo ng adeū fie r 7 pmiſſio. ſ 7 ad eū p tinebat. q a p eū pmittebat danda benedictio. ſem illud ē ſit. ñ aliud. notat ex ūbis ſcptē. q ē in ſemine tuo. b. o. g. ñ dic ſcptā i ſeminib; ſic facer 7 ſi de mltis ut l 7 intellegi. ſ 7 in ſemine ſic q de uno uult intellegi. 7 illud unū x ē dicit apl'ſ. ñ eni pot inueniri alius qui omnes gēt benedixit.

ſ Lex ñ facit irritū. i. falſū q facet ſi p eā daret benedictio. pmiſſio ē illā i ſidu p lege. ſ 7 p ſem q p lege bñdictia. fruſtra ſem pmiſit. 7 fruſtra ipū ſem uen. lex ñ facit irritū q a ī ualet 7 ad euacuand ā pmiſſione. ceet falſa 7 dī mdax. euacuaret. Nā 7 ſi ex lege dat hereditas. i. ēt na beatitudo. tē ñ ex eo q pmiſſio dix deſtruit ē ſequēs. Sz ex pmiſſiōe dat ipa rē. q ē habrahe. Se quo cōſtat q ſine lege dedit dī rē p miſſione. i. p rē pmiſe p rē pmiſſum.

ſ Ppt tranſgſſiōe. lex poſita ē ī medio inter pmiſſiōe 7 ſemē cui facta ē. i. ī habra ā 7 xp̄. ut p l'm dic rudir 7 ſub timore dī. ut dig fier 7 excipe pmiſſione q ē xps.

ſ Lex ordinata p anglos. i. moyſē 7 alios miniſtros dī. t' miſtio anglo4 hoib; dat ordinata. ñ tpſ naūl legiſ de q ā cūeri ſi q iniuare ñ potuit. 7 tpl g re. ā n q ā dē lege cūincendi erāt q g ñ ceā reducē ordinē anglo4 facit.

benedictio habrae fieret in xpo ihu. ut pollicitationem ſpſ accipiamus. p fidē. Frs ſcdm hominē dico. tamen hominis confirmatū teſtamtū. nemo ſpnit. aut ſr ordinat. Abrahe dicte ſunt pmiſſiones 7 ſemini eius. Non dicit et ſeminib; quaſi in multis. ſ 7 quaſi in uno 7 ſemini tuo q ē xps. hoc autem dico teſtamentū confirmatū a deo que poſt quadringentos. 7 triginta annos facta eſt lex. Non irritū facit ad euacuendā pmiſſionē. Nam ſi ex lege hereditas iā non ex pmiſſione. Abrahe autē p pmiſſione donauit deus. Qd ergo lex? pp ter trangreſſionem poſita eſt. donec ueniret ſemen cui pmiſerat. ordinata per

angelos in manu mediatoris.
Mediator autem unius non est.
deus autem unus est. Lex ergo adversus
promissa dei? Absit. Si
enim data esset lex que posset
vivificare. vere ex lege esset
iusticia. Sed conclusit scriptura
omnia sub peccato. ut promissio
ex fide ihesu christi daretur cre
dentibus. Prius autem quam veni
ret fides sub lege custodieba
mur conclusi in eam fidem. que
revelanda erat. Itaque lex
pedagogus noster fuit in christo
ihesu. ut ex fide iustificemur.
At ubi venit fides. iam non su
mus sub pedagogo. Omnes enim
filii dei estis per fidem in christo ihesu
~~que est~~. Quicumque enim in christo
baptizati estis. christum indui
stis. non est iudeus. neque gre

cus. non servus neque liber. non masculus neque femina. omnes enim vos unum estis in Christo Iesu. Si autem vos Christi, ergo Abrahe semen estis secundum promissionem heredes. Dico autem.

Quanto tempore heres parvulus est, nichil differt a servo cum sit dominus omnium. Sed sub tutoribus et actoribus est usque ad prefinitum tempus a patre. Ita et nos cum essemus parvuli sub elementis mundi eramus servientes. At ubi venit plenitudo temporis, misit deus filium suum factum ex muliere factum sub lege, ut eos qui sub lege erant redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus. Quoniam autem estis filii dei, misit deus spiritum filii sui in corda vestra cla

---

Quanto tempore. Sub tutoribus, per quos et adultus libertatem suam et suorum habet. Alioquin iure exheredaretur. Lex fuit pedagogus qui timore compescit, et per precepta distantie coegit. Fuit tutor et actor iudeis quos deus heredes instituit, dum parvuli cognitione dei et virtutibus resistendi peccatis. Quo tempore fuit legalibus penes animalis ... necessitati ... nec sui dominabantur ... nec suorum, id est hereditatis, cum hoc esset dominus a deo institutus. His fuit lex tutoris loco, ducem malignorum spirituum inpugnationes, et gentilium persuasiones qui ad idolatriam trahentes illos defendebat, ammonendo et increpando, aliquando puniendo et ... Et ... quos ex illis in terram ... liberavit. Fuit et actor causa ipsorum apud deum egit, dum per sacrificia et expiationes domino illis placuit et illis usque ad tempus prefinitum, id est usque ad adventum Christi, in quo constituit deus ut perfecti et liberi fierent, et hereditatem obtinerent. Alioquin exheredarentur.

Ambr. Sub elementis. In elementis neomenias, id est lunares dies, et sabbatum significat, non quia elementis serviebant ut pagani, sed his dominum venerabantur.

Aug. ...
Plenitudo temporis. Sciebat deus quando venire debuit et pati, et non ... in voluntas eius ... longa series per ... prenuntianda erat. Ex muliere. Usus hebraice locutionis. Mulieres dicit non corruptas, sed feminas.

No. Ier. in expositione simboli. Omittitur quod dei filius et homine latenter ... non quia metueret, quia ... erat omnium dominus, sed ne diabolus ad hominem quem deo mixtum ... timeret accedere. Minus prestrat diabolus ab homine uideret ... si sine accessu et certamine vinceret.

Vir iustus qui non peccat ... reficit melior. Stultus si fac bonum elevat.

Aug. ...
Spiritum filii. Sicut ille qui de illo ... et sanabitos dicitur ... a patre procedere qui ad eum solum referre ... de quo et ipse est sicut alibi mea doctrina non est mea, sed eius qui misit me. Et quo ... filius ... deo ... ab illo habet ut de illo procedat spiritus sanctus.

O vos gentiles ... nos iudei ... semen Abrahe ... heres ... Sub legem ... lex ... non retinenda.

IIII. C.

Sub elementis ... similitudine ... mundi ... celestia ... pretende ... tora ... lunares ... sabatum.

Factum sub lege ... erat ... filii ... promissus ... in quo ... spiritus ... beneficiis ... facti heredes.

ad g   abba grece latine pater dicitur.

mantē abba pater. Itaq; iā nō
ē. seruus. sed filius. Quod si
filius. 7 heres p dm̄. Sed tunc
quidē ignorantes dm̄. his q̄
natura non sunt diis seruie
batis. Nunc autē cū cognouitis
dm̄ immo cogniti estis a deo.
Quomodo conuertimini itm̄
ad infirma 7 egena elementa q̄
b; denuo seruire uultis. Dies
obseruatis 7 menses. 7 tpa.
7 annos. Timeo ne forte sine
causa laborauerim in uobis.
Estote sicut ego. q̄a 7 ego uos
frs obsecro uos. nichil me lesi
stis. Scitis autē q̄a p infirmi
tatē carnis. euangliz auuo
bis. iāpridē. 7 teptacionē urām
in carne mea nō spreuistis. neq;
respuistis. s; sicut anglm dei
excepistis me sicut xp̄m ihm̄.

Vbi est ergo beatitudo uestra?
testimonium enim phibeo uo-
bis . quia si fieri posset . et oculos
uestros eruissetis . et dedissetis
michi . Ergo ego inimicus
uobis factus sum uerum dicens
uobis . Emulantur uos
non bene . sed excludere uos uo-
lunt ut illos emulemini . Bo-
num autem emulamini in bono
semper . et non tantum cum presens
sum apud uos . Filioli mei quos
iterum parturio . donec for-
metur xps in uobis . Vellem
autem esse apud uos modo . et mu-
tare uocem meam quoniam confundor
in uobis . Dicite michi qui sub le-
ge uultis esse legem non legi-
stis .

SCRIPTUM est enim quoniam habraam
duos filios habuit . unum

de ancilla 7 unū de libera.
S7 q de ancilla sc̄dm carnē
natus est. Q. uiaūt de libera.
p rep missionē. que sunt p
alegoriā dictā. hec enī sunt
duo testam̄ta. unū qd̄e in mon
te syna in seruitute gene
rans. que ē agar. Syna enim
mons ē in arā. bia q coniunctus
ē ei que nunc ē ierlm̄. 7 seruit
cū filiis suis. Illa aūt que sur
sū ē ierlm̄ libera ē que ē mater
nr̄a. Scriptū ē enī. Letare
sterilis que non paris. erūpe
7 clama que non parturis. qa
multi filii deserte. magis quā
eius que hab3 uirū. Nos autem
frēs. sc̄dm ysaac p̄missionis fi
lii sumus. S7 quomodo tunc his
q sc̄dm carnē natus fuerat.
p sequebatur eū q sc̄dm spm̄.

Aug. ips. ad omn. eu.

Omnis q̄ i eccła ꝯ terrenã felicitatẽ q̄rit a dño adhuc ismaele ptinet. eice. hoc erit cũ area cepit uentilari. 7 antiq ueteris testi ministri. gr̄am querentes. filii sunt pmissionis. Lusus n̄ intellex. sit r ꝑsecutione. q̄ lusus maioris ad minorẽ illusioẽ 7 deceptio. q̄ a. illi amt n̄dens. simulat q̄ dñi i fili mo. 7 fraudes fac. sic 7 mo plus ꝑsecunt q̄ illudndo seducunt.

Sic illi q̄ ptinet ad agar eiciet. Ita lex 7 iudei eiecti ab eccła 7 grã patris.

ita 7 nunc. Sed quid dicit scrip
tura. Eice ancillã 7 filium
eius. non enim heres erit filius
ancille. cũ filio libere. Qua
libertate xp̄c nos liberauit.
State 7 nolite iterum iugo ser
uitutis contineri. Ecce ego
paulus dico uobis qm̄ si circũ
cidamini. xp̄c uobis nichil p
derit. Testificor autem rursum
omni homini circũcidenti se.
qm̄ debitor ẽ uniuerse legis
faciende. Euacuati estis a
xp̄o. qui in lege iustificamini.
7 a grã excidistis. Nos enim spu
ex fide spe iusticie expecta
mus. Nã in xp̄o ihu neq; circũ
cisio aliqd ual 7. neq; prepu
ciũ. sed fides que p dilectione
opatur. Currebatis bene. quis
uos impediuit ũitati ñ obedire.

Itaq; fr̄s n̄ sum' ancille filii s; libere.

Aug. ecũcida. 7c. ita n̄ris. 7 istitutis [illegible] noñ legalia. lic 7 n̄ necessaria. mag non uetat exhibere q̄ si noria. gentiles uõ ad talia n̄ st cogendi. nec si uolunt eis cogi [illegible] re. ut timotheus st phibendi. s; 7 si [illegible] cofidit s[illegible] lic 7 g̃ his illaq̃ ne. ne uideant implicata. pot q̄ [illegible]. g̃ [illegible] nō n̄ st iponenda. ne uideantur aut n̄ causa pmittendi ẽ istituta. aut adhuc pmitte. s; cessando aparere sig̃ futuri fuisse. q̄ cũ honore paulati deserenda erãt sepelienda. n̄ ut sacrilegia gentiũ fugienda.

A grã excidistis. q̄ adhuc uent ut eas ante honore legis iustificet. q̄ q̄ reduc hac ꝑdit.

Spe iusticie. i. q̄ sꝑat iustitia. s. uitã eternã. l' quã sꝑat ipa iustitia.

Fides cũ dilectioẽ xp̄iane. alia ẽ demonis.

Nemini consenseritis. Persua
sio enim hec non est ex eo qui vocat
vos. Modicum fermentum totam
massam corrumpit. Ego confido de vobis
in domino quod nichil aliud sa
pietis. Qui autem conturbat vos
portabit iudicium quicumque est
ille. Ego autem fratres si circum
cisionem adhuc predico. quid
adhuc persecucionem patior.
Ergo evacuatum est scandalum
crucis. Utinam et abscidantur
quos conturbant. Vos enim
fratres in libertate vocati estis.
tantum ne libertatem in occasi
onem detis carnis. Sed per cari
tatem servite invicem. Omnis enim
lex in uno sermone impletur.
diliges proximum tuum sicut te ip
sum. Quod si invicem mordetis.
et comeditis videte ne ab in

uicē consumamini. dico autē
uobis in xpo.
Spū ambulate. 7 desideria
carnis non pficietis. caro enī
ccupiscit aduersus spm̄. sps
autē aduersus carnē. hec enī
inuicē sibi aduersantur. ut
nō quecūq; uultis illa faciatis.
Quod si spū ducimini. non estis
sub lege. Manifesta sunt autē
opa carnis. Que sunt. forni
cacio. immundicia. inmicicie. ipudicicia.
cōtēpciones. emulaciones. luxuria. Ido
lo℞. seruitꝰ. ue
nefitia.
dissensiones. secte. inuidie. ho
micida.
ire. rixe. ebrietates. comes
saciones. 7 his similia que pre
dico uobis. sicut predixi. Qm̄
q talia agunt regnū dei non
consequentur. Fructus autē
sps est. karitas. Gaudium. pax.
patiencia. Longanimitas. Bo
nitas. Benignitas. mansuetudo.

fides. modestia. continencia.
castitas. aduersus huiusmo
di non est lex. Qui autem sunt Christi
carnem suam crucifixerunt cum
uiciis et concupiscenciis.
Si uiuimus spiritu. spiritu et ambule
mus. Non efficiamur inanis
glorie cupidi. inuicem prouocantes
inuicem inuidentes. Fratres. et si pre
occupatus fuerit homo in a
liquo delicto. uos qui spiritales
estis huiusmodi instruite.
in spiritu lenitatis. considerans
teipsum ne et tu tempteris. Alter
alterius onera portate. et sic
adimplebitis legem Christi. Nam
si quis existimat se aliquid esse
cum nichil sit. ipse se seducit.
Opus autem suum probet unusquisque. et
sic in semetipso gloriam tantum
habebit. et non in altero.

Omnia alia sonet ex participande infirmitatis, alia reddende ratione operis. cum et eos qui putat hominem alienis inquinari peccatis dicit, unusquisque onus suum portabit, et eos negligentes qui nullam curam corrigendi securi aliquid alienis non contaminari peccatis. dicit invicem onera portare. onera infirmitatis invicem portare ... alter alterius ... si petit indulgentiam.

Communicet. hic ad subditos, per latina ... instruit ...

Unusquisque enim honus suum
portabit. Communicet autem
his qui catecizatur verbo
ei qui se catecizat in omnibus bo-
nis. Nolite errare. Deus non ir-
ridetur. Que enim seminave-
rit homo, hec et metet. Quoniam qui se-
minat in carne sua, de car-
ne et metet corruptionem.
Qui autem seminat in spiritu,
de spiritu metet vitam eternam.
Bonum autem facientes non defi-
ciamus. Tempore enim suo me-
temus non deficientes. Ergo
dum tempus habemus, operemur
bonum ad omnes, maxime autem
ad domesticos fidei. Videte
qualibus litteris scripsi vobis
mea manu. Quicumque volunt
placere in carne, hii cogunt
vos circumcidi tantum ut crucis

99

xpi persecucionem non patiantur. Neque enim qui circumciduntur legem custodiunt. sed volunt vos circumcidi ut in carne vestra glorientur. Michi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu xpi. per quem michi mundus crucifixus est. et ego mundo. In xpo enim ihesu neque circumcisio aliquid valet. neque preputium. sed nova creatura. Et quicumque hanc regulam secuti fuerint. pax super illos. et misericordia. et super israel dei. De cetero nemo michi molestus sit. Ego enim stigmata ihesu in corpore meo porto. Gratia domini nostri ihesu xpi cum spiritu vestro fratres. Amen.

Ephesii sunt asiani. Hii accepto verbo veritatis perstiterunt in fide. Hos laudat apostolus scribens eis ab urbe roma de carcere per tithicum diaconem. Sciendum sane quod hec epistola quam nos ad ephesios scriptam habemus heretici et maxime marcionistae ad laodicenses attitulant.

PAULUS apostolus xpi ihesu per volun[tatem]

Absit gloriari nisi in cruce ... Socrui in fronte crucem ... qua sede verecundie figitur ut de nomine fidei non erubescat ... Crucem autem ... gestans humero ... multat ... et philosophus ...

Contingit ... homo mundum ... mundo et mundus ... Sicut nec paulum mundus ... nec mundus ... mortuus neuter ... mundo ...

Ephesii sunt asiani. Hii per paulum firmati in fide ... steterant in fide ... de carcere ... per tithicum ... epistolam ...

Sed si per eiecionem tutum.
fidelib; q sunt sci et fideles ani.
In xpo ops xpi mitis.

7 gra iustificacionis. 7 pax e fine dilectionis.

Qui benedixit. enumerat bñficia q a do gratis toti humano generi sunt data. ante mundi constitucionem. cum nullus quicq̄ meruerat. predinauit quosdam in tpr gre aliquos a pditis separaret. 7 iustos 7 inmaculatos faceret. 7 predinauit q 7 illos iustos ad eternā beatitudinē pduceret. ...

Nos q p natura eramus filii ire ... aliquid meruisse.

Que supra dixit ...

AUG. Non p angelis mortuus est xps ...

tate dei scis omib; q sunt ephesi.

7 fidelib; in xpo ihu. Gra uobi . 7 pax a do patre

Benedictus deus 7 pater do
mini nri ihu xpi. qui benedixit
nos in omni benedictione spuali
in celestib; in xpo ihu. Sicut
elegit nos in ipso ante mundi
constitucionem. ut eemus sci
7 inmaculati. in conspectu
eius in caritate. Qui predē
stinauit nos in adopcionem
filioz per ihm xpm ~~dnm nrm~~
in ipsum secdm propositum uolun
tatis sue. in laude glie grē sue.
in qua grā tificauit nos in dilec
to filio suo. in quo habemus redēptionē p sanguinem eius
7 remissionē peccatoz. secdm
diuicias grē eius que sup ha
bundauit in nobis. in omni sapi
encia 7 prudencia. ut notum
faceret nobis sacramentum

uoluntatis sue. secdm bene pla
citum eius quod posuit in eo. in
dispensacione plenitudinis
tpm. instaurare omnia in xpo.
que in celis et que in terra sunt
in ipso. In quo et nos sorte uocati
sumus pdestinati secdm ppositum
eius qui omnia operatur secdm consi
lium uoluntatis sue. ut simus
in laude glorie eius qui ante sperauí
mus in xpo. In quo et uos cum
audissetis uerbum ueritatis euangelium
euangelium salutis uestre. in quo et uos
credentes signati estis spu
pmissionis sco. Qui est pignus
hereditatis nre. in redepcione
adquisicionis. in laude glorie ip
sius. Propterea et ego audiens fi
dem uram que est in xpo ihu. et di
lectionem in omnes scos. non ces
so gras agens pro uobis. memoriam

[Left margin glosses:]

Secundum gratiam dei gra qa non ex electio. secundum uoluntatem dei. unitum caque eruntate signat sorte peruenit

In quo et nos scilicet ... ne apostoli ... habundat gratia ... meruisse melius alius.

Quasi sit. qui nos magis elegit ad officium apostolatus ... secundum consilio facit emere.

Cum audissetis. qua si ante secundum post.

[Right margin glosses:]

In dispensacione. id est in plenitudine temporis. dispensata a deo. Cum perirent ignari et cum homines non per doctrinam recipere. non per denaturali et doctrinali conuicti lege superbi paruipenderent.

Que in celo. angelos. uel supple quod in celo id est numerum angelorum diminutum implere. quod in terra id est homines quos peccato deprauati erat. uel animas sanctorum quae sunt iam in celis. et sanctos qui adhuc in terra. et in ipso id est per xpm.

Qui omnia operatur. qui uelle et perficere ut nemo glorietur in homine. Non uos me elegistis. sed ego uos et cetera.

In quo et uos. conuenit ad ea que dedit ephesiis.

Ad hoc dedit spm. ut redempti sanguine ad gratiam dei. uel ad gratiam deo et laudet.

Propterea et ego enumeratis beneficiis et de eorum beneficiis sentiat apostolus subditis quod gratias agit. et rogat super addi ne illi superbiant et ultra tendant.

id est maiora
Ulteriora ut implorans

Vt deus. quasi ad impetrandum non opto tantum. uita. sed quod deus et pater xpisti det ut.

um faciens in oracionibus meis.

ut deus domini nostri ihesu xpisti pater

glorie det vobis spiritum sapiencie et

reuelacionis in agnicione eius.

illuminatos oculos cordis uestri.

ut sciatis que sit spes uocaci

onis eius. que diuicie glorie here

ditatis eius in sanctis. et que sit sup

eminens magnitudo uirtutis

eius in nos qui credidimus. secundum

operacionem. potencie uirtutis

eius quam operatus est in xpisto susci

tans illum a mortuis. et consti

tuens ad dexteram suam in cele

stibus; supra omnem principatum.

et potestatem. et uirtutem. et domina

cionem. et omne nomen quod nominatur.

tur. non solum in hoc seculo. sed etiam in

futuro. et omnia subiecit sub pedi

bus eius. et ipsum dedit caput su

pra omnem ecclesiam. que est corpus

Dexteram. beatitudinem eternam. quam eis dat. sinistram miseriam quam impiis dat.

Ciel exaltatio ad nos pertinet. quia ipse talis est caput. et nos eius corpus. ut eius participemus.

Cum ergo sic flectitur genu ... ... quia recedentes uident euacuare eum.

ipsius. plenitudo eius qui omnia
in omnibus adimpletur. Et vos cum
essetis mortui delictis et peccatis
in quibus aliquando ambulastis
secundum seculum huius mundi. secundum
principem potestatis aeris huius
spiritus qui nunc operatur in filios diffi
dentie. in quibus et nos aliquando con
versati sumus in desideriis
carnis nostre. facientes voluntatem
carnis et cogitationum. et e
ramus natura filii ire sicut et ceteri.
Deus autem qui dives est in misericordia propter ni
miam caritatem suam qua dilexit
nos. et cum essemus mortui peccatis
convivificavit nos in Christo. cuius
gratia estis salvati. et conresusci
tavit et con sedere fecit in ce
lestibus in Christo Ihesu. ut ostenderet
in seculis supervenientibus habundan
tes divitias gratie sue in bonitate

Omnia omnibus quem in membris eius fecit. simplex omnibus.

Et vos cum essetis. Commemorat priora ut in bonis humilient. et cum sit quod sit impu[...] eis habundans, magis inveniat dilectionem quam apostolus optat. quod dicit capere omnis ecclesie. vivi in quos vivificavit. cum i. quamvis esse[...] tis mortui. et nos quamvis credentium humilis spe hereditatis vos si credidistis. Deus autem vivifi cavit. et ibi in suscitavit. et vos suscita bit.

Principem erroris dicit aeris in quo demonum.

Cum ordinaliter sumus mortales peccate ad eternitatem pronata in oleum.

Quamvis essetis mortui. Deus vivificavit. Deus autem non alius. et ponit autem quia nullus non potuit vivificare eos.

Vt nos simul et vos. et hec et ignavos gentes estis salvati. et utrosque resu scitavit.

Quod oculus non vidit. nec in aure[m] ... det quid tantum est investigare non potest.

Creati. hec gratia quam preparauit. hec predestinatio. quia predestinatio est gratie preparatio. gratia est ipsa donatio.

Propter quod uos sciatis omnia esse a gratia. Concluserat iudeos et gentiles. quia utrique sub peccato. Nec ostendit gentiles fuisse se indigniores et in prophetia iudeorum prepessas. ut inequales iudeis magis sint ob non itu ingredi.

Parietem. i. obstaculum. ex lege hinc. in de idolatria. Maceria est congeries lapidum. sine cemento. ut fit circa hortos. paries quoque maceriei quae facile destruetur. ueniente gratia. quae legem amouit. et corda gentilium ab idolatria conuertit. Medium ut ne uterque populus alteri concordaret. stante autem pariete. erant inimicicie. ira et inuidia inter eos.

super nos in christo ihesu. Gratia enim sal
uati estis per fidem et hoc non ex
uobis. dei enim donum est. non ex
operibus; ut ne quis glorietur. ipsius
enim sumus factura creati in christo
ihesu in operibus bonis que preparauit
deus. ut in illis ambulemus.
Propter quod memores estote.
quod aliquando uos eratis gentes in carne qui di
cebamini prepucium. ab ea que dici-
tur circumcisio. in carne manufac
ta. Quia eratis illo tempore. sine
christo. alienati a conuersacione
israel. et hospites testamentorum. pro
missionis spem non habentes. et
sine deo in hoc mundo. Nunc autem
in christo ihesu uos qui aliquando eratis lon
ge. facti estis prope in sanguine
christi. Ipse enim est pax nostra qui fecit
utraque unum. et medium parietem
macerie soluens inimicicias

in carne sua. Lege decretis mandatorum
evacuans. ut duos condat in
semetipsum in unum novum ho
minem. faciens pacem. ut recon
ciliet ambos in uno corpore deo
per crucem. interficiens inimici
cias in semetipso. et veniens
evangelizavit pacem vobis qui
longe fuistis. et pacem his qui prope.
Quoniam per ipsum habemus accessum
ambo in uno spiritu ad patrem.

Ergo iam non estis hospites
et advene. sed estis cives sanctorum
et domestici dei. superedificati
supra fundamentum apostolorum et
prophetarum. ipso summo angulari la
pide christo iesu. In quo omnis edif
ficacio constructa crescit in
templum sanctum in domino. In quo coedi
ficamini in habitaculum dei in
spiritu sancto. Huius rei gratia ego paulus

uinctus ihu xpi pro uobis gentibus;
si tamen audistis dispensatio
nem gratie dei que data est mihi in
uobis. quoniam secundum reuelationem
notum mihi factum est sacramen
tum. sicut supra scripsi in breui.
prout potestis legentes intelli
gere prudentiam meam. in mi
sterio xpi. quod aliis generatio
nibus non est agnitum filiis homi
num. sicut nunc reuelatum est sanctis
apostolis eius. et prophetis in spiritu esse
gentes coheredes. et concorpora
les. et comparticipes promissionis eius
in xpo ihu per euangelium. cuius
factus sum minister secundum do
num gratie dei que data est mihi secundum
operationem uirtutis eius. mihi
omnium sanctorum minimo data est
gratia hec in gentibus euangeli
zare inuestigabiles diuitias

xpi. & illuminare omnes. que sit
dispensacio sacramenti ab
sconditi a seculis in deo qui omnia creavit
ut innotescat principibus
& potestatibus in celestibus per ecclesiam
multiformis sapiencia dei.

Secundum prefinicionem seculorum quam
fecit in xpo ihesu domino nostro, in quo
habemus fiduciam & accessum
in confidencia per fidem eius.

Propter quod peto ne deficiatis
in tribulacionibus meis pro vobis
que est gloria vestra. huius rei gratia
flecto genua mea ad patrem
domini nostri ihesu xpi. ex quo omnis
paternitas in celo & in terra
nominatur. Ut det vobis secundum
divicias glorie sue virtute cor
roborari per spiritum eius in interiori
homine habitare xpm per fidem
in cordibus vestris. In karitate

radicati et fundati. ut possi
tis cōprehendere cū omnibus
sc̄is. que sit. latitudo. longi
tudo. sublimitas et pfundum.
Scire etiam supeminentē sci
encie caritatē xp̄i. ut implea
mini in omēm plenitudinem
dei. Ei autē q̄ potens est oīa facē.
suphabundanter quā petimus.
aut intelligimus. scd̄m uirtu
tē que opatur in nobis. Ipsi
glā in eccl̄a. et in xp̄o ih̄u in omīs
gn̄ones sc̄li sc̄loꝝ. am̄.
Obsecro itaq; uos ego uinc
tus in dn̄o. ut digne ambule
tis uocacione qua uoc. estis.
cū omī humilitate. et mansue
tudine. cū paciencia. subpor
tantes inuicē in caritate. Sol
liciti seruare unitatē sp̄s.
in uinculo pacis. Vnū corpus.

.b. Quę sit latitudo oīo opib; caritatis. q̄ ex
tendit usq; ad inimicos diligendos. sic̄ x̄
q̄ orauit p inimicis. q̄ ostensū ē in cruce. fuit
que i latitudine sua. a dextra in sinistrā.
ubi manifixe. p quas opa signatur. que
i hilaritate dēē. et que longitudo.
caritatis. q̄ usq; ad finē. Vn̄ dixit: sicut
dilexit suos usq; in finē dilexit eos. q̄ significa-
tū ē p longitudinē crucis. a sur sū usq;
deorsū. Cet̄ sublimitas. i. quo tendat
caritas. s. ad etnā btītē. q̄ notat p par
tē crucis suppositā. Cet̄ q̄ pfundū caritā
tis. q̄ totū portat. i parte crucis īt ra
fixa. i abdito q̄n̄o uidet. i. in mīa dī. q̄ oc
culto iudicio q̄ puenit. p q̄ caritas in
nob ē longa. lata. et alta. Vel pfun
dū caritatis s̄t ecclīastica sacramīta.
q̄ s̄t pfunda. et inuestigabilia. et s̄t fun
damītū caritatis. sine q̄b; n̄ ualet.
ambrosius.
.a. Quę sit latitudo. sic ī sp̄a. u h̄ oīa e-
qualia. i. que sit immensitas dī. oīa excedēs
et iplens. n̄ in eis clausa. s; oīa i tra se ha
bens. post immensitatē patris. uult eos et
scire caritatē x̄. eē s̄t scientiā homi-
nū. q̄ dīs h̄o. q̄ iustus p impiis mort̄
et cetā. ut ipleamini. q̄ tīc nich dēē x̄ano.
cū patrē et filiū sic cognosit. alit̄ n̄ ē i
teḡ pfessio dītatis.
.Mic. N° Altitudo crucis celū spectat. Inferior
pars īfernū ting. latitudo. totū
orbē cōp hendit. xp̄c ī celo. x̄. ī infer-
no. x̄ p totū orbē. Alti sita ē crux. u
ap̄l. mis uidet.
do. xv. p pē. Obsecro. hactenū ostendit oīa grē
tribuenda. hinc de morib; monet. p̄ cō
Aug de abū hm̄. munit oms. p singlos ordines.
Vnū corp. p t̄ societatē q̄ sp̄s facit. hu
ius q̄ pmū uenit. linguis oīū s̄t locuti.
q̄ a linguas cōsonatio stat humani
gnīs. ī sic oīb; gentib; futura m̄brorū
x̄ societas figurat. Ille h̄ sp̄m. q̄ i uni
tate eccle cōsistit. q̄ loq̄ lingīs oīu.

I h paciētia ē q̄s: q̄dā ob or ī passibilitatis. i ī
passibilitate. ñ mala ifert. ñ seciet. ī pa
ciētia mala īferut s; ñ sec̄untur.

7 unus sp̄s. sicut uocati estis
in una spe uocacionis ur̄e.
Vnus dn̄s. una fides. unū bap
tisma. Vnus ds̄. 7 pater om
nium. qui ē sup omīs 7 p omīa et
in omnib; nobis. Qui ē benedic
tus in scła sclo̅r. am̄. Vnicui
q; aūt nr̄m data ē gr̄a scd̄m
msurā donacionis xp̄i. Ppter
q̄d dicit. ascendens in altū cap
tiuā duxit captiuitatē. dedit
dona hominib;. Qd aūt ascen
dit. qd ē. nisi q̄a 7 descendit pri
mū in inferiores partes ter
re. Qui descendit ipse ē. 7 qui a
scendit sup omīs celos. ut adim
pleret omīa. 7 ipse dedit quos
dā qdē aptos. quosdā aūt pphās.
alios uero euanglistas. alios
aūt pastores. 7 doctores. ad
consumacionē scōr in opus

Vnus dn̄s. debetis suare unitatē. q̄ uno deo unius dn̄i. nr̄e. p quod diuisi uoluntatib; uos oportet discordare...

Pp q̄d dic̄. ppt q̄ ...

Vita. ascendens. q̄ ē sc̄ humanitatē ...

Pphas in nouo testamto.

in ministerii. in edificacione
corporis xpi. donec occurramus
omnes in unitate fidei. 7 agni
cionis filii dei. in uirum per
fectu plenitu dinis ihu xpi + in mensura etatis
dni. ut iam non simus par
uuli fluctuantes. 7 circum
feramur omni uento doctrine.
in nequicia hominum. in astucia.
ad circumuencione erroris. ue
ritate. aut facientes in caritate.
crescamus in illo per omnia qui est
caput xps. ex quo totu corpus
conpactu 7 connexu per omne
iunctura subministracionis.
secundum operacione in mensuram
uniuscuiusque mbri augmentu
corporis facit in edificacio
ne sui in caritate. hoc igitur
dico 7 testificor in dno. ut iam
non ambuletis sicut 7 gentes

Glosses (left margin):

donec. i. quidiu uiuitur ... in una fide ... non discrepanti ... 7 in una ... non differenti agnicione filii dei ... ut in futuro occurramus nobis inuicem de diuersis mundi partibus ... qui desiderio currentes ad gaudium ... in uirum perfectum ... in mensura 7 meta etatis ... ultra quam nec accrescit aliquid naturali homini ... in qua etate xps habuit plenitudinem ... 7 corporis ... in qua de limun do transiuit ... in uirum ... perfectum ... ita nos simus ... 7 meta etatis ... ut nil addatur ... plenitudinis ... mensura ... mortales ... 7 beati ... necessaria [illegible]

Aug. In mensura etatis ... corporis ... quam iuuenis ... senex ... de funere ... ut etatis illa ... iuuenilis ... circa .xxx. annos ... resurrectione accedat corpori magnitudo quam non habuit. nec maiora corpora redigen da ... admodum ... corporis ... capillus ... sit.

Hoc ergo dico. a morum ... consue tudine antique gentilitatis. quasi ... qui adest ... auxiliaturus ... ad custodiam unitatis ... ut ... potestis. ... occurretis. ergo dico. nobis ... ut supra.

Glosses (interlinear and right margin, partially legible): ad inuicem edificandum ... ministros ... ut ... in sensu ... fluctuantes ... alio in gentem ... facte ... nequicia ... hominum ... magis decipiat trahens ad errorem ... naturalis ... boni doctrina ... facti ... per membra ... in illo per omnia ... in nobis ... caput ... ecclesia ... timore ... per fidem 7 spem ... uinculi caritatis ... fide 7 caritate ... per omnem iuncturam ... subministracione ... operari ... augmentum ... illos ... corporis ... edificat ... dilectione ... testimonio dni ... fidi ... uiuatis.

ambulant in uanitate sui sen
sus. tenebris obscuratum ha
bentes intellectum, alienati
a uita dei. per ignorantiam que est
in illis, propter cecitatem cordis ip
sorum. qui desperantes semetipsos
tradiderunt impudicicie. in
operationem inmundicie omnis et
~~uarietie~~. Vos autem non ita didicistis
xpm. si tamen illum audistis. et in
ipso edocti estis. sicut est ueri
tas in ihu. deponere uos secundum
pristinam conuersationem ueterem
hominem qui corrumpitur secundum
desideria erroris.
Renouamini autem spiritu men
tis uestre. et induite nouum hominem
qui secundum deum creatus est in iusti
cia et sanctitate ueritatis. propter
quod deponentes mendacium
loquimini ueritatem unusquisque;

Non paruum est quod mirum quod de uobis gestis illuminati estis per ipsum uiuite;

desperantes de futuro.

Ecclesiastes. Auarus non implebitur pecunia. et qui amat diuicias fructum non capiet ab eis.

Vel in auaricia pro se de alio uictio.

Et si per predicationem intellexistis. uel eum intus loquentem. ita audistis quod sitis edocti in ueritate.

Et non solum opera. et id deponite. et desideria que ueniunt ab errore. uel ducunt in errorem.

Mens. uestra. uel intelligentia in imagine dei. qua prestantiores ceteris. creaturis. et in agnitione dei. per peccatum desipuit. uel recessit. in eadem renouamini.

Secundum deum. id est ad imaginem dei. creatus in iusticia. et sanctitate. que peccando perdidit.

Cum primo et gentili. quasi omnis homo primum conditione per mendacium natiuitatis. uel spe consuetudinis. omnis debet putari primum.

Cognouit dominus omnem scientiam et non preterit eum omnis cogitatus et non abscondet se ab eo ullus sermo. ergo ~~deponentes~~ induite nouum hominem.

Ex quo. partes ueteris et noui hominis.

cum proximo suo quoniam sumus in
invicem membra. Irascimini et noli
te peccare. Sol non occidat super
iracundiam vestram, nolite locum
dare diabolo. Qui furabatur
iam non furetur, magis autem
laboret operando manibus suis quod bo
num est, ut habeat unde tribuat
necessitatem patienti. Omnis
sermo malus ex ore vestro non pro
cedat, sed si quis bonus ad aedi
ficationem fidei, ut det gratiam au
dientibus. Et nolite contristare
spiritum sanctum dei, in quo signati estis
in die redemptionis. Omnis amari
tudo et ira et indignatio et cla
mor et blasphemia tollatur a vo
bis cum omni malicia. Estote autem
invicem benigni, misericor
des, donantes invicem sicut et deus
in Christo donavit vobis.

Beda. Irascimini. Indignamini vobis
ipsis tanta vehementia ut peccare de
sistatis. quia super hanc iram non occidit sol iu
stitiae sed potius illi irradiat.

Ambrosius. Ira quae est naturalis motus animi in
peccantes, sed ne modum excedendo pec
cetis. ipsius arguendo et ponendo
peccante. Unde Salomon. Noli esse ni
mis iustus ... in sua iustitia. Tempera
da est iustitia, ut deus suffert iniquos.
ut aliquis ex eis corrigatur.

Sol non occidat. ultra ultra non duret et quasi durat.
datur occasio diabolo. Iratus enim male cogitat.
et sic se diabolus inserit ut malum propagat.

Due sunt portae quibus diabolus intrat, cupi
ditas et timor. eis de ... dominus intrat.
illis est claudendo, istis aperiendo.

Nolite contristare. per inobedientiam a predicatore
vestro. quia est spiritum sanctum contristare quantum ad
vos, quod non debetis. In quo vos quasi cera
signati estis. est imagine vobis relicta
ut discernamini.

Spiritus sanctus in se immutabilis, sed in suis facit gau
dere de profectibus aliorum et contristari de lapsibus qui
venit ex caritate quam facit. et ideo dicitur contri
stari quia hoc facit in suis. ut dicitur scire quod scire
facit. et requievisse ab operibus quae valde bona
fecerat, quia nos facit requiescere cum
bona opera fecerimus.

de indignatione vox quasi insani.

do. iii. i. xl.

Estote ergo imitatores dei.
sicut filii karissimi. Et ambulate
in dilectione, sicut et xpc
dilexit nos. et tradidit seme
tipsum pro nobis oblacionem et ho
stiam deo in odorem suavitatis.
Fornicacio autem et omnis immun
dicia. aut avaricia nec nomi
netur in vobis. sicut decet sanctos.
aut turpitudo. aut stultiloquium.
aut scurrilitas. que ad rem non
pertinet. sed magis gratiarum actio;
hoc enim scitote intelligentes.
quod omnis fornicator. aut ava
rus. aut inmundus. quod est idolorum
servitus. non habet hereditatem
in regno xpi et dei. Nemo vos
seducat inanibus verbis. propter
hec enim venit ira dei in filios
diffidencie. Nolite ergo effi
ci participes eorum. Eratis enim

aliquando tenebre. nunc autem
lux in domino. ut filii lucis ambu
late. fructus enim lucis est in omni
bonitate. et iusticia. et verita
te. probantes quid sit benepla
citum deo. et nolite communicare
operibus infructuosis tenebrarum
magis autem redarguite. Que
enim in occulto fiunt ab ipsis.
turpe est et dicere. Omnia autem que
arguuntur. a lumine mani
festantur. Omne enim quod mani
festatur lumen est. propter quod dicit.
Surge qui dormis. et exurge a
mortuis. et illuminabit te christus.
Videte itaque fratres quomodo
caute ambuletis. non quasi insi
pientes. sed ut sapientes. Re
dimentes tempus. quoniam dies mali
sunt. Propterea nolite fieri
imprudentes. sed intelligentes

que sit uoluntas dei. Et noli
te inebriari uino in quo est lu
xuria. Sed implemini spu
sco. loquentes uobis metip
sis in psalmis. et hymnis. et
canticis spiritalib; cantantes.
7 psallentes in cordib; uris
domino. Gras agentes. sep
p omib; in nomine dni nri
ihu xpi. deo 7 patri. Subiecti
inuicem in timore xpi. Mulie
res uiris suis subdite sint.
sicut deo. qm uir caput e muli
eris. sic xps caput e eccle. ipse
saluator corporis eius. Sed
sicut eccla subiecta e xpo.
ita 7 mulieres uiris suis in
omib;. Viri diligite uxores
uras. sicut 7 xps dilexit eccliam.
7 se ipsu tradidit p ea. ut illam
scificaret. mundans eã lauacro

Loquentes uobmet. i. im potitis impleri spu. si uos intelligitis. 7 uos ita istruitis de his que dicitis. psalmis. q ad bona opatione monet. ymnis. q de laudib; di. canticis. q de eterno gaudio. 7 id spealit spualia. 7 p locutione hoc cantate. dnm laudantes. 7 de etnis exultantes sic ymn 7 canticu docet. 7 psallentes ope. ut pg docet.

hucusq; comunit mandauit. q ad mores attinet. nc quedã singlis ordinib;.

Nō habentē. m. a. r. s; ut sit scā hic p bona opa. 7 īmaculata ī abstinētia mali. ł tc scā p glām. īmaculata p corruptionis remotionē. Sic ẋ fudit sanguinē. ut lauaret maculā. 7 extendit se ī cruce. ut toller& 7 rugā. Sic 7 uiri sio pōē debēt mori p salvandis uxoribus; ł bō uite eas instruere. ut ex̄ hīc beant eas dō.

aque in verbo vite ut exhib7
ipse sibi glosā ecclām. non ha
bentē maculā aut rugā. aut
aliqd huiusmodi. s; ut sit scā.
7 immaculata. Ita 7 uiri debēt
diligere uxores suas ut corpo
ra sua. Qui suā uxorē diligit.
se ipsū diligit. Nemo enim
ūquā carnē suā hodio habuit.
s; nutrit. 7 fou7 eā. sicut 7 xpc
ecclām. q̄ mēbra sumus cor
poris eius. de carne eius. 7 de os
sib; eius. Ppter h̄ relinquet
hō patrē 7 matrē suam. et ad
herebit uxori sue. 7 erunt duo
in carne una. Sacramentum h̄ magnū ē.
Ego autē dico in xpō. 7 in ecclā. Ve
rūptamen. 7 uos singuli sunus
qsq; suam uxorē sicut se ipsū
diligat. Uxor autē timeat ui
rū suū. Filii obedite parentibus

De carne. Vt ingenesi dic adā. h̄ de ossib; meis. 7 caro de carne mea. Sic eua de adā facta. trax̄ ab eo carnē 7 ossa. ita nos ab ẋ istituti. alii sumꝰ uos sā robusti. alii ut caro ī firmi. Ex carne e. ad similitudinē infirmitatis q̄ huit ī hoīe. pp h̄ ostn̄dū quantū dilex̄ ecclām re scriptū ī genesi. Relinquet ẋ hō patrē. formā s. ui accipiendo. matrē. i. synagogā. ex qua carnalit̄ ort̄. 7 adh̄ebit. i. sotiabit se eccle. 7 duo. i. ẋ 7 eccl'a. erūt ī una uolūtate 7 una caro. hū baptīmi hominis ē dic genesis. ẋ uō in eugl'io dicē ēdī. ū scius ppt ertā sim soporis. q̄ pcēsit ī adā. in qua angelice curie īter fuit. h̄ diuinitus tā q̄ pp h̄ ā dicē potuis se. Una caro ẋ 7 eccl'a. q̄ 7 q̄ d' ap̄ dm̄. p carnē particeps nr̄ fact' ē. Vn̄ ē ẋ cap̄ 7 corp' quā ppt̄ ngeruir. q̄ 7 femina de uiro facta ē. 7 ad uir ū pt mȳ. Reliqt ẋ patrē. q̄ n̄ ī ea dignitate apparuit hoīb;. ī qua est ap patrē.

Ver̄. 7 sib; ū solū ad lr̄ tā m. d̄. s; et ē signū altius rei. uerūtn̄ q̄ lr̄ tā uir diligat uxorē. sequens moralitatē historie.

uestris in domino. hoc enim iustum est. Hono
ra patrem tuum et matrem quae est pri
mum mandatum in promissione. ut
bene sit tibi et sis longeuus sup
er terram. Et patres nolite ad ira
cundiam prouocare filios uestros. sed
educate illos in disciplina et in
correctione domini. Serui obedite
dominis carnalibus cum timore et
tremore. in simplicitate cor
dis uestri sicut Christo. Non ad oculum
seruientes. quasi hominibus
placentes. sed ut serui Christi faci
entes sicut domino et non hominibus; uoluntatem dei ex animo cum
bona uoluntate seruientes.
Scientes quoniam unusquisque quod
cumque fecerit bonum hoc percipiet
a domino. siue seruus siue liber.
Et uos domini eadem facite illis. re
mittentes minas. scientes quia
et illorum et uester dominus est in celis. et personarum
acceptio non est apud eum. De cetero fratres.

Primum inter mandata quae ad hominem: in secunda tabula. quasi dicat principaliter principium est hominis. Sic patet secundario. et mandati additur promissio. quod non est in aliis.

Libertatem facit. sed uult ut non timore subdolo. sed fide et dilectione: donec transeat iniquitas. et omnis euacuetur potestas.

Obedite non ad oculum. sed deum uidentes. Sic illi quaerunt hominibus placere.

uiuus quia inmortalis in futuro. uel in quo tempore.

do. x viii. post pen.

Confortamini in domino. et in potencia
uirtutis eius. Induite uos ar
maturam dei. ut possitis stare
aduersus insidias diaboli.
Quia non est nobis colluctatio
aduersus carnem et sangui
nem. sed aduersus principes
et potestates. aduersus huius
mundi rectores. tenebrarum harum.
Contra spiritalia nequitie in ce
lestibus. Propterea accipite ar
maturam dei. ut possitis resi
stere in die malo et in omnibus per
fecti stare. State ergo suc
cincti lumbos uestros in ueritate. et
induti loricam iusticie. et calcia
ti pedes in preparatione euan
gelii pacis. In omnibus sumentes
scutum fidei in quo possitis om
nia tela nequissimi ignea ex
tinguere. Et galeam salutis assu

Vicinum est bellum. non contra homines. qui uisibiles et fragiles sunt. sed contra illa uitiatum. que sunt ex carne et sanguine. ut luxuria.

Tenebrarum harum. Ne putarent demones inuisibile mundum regere. sub dicit quod nomine mundi intellegitur tenebrarum. id est peccatores. Quasi non dominantur demones mundo. qui stat de celo et terra. sed peccatoribus.

Contra spiritualia. In mundi hostes. qui spirituales et inuisibiles. et qua nequam. et ut appareat. et pro celesti hereditate tollenda pugnat. uel celestia dicuntur uirtutes. in quibus pugna demonum patimur. uel spiritus nequam sunt in celestibus. id est in inferiori aere. ubi neque terrestres pugnant ideo hominibus. ex quibus occidamur. eo quod possidemus.

Lumbos. id est carnales concupiscentias. cingulo castitatis refrenantes. non simulatorie. sed in ueritate. uel per caritate.

Iusticia. cuique suum ius faciendo. sit lorica ne pateat locus hosti.

Fides est scutum. sub quo tuta est iustitia. sicut sub munimine omnium uirtutum. quod protenditur ante omnia arma. quia primo impugnat diabolus. unde prima petit caput dubia sub sorte duelli pugnatura fides.

Galea est salus eterna. in memoria mente obuoluta. ne deficiat.

sumite. Et gladium spiritus quod est verbum
dei. per omnem orationem et obse
crationem orantes omni tempore in spiritu.
et in ipso vigilantes in omni in
stancia et obsecratione pro omni
bus sanctis. et pro me. ut detur michi
sermo in apertione oris mei cum
fiducia notum facere misterium
evangelii. pro quo legatione
fungor in catena ista. ita ut
in ipso audeam prout oportet me
loqui. Ut autem et vos sciatis que
circa me sunt. quid agam omnia
nota vobis faciet tichicus carissimus
frater et fidelis minister
in domino. quem misi ad vos in hoc ip
sum ut cognoscatis que circa nos
sunt. et consoletur corda vestra. Pax
fratribus et caritas cum fide a deo pa
tre nostro et domino ihesu christo. Gratia cum omni
bus qui diligunt dominum nostrum ihesum christum.

in incorruptione. amen.

Philippenses sunt macedones. hi accepto verbo veritatis persisterunt in fide nec receperunt falsos apostolos. hos apostolus conlaudat scribens eis de roma a carcere per epaphroditum.

Paulus et timotheus servi ihesu christi omnibus sanctis in christo ihesu qui sunt philippis cum episcopis et diaconibus. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino ihesu christo. Gratias ago deo meo in omni memoria vestri semper in cunctis orationibus meis pro omnibus vobis cum gaudio deprecationem faciens super communicatione vestra in evangelio christi a prima die usque nunc. confidens hoc ipsum quia qui cepit in vobis opus bonum perficiet usque in diem christi ihesu. Sicut est michi iustum hoc sentire pro omnibus vobis eo quod habeam vos in corde et in vinculis meis et in defensione et confir

macione euangelii socios gau
dii mei omnes uos esse. Testis enim
michi est deus quomodo cupiam omnes uos
in uisceribus ihesu christi. Et hoc oro.
ut caritas uestra magis ac magis
habundet in scientia. et in
omni sensu. ut probetis potiora. ut
sitis sinceres. et sine offensa in
diem christi. Repleti fructu iusticie
per ihesum christum in gloriam et laudem
dei. Scire autem uolo uos fratres quia
que circa me sunt. magis ad profec
tum uenerunt euangelii. ita ut
uincula mea manifesta fierent
in christo. in omni pretorio. et in
ceteris omnibus. et plures ex fratribus
in domino confidentes in uinculis
meis habundancius auderent
sine timore uerbum dei loqui. Qui
dam quidem et propter inuidiam. et contem
cione. Quidam autem et propter bona

Scire. hactenus de munere locutus. nunc ponit specialiter que tollerantia sua adfert ... uobis. gratias ago. precor. confido. uos autem scire uolo.

uoluntate xpm predicant. Quidam
autem ex caritate. scientes hoc quoniam
in defensione euangelii positus
sum. Quidam autem ex contencione
xpm annunciant non sincere exi
stimantes presuram se suscitare
uinculis meis. Quid enim? dum
omni modo. siue per occasionem. siue per
ueritatem xps annuncietur. et
in hoc gaudeo. sed et gaudebo. Scio
enim quia hoc michi proueniet in salu
tem per uestram oracionem. et subministrationem spiritus ihu xpi. secundum ex
pectacionem. et spem meam. quia in nullo
confundar. Sed in omni fiducia si
cut semper et nunc magnificabitur
xps in corpore meo. siue per uitam
siue per mortem. Michi enim uiuere xps
est. et mori lucrum. Quod si uiuere in
carne. hic michi fructus operis est.
et quid eligam ignoro. Coartor

autem e duobus; desiderium habens
dissolui & cum christo esse multo enim
magis melius; permanere autem
in carne necessarium est propter
uos; & hoc confidens scio quia
manebo. & permanebo omnibus
uobis. ad profectum uestrum & gau
dium fidei. ut gratulatio uestra
habundet in christo ihesu. in me per
meum aduentum. iterum ad uos.
Tantum digne euangelio christi con
uersemini. ut siue cum uenero.
& uidero uos. siue absens au
diam de uobis. quia statis in uno
spiritu. unanimes. collaboran
tes fidei euangelii. & in nullo
terreamini ab aduersariis.
que est illis causa perditionis.
uobis autem salutis. & hoc a deo.
quia uobis donatum est pro christo. non
solum ut in eum credatis. sed ut etiam

Ecce quia sine li. sicut mihi et uobis expedit intelligit. propter caritatem que per eos omnibus.

ut de fide uestra gaudeam. uel ut uos de fide gaudeatis. quia non est nisi mundana scientia

Sicut unus homo tam in spiritu. et sicut unus, ita uos unanimes. ...omnis pugna unanimiter agressa parit uictoriam.

Ideo uoluit dominus uos in presenti punire ne magis ... in mundo ... adueniret ... puniret.

... quia temporis breuitas et multitudo rerum non patitur omnia comprehendi. non omnia haberi oportet. ... sinus puenire.

ꝑ illo patiamini. Idē certam̄
habentes. quale & uidistis in
me. & nc̄ audistis de me. Si
qua ergo consolacio in xp̄o.
si quod solaciū caritatis. si
si qua societas sp̄s. si que ui
scera miseracionis. implete
gaudiū meū ut idē sapiatis.
eandē caritatē habentes. una
nimes. idipsū sencientes. ni
chil ꝑ contencionē. neq; ꝑ in
anē gl'am. Sꝫ in humilitate.
superiores sibi inuicē arbitran
tes. nō que sua sunt. singuli cō
siderantes. sꝫ & ea que aliorū.

Hoc enī sentite in uobis quod
& in xp̄o ihū. Qui cū in for
ma dei eēt. nō rapinā arbitra
tus ē. eē se equalē deo. Sꝫ et
semetipsum exinaniuit. for
mā serui accipiens. in simili

tudine hominum factus. et ha bitu inuentus ut homo. Humilia uit se ipsum factus obediens patri usque ad mortem. mortem autem cru cis. Propter quod et illum exaltauit. et donauit illi nomen quod est super omne nomen. ut in nomine ihesu omne flectatur genu celestium terre strium et infernorum. Et omnis lin gua confiteatur. quia dominus ihesus christus in gloria est dei patris. Itaque karissi mi sicut semper obedistis. non ut in presen cia mea tantum. sed multo ma gis nunc in absencia mea. cum metu et timore et tremore uestram salu tem operamini. Deus enim est qui operatur in uo bis et uelle et perficere pro bona uo luntate. Omnia autem facite sine murmuracionibus et hesitacio nibus. ut sitis sine querela et simplices filii dei sine repre

Nemo ascendit in celum nisi qui de celo descendit...

Itaque quia christus per humilitatem exaltatur ...

Cum metu ut nunquam superbe ...

Super istum locum. In sinu meo quieuit. ... In sinu spem posuit: quia uera certitudine de resurrectione presumpsit ...

Facies. Queritur in forma et suo habitu. In quaestione inuenitur uolentibus ... Ut alius homo comedit. bibit. sitit. et cetera.

Et augustinus super illum locum: Ego sum resurrectio et uita. Tres mortuos suscitauit: unum in domo. in corde ... in porta. in ore ... in monumento ... in ope ... consuetudine peccandi ...

Et ambrosius: sex dies pasce uenit ihesus bethaniam ubi fuerat lazarus. ...

Donauit illi. non quod ante non habuit. Et post resurrectionem quod erat in euidenti posuit. ut scirent demones et homines.

Ambrosius. Post crucem manifestauit quod a patre cum generaret accepit. Nomen accepit cum a creatura sciretur et ... ho~i ... et equalis quod se exinaniuit. Omnia a patre sunt.

Augustinus. Homini donauit nomen super omne nomen. ut cum forma sui nomine unigenitus filii dei.

Et b. quia ... ingre gaciones bene uiue — humiliter cum gratiarum actione sustinendo flagella. sociabiliter et paciente ferendo opprobria. ordinabiliter et uoluntarie offerendo sacrificia.

Omnia autem ad humilitatem patientiam humilitatem.

Et ... quia sine humilitate ... quasi puluerem in uentum portat.

ſ. q. non renati.
hensione. in medio nacionis p̄ua
ſ. ꝑuersa. ſ. ꝑ diuisas societas. ſ. ad hec ſtis constituti. ꝛ ideo debetis esse sine
ue. ꝛ ꝑuerse. inter quos luce
reprehensione. ſ. in celo ſuturi. ſ. sol ꝛ mundi estis.
tis sicut luminaria in mundo.
ſ. q̄ē estis uasa euangelii.
ſ. ꝑ erit.
uerbū uite continentes. ad
ſ. ne dāmnarī in iudicio ꝑ futurā. ſ. nō sine fructu. ſ. gl̄iam habebo.
gl̄iam meam in die xp̄i. Quia
ſ. in facilibus uisis.
ñ in uacuū cucurri. neq; in ua
ſ. in difficilibus uisis. ſ. te habebo gl̄iam.
cuū laboraui. Sed et ꝛ si immo
ſ. iā obtuli ideo fide. ꝛ ꝑ aurā. si ꝛ ꝑ uobis ipsis offeror.
lor. supra sacrificiū. ꝛ obseq
ſ. q̄ certamen ees. ſ. gratias ago.
ū fidei u̅re. Gaudeo. ꝛ congra
ſ. ita ꝛ uos si ꝑ me immolamini.
tulor omnib; uobis. Idipsum
ſ. gratias agite.
aūt ꝛ uos gaudete. et congra
ſ. nō solū litteris. simoneo.
tulamini michi. Spero aūt in
ſ. ꝑ miā ihū.
dn̄o ih̄u xp̄o. timotheū cito
ſ. addono cessore ꝛ ado. attñ ergaūos. ſ. q̄ē uos certis bono aīo.
me mittere aduos. ut et ego
cognitis q̄ circa me sunt.
bono animo sim cognitis que
d
circa uos sunt. Neminē enim
ſ. nō. ſ. q̄. ita corde ꝛ mee uoluntati. in h̄ negotio.
habeo tam unanimē. q̄ sincera
affectione ꝑ uobis sollicitus sit.
salu que sunt ſ. in uobis.
Omīs enim sua querunt. non
ſ. hemitto. uos aūt sapientie q̄
que sunt xp̄i ih̄u. Experimentū
expti sumus. ſ. in uita ꝛ doctrina.
aūt eius cognoscite. q̄m sicut

ſ. hoc t p̄ in ꝛ tricū apl̄o mercenarii. filii ł pastores. nullī nisi timotheus.

ſ. Omīs h̄. hii sunt mercenarii. q̄ sunt tollerandi. q̄ eadē h̄nt in ore que ꝛ pastores. q̄uiq; sunt diligendi. furo suo ꝛ latrones q̄ occidunt. sunt cauendi.

ſ. b. plus nocet mūdi concupiscentia q̄ substantia. tn̄ magis expedit relinquere q̄ relinq̄. optima uendicio ē commutare ceñū i celū.

obediens. · ſ do. · ſ in ſpoꝛtu uirgini.
patri filius mecū ſer[uiu]it in
ſ ꝗper ꝑ ſu.
euangelio. Hunc igitur ſpero me
mittere ad uos. mox ut uidero
ſ ꝗ exitū ſit habitura.
que circa me ſunt. Confido aūt
in dn̄o. qm̄ et ipſe ueniā ad uos
ſ ſynt im.
cito. Necessariū aūt exiſtima
ſ in ꝑdicatioē.
ui epaphroditum frm̄. et coopa
ſ in aūſis.
torē. et commilitonē meū. urm̄
ſ doctorē. · ſ ꝗ in ministrauit necessaria.
aūt apl̄m. et miniſtrū neceſſi
ſ ſt et alie cauſe.
tatiſ mee mittere ad uos. Qm̄
ſ uidere.
q̄dē om̄ſ uos deſiderabat et
meſtus erat. ꝓpterea quod audie
ſ ubatū in miniſtratione.
ratis illū infirmatū. Nā et
ſ ex egritudine. · ſ mortiſ ꝑiclū
infirmatuſ ē. uſq; ad mortē.
ſ ſanando eū.
Sed et dſ̄ miſertus ē eius. n̄ ſolum
ſ ut q b; eū ſeruauit.
ſ in ſi.
aūt eius. uerū etiā et mī. ne tri
ſ de morte. ſ de infirmitate. q̄ nocebat uob.
ſticiā ſup triſticiā haberem. Fe
ſ ꝗ ꝑ ꝑpoſitū.
ſtinantius ergo miſi illū ut ui
ſ quā habebā
ſo eo itm̄ gaudeatis. et ego ſine
de uob' ſtib;. · ſ ut ꝑ bona opa oſtendatis
triſticia ſim. Excipite itaq;
uos gaudere dero. · ſ ꝗ ſit
illū cū om̄i gaudio in dn̄o. et eius/

ſ Nā et infirmat' e. cur q̄ audierāt cū poſſet decipi. q̄ n̄ ſolū ſa ma. ſ et ipare infirmat' ē. et ita ꝯfirmaret audit'.

III·C·

modicũ onore habetote. Qm̃
ppter opus xp̃i usq; ad morte͂
accessit. tradens animã suam.
ut impleret id q̃d ex uobis deerat.
erga meũ obsequiũ. De cetero
fr̃s km̃i gaudete in dño. eadẽ
uobis scribere michi q̃dẽ non
pigrũ. Vobis aũt necessa
rium. Videte canes. Videte
malos operarios. Videte conci
sionẽ. Nos enim circũcisio. Qui
spũ dõ seruimus. & gl̃amur in
xp̃o ihu. & n̄ in carne fiduciã
habentes. quãquã & ego ha
beã confidenciã in carne.
Siquis alius uidetur c̃fidere
in carne. ego magis circũci
sus octauo die. ex gn̄e isrl̃ de
tribu beniamin. hebreus ex
hebreis. scd̃m legẽ phariseus.
scd̃m emulacionẽ. psequens

Canes cõsuetudinẽ mag̃ secunt̃ q̃ rationẽ. Ita pseudo consuetudines legis tenẽt. cõ ueritatẽ irrõabilit̃ latrãt. & mordẽt. Mali oparii sũt. q̃ & zizania errorũ supserũt. q̃b; frumẽta necant. cõcisi sũt. q̃ & a x̃o cõsiũ. & alios scedũt. i. separant.

Octaua die. ut lex pcip̃. innuens q̃ p t̃ps septẽ dierũ in octaua uite p̃petua pfecte circũcidemur.

Aug̃. in retractationib;. ĩp modo cõsensu euãg̃listarũ. q̃ dixi ex habrãã cepisse gñtẽ hebreorũ ẽẽ. & ħ credibile ut hebrei uelut habraei dicti eẽ uideant̃. s; ex illo ueri͂ intelligunt̃ apellati q̃ uocabat̃ eber. tãq̃ ebrei.

ecclesiam dei. secundum iustitiam
que in lege est. conuersatus sum
sine querela. Sed que michi fue
runt lucra. hec arbitratus sum.
propter christum detrimenta. Ue
rumtamen existimo omnia
detrimentum esse. propter eminentem scien
ciam ihesu christi domini mei. propter quem
omnia detrimentum feci. et arbi
tror ut stercora ut christum lucri
faciam. et inueniar in illo. non
habens meam iusticiam que ex lege est.
set illam que ex fide est ihesu christi.
que ex deo est iusticia in fide ad
agnoscendum illum. et uirtutem
resurrectionis eius. et societa
tem passionis illius. configura
tus morti eius. si quomodo
occurram ad resurrectionem
que est ex mortuis. Non quia iam
accepim aut iam perfectus sim.

Ppt x̄m. ne aduentu
x̄ ostenderem. uel du facta.
uel sup fluu.

Ad illud ide iunge.
hoia bea habui. sy
m det mt arbitror.
n solu p x̄. s p scien
tia q i fide x̄ lucr
su y simul al uidex
x̄ habitu eem. y
n solu detmtu exi
stimo. s y y feci. p
dicando. y spual r
uiuendo. n s. loge.
y ostendo ea pori in
fice q mudare.

Vel iustitia i fide.
ad cognoscendu illu.
qsi. q i lege putat iu
stificari n agnoscit
x̄m. s y ego ex fide uolo
iustificari. u agnosca
illu. cur nat. cur
passus. y agnosca.
q e ut resurrecti
ois sue. i. iustifica
nos de ti u y agnosca
societate passionu.
q bn noscit. q p ea
ad celi g. audia p ue
nire cedit.

Occur rado. t buens
q in re t buit p ce uo
tus ad resurrectione.
Occurra n iudicio.
s coyt me aueniens
ad resurrectione.

N

Secundum iustitiam. Id est non alibi in q b; y no ali
q n inde sidus carnis. facientes uolunta
tes carnis. Verarnnata filii ire. talis sum
sit. s. lege.

Non solu p p x̄m. uerum n y s ip sum n posse
assequ. p p h solum. sed p p scientiam q dei habuimus.
eminentem ceteris scientiis. tque eminui y ico
plus q malus. Ut a dide eu porium su. hoia
leg habeo s y n parti. s y oia addet mtu
existimo s; p p dilectione x̄. n solu estimo
ea detmta. s y y feci. docendo. y spualit
uiuendo. u al us appareret oia ee
detmtum. (nis n timebis.)
y ier. dilige scam scepturam uicia car

Ut stercora. Non tm detmta bonorum. s y
q i q nat ia obseruantie. y hio. ii i futo habe
a x̄ p miu. y h illo s i m bru q d alit neqt illo
fieri. u existimate u stercora.

Iustitia. s. en s in fide. sic ex fide nata e.
ita ex iste n h n i fide. Subdit mndatio
ne fidi. p multa q fac. y i alia uita e gno
sce d m p fecte. q l i fide e dit. y hre resurrec
tione. q n rare sur ut e y efficacia resur
rectionis x̄. y i hac uita a hre societate in
patiendo. h eni p fide ne mo t n a p atet. y
o figatione mortis. u moria m sic ip s i ope.

Si quom. q a difficile e. y ne uideat sup
fluu tot pati u fide y alia bo a h it. subdit.
mitto p illa gl a t in labore. q n dico. q i i ac
cepim aliq. q s i q gle accepi nich e i de
patione fute. aut si q accepi. u de cogni
tione x̄. n dico q in illa p fect sim s i t de
me quid de aliis.

Non q i a accepim. h dic de se. n illi quos
laudat. u h o i e s extollant. s y laboret ad
de. u i p fac q r i t.

sequor. autem si comprehendam
in quo comprehensus sum. a
xpo ihu. Fratres ego me non ar
bitror comprehendisse. unum.
autem que quidem retro sunt obli
scens. ad ea uero que sunt prio
ra extendens meipsum. ad de
stinatum persequor. ad brauium
superne uocationis dei in xpo
ihu. Quicumque ergo perfecti sumus.
hoc sentiamus. et si quid aliter
sapitis. et hoc uobis deus reue
labit. Verumtamen ad quod
peruenimus ut idem sapiamus.
et in eadem permaneamus regula.
Imitatores mei estote fratres. et
obseruate eos qui ita ambulant.
sicut habetis formam nostram.
Multi enim ambulant. quos sepe
dicebam uobis. nunc autem et flens
dico inimicos crucis xpi.

quorum finis interitus. et quorum deus
uenter est. et gloria in confusione
ipsorum qui terrena sapiunt. Nostra autem
conuersacio in celis est. unde etiam
expectamus saluatorem dominum
nostrum ihesum christum. qui reformabit
corpus humilitatis nostre con
figuratum corpori claritatis
sue. secundum operacionem qua potest
etiam subicere sibi omnia. Itaque
fratres mei karissimi. et desiderantis
simi. gaudium meum. et corona
mea. sic state in domino karissimi. Eu
chodiam rogo. et sintice depre
cor. idipsum sapere in domino. etiam
rogo. et te germane compar.
adiuua illas que mecum labora
uerunt in euangelio cum clemen
te. et ceteris adiutoribus meis.
quorum nomina sunt in li
bro uite.

.m. c.

do. III. de aduentu.

Gaudete. et iure uobis omne bonum unguendum est in domino statuitur. non exterius. et hoc ideo necessarium uobis est. quod iterum dico. gaudete in domino. non ut quedam alia semel. que est hic modestia. id est rectus modus. ut in domino sit omne gaudium. et hic per uos addiscant alii. uel modestia morum omnibus fidelibus. uel in mittentem. in fidelibus ne possit reprehendere. et quia dominus prope est. paratus dare quod quod operet in spiritualibus uel temporalibus. de nulla re sitis solliciti et timidi. sed petitiones de his que ultis impetrare. sint ita uehementes. non tepide. ut ad dominum perueniant. id est compleantur.

Innotescant. hoc notitia assiduitate fit. et uigilantia orationis. Credemus pax custodit corda mea. hodie. sicut qui cordo habet pacem non timet mentem ad iniuriam.

Pax dei. id est dei que est summa pax. que nec cogitari potest. et ideo exterius nullo opere.

Hactenus contra persecutores. et contra pseudopredicatores monuit. de cetero autem inclusione que ad perfectionem sunt exponit.

Que ad ueritatem fidei sunt. tum que ciuis uitas. tum que ad pudicicia cum eo seruatur.

Iusta ad proximum. sancta in propria uita. et cum minus dicatur digna amari. ut modestus incessus. humilis sermo. et huiusmodi. et que sunt bone fame. que ita decet et esse sanctos et iustos. ut de eis non habeat mala opinio. sed bona. uel si sit alius. Que ue bone fame dico. si qua uirtus mentis. uel laus discipline christiane. non est curanda bona fama de uiribus. uel scientia. uel aliis secularibus.

hec agite. non solum cogitate. sed et actu implete. et deus erit adiuuans hic facere.

Aliquando. aliquo tempore. quia non ipsa tunc ut floreret. quia iam fructus et ne utuenit.

Gaudete in domino semper. iterum dico gaudete. Modestia uestra nota sit omnibus hominibus. dominus prope est. Nichil solliciti sitis. sed in omni oratione et obsecratione cum gratiarum actione petitiones uestre innotescant apud deum. et pax dei que exuperat omnem sensum. custodiat corda uestra et intelligencias uestras. In Christo Ihesu domino nostro. de cetero fratres. quecumque sunt uera. quecumque pudica. quecumque iusta. quecumque sancta. amabilia. quecumque bone fame. si qua uirtus. si qua laus discipline. hec cogitate. que et didicistis. et accepistis. et audistis. et uidistis in me. hec agite. et deus pacis erit uobiscum. Gauisus sum autem in domino uehementer. quoniam tandem aliquando

refloruistis pro me sentire si

cut et sentiebatis. Occupa

ti autem eratis; non quasi propter

penuriam dico. ego enim didici.

in quibus sum sufficiens esse. Scio

et humiliari. Scio et habun

dare; ubique, et in omnibus institu

tus sum. et saciari. et esurire. et

habundare et penuriam pati;

omnia possum in eo qui me confor

tat. Verumptamen bene feci

stis communicantes tribulaci

oni mee. Scitis autem et uos phi

lipenses. quod in principio euan

gelii. quando profectus sum a macedo

nia. nulla michi ecclesia commu

nicauit. in racione dati et ac

cepti nisi uos soli. Quia et tesa

lonicam semel et bis in usum michi

misistis. Non quia quero datum.

sed requiro fructum habundantem

Pro me. quia amplius est uestra compassio. ne autem ui dentur aliqua mala causa non misisse. addit. in re refloruistis. sed antea eratis occupati. et impediti aliquibus aduersis.

Non quasi propter penuriam. non propter se. sed propter fructum eorum gaudet.

Ubique. i. in omni loco coram principibus et liberis.

Bene quantum ad uos. quia iustum est facitis.

Datum. res que datur. fructum quem pro no. peccatorum uobis dedatum. propter uobis datum fructus.

Vel fructum habundantem. i. fructum uestrę iusticię. ut sit habundans. cum racione de reddideritis de factis uestris.

imitacione uita. habeo autem omnia et habundo. Repletus sum autem acceptis ab epaphrodito que misistis odorem suauitatis. hostiam acceptam placentem deo. Deus autem meus impleat omne desiderium uestrum secundum diuicias suas in gloria in christo ihesu. deo autem et patri nostro gloria in secula seculorum amen. Salutate omnes sanctos in christo ihesu. salutant uos qui mecum sunt fratres. Salutant uos omnes sancti. maxime autem qui de domo cesaris sunt. Gratia domini nostri ihesu christi cum spiritu uestro amen.

Colosenses et hi sunt laodicenses. sunt asiani. et ipsi preuenti erant a pseudoapostolis. nec ad hos accessit apostolus ipse. Sed hos per epistolas corrigit. audierat enim uerbum ab archippo qui et ministerium in eos accepit. Ergo apostolus iam ligatus scribens eis ab epheso per tichicum diaconum et onesimum acolitum.

Impleat desiderium nostrum merito remis. sine gloria. uel gloria ad implere desideria suorum.

Gregorius. Sic ignem nutriunt ligna. sic cogitationes sancta desideria.

Gregorius. ueritas celestem patriam desiderare iubet. carnis desideria conteri. mundi gloriam contempni aliena non appetere propria largiri.

Gregorius. sic ignem nutriunt ligna. sic cogitationes sancta desideria. exteriora munda exteriora mundicia conduntur.

Job. deus non proiciet simplicem. nec porriget manum. donec impleatur os suum risu et labia sua iubilo.
Job. ubi est sapientia et ubi est locus prudentie. nescit homo pretium eius. nec inuenitur in terra suauiter uiuentium. abissus dicit non est in me. et mare dicit non est mecum. mors et perdicio dicunt audiuimus famam eius.

Colosenses asiani quibus non apostolus predicauit. sed eius discipuli archippus et epaphras. archippus uero in eos ministerium acceperat. epaphras autem ex eis oriundus. ab apostolo instructus. doctrinam archippi confirmauerat. Superuenientibus autem pseudoapostolis et carnales obseruantias predicantibus. dubium erat quibus potius credendum esset. unde paulus cuius auctoritas celebris erat. quasi medius iudicat. que pars sit potius tenenda. describit autem Christum et eius beneficia. quomodo sufficiens ad omnia. carnalia uero prorsus improbat. ut de cetero sincere fidem Christi teneant. Instruit et moraliter. confirmans que et illi docuerant.

.l. c.

Paulus apostolus christi ihesu per
voluntatem dei. et timotheus frater
his qui sunt colosis sanctis et
fidelibus fratribus in christo ihesu. Gratia
vobis et pax a deo patre nostro. et domino ihesu christo.
Gratias agimus deo et patri domini
nostri ihesu christi. semper pro vobis orantes.
audientes fidem vestram in christo
ihesu. et dileccionem quam ha
betis in omnes sanctos. propter spem
que reposita est vobis in celis.
quam audistis in verbo veri
tatis evangelii. quod pervenit
ad vos. sicut et in universo
mundo. et fructificat. et
crescit. sicut in vobis ab ea die
qua audistis et cognovistis gratiam
dei in veritate. sicut didicistis
ab epaphra carissimo
conservo nostro. Qui est fidelis
pro vobis minister christi ihesu. Qui
etiam manifestavit nobis dilec

do. xxi. post pe.

cionē urām in spū. Ideo et
nos ex qua die audiuimus
non cessamus pro uobis orantes.
et postulantes ut impleamini
in agnicione ~~ueritatis~~ uoluntatis eius.
in omni sapientia. et intel
lectu spiritali. ut ambuletis
digne deo per omnia placen
tes. in omni opere bono fruc
tificantes. et crescentes
in sciencia dei. in omni uir
tute confirmati. secundum po
tenciam claritatis ei. in
omni paciencia. et longa
nimitate cum gaudio. Gratias agentes
deo et patri qui nos dignos
fecit in partem sortis
sanctorum in lumine. qui eripuit
nos de potestate tenebrarum
et transtulit in regnum filii
dilectionis sue. in quo ha

bemus redemptionem & remissi-
onem peccatorum. Qui est imago
dei invisibilis. primogenitus
omnis creature; quia in ipso condi-
ta sunt universa in celo & in
terra. visibilia & invisibilia.
Sive troni. sive dominationes.
Sive principatus. sive pote-
states; omnia per ipsum & in ipso
creata sunt. & ipse est ante omnes et
omnia in ipso constant. et ipse est
caput corporis ecclesie. Qui est
principium ex mortuis primo-
genitus. ut sit in omnibus ipse
primatum tenens. Quia in ipso
complacuit omnem plenitudi-
nem inhabitare. & per eum reconci-
liari omnia in ipsum pacificans
per sanguinem crucis eius. sive
que in terris. sive que in celis
sunt. & vos cum essetis aliquando alie-

natia fide. et inimici sensu in operi
bus malis nunc autem reconciliavit
in corpore carnis eius per mor
tem exhibere vos sanctos et immacula
tos et inreprehensibiles coram
ipso. Si tamen permanetis in fi
de fundati et stabiles et immobi
les a spe euangelii quod audistis quod
praedicatum est in universa creatura
que sub celo est. Cuius factus sum
ego paulus minister. qui nunc gaudeo
in passionibus pro vobis et adimpleo
ea que desunt passionum christi in car
ne mea pro corpore eius quod est ecclesia.
cuius factus sum minister ego.
secundum dispensationem dei. que da
ta est michi in vobis. ut impleam
verbum dei misterium quod abscon
ditum fuit a seculis et generationibus.
Nunc autem manifestatum est sanctis eius.
quibus voluit deus notas facere divi

Vel alienati et inimici sensu. quia et ... quia non receperunt que per moisen mandavit deus.

Carnis. id est fragilitatis vel passibili et mortali et per mortem ...

N Si mortalis et mortem potuit reconciliare. iam immortalis potest omnia facere.

Coram ipso. quod omnia videt. vel presentes ...

Si tamen permanetis ... ut ponant spem ...

Ministrum euangelii ...

Capassionum ...

Si notum erat in principio erat verbum ...

Vel. quod tam acceptabile ... quod tam utile ... noli timere quia suavis est dominus ...

August. ... imaginem dei in potentia cognoscendi ...

cias gl'e sacramti huius in gen
tib; q̄ ē xp̄s in uobis. spes gl'e. quē
nos annunciamus. corripientes
7 docentes omem hominē. in oi
sapiencia ut exibeamus omem
hominē pfectū in xp̄o ihu. in quo
7 laboro certando secdm opacio
nē eius quā opatur in me in uir
tute. Volo uos scire qualē sol
licitudinē habeā p uobis. 7 p his
q st laodicie. 7 qcūq; non uiderit
faciē meā in carne. ut consolen
tur corda ipsoꝝ instructi in cari
tate 7 in omis diuicias plenitu
dinis intellectus. in agnicio
nē mi sterii dei patris 7 xp̄i ihu.
in quo sunt omis thesauri sapi
encie. 7 sciencie absconditi. hoc
dico
aut ut nemo uos decipiat in sub
limitate sermonū. nā 7 si corpore
absens sū. s; spū uobiscum sum.

Philosophia terrena. que argumentis et subtilitate componitur. et dictis diuersis similibus causis. et mathematicis rebus; nichil tamen uanum estimat. quod conspicit in elementis. quando ordinata sunt ab hominibus; que cauenda. que docult ... mundi istius. et at trahit. in quo perfectio. que omnia habent que parat.

Tradiderunt philosophi. quos homines uocant. deum non posse fieri creaturam. hominem non posse nasci de uirgine. et mortuum reuiuere. et dicunt esse elementa .i. creaturas hasuisibiles. in quibus ex mistione animalia generantur. et que morte non terminantur.

Secundum elementa. sicut quidam prudentius idola exponunt. ut Iuno est aer. Ceres est terra.

Corporaliter. quia in templo manufacto olim uel ... .i. per figurantibus signis. uel corporaliter ... id est corpore quod sumpsit de uirgine. tamquam in templo habitat deus. et ... sensus. ... lus ... de quibus non potest dici. uerbum caro factum est. nec quam ille est deus unigenitus dei.

Gaudens et uidens ordinem uestrum.
et firmamentum eius que in Christo est
fidei uestre. Sicut ergo accepistis
Christum Ihesum dominum nostrum in ipso ambula
te. radicati. et superedificati in ip
so. et confirmati in fide. sicut et di
dicistis. habundantes in illo in
gratiarum actione. Videte ne quis uos
seducat per philosophiam et inanem
fallaciam secundum traditionem ho
minum. secundum elementa mundi.
et non secundum Christum. Quia in ipso
inhabitat omnis plenitudo diui
nitatis corporaliter. et estis
in illo repleti. qui est caput omnis prin
cipatus. et potestatis. in quo et
circumcisi estis circumcisione non
manufacta in expoliatione
corporis carnis. sed in circum
cisione Christi. Consepulti ...
ei in baptismo in quo et resur

rexiſtis per fidem operacionis dei qui ſuſcitauit illum a mortuis. Et uos cum mortui eſſetis in delictis. & prepucio carnis ueſtrę conuiuificauit cum illo. donans uobis omnia delicta delens quod aduerſus nos erat cyrographum decreti quod erat contrarium nobis. & ipſum tulit de medio affigens illud cruci. expolians principatus. & poteſtates. traduxit confidenter palam triumphans illos in ſemetipſo. Nemo uos ergo iudicet in cibo. aut potu. aut in parte diei feſti. aut neomenie. aut ſabbatorum. que ſunt umbra futurorum. corpus autem xpi. Nemo uos ſeducat. uolens in humilitate. & religione angelorum que non uidit ambulans fruſtra inflatus ſenſu carnis ſue. & non tenens caput

Non ſolum uobis gentibus donauit. ſed & nobis iudeis preuaricationes que ex lege ſunt. dimiſit. & hoc delens ſcyrographum. id est memoriam tranſgreſſionis. que erat ex decreto. id est lege. & conſcientia nostra. & diabolus ad iceus in duo erat memor illius tranſgreſſionis. & talis memoria erat aduerſus nos. nocens nobis. & nos ſeruientes. ſed in illis baptiſmo abluto. nec conſcientia nostra timet. nec diabolus quod obiciat habet. uel decretum dei fuit. de ligno ſcientie boni & mali ne comedas. huius decreti uiolati cyrographum. id est memoriam delet deus. quando primi parentis peccatum per ſanguinem ſuum abluit.

Figo enim ſunt uicis ſſy. cum omnis ſacrificiorum oblatione una agni ſit adimpleta. Quiſquis illud reſtituit. ſic nos a lege. & legis preuaricatione liberauit. ne quis putet eos per legem ſaluatos. & hoc expolians. id est auferendo. habraam & ceteros. traduxit longe ab inferis ad celum. per confidentem. id est cum magna fiducia. cum ſpe uictorie. triumphans. id est expugnans illos ſed non in abſcondito. ſed palam. ſicut ut perfectionem eccleſie reſpiciet. aperte uidet uictum antiquus hoſtis. ſic & patres antiquos ab inferno liberauit.

Vel palam cum angelicis legionibus ad inferna deſcendens. uincens in ſe ipſo. id est per ſe potentia ſue maieſtatis.

Que ſunt umbra. Tales fuerunt huiuſmodi precepta. que non obſeruare peccatum erat. non teſtimonia. & confirmatio ueritatis.

Corpus autem xpi. id est ueritas umbre eſt. id est adimpletum. uel illa omnia ſunt corpus xpi. uel quod ſubſit de uirgine. uel quod eſt eccleſia.

Coñstructū. i. unitū ꝑ iunctiones. qd̄ ē dicit. ne ad opant. 7 subministrat. i. sub seruiendo ꝑ neruos. i. ꝑ caritatē sine qua mēbra ñ coheret. nec inuicē seruiunt. nec uiuunt.

Si mortui. hacten(us) monuit stantes ne seducerent. nc ad ḡ dit eos. q. a aliq̄ de lege suabat. quasi. uos inde te ne seducamini. 7 uos alii dicite. quare legem seruatis.

Elemēta dic̄ creaturas huius mundi. Si ḡ cū fide 7 acce pistis. estis separati ab oī sup̄stitione. ab abstinentia creaturā mūdi. quid adhuc ~~mūdo~~ uiuētes i mūdo decernitis.

Q. s. t. oīa usu. sic q̄ utat eis iudaico ritu. ut ab his abstineat. ut utat. eos iustificari. due(n)t in morte. ista dico s(e)c(und)m ꝑcepta 7 doct(ri)nas hoīū. n̄ dī. q̄ lex nō uitas uenit. nā has ꝑcepit. s. pharisei. 7 auctoritate his ceperunt. 7 rō nib(us) docet.

Vt h(abe)nt rōnē sapiē. i. in uanitate. s. in falsitate q̄ sup habundas. in nulla utilitas. s. ꝑ mūdana sapiam. 7 s(u)nt in humilitate. i. de iectiōe aīe. 7 s(u)nt ad nō parcendū. q̄ i ult(ra) ob fuatis mult(is) laboris q̄ ē manus. 7 n̄ s(u)nt in honore dī. cū sil uir tuū dr̄. nec ex ꝗ quo fides destruit. 7 n̄ s(u)nt ad saturitatē. q. a multa eis subtrahuntur.

.III. C. V. b. Virtutū sig(n)dē bonū s(un)d(amentu)ā ac stabile fūdamentū humilitas. nēp̄ si nup(er)tet illa uirtutū aggregacio ñ ē ñ ruina.

ex quo totū corpus ꝑ nexus 7
coniunctiones subministra
tū. 7 constructū. crescit in aug
mētū dei. Si aūt mortui estis
cū xp̄o ab elementis huius
mundi. quid adhuc tāquā uiuen
tes in mundo decernitis.
Ne tetigeritis. neq; gustaue
ritis. neq; contrectaueritis.
que sunt omīa in interitu
ipso usu. secdm̄ ꝑcepta 7 doctri
nas hominū. que sunt racione
qd̄ ē habencia sapiencie. in sup
sticione. 7 humilitate 7 nō ad
parcendū corpi. non in hono
re aliquo ad saturitatē carnis.
IGITUR. Si conresurrexi
stis cū xp̄o. que sursū sunt
querite. ubi xp̄s ē. in dextera dī
sedens. que sursū st̄ sapite. n̄
que sup terrā. Mortui enim

estis, ⁊ uita ur̄a abscondita ē.
cū xp̄o in deo. Cū enī xp̄s appa
ruerit uita ur̄a. tc̄ ⁊ uos appa
rebitis cū ipso in gl̄a. Mortifi
cate ergo m̄bra ur̄a que sunt
sup terrā. fornicacionē. In
mundiciā. Libidinē. concupi
scenciā malā. ⁊ auariciā. que
ē simulacrorū seruitus, ppter
que uenit ira dei sup filios in
credulitatis, in qb; ⁊ uos ambu
lastis aliqn̄. cū uiueretis in ill'.
Nc̄ aūt deponite ⁊ uos omia.
irā. indignacionē. maliciā.
blasphemiā. turpē sermonē
de ore ur̄o. nolite mentiri in
uicē, expoliantes uos ueterē
hominē cū actib; eius, ⁊ indu
hoēm entes nouū. q renouatur
in agnicionē dei. scd̄m ymagi
nē eius q creauit eū. ubi non ē.

Vita abscondita. hc̄ tēp nr̄m n̄ du aduenit. s; ī tēp etna a amātib; se ē p paratū. cū aūt x̄ apparuerit. hc̄ tēp nr̄m.

Ptatioes de plenitudine x̄. generalr̄ exhortatio ad eos de morib; ne ad priorē cōsuetudinē redeant.

duo pessima phibet. idolatriā. ⁊ auariciā. q̄ n̄ odis par malicia. q̄ radix oīū maloꝝ. pene uno explet ope. q̄ sic idolatria unū dō n̄ ... auferre glām, ne solus nom̄ diuitis hāt. ita auar̄ in diuresse extendit. ū solus usur p ... q̄ dō oib; fec. Vt q; dō īmunica. q̄ negat dō q̄ eī sunt.

forsitan ob ē scire rationē ueri. ⁊ n̄ ea facti s. ex seq.

Sex. Ieiunio sanat passioes corporis ⁊ orone pestes mentis. ī cassū enī caro affit' si apraus sui uoluptatib; aīm̄ n̄ refrenat. martiriū ē iracundiā mitigare libidinē fuge iusticiā custodire auariciā cōtēpnē mūdi gliā ỽ damnare ī carne sup carnē uiuere.

Sc̄ q nō hn̄t cōsuetudinē ebrietatis qui aliqn̄ inebriantur. sic̄ malus.

Imago. q̄ de agnitioe dī dic̄ creari. que ⁊ ī feminā ē. alia ē. alia illa. ad q̄ factus ē p̄mus hō. ỽ n̄ sup. ỽ ē imago ⁊ glā dī.

Renouatio mētis dē. sc̄dm. t. sc̄ imaginē dī. s; ī ro. sc̄dm. ne sc̄ aliā creaturā fieri putet. sc̄ imaginē dī ī io. ut ī ea re intelligat fieri. ū ē imago dī. ī. mente. ū q̄ alius sit imago s; qua. ⁊ alia q̄ renouat. s; ipā.

nullū ī dig excipit. q̄ a n̄ ē psonaꝝ acceptio ap dm̄. neq; mascul' neq; femina. ⁊ c̄.

Mbra. i. partes ue teris hominis. t. m̄ broꝝ sc̄ ī ipis sc̄ etiās.

P maiora phib; ⁊ minora. ne h putent n̄ piculosa.

Supueniunt q̄ minora nē minora. ne h putent n̄ piculosa.

Veterē. h. i. habitū peccatoꝝ.

Ro n̄ nō aliud moneo, n̄ q̄ ro n̄ rā suadȝ. h ē imago dī q̄ creauit hominē. ū ro a loc. ⁊ celestia sc̄ ē diligit ⁊ ...

ſ Secundum corpus sunt masculi & femine. sed secundum spiritum mentis nostre, in qua de renouamur secundum imaginem creatoris.

ſ Abilleitis abstinere timor facit qui penam. Benignum uero habet apud deum. Sed qui ab illecitis abstinet laudem habet. qui a licitis temperat laudem premium.

ſ Religio humilitate fundatur. paupertate seruatur. honestate decoratur. Item. sine ferro martires esse possumus si patientiam ueraciter seruamus.

ſ Martirium est castitas in iuuentute. largitas in paupertate. abstinentia in facultate. mundi gloriam declinare. iram mitigare. auaritiam contempnere. In carne super carnem uiuere.

ſ Potest par dici. quia ubi est caritas. caritas uinculum semper habet pacem.

ſ Pax est necessaria ad unitatem corporis.

ſ Gratias agit nobis pro donis suis. ut nos gratias agamus ei pro donis suis donis nostris. gratias egit pro tribulatione iniquitatis aliene. ut nos agamus pro tribulatione iniquitatis proprie.

masculus & femina. Gentilis
& iudeus circumcisio & preputium.
barbarus & scitha. seruus & li
ber. sed omnia & in omnibus xps.
Induite ergo uos sicut electi
dei sancti & dilecti uiscera misericordie.
benignitatem. humilitatem.
modestiam. patientiam. subpor
tantes inuicem. & donantes uobis
metipsis. si quis aduersus ali
quem habet querelam. sicut et
dominus donauit uobis. ita & uos.
Super omnia autem hec karitatem habe
te. que est uinculum perfectionis. et
pax xpi exultet in cordibus
uestris. in qua & uocati estis in
uno corpore. & grati estote.
Verbum xpi habitet in uobis
habundanter in omni sapien
tia. docentes & commonentes uos
metipsos. in psalmis & ymnis.

7 canticis spualib; in gratia can
tantes in cordib; uris dno.
Omne quodcumq; facitis in uerbo.
aut in opere. omnia in nomine
dni nri ihu xpi. Gratias agentes
deo 7 patri p ipsum. Mulieres
subditae estote uiris. sicut o
portet 7 in dno. Viri diligite
uxores uras. 7 nolite amari
esse ad illas. Filioli obedite pa
rentib; p omnia. hoc enim pla
citum est in dno. Patres nolite
ad indignationem prouocare fi
lios uros. ut non pusillo animo
fiant. Serui obedite p omnia
dnis uris carnalib;. non ad o
culum seruientes quasi homi
nib; placentes. s; in simplici
tate cordis timentes dnm.
Quodcumq; facitis ex animo
operamini. sicut dno et non

hominib;. Scientes q a dño
accipietis retributione here
ditatis. dño ihu xpo seruite.
Qui enim iniuria facit. recipiet
id q inique gessit. & n e psonarum
accepcio aput dm. q iustu e.
& equu dni seruis pstate, sci
entes qm & uos dnm habetis in
IIII. c. celo. oracioni instate. uigi
lantes in ea in grarum actione,
orantes simul & p nobis. ut
ds apiat nobis ostiu sermo
nis ad loquendu misterium
xpi ppter q etia uinctus sum.
ut manifeste illud ita ut opor
tet me loq. In sapiencia ambu
late ad eos q foris sunt. tepus
redimentes. Sermo uester sep in
gra sit sale conditus. ut scia
tis quomodo oporteat uos unicui
q; respondere. Que circa me

Ad exponendu illud q secretu e de xpo .i. natiuitate & cet. ppter q ego uinctus su.

Ita loquendu .i. manifeste apte q absconditu e infidelib;. ita co stat & discrete ut oportet me q apls su loq. Vos & ipi in sapientia di qua habetis ambulate pficite usq; ad eos illuminandos q foris sunt.

Tep .i. oportunitate pdicandi eis aliqb; modis pparantes.

Salomo. ho sapiens manet i sapietia sua u sol. stult aut u luna mutat.
Eccl. Melior e sapietia q arma bellica, et q i uno peccauit multa bona pdet.
In pu. q bon e auriet g gra a dño. q q confidit i cogitacionib; suis ipie agit.
In pu. labiu ueritatis firmu erit i ppetuu. q aut testis e repetin concinnat (.i. ornat) ligua mendaciu.

Sal .iiii. ht i se causas. Siccat carne. curat putredine. imes occidit. condimetu pstat. h eade fac doctrina spiat. Siccat carne p abstinencia. curat pstina pecca p penitencia. Vrmes occidit .i. cogitacioes p copunctione. Condimetu pstat p sapietia. In alio loco. Vos estis sal tre. h de pastorib; dr. q oues dni ad pascua paradisi ducere debet. pastores boni .iii. st uoces. suauis. dulcis. iii. alta. Suauis ad firmu. Dulcis admoniete. Alta ptinet ad surdu. Infirmat coreptat. mortu q desperat. Surdus e. q n audit. audiut aut. q obediut. audit eni quiq; i firm suaue uoce consolacionis. desperans. dulcedine obsecracionis. Surd. asperitate increpationis.

ſunt oīa uobiſ nota faciet
tithic karmſ fr̄. ⁊ fidelis miniſt.
⁊ cõſeruu in dño. quē miſi
ad uō ad hoc ipſū ut cogno
ſcat quę circa uōs ſt. & cõſo
let̄ corda urā. cū oneſimo
karmo ⁊ fideli frē. q ē ex uo
b. oīa quę hic agunt̄. nota
faciet uob. Salutat uō
ariſtarchū ē captiuus mſ. &
marc ē ſobrin barnabe. de
q accepiſti mādata. ſi uenit
ad uō excipite illū. ihs q dicit̄
iuſt. q ex circūciſione ſunt. hi ſoli ſt
adiutore mei in regñ di. q m
fuer̄ ſolacio. Salutat uō
epaphrā q ex uob ē. ſeruus xp̄
ihu. ſēp ſollicit p uob. in orati
onib. ut ſtetis pfecti ⁊ pleni.
in omi uolūtate di. teſtimo
niū eni m phibeo. q habet mltū

ad colo

ſeſtote ꝗ pro uobis ſollicitι.
laborē ꝓ uobis. ⁊ ꝓ his q̄ ſunt
laodocie. ⁊ q̄ ierapoli. Sa
ſ euglista.
lutat uos lucas medicus kmꝰ.
⁊ demas. ſ Salutate frēs q̄
ſ ſpā lit q̄ pdicatores recep.
ſunt laodocie. ⁊ nin. phā et
que in domo eius ē. eccl'a. et
cū lecta fuerit aput uos epl'a.
facite ut in laudicensiū eccl'a
legatur. ⁊ eā que ē laudicen
siū uobis legatur. ⁊ dicite ar
ſ ut sic pistorꝫ iobediontiaoſ ſaū. pcorrectiōe accingat.
chippo. uide ministeriū q̄d acce ſ esto sollicit.
pisti in dño. ut illud impleas. ſ ut ſcias iſ epl'a missā.
Salutacio mea manu pauli. ſ quia ꝗ suſ... q. a ſol ā ſide ... ut tales ſ... ꝑ q. b; ... ſe pati ... paciam ... vro or ... ministr
memores estote uinculorū
meorū. Gratia dñi nrī ihū xpī uo
biscum. amen.

te ſalonicenses ſunt macedones. q̄
accepto uerbo ueritatis ꝑsisterunt in fide
⁊ etiā in ꝑsecucione ciuium ſuorū. ꝓpterea
nec receperunt falsos apl'os. nec ea
que a falsis aplis dicebantur. hos laudat
apl's scribens eis ab athenis. ꝑ timotheum.
ſ coadiutores ſimilis.
PAULUS ⁊ ſiluanus. ⁊ timotheus.

ſ quā ego eis misi. l quā ip̄ si mich. ut uidetur. in eo re sponsū questionib; illis.

ſ Ꝑpositū eorū ꝑ eos cōmonꝫ. ut q regendā ecclām eorū accepit. sit sollicit de eis plebis causa scribit epl'a. ⁊ id dono adrecto rē destinat.

ſ Tessalonicē ses st̄ macedones. q̄ facile ab aplo uerbū sine ꝑcept. tribulationes necꝑ ꝑ sodo potuerit moueri. erant tn̄ aliq. ociosi. ⁊ curiosi. aliq. mīn. de resurrectione sentientes nimis tenere de mortuis amicorū dolentes. aliq. ⁊ fornicatores. hos ꝗ corrigit ⁊ ꝑfectos monet ⁊ ne cedant aduersis l pseudo. a. ꝗ ut alios corrigant scripsit aū ab athenis.

⁊ gg. i mor. lib. ult. paulus aplꝰ. q̄uis. xvi. eplas scripserit. scā tn̄ ecclia n̄ amplius q̄ quatuor deci tenet. ut ex ipso eplarum nuo ostenderet q doctor egregius. legis ⁊ eugl'ii secta rimasset.

ecclesie thesalonicensium . in deo
patre nostro et domino ihesu christo . Gratia vobis
et pax . Gratias agimus deo semper
pro omnibus vobis . memoriam vestri
facientes in orationibus nostris . si
ne intermissione . memores
operis fidei vestre . et laboris . et kari
tatis . et sustinentie spei domi
ni nostri ihesu christi . ante deum et patrem
nostrum . Scientes fratres dilecti
a deo electionem vestram quia evan
gelium nostrum non fuit ad vos in ser
mone tantum . sed et in virtute .
et in spiritu sancto . et in plenitudine
multa . Sicut scitis quales
fuerimus in vobis propter vos . et
vos imitatores nostri facti estis
et domini . excipientes verbum in
tribulatione multa . cum gaudio
spiritus sancti . ita ut facti sitis forma
omnibus credentibus in macedo

nia et in achaia. A uobis enim
diffamatus est sermo domini. non
solum in macedonia et achaia. sed in
omni loco fides uestra que est ad
deum profecta est. ita ut non sit no-
bis necesse quicquam loqui. ipsi enim
de uobis annunciant qualem
introitum habuerimus ad uos.
et quomodo conuersi estis ad
deum a simulacris. seruire deo
uiuo et uero. et expectare filium
eius de celis. quem suscitauit
ex mortuis ihesum. Qui eri-
·II·C· puit nos ab ira uentura. Nam
ipsi scitis fratres introitum nostrum ad
uos quia non inanis fuit. sed ante pas-
si et contumeliis affecti. sicut scitis
in philippis. fiduciam habuimus
in domino nostro loqui ad uos euangelium
dei. in multa sollicitudine. Exhor-
tacio enim nostra non de errore.

neq; de inmundicia. neq; in dolo

scilicet fraudis. et puritate intentionis sic probati. et electi a deo.

scilicet sicut probati sumus a deo ut cre

scilicet ad hoc quod crederet.

deretur nobis euangelium. ita

scilicet nec spem placentes habemus.

loquimur. Non quasi homini

scilicet per affectum. scilicet ut sibi non hominibus placeant.

bus placentes. sed deo qui probat cor

scilicet non querimus placere.

da nostra. scilicet neq; enim aliquando fui

scilicet quod aliis placet.

mus in sermone adulacionis.

scilicet non in dolo.

sicut scitis. neq; in occasione

scilicet non auaritiam.

auaricie. deus testis est. neque

neq; gloriam. scilicet gratia dominum.

rentes ab hominibus gloriam neq;

scilicet quamuis.

a uobis. neq; ab aliis. cum pos

scilicet et non pseudo. scilicet uos ut nobis ministraretis

semus oneri uobis esse. sicut

scilicet humiles.

xpisti apostoli. sed facti sumus par

scilicet in hoc dilectio non propter mercedem. scilicet et hoc pro bono.

uuli in medio uestrum. tamquam

in toto labore. scilicet ita sollicite. scilicet non alienos.

si nutrix foueat filios suos. ita

desiderantes uos cupide uole

bamus tradere uobis non solum

scilicet etiam passione.

euangelium dei. sed etiam animas

scilicet fidem dei recipiendo bene nos uobis applicando.

nostras. Quoniam karissimi nobis facti estis.

scilicet paruuli ut nutrix. memores scilicet.

memores enim estis fratres laboris

scilicet est labor sine fatigatione.

nostri et fatigacionis. nocte ac

scilicet Etiam uerba mea sunt in dolo quando non pro amore ueritatis et utilitate auditorum predicatur sed ut gloria uel aliud lucrum acquiratur.

scilicet Non dico in auaricia sed nec feci. et dixi in quo esset occasio auaricie. Inde est deus testis quia nouit cor. hoc enim non patet.

scilicet Nichil horum quesiuimus.

scilicet In hoc notatur labor et humiliatio.

scilicet Ita nos toto labore non quesiuimus nostram salutem.

udabit in

habit.

N

die operantes. ne quem uestrum gra
uaremus. predicauimus uobis
euangelium dei. Vos enim testes
estis et deus. quam sancte. et iuste. et sine
querela uobis qui credidistis fui
mus. sicut scitis qualiter u
numquemque uestrum tamquam pater
filios suos deprecantes uos
et consolantes testificati sumus.
ut ambularetis digne deo quo
cauit uos in suum regnum et gloriam.
Ideo et nos gratias agimus deo sine
intermissione. quoniam cum accepis
setis a nobis uerbum auditus dei.
accepistis illud non ut uerbum
hominum. sed sicut est uere, uerbum dei.
qui operatur in uobis qui credidi
stis. Vos enim imitatores facti
estis fratres ecclesiarum dei que sunt in iu
dea in christo ihesu. quia eadem passi estis
et uos a contribulibus uestris. sicut et

ipsi a iudeis. qui et dominum occide-
runt ihesum. et prophetas. et nos persecuti
sunt. et deo non placent. et omnibus
hominibus aduersantur. prohi-
bentes nos gentibus loqui ut
salue fiant. ut impleant
peccata sua semper. peruenit enim
ira dei super illos usque in finem. Nos
autem fratres desolati a uobis ad tem-
pus ore aspectu. non corde. ha-
bundantius festinauimus fa-
ciem uestram uidere cum multo desi-
derio. quoniam uoluimus uenire ad
uos. Ego quidem paulus. et semel
et iterum. sed impediuit nos satha-
nas. Que est enim nostra spes. aut gau-
dium. aut corona glorie. Nonne uos
ante dominum nostrum ihesum christum estis
in aduentu eius. Vos enim estis
gloria nostra et gaudium. propter quod non su-
stinentes amplius. placuit

Vt impleant, uel xl annos post passionem dedit deus iudeis ad penitentiam. ut et tunc si uellent [illegible] conplerent peccata [illegible]. Impleuit [illegible] hierusalem [illegible] completa [illegible] peccata [illegible] romanis [illegible] ira aduenit romanorum [illegible] usque in finem seculi [illegible] temporalis pena [illegible] sequitur eterna.

[illegible] uenire uolui. uel ideo sathanas impediuit.

Sic iterum [illegible] bene placet deo. uel uos quia estis [illegible].

Qui docet filium laudabitur in illo et in medio domesticorum in illo gloriabitur.

.C.III.

In xxx. c. eccle. Non des filio tuo potestatem in iuuentute et ne despicias cogitatus illius. curua ceruicem eius in iuuentute. et tunde latera illius. ~~curua ceruicem eius in iuuentute~~ dum infans est ne forte indurescat et non credat tibi. et erit tibi dolor anime. doce filium tuum et operare in illum. ne in turpitudinem illius offendas.

nobis remanere athenis solis.
Et misimus timotheum fratrem nostrum
et ministrum dei in euangelio christi.
ad confirmandos uos. et exhor
tandos pro fide uestra. ut nemo mo
ueatur in tribulationibus istis.
Ipsi enim scitis quod in hoc positi su
mus. Nam et cum apud uos essemus.
predicabamus uobis passuros
nos tribulationes sicut factum
est. et scitis. propterea et ego ampli
us non sustinens. misi ad cogno
scendam fidem uestram. ne forte temp
tauit uos is qui temptat et inanis
fiat labor noster. Nunc autem uenien
te timotheo ad nos a uobis.
et adnunciante nobis fidem et ka
ritatem uestram. Et quia memoriam
nostri habetis bonam semper desiderantes
te uidere. sicut et nos quoque uos.
ideo consolati sumus fratres in

Vel in tribulationibus sumus positi .i. stabiles.

Quia et nos passi sumus propter uos et tremamus ut non solum propter talia que superius diximus.

Non propter uestris nec propter meis tribulationibus molestis.

uobis in omni necessitate et tribu
latione nostra per uestram fidem. quoniam
nunc uiuimus si uos statis in domino.
Quam enim gratiarum actionem possu
mus deo retribuere pro uobis in
omni gaudio quo gaudemus
propter uos ante deum nostrum. noc
te ac die habundantius oran
tes. ut uideamus faciem uestram.
et compleamus ea que desunt fidei
uestre. Ipse autem deus et pater noster.
et dominus ihesus christus. dirigat uiam nostram
ad uos. Vos autem dominus multipli
cet. et habundare faciat cari
tate in inuicem et in omnes. quemadmo
dum et nos in uobis. ad confirman
da corda uestra sine querela. in
sanctitate ante deum et patrem nostrum.
in aduentum domini nostri ihesu christi cum omnibus sanctis
eius. amen. scilicet De cetero ergo fratres.

do. ii. i. xl. Rogamus uos et obsecramus in

scilicet per uestram fidem puro. [illegible]

scilicet Consolati sumus. non a deo. quia non dignas gratias agere possumus.

scilicet Ne uos de malis conqueramini. uel ita innocentes nec de uobis possit conqueri. et ut sitis in sanctitate. i. uirtutum consumatione. per hoc enim estis sancti ad deum ... hominum.

scilicet Sic faciunt omnes sancti ad aduentum eius cum quibus ueniet.

scilicet ... patien... tribulatione ... minoribus ... iudicia.

iiii. c.

Sicut amatis. s. ambuletis ita. 7 habundetis mag. 7 crescatis.
dn̄o ihu ut que ad modū accepi
sy.
stis a nobis. quomodo oporteat
in his sine q b; nō ē salus. in his q consilio pfectionis
uos ambulare. 7 placere dō sic
adduntur. — ambuletis psuadendo. ut 7 habundetis.
7 ambulatis. ut habundetis ma
pmoneo ambulare 7 place. i. tam honesta quam utilia.
gis. Scitis enī que precepta
uōib; ostensa. auctorē cōmdat.
dederī uobis p dn̄m ihm. hec
que uobis pdē. nō ipsi. ut uos scīficetis.
ē enī uoluntas dei scīficacio
longe remoti. s. uestis.
ura. ut abstineatis uos a forni
corpus a sanime.
cacione. ut sciat unusqsq; ur̄m uas
coherendo. uirtutū.
suū possidere in scīficacione
ne in honore ... turpitudine
7 honore. non in passione desi
q b; nō de bet esse similes.
derii sicut 7 gētes que ignorant
uoluntas. uiolentia.
dm̄. Et neqs supgrediatur.
dolo. puato uxore l quolib;.
neq; circūueniat in negocio
frm̄ suū. Q̄m uindex ē dn̄s
fornic. desidio. adult io. ul fraude.
de his omīb; sicut predixim⁹
testimoniis scripturarum plurimum.
uobis. 7 testificati sumus. Non
i. ab his abstinendū.
enī uocauit nos ds̄ in inmundicia.
s; in scīficacione. In xp̄o ihu
q adsi uocauit. nō in inmundicia.
dn̄o nr̄o. Itaq; q hec spernit.
hoīem solū.
non hominē spnit. s; deū. Qui

Ita ab illicitis abstinere nec licitis abutamini. ut 7 quisq; suū uas. i. uxorē possideat dnando. in scīficacione abstinendo. in honore nō turpiter utendo. cū desidio carnali.

Sicut ambulatis... ambula[tis]

yē boā.

Nec sal... que passio ... me.

etiam dedit spiritum suum sanctum in uobis. De caritate autem fraternitatis non necesse habemus scribere uobis. Ipsi enim uos a deo didicistis ut diligatis inuicem. Et enim facitis illud in omnes fratres in uniuersa macedonia. Rogamus autem uos fratres ut habundetis magis. et operam detis ut quieti sitis. et ut uestrum negocium agatis. et operemini manibus uestris sicut precipimus uobis. et ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt. et nullius aliquid desideretis.

Nolumus autem uos ignorare fratres de dormientibus ut non contristemini sicut et ceteri qui spem non habent. Si enim credimus quod ihesus mortuus est et resurrexit. ita et deus eos qui dormierunt

ihm adducet cū eo. hoc enim
uobis dicimus in uerbo dnī.
qa nos qui uiuimus q residui su
mus in aduentu dnī nō preuen
iemus eos q dormierunt. Qm ip
se dns in iussu. 7 in uoce archan
geli. 7 in tuba dei descendet de ce
lo. 7 mortui q in xpo st resur
gent primi. deinde nos qui
uiuimus q relinquimur. simul ra
piemur cū illis in nubibus obuiā
xpo in aera. 7 sic sep cū dno eri
mus. Itaq; consolamini inui
cē in uerbis istis.

De temporib; aut 7 momen
tis frs non indigetis ut scri
bā uobis. Ipsi enim diligen
ter scitis. qa dies dnī sicut fur
ita in nocte ueniet. Cū enim
dixerint pax 7 securitas. tc
repentinus illis superueniet

In xx.iii. iob. ducunt in bonis dies suos et in annis suis in gloria et in puncto ad inferna descendunt.

In xx.vii. iob. adprehendet eum quasi aqua inopia et nocte opprimet eum tempestas.

interitus sicut dolor mulie
ris in utero habentis. et non
effugient. Vos autem fratres non
estis in tenebris ut vos ille dies
tamquam fur comprehendat. Omnes
enim vos filii lucis estis. et fi
lii diei. et non sumus noctis neque
tenebrarum. Igitur non dor
miamus sicut et ceteri. sed vigile
mus et sobrii simus. Qui enim
dormiunt nocte dormiunt.
et qui ebrii sunt nocte ebrii
sunt. Nos autem qui diei sumus.
sobrii simus. Induti loricam fi
dei et karitatis. et galeam spem
salutis. Quoniam non posuit nos
deus in iram. sed in adquisitionem sa
lutis. per dominum nostrum ihesum christum.
qui mortuus est pro nobis. ut sive
vigilemus. sive dormiamus.
simul cum illo vivamus. propter

Fides est lux que facit diem. id est habitum virtutum. e contra tenebre sunt infidelitas. nox habitus viciorum.

Commonet ne securitate neglegentia agat.

Quia non noctis sumus non dormiamus. id est in sensibus non torpeamus sed vigiles et mente ad terrena despicienda. et sobrie his utamur. non quasi bonis nostris. sed ad sustentationem datis. Vere nos qui non sumus noctis non debemus dormire. Nam qui dormiunt per noctem dormiunt. id est vicia et peccata sua trahunt et eos ad hoc ut obliti vite sue et ne infistisqescat. et qui ebrii sunt. his immoderate utendo sic nocte hoc habet.

Sicut lorica munit vitalia. ita fides et caritas nos contra appetitum terrenorum. Scientes attendendum quod christus pro nobis passus sit. et nobis vitam paravit. quasi quasi cohortes armi fidei. sic et caritati insistimus. numquam mortes nostras. vincet temporalis appetitus. Sic etiam spes eterne saluti ad superna tendens ut galea mentem obvolvit. non leditur a temporali pena. vel appetitu.

In vi. c. proverbiorum. Usque quo piger dormies. quando consurges a somno tuo. paululum dormies. paululum conseres manus ut dormias. et veniet quasi viator egestas. et pauperies quasi vir armatus. si vero impiger fueris veniet ut fons messis tua et egestas longe fugiet a te.

dñe ne .i. f.
aug' in pso.
xxvii

Sine intermissione orare. noli intermittere desiderare. continuum desiderium tuum continua vox tua est.

ſ. in hac miseria. ſ. uos. ſ. ne scientes.
quare consolamini inuicem. et edifica
ſ. non minus pro quam maiores. ſ. omnis his facite. non autem minores.
te alter utrum. sicut et facitis. ſ. et si subditi.
ſ. hucusque communiter ad omnes. nunc ad subditos.
Rogamus autem uos fratres ut no
ſ. ostendamus uos nosce. ſ. in regimine.
ueritis eos qui laborant inter
ſ. ordinatione domini.
uos. et presunt uobis in domino. et
ſ. ut patres. ſ. ita nouitis. ſ. uult inter caritate
monent uos. ut habeatis illos
honor et propter eos.
habundancius in caritate propter
ſ. increpant uel puniunt. scientes hec exige opera eorum exibete. habete pacem.
opus illorum pacem habete cum
eis.

ſ. prelatos. uos
ROgamus autem fratres. corripi
ſ. sicut ipsos. a quo quies illi ... ne pedant quod illi sunt solebant mercenarii.
te inquietos. consolamini pu
ſ. contra adversa. et de spiritu et peccatoris. ſ. in fide.
sillanimes. suscipite infir
ſ. ut remedia ad sanandum.
mos. patientes estote ad omnes.

ſ. et si in hoc officio aliquid infertur.
ſ. non solum parimini. sed nec bonum pro malo subtrahatis. ut negligatis corripere.

Videte ne quis ut malum pro ma
ſ. in ipsis spiritualibus.
lo alicui reddat. sed semper quod

N ·iii· ſ. Iustus nunquam desinit orare. nisi desinat iustus esse. semper orat. qui semper bene agit.

ſ. simile.
bonum est sectamini inuicem
ſ. innocentes. ſ. non parimini. ſ. quicquid fiat uobis. certarum. ſ. et generaliter omnes semper gaudentes.
et in omnes. Semper gaudete. sine inter
berarum. ſ. et semper sequentibus. ſ. de aliis.
missione orate. in omnibus gratias

ſ. Quia uoluntas dei est facere bona. uos maiores qui habetis per spiritum donum intelligentie. nolite abscondere. quo mitto et uos prodetis. Vos subditi prophetias illorum nolite spernere. i. non ponatis in dispicere. recipiatis. sed probate. i. recte discutite et quod bonum inuenitur tenete.

grates. ſ. hec uera facere. ſ. que bene cupit per in
agite. hec enim uoluntas dei i
ſ. quia uenistis. ſ. maioribus et minoribus.
in christo ihesu in omnibus uobis. Spiritum
ſ. uel gratia nolite celare. ſ. uel occupati spiritum
nolite extinguere. prophetias
ſ. ut in eo. hoc uoluntas dei. quia fuerit in christo quo in omnibus dei ... eum.

Vel o prelati nolite extinguere spiritum datum in subditos. vel vos subditi nolite spernere prophetias. i. doctrinam prelatorum. & communiter ad omnes sit dictum.

nolite spernere. Omnia autem probate quod bonum est tenete. ab omni specie mala abstinete vos. Ipse autem deus pacis sanctificet vos per omnia. ut integer spiritus vester et anima et corpus sine querela in adventu domini nostri ihesu christi servetur. Fidelis est deus qui vocavit vos qui etiam faciet. Fratres orate pro nobis. Salutate omnes fratres in osculo sancto. Adiuro vos per dominum ut haec epistola legatur omnibus sanctis fratribus. Gratia domini nostri ihesu christi vobiscum. Amen.

[A]rgumentum ad thessalonicenses secundam. Scribit epistolam apostolus et notum facit eis de temporibus novissimis et de adversarii deiectione. Scribit autem hanc ab athenis per tychicum et onesimum.

Paulus et silvanus et timotheus ecclesiae thessalonicensium in deo patre nostro et domino ihesu christo. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino ihesu christo. Gratias agere debemus

Vel istos adiungit ... maiore auctoritate ...

.b. Quas sustinetis. id est gloriamur quas sustinetis ita ut sitis exemplum et documentum aliis quod iuste iudicat deus. dum suos permittit affligi. malos prosperari. videtur enim vos et malis in melius proficere. illos autem prosperis deteriores esse. ita et vos estis exemplo ne fatigentur. dum corripiuntur a deo. qui flagellat omnem filium quem recipit a quo et cum iustum ut incipiat a domo eius iudicium. Justi dico quod et respectu presentium iudicari potest. dum boni meliores. mali efficiuntur deteriores. tamen hac conditione dico iusti. ubi manifeste omnibus patet. et per quod et presentia iusta probantur esse. finaliter. scilicet si iustum est dari his penam. vobis requiem. Sic enim finem hunc attendit. non iniustum dicit bonos purgari. malos sordescere. sicut utrique ex vita sua meruere. Simile huic dicit david. Existimabam ut cognoscerem. hoc labor est. a. m. donec. in. t. m. s. d. et i. in. e. n. Sic et nunc ex presentibus iudicari potest. unde subdit. verumtamen propter dolos posuisti eis. d. e. dum. e.

.a. In exemplum iudicii futuri. Si enim ita severe puniuntur peccata penitentibus. quid fiet in duratis. Ut intelligatur quod non parcet impiis. qui non parcit iustis. Justis si non iniustum est quod constat.

deo semper pro vobis fratres. ita ut
dignum est. quoniam supercrescit fides
vestra et habundat karitas uniuscuiusque vestrum omnium invicem
ita ut et nos ipsi in vobis gloriemur
in ecclesiis dei pro patientia vestra
et fide in omnibus persecutionibus
vestris quas sustinetis. in exemplum
iusti iudicii dei. ut digni
habeamini in regno dei. pro
quo et patimini. Si tamen
iustum est apud deum retribuere
tribulationem his qui vos tribulant. et vobis qui tribulamini
requiem nobiscum. in revelatione
domini ihesu de celo. cum angelis
virtutis eius in flamma ignis
dantis vindictam his qui non noverunt
deum et qui non obediunt evangelio
domini nostri ihesu christi. qui penas dabunt
in interitu eternas a facie

Quod ministri eius dei apparebit. dum bonos eliget et malos fortiter ...

Incipit ostendere quam horribilis sit tribulatio illis. et quam iocunda requies fidelibus.

dni. 7 a gl(ori)a uirtutis eius cum
uenerit glorificari in scis su
is. 7 admirabilis fieri in omnib(us)
q(ui) crediderunt. Quia creditu(m) e(st)
testimonium n(ost)r(u)m sup(er) uos in
die illo in quo etia(m) oramus
semp(er) p(ro) uobis. ut dignetur uos
uocacione sua d(eu)s n(oste)r. 7 imple
at omem uoluntate(m) bonita
tis sue. 7 opus fidei in uirtute.
ut clarificetur nomen dni
n(ost)ri ihu xpi in uobis. 7 uos in illo
sec(un)d(u)m gr(ati)am dei nostri et dni
ihu xpi.

Rogamus aut(em) uos fr(atre)s. per
aduentu(m) dni n(ost)ri ihu xpi.
et n(ost)re (con)gregacionis in id
ipsu(m). ut non cito moueamini
a uro sensu neq(ue) terreamini.
neq(ue) p(er) sp(iritu)m neq(ue) p(er) sermone(m).
neq(ue) p(er) ep(isto)lam taqua(m) p(er) nos

Vel aliter abhorret ubi, vel anima abhorreret simul cogitatu et affectu. dico ut nullus tamen extollitur super deum. sed non omnis superbus vult deus fieri ... voluntate secundum racionem. Vult et superbus suam sine racione, id est contra racionem.

In reprobis. iniquitates sue caput in ipsum et funibus peccatorum suorum constringitur.

missam. quasi instet dies domini.
Neque quis vos seducat ullo modo. Quoniam
nisi venerit discessio primum
et revelatus fuerit homo peccati
filius perdicionis. qui adversatur
et extollitur supra omne quod dicitur deus.
aut quod colitur. ita ut in templo
dei sedeat. ostendens se tamquam
sit deus. Non retinetis quod cum adhuc
essem apud vos. hec dicebam vobis.
Et nunc quid detineat scitis ut reve-
letur in suo tempore. Nam misterium
iam operatur iniquitatis. tantum
ut qui tenet nunc teneat. donec
de medio fiat. Et tunc revelabitur
ille iniquus quem dominus Iesus interficiet
spiritu oris sui et destruet illustra-
cione adventus sui. eum cuius est
adventus secundum operacionem Sa-
thane in omni virtute et signis
et prodigiis mendacibus, et in omni seduci-

cione iniquitatis. his qui pereunt. eo
quod caritatem veritatis non rece
perunt. ut salvi fierent. Ideo
mittet illis deus operacionem erroris.
ut credant mendatio. ut iudicentur
omnes qui non crediderunt veritati. set
consenserunt iniquitati. Nos autem
debemus gratias agere deo semper
pro vobis fratres dilecti a deo. quod ele
gerit nos deus primicias in salu
tem in sanctificacione spiritus. et fide veri
tatis. in qua et vocavit vos per evan
gelium nostrum in adquisicionem glorie domi
ni nostri ihesu christi. Itaque fratres state. et
tenete tradiciones. quas didici
stis. Sive per sermonem. sive per
epistolam nostram. Ipse autem dominus ihesus christus.
et deus pater noster qui dilexit nos. et dedit
consolacionem eternam. et spem bonam.
in gratia exortetur corda vestra et con
firmet in omni opere bono. et sermone

·III·C·

Currat sine impedimento. ad omnes gentes. ut multi velociter convertantur.

Liberemur a pseudo. ne quis nos seducat vel nobis insidias tendant. Vel liberemur ab importunis .i. infidelibus qui resistunt verbo. et malis qui persecuntur. Ideo dico liberemur. quamdiu acceperunt omnes dei fidem per me qui accepturi sunt. vel omnis oportunum non habet fidem. Sed vos qui bonis confirmabit dominus ~~in omnis crede sic nos. vacat~~.

Non enim omnium fides. non omnis credituri sunt etiam orantibus vobis.

Ipsi enim. quasi non est opus ut exponam vobis eam traditionem. quia ea scitis. scilicet quod non inquieti. ut qui aliena negotia curant vagantes huc et illac.

bono. De cetero fratres orate pro nobis,
ut sermo dei currat et clarifice-
tur. sicut et apud vos. et ut libe-
mur ab importunis et malis ho-
minibus. Non enim omnium fides est.
Fidelis autem dominus est. qui confirmavit
vos et custodivit a malo. Confi-
dimus autem in domino de vobis. quoniam ea
que precepimus vobis. et facitis. et
facietis. Dominus autem dirigat corda
vestra in caritate dei. et patiencia
Christi. Denunciamus autem vobis
fratres in nomine domini nostri Ihesu Christi. ut
subtrahatis vos ab omni fratre ambu-
lante inordinate. et non secundum tradi-
cionem quam acceperunt a nobis.
Ipsi enim scitis quemadmodum opor-
teat nos imitari. quoniam non inquieti
fuimus inter vos. neque panem gra-
tis manducavimus ab aliquo. sed
in labore. et fatigacione. nocte

mulier

s. cum aliquo.
ac die operantes. ne quem uestrum gra
s. cum sit tam magister ideo debet uiuere de labore suo. s. non ideo non accepimus.
uaremus. s. non quasi non habue
s. talia accusat.
rimus potestatem. s. et ut nos me
quando apud corinthios abstinuit. s. ut nos imitaremini
tipsos formam daremus uobis.
et eciam dimitteretis. s. operabar inter uos. ad exemplum plurium.
ad imitandum nos. Nam et cum essemus
sic enim faciendum docebam.
aput uos hec denunciabamus
uobis. quoniam si quis non uult operari
s. id est precipio.
nec manducet. Audiuimus
s. tocius laboris sui mencionem fecerit.
enim inter uos quosdam ambulare
inquiete nichil operantes. sed
s. de aliensis. s. et in inmensum pasci.
curiose agentes. hiis autem qui
eiusmodi sunt denunciamus
s. nos et uos id est.
et obsecramus in domino ihesu. ut cum
s. et laboris.
silencio operantes suum panem
s. ne hac occasione cessaret ministrare
manducent. s. Vos autem fratres no
pauperibus. s. addidit. s. pauperibus
lite deficere bene facientes.
s. precipimus ut operentur. et ideo. s. huic mandato.
quod si quis non obedierit uerbo nostro
s. quasi sim significat. s. reprehendite.
per epistolam. hunc notate. et non com
s. et erubescat abiectus.
misceamini cum illo. ut con
s. et non. s. ut odio habeatis.
fundatur. et nolite quasi ini
s. et dilectione.
micum existimare. s. et corripi

s. Vult istos corporali opere operari. unde qui autem nec est ecclesie. 18. Nolite solliciti esse. quod in. non ut ista superfluitati sed quantum necessitati. Sit etiam, uel honeste potuerit. s. non opprimi ista euangeli. zet.

s. In ecclesia. in. c. xxxi. Seruo maliuolo tortura et compedes mitte in operacionem ne uacet multa enim mala docuit ociositas.

s. Non est reprehendendus quod humane inlargiendo. s. et ociosus.

s. Nolite deficere quamquam sepe decipiantur. possit enim non ullus indigere.

Per epistolam uestram notate nobis.

finis autem precepti ... ad thimotheum ... uide beati mundo corde.

perite ut fratrem. Ipse autem deus pacis
det uobis pacem semper in omni
omni loco. Dominus sit cum omnibus uobis.
Salutacio mea manu pauli.
quod signum in omni epistola. ita scri
bo. Gratia domini nostri ihesu xpisti cum
omnibus uobis. AMEN.

Timotheum instituit et docet de ordinacione
episcopatus. et diaconii et omnis ecclesiastice di
sciplinae. scribens de laudocie.

PAULUS apostolus. ihesu xpisti. secundum
imperium dei saluatoris nostri. et
xpisti ihesu spei nostrae timotheo
dilecto filio in fide. Gratia et misericordia.
et pax a deo patre nostro et xpisto ihesu
domino nostro. Sicut rogaui te ut
remaneres ephesi cum irem in
macedoniam. ut denunciares
quibusdam ne aliter docerent. neque
intenderent fabulis et genea
logiis interminatis. que que
stiones praestant magis quam

I. C.

Fabulis ... quas ... mulieres ... genealogiis ...

hedificacionem dei. que est in fide.
Finis autem precepti est karitas de
puro corde. et sciencia bona.
et fide non ficta. a quibus quidam aber
rantes. conuersi sunt in uani
loquium. uolentes esse legis docto
res. non intellegentes. neque que
locuntur. neque de quibus affirmant.
Scimus autem quia bona est lex.
si quis legitime utatur. Sci
entes hoc. quia iusto lex non est po
sita. sed iniustis et non subditis.
impiis. et peccatoribus. scelle
ratis. et contaminatis. patrici
dis. et matricidis. homicidis.
fornicariis. masculorum concubi
toribus. plagariis. mendacibus.
periuris. et si quid aliud sane doc
trine aduersatur. que est
secundum euangelium glorie beati dei.
quod creditum est mihi. Gratias ago

ei qui me cōfortauit in xpo ihu
dnō nrō. q fidelē me existimauit
ponens in ministio. q primus
fui blasphemus. 7 psecutor.
7 contumeliosus. Sed miām
cōsecutus sū. q ignorans feci.
in incredulitate. Sup habun
dauit aūt grā dnī nrī ihu xpi.
cū fide. 7 dilectione que ē in
xpo ihu. Fidelis aūt ser mo 7
omī accepcione dignus. Quia
xps ihs uenit in hunc mundū.
peccatores saluos facere quorū
primus ego sū. Sed ideo miām
cōsecutus sum. ut in me pri
mo ostenderet xps omnē pa
tienciā ad informacionem
eorū q credituri st illi in uitā
eternā. Regi aūt sclorū im
mortali. inuisibili. soli dō.
honor. 7 glā in sclā sclorū amen.

Confortauit .i. mitē roborauit. quo p impossibile putabat. quod de dnī pote state 7 spe pdicabit.

Sup habundauit. q a nō solū pec̄ dimisit. s 7 fidē et dilectiōe dedit. de qb; nulli ē ambigendū. q ihs xps uenit in hūc mūdū. p.s.f. 7 iste s. mo ē fidel .i. uer. 7 accepta bil. q uti ab oī acceptiōe. q corp 7 animā saluat.

In me pmo peccatore. t pmū .i. maxime in me uitante.

Omem. q a impostez nullā reseruat ira. sic impius quos patitur.

Inuisibil ab hoīb; ē d s in natura. uidetur. aūt cū uult. 7 sic uult. n sicut ē. s 7 quali spē uult apparere. In futuro ū uidebt filii sicē.

Post quā memorauit que 7 quāta sint be neficia patris. xc. .i. g peccatores. quā pplm imbuit ostendit.

Cōscientiā uocat cogitationes i qb; summo ope. s uandae humilitas. qui spreta in ma gnos qdā uenert errores. sic in epla ad ro manos legit.

Tradidi. q a nichil potest sathanas nisi pmiss. quexit s ap os. vn. .i. a nolit peccare. ne deti t.c.t.g. 7 quā alligauit sathanas.

haec tenus de pseudo. .i. de orōnib;. 7 de regimine eccle. 7 q sint iū qb; ceteri imperant. Cap

Hoc preceptum commendo tibi
fili timothee. secundum prece
dentes in te prophetias. ut mili
tes in illis bonam miliciam. ha
bens bonam fidem. et bonam scien
ciam. quam quidam repellentes cir
ca fidem naufragaverunt. Ex
quibus est hymineus. et alexan
der. quos tradidi sathane.
ut discant non blasphemare.

Obsecro igitur primum
omnium fieri. obsecraciones.
oraciones. postulaciones. gratiarum
actiones. pro omnibus hominibus.
pro regibus. et omnibus qui in sublimita
te sunt constituti. ut quietam. et
tranquillam vitam agamus. in omni
pietate. et castitate. Hoc enim
bonum est. et acceptum coram deo sal
vatore nostro. Qui omnes vult sal
vos fieri. et ad agnicionem veri

orationes in pace consecratione

Primo igitur. id est ante omnia fieri obsecrationes. ostendit ordo misse quem specialiter gerit orationis. Obsecratio id est illa que fiunt in missa et ante consecrationem. Postulationes seu supplicationes. ubi episcopus benedicit. Vel postulationes. quasi ex debito. ut quod hic egeritur. in eternum accipiatur. Gratiarum acciones perfectis sacrificiis que totum concludit quod sit totum a deo. ut benedicamus. Vel obsecraciones sunt adiurationes. pro rebus difficilibus. ut pro conversione impiorum. pro removendis malis. Orationes sunt que in iusti virtutes et boni operantur. postulacio est. ut que nunc iustis gracie celestis oratur. Gratiarum actiones de omnibus. tam bonis quam malis quia mala quoque utilia sunt et hic ad confusionem humilitatis.

Pro omnibus hominibus ut sequamini clementiam dei. qui omnes vult salvos fieri. et ...

Ut quietam. In pace principum quos et regimini ... ecclesie ... pietas ... castitas ... In pace babilonis ... babilon ... reddere ·II·C·

Hoc enim bonum. ... ecclesia ... hoc enim bonum ... salvare ... mediator ... factum.

nullum aliud ...

ſ ut ueniret. et testis processerit et congruo tempore totum compleretur.

No

ſ Hortatio cogitandae utilitatis primi. in ac[c]ione requirenda et se placio dei. Oc[c]ium sem[per] querit caritas ueritatis. Negotium iustum suscipit necessitas caritatis. quam sarcinam. si nullus inponit. uacandum est ueritati. si imponitur suscipienda est propter necessitatem caritatis. sed nec sic deserenda est suauitas caritatis.

seclaco. ante orationem prepara animam tuam et noli esse quasi homo qui temptat dominum.

ſ puras. in. affectu cordis quod deum amplectitur. ſ ubi tempestas irae. desitatio non placet deo.

H. II.

ſ Si loquitur magis ad luxuriam [illegible] rritatur.

tatis uenire. Unus enim deus.

et unus mediator dei et hominum

homo xpc ihs. qui dedit semetip

sum pro nobis omnibus redempcionem.

cuius testimonium temporibus suis

confirmatum est. in quo positus

sum ego predicator et apostolus. Ve

ritatem dico non mencior. doc

tor gencium in fide et ueritate.

Volo ergo uiros orare in omni

loco. leuantes puras manus.

sine ira et disceptacione. Si

militer et mulieres in habi

tu ornato. cum uerecundia.

et sobrietate ornantes se.

non in tortis crinibus aut auro.

aut margaritis. uel ueste pre

ciosa. Sed quod decet mulieres.

promittentes pietatem per bona

opera. Mulier in silencio ad

discat. cum omni subiectione.

docere autem mulieri non permitto. neque dominari in uirum. sed esse in silentio. Adam enim primus formatus est. deinde eua. et adam non est seductus. mulier autem seducta in preuaricatione fuit. Saluabitur autem mulier per generationem filiorum si permanserit in fide et dilectione et sanctificatione cum sobrietate. Fidelis sermo. Si quis episcopatum desiderat bonum opus desiderat. Oportet ergo episcopum irreprehensibilem esse. unius uxoris uirum. sobrium. prudentem. ornatum. pudicum. hospitalem. doctorem. non uinolentum. non percussorem. sed modestum. non litigiosum. non cupidum. sue domui bene prepositum. filios habentem subditos cum omni castitate.

Saluabitur autem. et si mulier causa peccati. tamen saluabitur. non solum uirgo et continens. sed et nupta. et si numquam ab opere nuptiarum cessans. si per filiorum generationem incedens. ab hoc mundo exierit. si permanserit in fide et dilectione.

Saluabitur. a. p. f. non est continens. non est magis sed generalis. mulier carnis. ad rationis. quo latas do miserit. ut passer ad domum. caro generat filios. i. opera que tamen non possunt pagani. et homini. i. tantum in fide et dilectione. (i. ratio) Hec cum sit que ponit pullos in nido. i. unitate ecclesie. (i. caro) hec que primo seducta est et seducit uirum.

Jeronimi. ad oceanum. Si quis episcopatum desiderat bonum opus desiderat. opus non dignitatem. laborem non delicias. opus per quod humilitate decrescat. non intumescat fastigio. sed per humilitatem decrescere. res in tempore. idest quadritum. sine crimine. res pene contraria. ut sine peccato sit. ut eligatur. et eo partione constringeret dicamus ut sit. unius uxoris uirum. i. monogamum post baptismum. Ceterum. et ante coniugem habuit. que obierit. non imputatur. Cuius sed nouo (i. stupra) nec alia. que ante fuerunt in ob sit. Sobrium. ·III·C·

Ministri templi pro hibentur uinum et siceram bibere ne ebrietate grauentur corda eorum. et ut sensum uigeat semper. et tenuis sit. prudentem contra eos qui sub nomine simplicitatis excusant stultitiam sacerdotum. ornatum uirtutibus. et motu et incessu. habitu. et sermone communi. doctorem. quia innocens absque sermone conuersatio. quantum uero exemplo prodest. tantum silentio nocet. Nam latratu canum et baculo lupi sunt arcendi. non uinolentum. quia uentre mero estuans. cito despumat in libidines. Noe ebrietate nudauit femora. Loth que sodoma non uicerant uiciauit. Non percussorem. ut eum sequatur qui posuit dorsum suum ad flagella. non litigiosum. Nichil est inpudentius arrogantia rusticorum. qui garrulitatem auctoritatem reputant. et parati ad lites. in subiectos tumide intonant. non cupidum. ut apostoli. nichil possidentes uictum et uestitum querentes. domui. s. ut non augeat opes. sed ut quos plus susceperit. per domesticis exigat. Non neophitum. heri catecumin.

·i· domꝰ comunitatiſ.

÷ hodie pontifex. heri in theatro. hodie pontifex in eccła. Veſpe in eco. hodie in altario. dudū fautor hiſtrionū. nūc conſecrator uirginū. ne in ſupbiā elat⁹. Neſcit momentaneuſ ſacerdoſ humilitatē. modoſ pſonat. ł ſe tīmere nūc tunauit. nō fleuit. nō ſe correxit. nō pauperib; erogauit. In arrogantiā que erunna diaboli incidit. qui puer to ore hore. nec dū diſcipli. ſ magiſtri. teſtimoniū ·i· ꝯgruit pncipio in reprehenſi. nō ſolū a domeſticiſ. ſet ab alieniſ. iudeiſ gentilib; hereticiſ. ut que religioni detrahūt eiuſ uitę detrahe nō audeant.

ſ. Am Bre. Cū ſemꝑ pcipiꝰ creari epm̄ y diaconū. plebē ñ diſpare uult ee y iā in ſimo gdu mulierū. ut mū da ſit eccła. S y occaſioē hoꝝ ū boꝝ ·i· vii ere catharticoꝝ — phrigꝭ dnt diaconaſ debe ordinari. q ē ꝯ auctoritatē ē.

ſ Suſurro ·i· biliguiſ maledict⁹ a dño multoſ ꝯturbat pacē hūteſ.

ſ minori ideo qua familiarior cura.
Siquiſ autē domui ſue. pre
ſ uxor y aliem.
ēē neſcit. quomodo eccłe dī dili
genciā habebit. — Non neo
ſ rude. ſ ꝑ cetiſ digniorē ſe putanſ. q ſic ꝯgregat
ophitū ne inſupbiā elatuſ.
religio.
in ~~dāpnacione~~ iudiciū incidat.
diaboli. Oportꝫ autē illum
·i·
y teſtimoniū habere bonū.
ſ nō ſolū a fidelib;. ſ ꝯ ceptū a infideleſ
ab hiſ q foriſ ſunt. ut non in
ł fideleſ. y ſicio diū. y aliaſ diaboli laqoſ.
obꝑbriū incidat. y laqueum
ſ nepoſ ꝑbriſ accipere. ñ deiſ ſe mittereret
diaboli. Diaconoſ ſimiliter
ſ oportꝫ ēē. ſ veq ſeminat diſcordiaſ.
pudicoſ. ñ bilingueſ. ñ multū
ſ emē y pluriſ uende.
uino deditoſ. ñ turpe lucrū
ſ qui frequenter. ſ ſciāt q de fide aliiſ ſe occultū.
ſectanteſ. habenteſ miſteriū
ſ manenteſ. ſ ſimili
fidei. in conſciencia pura. y hi
minuit ep oſ pbandoſ. ſ taleſ in
autē pbentur primū. y ſic
ueniri. ſ ſcł.
miniſtrent nullū crimen
ſ ordinandoſ. q ſi mille ū in eiſ
habenteſ. Mulieres simili
regendiſ neceſſariı. ñ ſit tollendi
ter pudicaſ. ñ detrahenteſ.
ſ dictiſ y factiſ.
ſobriaſ. fideleſ in omnib;. Dia
ſ y. ſ quā dī docet uit hoī. cū qua bene dicit. q ne uſ ſeda
coneſ ſint uniuſ uxoriſ uiri.
q filiiſ ſuiſ bene preſint. et

ſ una adducere aliā adiungeret.

ſ turpe eſt ꝯfeſſionē q ſt uendere.

aug. ſ crimine peccatū ue acuſatioē damnatioē digniſſi

ſ. t. ſi ñ qrit q ſua ſūt erit cōcietia pura. ſi ñ ſuā ſ; dni fecit uolūtatē tūc erit actio ordinata.

ſ bonū gradū adqrit qui bn̄. m. meliorē qui bn̄ deo uacauit. optimū qui bn̄ uacauit · i miniſtrauit.

suis domib; . Qui enim bene
ministrauerint. gradum bonum
sibi adquirent. et multam fidu
ciam que est in xpo ihu. Hec tibi scri
bo sperans me uenire ad te cito.
Si autem tardauero. ut scias quo
modo oporteat te in domo
dei conuersari. que est ecclesia dei
uiui. columpna et firmamen
tum ueritatis. Et manifeste ma
gnum est sacramentum pietatis.
quod manifestum est in carne. iusti
ficatum est in spiritu. apparuit
angelis. predicatum est gentibus;
creditum est in mundo. assumptum est
in gloria. Spiritus autem manifeste
dicit. quia in nouissimis temporibus;
discedent quidam a fide. adten
dentes spiritibus erroris. et doc
trinis demoniorum in ypocrisi
loquentium mendacium. et cauteriatam

in fide.

Acibis. quasi inmundis. non causa corporum castigationis. a uos ... doctrina scorum illa demoniorum.

riatam habentium suam conscien
tiam prohibentium nubere. ab
stinere a cibis quos deus cre
avit. ad percipiendum cum gratiarum
actione fidelibus. et his qui co
gnoverunt veritatem. quia
omnis creatura dei bona est.
et nichil est reiciendum. quod
cum gratiarum actione percipitur.
Sanctificatur enim per verbum
dei et oratione. Haec proponens
fratribus bonus eris minis
ter christi iesu. enutritus ver
bis fidei et bone doctrine
quam assecutus es. Ineptas
autem et aniles fabulas devita.
exerce autem teipsum ad pietatem.
Nam corporalis exercitatio
ad modicum utilis est. pietas autem
ad omnia utilis est. promissionem
habens vite que nunc est. et future.

Hoc corporale est dat intellegi quia iugi ... exercebat se. non adeo intentus operibus mie.

Vite que nunc est. habetis ... in futuro ... sinistra ... honor ... summa disciplina ... in ... quam sequens ... carnis patitur ... solum exercitium corporis ... penas patietur.

fidelis sermo et omni accepcione dignus. In hoc enim laboramus et maledicimur. quia speramus in deum uiuum. qui est saluator omnium hominum. maxime fidelium. Precipe hec. et doce. Nemo adolescentiam tuam contempnat. set exemplum esto in uerbo in conuersacione. in caritate. in fide. in castitate. Dum uenio attende lectioni. exortacioni. doctrine. Noli neglegere gratiam que est in te. que data est tibi per prophetiam cum inposicione manuum presbiterii. Hec meditare. in his esto. ut profectus tuus manifestus sit omnibus. Attende tibi et doctrine. Insta illis. Hoc enim faciens. et te ipsum saluum facies. et eos qui te audiunt. Seniorem ne increpaueris. sed obsecra ut patrem. iuuenes ut fratres. anus ut matres. iuuenculas

·C·V·

ut sorores in omni castitate. Viduas honora. que vere vidue sunt. Si qua autem vidua filios aut nepotes habet. discat primum domum suam bene regere. et mutuam vicem reddere parentibus. hoc enim acceptum est coram deo. Que autem vere vidua est et desolata. speret in deum. et instet obsecracionibus. et oracionibus. die et nocte. Nam que in deliciis est vivens mortua est. et hoc precipe ut inreprehensibiles sint. Si quis autem suorum et maxime domesticorum curam non habet. fidem negavit. et est infideli deterior. Vidua eligatur non minus sexaginta annorum. Que fuerit unius viri uxor. in operibus bonis testimonium habens. Si filios educavit. si hospites recepit. si sanctorum pedes lavit. Si tribulacionem pa

tientibus subministrauit. Si
omne opus bonum subsecuta est. Ad
olescentiores autem uiduas deuita. Cum
enim luxuriate fuerint in christo
nubere uolunt. habentes damnatio
nem. quia primam fidem irritam fecerunt.
simul autem et ociose discunt cir
cuire domos. Non solum ociose. sed
etiam uerbose. et curiose loquen
tes que non oportet. Volo ergo iu
niores nubere. filios procreare.
matres familias esse. nullam occasio
nem dare aduersario. male
dicti gratia. Iam enim quedam conuerse
sunt retro sathanam. Si quis fide
lis habet filias uiduas. submini
stret illis. ut non grauetur
ecclesia ut hiis que uere uidue sunt
sufficiat. Qui bene presunt presbiteri du
plici honore digni habeantur.
maxime qui laborant in uerbo et doc

trina. dicit enim scriptura. Non alligabis os bovi trituranti. Et dignus mercenarius mercede sua. Adversus presbiterum accusationem noli recipere nisi sub duobus vel tribus testibus. Peccantes autem coram omnibus argue. ut et alii timorem habeant. Testor coram deo et christo ihesu et electis angelis. ut haec custodias sine praeiudicio nihil faciens in aliam partem declinando. Manus cito nemini imposueris. neque communicaveris peccatis alienis. Te ipsum castum custodi. Noli adhuc aquam bibere. sed vino modico utere propter stomachum tuum et frequentes tuas infirmitates. Quorundam hominum peccata manifesta sunt praecedentia ad iudicium. quosdam autem et subsecuntur. Similiter

ſ. necessitatis e accipe. caritatis p bere. non tamen venale e evangelium. ut ipsi proficerent. s. ypernis.

ſ. cogitat pſente autem seſu ... infirmitas gravis sobria redit ...

ſ. dixit testis ... animam meam salvavi. tu tibi cave.

ſ. temperandum e. ut si fieri potest corpori obsequium detur ... minuatur ...

ſ. ... labenti ... necesse e ... labente labat.

ſ. aug. ... de sermone domini in monte.

ſ. Omnis ... dicit de quibus clarum e. quo ... fiant. hec p̄cedit ad iudicium ... ne temerarium ... subsequuntur que occultasi ... ipsi latere ... sic de bonis ... iudicemus ... relinquantur ... occulta.

aut et facta bona manifesta sunt.
et que aliter se habent abscondi non
possunt. Quicumque sunt sub iugo servi
dominos suos omni honore dignos ar
bitrentur. ne nomen domini et doctri
na blasphematur. Qui autem fide
les habent dominos. non contempnant quia fratres
sunt. Sed magis serviant quia fide
les sunt et dilecti beneficii parti
cipes sunt. Hec doce. et exorta
re. Si quis aliter docet. et non adquie
scet sanis sermonibus domini nostri ihesu
christi. et ei que secundum pietatem est doctri
ne. superbus est nichil sciens. sed lan
guens circa questiones. et pugnas
verborum. ex quibus oriuntur invi
die. contenciones. blasphemie. su
spiciones male. conflictaciones
hominum mente corruptorum. et qui a
veritate privati sunt. extimancium
questum esse pietatem. Est autem que

Sciendum est quos ad predicasse. commune omnibus liberate.

Nec erigat servi quod debent dominis ut servant nisi serviant. ut gratis dimittant liberi. quod misericordie est.

C. VI.

Superbia non re se inducit.

Questio ei an servi sint eius et ex eis de quibus ortus. qui omnes redemit.

Superbi non paciens immunes.

Ex quibus pugnis et questionibus quas servos hinc inducent reddunt.

Superbia est amor proprie excellencie. deum negat. et in illa cor inflat.
Invidia est livor felicitatis aliene. deum accusat. et in illa cor arescit.
Ira est irracionabilis perturbatio mentis. deum fugat. et in illa cor crepat.
Accidia est fastidium boni. et illa cor conterit.
Avaricia est inmoderata habendi cupiditas. et illa cor dispergit.
Gula est nimius appetitus edendi. et illa cor infirmat.
Luxuria est inmoderatum desiderium explende libidinis.

Demonem primum. Semetipsum. Flagellat hominem. Sitit. Seducit. Futurum subicit.

Nam de illa primo corporis primitus ... Septem ... Sed hec sunt ... opponuntur vii. dona antidota. Et superbie spiritus timoris opponitur. ut timore elacionis repellat. et invidie spiritus pietatis ut a se livorem felicitatis aliene expellat. et ire spiritus sciencie ut paciencia exhibeat. et tristicie spiritus fortitudinis ut a se exurgat. et avaricie spiritus consilii ut penitus excludat. et gule spiritus intellectus ut carnis voluptas superare non valeat. et luxurie spiritus sapientie. sapientia autem dicta a sapore. ut ille mentem ... dulcedinis sapida reddat sicut dicit ... secundum multitudinem dolorum in corde meo consolaciones tue letificaverunt animam meam.

stus magnus pietas cum sufficientia

entia. Nichil enim intulimus in

hunc mundum. haud dubium quia

nec auferre quid possumus. haben

tes autem alimenta et quibus tegamur.

his contenti simus. Nam qui volunt

divites fieri incidunt in tempta

tionem. et laqueum diaboli. et desi

deria multa inutilia. et no

civa. que mergunt homines in

interitum. et perditionem. Radix enim

omnium malorum est cupiditas. quam

quidam appetentes erraverunt a fi

de. et inseruerunt se doloribus mul

tis. Tu autem o homo dei hec fuge. Secta

re vero iusticiam. pietatem. fidem.

karitatem. patienciam. et mansu

etudinem. Certa bonum certa

men fidei. Apprehende vitam

eternam in qua vocatus es. et con

fessus bonam confessionem coram

multis testib; . Precipio tibi
corā deo qui uiuificat omīa et
xp̄o ih̄u . testimoniū reddidit
sub pontio pilato . bonā confes
sionē . ut serues mandatum
sine macula . inreprehensibi
le . usq; in aduentū dn̄i nr̄i ih̄u
xp̄i . Quē suis tp̄ib; ostendet beatus
tus . et solus potens . rex regū . et
dn̄s dn̄antiū . qui solus h̄t immor
talitatē . et lucē . habitat inacces
sibilē . quē uidit nullus homi
nū . s; nec uidere potest . Cui ho
nor et impiū sēpiternū amen .
Diuitib; huius sc̄li precipe non
sublime sapere . neq; sperare in incer
to diuitiarū . s; in deo uiuo . qui p̄
stat nobis omīa . habunde ad
fruendū . bene agere . diuites
fieri in operib; bonis . facile tri
buere . comunicare . thesauri

sibi
gare fundamtū bonū ī futūm.
ut apprehendant ueram uitam
ſ fide.
O timothee depositū custodi.
deuitans pphanas uocū noui
tates. 7 oppositiones falsi nōis
sciencie. quā qdā pmittentes.
circa fidē exciderunt. Grā sit
tecum. AMEN.

ſ. Pphanas ut p postitisque uoi sel ītā ad psonā 7 ad subiam.

ſ Paulus iā a mundo transiturꝰ. iter scb̄ ad timotheum infirmitatib; 7 ad uersis fatigato. ut constant labor 7 ingratia dī se credita. exhortans eū ad martirium mlt̄is modis.

Timotheo scribit de exortacione martirii. 7 de regule ueritatis. 7 quod futurum sit tēpib; nouissimis. 7 de sua passione. scribens ei ab urbe roma.

c. I.

PAULUS apłs xpi ihu. p uolun
tatē dei. secdm pmissionem
uite quę ī xpo ihu. Timo
theo karmo filio. Grā 7 mīa. 7 pax
a deo patre. 7 xpo ihu dño nr̄o.
Grās ago deo cui seruio a pgeni
toribus in consciencia pura qd
sine intermissione habeam tui
memoriā in oracionib; meis.
nocte ac die desiderans te uidere.
memor tuarum lacrimarum ut

gaudio implear. recordacionem
accipiens eius fidei. que est in te
non ficta. Que et habitavit pri
mum in avia tua loide. et matre
tua eunice. Certus sum autem
quod et in te est. propter quam causam ad
moneo te ut resuscites gratiam
que in te est dei. per imposicionem
manuum mearum. Non enim dedit
nobis deus spiritum timoris. set
virtutis. et dilectionis. et sobri
etatis. Noli itaque erubescere.
testimonium domini nostri ihesu christi.
neque me vinctum eius. Sed col
labora evangelio secundum virtu
tem dei qui nos liberavit. et voca
vit vocacione sua sancta. non secundum opera
nostra. sed secundum prepositum suum.
et gratiam que data est nobis in christo
ihesu ante tempora secularia. manife
stata autem nunc per illuminacionem salva

Memor .i. fleuit enim a paulo dimissus pater eius eo adoriaperula. quod presens habuit absens teneat. accipiens et recordacionem fidei. quod commonet te cum et in femininis fuerit firma.

Timoris. quo turbatus negavit petrus. unde Nolite timere eos qui occidunt corpus. Spiritum enim dat timorem dei. quo per se in gehenna.

toris nostri ihesu christi. Qui destru
xit quidem mortem. Illuminauit
autem uitam. et incorruptionem per
euangelium in quo positus sum ego

s. In quo hec spectant. ibi apparet formam habens.

predicator. et apostolus. et magister
gentium. Ob quam causam etiam hec
patior. sed non confundor. Scio
enim cui credidi. et certus sum quia
potens est depositum meum seruare
in illum diem. Formam habens sanorum
uerborum que a me audistis in fi
de et dilectione in christo ihesu. Bo

s. Simulate cum eo fuerunt. ut calumpniam inuenirent.

num depositum custodi per spiritum sanctum
qui habitat in nobis. Scis hoc
quia auersi sunt a me omnes qui in a
sia sunt. ex quibus est figellus. et her
mogenes. Det misericordiam dominus onesi
phori domui. quia sepe me re
frigerauit. et cathenam meam
non erubuit. sed cum romam uenisset.
sollicite me quesiuit. et inuenit.

det illi d[omi]n[u]s invenire m[isericord]iam a d[omi]no
in illa die. Et quanta ephesi mi-
nistravit michi. tu melius no-
sti. Tu ergo fili mi confortare
in gr[ati]a. que e[st] in [christ]o ih[es]u. Et que au-
disti a me p[er] multos testes. hec
com[m]enda fidelib[us] o[mn]ib[us]; qui idonei
erunt et alios docere. Labora
sicut bonus miles [christ]i ih[es]u. Ne-
mo militans deo implicat se ne-
gociis secularib[us]; ut ei placeat cui
se probavit. Na[m] et q[ui] certat in agone
non coronabitur nisi legiti-
me certaverit. Laborantem
agricola[m] oport[et] p[ri]mu[m] de fruc-
tib[us] p[er]cipe[re]. Intellege que dico.
Dabit enim tibi d[omi]n[u]s in o[mn]ib[us]; intel-
lectu[m]. Memor esto d[omi]n[u]m ih[esu]m
[christu]m resurrexisse a mortuis
ex semine david sec[un]d[u]m evang[e]l[iu]m
meu[m] in quo laboro usq[ue]; ad vin[cula]

cula. quasi male operans. sed uer
bum dei non est alligatum. Ideo omnia
sustineo propter electos. ut et ip
si salutem consequantur. que est
in christo iesu. cum gloria celesti. Fide
lis sermo. Nam si commortui su
mus. et conuiuemus. si sustine
bimus. et conregnabimus. Si
negauerimus. et ille negabit
nos. Si non credimus. ille fi
delis permanet. negare se ipsum
non potest. Hec commoneo. te
stificans coram deo. Noli uerbis
contendere. ad nichil enim utile est.
nisi ad subuersionem audientium.
Sollicite cura te ipsum probabilem
exhibere deo. operarium inconfusibi
lem. recte tractantem uerbum uerita
tis. Prophana autem et inani lo
quia deuita. Multum enim profici
unt ad impietatem. et sermo

eorum ut cancer serpit. ex quibus est
hymneus. et philetus. qui a ueri
tate exciderunt. dicentes resur
rectionem iam esse factam. et subuer
terunt quorundam fidem. Sed fir
mum fundamentum dei stat ha
bens signaculum hoc. Cogno
uit dominus qui sunt eius. et discedat
ab iniquitate omnis qui nominat
nomen domini. In magna autem
domo non solum sunt uasa aurea.
et argentea. sed et lignea. et
fictilia. et quedam quidem in hono
rem. quedam autem in contumeliam.
Si quis ergo emundauerit
se ab istis. erit uas in honorem
sanctificatum. et utile domino ad omne
opus bonum paratum. Iuuenilia
autem desideria fuge. Sec
tare uero iusticiam. fidem. cari
tatem. pacem. cum his qui inuocant

Omnis secte que religionem promittunt concedunt resurrectionem in fide. aliter enim non uident audiendi sunt et corporum negant multi. et sunt ita mala.

Cognouit dominus. id est amat et defendit prepositos suos. in quo notatur prescientia. Discedat. ysaias uidens in homine libertatem arbitrii ita admonet et discede ab iniquitate et probat duo quod homo liber arbitrio ab iniquitate discedit. et deus prestat munimen. apparet et hostibus et amicis quod ipse sit deus.

Non concessit dominus apostolis zizania a tritico separare. quisque hoc ad se.

Non omnem hominem inducas in domum tuam. multi enim in fide dolosi. Domus dei est sine qua. si gaudet de communione, parem domum iam nostra. quia non capit eum non imago sua. uidat quilibet ubi sit firma structura.

Que in ad contumeliam. ut et iam non honestis ad purgationem. uel quedam deuitris in honorem. quedam in contumeliam.

Ysaias. velociter redde quod iustum est.

Augustinus. vera pax est cum uiciis litigare et bonis moribus concordare.

ſ Satis obſtrepunt contradicentes. neque ſerui uſdi ſibi obſtrepant. ſtudio alter candi. nec debet eſſe uoluit nos fratrum correctioni. nec ſtu dere etiam inni.

ſ aug. falſa doctrina uix primo aliquot duos aut tres. inuenit auditores. poſtea uero corrupit omnes.

ſ eccl. altiſſimus eſt patiens redditor. de propiciatu peccatorum noli eſſe ſine metu. noli addere peccatum ſuper peccatum. et ne dicas miſeratio dei magna eſt. et miſerebitur multitudinis peccatorum meorum. quia miſericordia et ira cito ab illo proximat. et in peccatores reſpicit ira illius.

dominum de corde puro. Stultas
autem et ſine diſciplina queſtio
nes deuita. ſciens quia generant
lites. Seruum autem domini non opor
tet litigare. ſed manſuetum eſſe ad
omnes. docibilem. patientem. cum
modeſtia corripientem eos qui re
ſiſtunt. nequando deus illis det penitten
ciam ad cognoſcendam ueritatem.
et reſipiſcant a diaboli laque
is. a quo captiui tenentur ad ip
C. III. ſius uoluntatem. ſ hoc autem ſcito
quod in nouiſſimis diebus inſtabunt
tempora periculoſa. et erunt homines
ſeipſos amantes. cupidi. elati.
ſuperbi. blaſphemi. parentibus
inobedientes. ingrati. ſceleſti.
ſine affectione. ſine pace. cri
minatores. incontinentes. in
mites. ſine benignitate. prodito
res. proterui. tumidi. uoluptatum

ſ ingrati. ut quia mala corrigentibus pro bonis reddunt.

ſ ſine affectione non compatiendi infirmis. detractores famam ſcilicet aliorum maculando ſine ſpe. non refrenando malas cupiditates. immites. exercendo lites. ſine benignitate dum nec ſciunt ſubuenire. proditores ſ indicando inimicis ſecreta proximorum que occultanda nouerunt. pecca des humanam uerecundiam uerecunde agitantes. ceci. non intelligentes neque quo loquuntur neque de quibus agunt. uoluptatis amatores carnales leticias ſpiritualibus preponentes.

amatores magis quam dei. ha
bentes speciem quidem pietatis. uir
tutem autem eius abnegantes. et
hos deuita. Ex his enim sunt qui
penetrant domos. et captiuas
ducunt mulierculas oneratas
peccatis. Que ducuntur uariis
desideriis. semper discentes et num
quam ad scienciam ueritatis pre
uenientes. Quemadmodum autem iam
nes. et mambres. resisterunt moy
si. ita et isti resistunt ueritati.
homines mente corrupti. reprobi
circa fidem. sed ultra non proficient.
Insipiencia enim eorum manifesta
erit omnibus. sicut et illorum fuit. Tu
autem assecutus es meam doctrinam. in
stitucionem. propositum. fidem. longanim
mitatem. dilectionem. paciencia. perse
cuciones. passiones. qualia michi
facta sunt antiochie. iconie. listris.

Quales persecutiones sustinui. et
ex omnibus me eripuit dominus. et omnes
qui pie volunt vivere in Christo Iesu.
persecutionem patiuntur. Mali
autem homines. et seductores. pro
ficient in peius. errantes. et in
errorem mittentes. Tu vero
permane in his que didicisti. et
credita sunt tibi. Sciens a quo
didiceris. et quia ab infancia sa
cras litteras nosti. Que te possunt
instruere ad salutem. per fidem
que est in Christo Iesu. Omnis scriptu
ra divinitus inspirata utilis
est ad docendum. ad arguendum.
ad corripiendum. ad erudiendum.
in iusticia ut perfectus sit homo dei.
ad omne opus bonum instructus. Testi
.IIII. ficor coram deo. et Christo Iesu qui iudica
turus est. vivos et mortuos. et adven
tum ipsius. et regnum eius. predica

ſ. et ideo non debet venire in dubium.

ſ. ad arguendum negligentes. ad corripiendum in malo persistentes. ad erudiendum penitentes.

ſ. Tu oportune agis. si importunum videris ei qui libenter non audit. quod tamen aliquando ipse est. In tanti loco non est multum quod est necessarium.

uerbū. insta oportune. in
portune. argue. obsecra. in
crepa. in omni patientia & doctri
na. Erit enim tempus cum sanā doc
trinā non sustinebunt. sed ad sua de
sideria coaceruabunt sibi magi
stros. prurientes auribus; & a ue
ritate quidem auditum auertent.
ad fabulas autem conuertentur.
Tu uero uigila. in omnibus labo
ra. opus fac euangeliste. mini
sterium tuum imple. Sobrius esto.
Ego enim iam delibor. & tempus re
solucionis mee instat. Bonū
certamen certaui. cursum con
sumaui. fidem seruaui. de reli
quo reposita est michi corona iu
sticie. quam reddet michi dominus in il
la die iustus iudex. Non solū
autem michi. sed & his qui diligunt ad
uentum eius. Festina ad me uenire

Aug. ser. de uerbis domini xl.iii.
Vanitas impiorum mulier est insipiens & audax que in obscuram conuocat precuntes. dicens. panes occultos libenter attingite. & aqua furtiue dulcedine. cum sit igitur ara uanitatis, promittit scientiam ueritatis quam ipsa occultatione commendat. & quasi condit. ut libentius audiatur. & prohibita furari seducti audientia. hec occultatio facit pruritum in auribus; spirituali fornicatori-bus; sicut pruritum libidinis in carne corrumpitur integritas castitatis.

Utinam quod ad culmen plurimis assumunt. igitur ungerent. i. contra uicia luctarent.

Sobrius esto. qui bonitatis temperat omnes alias. hic omnino maxime dicitur ne se nimis affliget.

Certamen. contra rebelles. cucurri. id est facilitatis sit consumaui firmiter locata ecclesia. In omnibus fidem. i. ut ad ui uiuere faciam. hic dicitur non re plena sed spe firma. ex illo quod passionem reuelauit & quod futurum presuppsit. quasi factum indicauit.

ad me. Demas enim me dereliquit.
diligens hoc seculum. et habiit the
salonicam. Crescens in galaciam.
Titus in dalmaciam. Lucas autem
est mecum solus. Marcum assume.
et adduc tecum. est enim mihi utilis in mini
sterium. Tithicum autem misi ephesum.
Penulam quam reliqui troade apud
carpum. veniens tecum affer. et libros.
maxime autem membranas.
Alexander erarius multa
mala ostendit michi. reddet ei
dominus secundum opera eius. quem et tu de
vita. valde enim restitit verbis
nostris. In prima mea defensione
nemo mihi affuit. sed omnes me dereli
querunt. non illis imputetur. Dominus autem
michi astitit. et confortavit me.
ut per me predicatio impleatur. et audi
ant omnes gentes. et liberatus sum de ore leonis.
liberavit autem me dominus ab omni ope

Secundum haimonem hec penula data fuit patri pauli. insigne a romanis quando susceptus est in civem et socium. unde et paulus se civem romanum appellat.

Secundum Ieronimum volumen hebreum replico quod paulus penulam iuxta quosdam vocat.

Tribulatio defensio est sanctis.

leonis quia eum non potest a iusticia movere. et de vita vult tollere. ne alius per eum predicetur quod quia non potest insultat ei apostolus.

i. fidei et karitatis. i. ducens.
malo. et saluum me faciet in regnum
suum celeste. cui gloria in secula seculorum.
i. uir per se.
amen. Saluta priscam. et aquilam.
i. etiam hunc imitare.
et onesiphori domum. Erastus re
mansit corinthi. Trophimum autem
reliqui infirmum mileti. Festina
ante hiemem uenire. Salutant
te eubolus. et prudens. et linus.
i. ne ad monitis uacaris.
et claudia. et fratres omnes. dominus ihesus christus
i. manens in dilectione.
sit cum spiritu tuo. Gratia uobiscum amen.

Titum commonefacit. et instruit de constitutione
presbiterii. et de spirituali conuersatione. et hereticis uitan
dis qui in scripturis iudaicis credunt.

i. humilitas non tollit potestatem.
PAULUS seruus dei. apostolus autem christi
i. in quo tenent quasi saluabuntur. electi dei. et non magis per se.
ihesu secundum fidem electorum dei. et
i. laborandum. i. ueritas in liberalibus artibus.
agnicionem ueritatis que secundum
quia nescit ad deum religio.
pietatem est. in spem uite eterne. quam
i. que quanto certior tanto minus debet esse sollicitior.
ille promisit qui non mentitur deus. ante
i. omnia tempora.
tempora secularia. manifestauit autem tempori
i. scilicet.
bus suis. deus uerbum suum. in predica
i. ut fideli. i. cuius particeps.
cione que credita est michi. secundum
i. cui in salute hominum in nobis obedimus. si quo non remittimus.
preceptum saluatoris nostri dei. Tito

i. Tito relicto creta episcopo ex simplicitate et hu
militate nimis patienti. prescripta et sua
auctoritate uti. Hanc scribit de episcopali officio
in propriis etiam tractando a nicopoli.

i. Promisit qui in se est non sic fit uero erat. ante
quam tempora essent. que cum certis cepit.

i. In spem uite est. heres. hic fructus. commendat
officium ut trepidius agendum.

i. Ante tempora. Hore consprmissio.
scilicet ante tempora omnium seculorum. et uite eternis sit.
manifestauit congruis temporibus suis. scilicet a
bum. i. filium. hic est uita eterna.

dilecto filio. sedm cōmunē
fidē. Gra ⁊ pax a deo patre. ⁊
xpo ihu dn̄o nr̄o. Huius rei
gra reliqui te crete. ut ea que
desunt corrigas. ⁊ cōstituas
p ciuitates pbros. sicut ⁊ ego
tibi disposui. Siquis sine cri
mine ē. unius uxoris uir. Si
filios habens fideles. non in
acusacione luxurie. aut
n̄ subditos. oportet enī epm
sine crimine eē. sicut dei
dispensatorē. n̄ supbū. non
iracundū. n̄ uinolentum.
n̄ pcussorē. n̄ turpis lucri
cupidū. s; ospitalem benignū.
sobrium. iustū. Scm. continen
tē. amplectentē eū. q sedm doctri
nā ē fidelē sermonē. ut potens sit
exhortari in doctrina sana. ⁊ eos
q contra dicunt. arguere. Sunt enī

Marginal and interlinear glosses:

Filio. s. comunē. i. catholicā fidē n̄ puatā alicui. catholicon. grece. comune. ul' uniusale dicit' latine.

Huius rei. g. dū hic recolit. sicut ei disposuerat mon⁊ exequi.

s. addendo adp fectionē. — s. mala. — s. singlas. — s. epos. — s. Sed'. — s. peccō criminali. — s. fornicationali. — s. in peccato. — s. spe continentie. ⁊ sacmtū. — s. sane fidei. — s. sclaris. — s. tirmo. — s. dō. — s. ab illicitis. — s. uoracē. — s. scientes. — s. obloquendo ul' male uiuendo.

Aug. Vni' u. u. accurati intelligunt. q nec eū q cathecuminꝰ ul' paganus huiusmodi alteram ordinandū censuerunt. qt de sacramento agitur. n̄ de peccato. ppt scitatem sacmti. sic femina. sic etiā hec cum in nauicla tāe. n̄ pōt p bapt . i. dm baptismū . itē . ut iter uirgines cōsecrari. ita n̄ ab surde uisū ē. digamū n̄ peccasse. s; normā sacmti amisisse. n̄ ad uite meritū. s; ad ordinationis signaclm. unius uxoris uir epi. significat ex oib; gentib; unitatē. uni uiro xpo subditā. sic duob' dnis. suit. sic ab uno deo apostatare. ⁊ in alteri' sit stitione ire n̄ licet.

Crimine. peccm cū qd sit dignū accone. ⁊ dāpnatiōe. s; in q abange stino ponit' aliqm mundicia fornicationis.

Fideles hn̄s. filios. n̄ eē sales de luxuria accusatos. ul' s; n̄ subditos. alioqn nec spes ī eos ē corrigendi alios. nec fronte hēt ad alios tali cū cohabitatore sit. ul' de hoc cōstitui. ut eē ē enī ad tractatione officii cui ē sine crimine. i. irephensibilē epm

Haperte ostendit nō e pbros. ⁊ epos sup fuisse designatos.

B. V. gd notat' i beata ugine. māsuetudo pietatis. duocio huilitatis. magnanimitas credulitatis. martiriū cordis. p̄rogatiua castitatis.

Non pcussorē. i. n̄ habentē salit' q opportet loquendo pcutientē ul' n̄ ferocem. n̄ crudelē.

multi 7 inobedientes. uaniloq.
7 seductores. maxime q de cir
cũcisione st. quos oportet re
dargui, q uniuersas domos
subuertunt. docentes que nõ
opor3. turpis lucri grã; dixit
q. dã ex ill. ppus illoꝝ ppħa; cre
tenses st sẽp mendaces. male be
stie. uentris q; pigri, testimo
niũ hoc ẽ uerũ. Quã ob causã. increpa
illos dure. ut sani sint in fide.
ñ intendentes iudaicis fabulis.
et mandatis hoĩum auersan
ciũ se a ueritate. Oĩa mũnda mun
dis. coinquinatis aũt 7 infidelibus.
nicħ mundũ. s; inquinatę st eoꝝ et
mens. 7 conscientia. Confitent
se nosse dm̃. factis aũt neg̃t. Cũ
sit abhominati. 7 incredibiles.
7 ad omẽ op bonũ reprobi. Tu
aũt loquere q̃ decet sanã

Marginal glosses (left): ſ. q. dã e p̃ime. ides cretensis.

Marginal glosses (right):

ſ. Dixit q. dã. Licet diuine auctoritati uiñ uoluit. q uerũ inuenerit testimoniũ sumẽ. sic 7 paul' athenis. syñ io oĩa q ibi st confirmat.

ſ. Mundi q bona fide sumt. 7 iti st.

ſ. Oĩa munda sedm natam. uñ yest[?]al de bona. sed sig cont que dã iudis immunda. nec no boñ aptast t pp salute corpoꝝ. t pp sucetudine humane societatis.

-C. II-

doctrinā. Senes ut sobrii sint.
pudici. prudentes. sani in fide.
in dilectione. ⁊ patientia. Anus
similiter in habitu scō. non cri
minatrices. non multū uino ser
uientes. bn̄ docentes. ut pruden
tiā doceat. Adholescentulas.
ut suos uiros ament. filios dili
gāt. prudentes. castas. sobrias.
domus curā hn̄tes. begnignas.
subditas suis uiris. ut n̄ blasphemet
uerbū dī. Iuuenes similiter
hortare. ut sobrii sīt. In omnib;.
teipsū p̄be exemplū bonoꝝ opū.
in doctrina. in integritate. in
grauitate. Verbū sanū. ⁊ irre
p̄hensibile. ut his q ex aduerso
ē uereatur. nil hn̄s malum
dicere de uobis. Seruos dn̄is suis
subditos ēē. in omnib; placentes.
non contradicentes. n̄ fraudantes,

Ut nō. b. H. adsenes ⁊ ad anus pot referri.

Q aūt iuuenē pmitior ē ad lapsū iu ni neri iubetur. q ut facius sit magis trū iub ⁊ eē formā. ut q docet uibis ostendat factis. ut ipsam erubescat.

B. uberrima pascua gregū uita pastor. grege edificet actio. dum letificat sermo.

B. iuste ad se retorquebit. ise iterum gpe lleb. q aut res facie sua a se. aliena mala pocius q sua solet curiose pscru tari. Verbū dni si corde agit fingit. tribulatione pbat.

Suspicio. liuor. amor. indignacio. feruor. Emulus inflat. amat. inuidet. ac imitat.

Iero. Nimis es miles delicios si uis gaude re cū mundo ⁊ regnare cū xp̄o.

habeat Subditas uiros in fide tales q by pper sus ppu metu dī obsecuntur.

qualis ingr... mores. ... aliud.

Ad c. IIII. ad phi. Decet fr̄s qui q̄ ... i. c. II. i eade. gra ait facite sine murmuratiōe. ad ro. i. c. xii. nolite ēē prudētes apd uos

149

ſ ⁊ in omnib; fidē bonā ostendentes.

ut doctrinā salvatoris nr̄i dior

nēt in oīb;. ſ Apparuit n grā

dī salvatoris oīb; hoīb; erudi

ens nos. ut abnegantes impieta

tē. ⁊ sclaria desidia. sobrie. ⁊ iuste.

⁊ pie uiuamus in hsc̄lo. expectan

tes beatā spē. ⁊ aduentū glīe ma

gni dī. ⁊ salvatoris nr̄i ihu xp̄i.

q dedit semetipsū p nobis ut nos

redimeret ab oī iniqtate. ⁊ mun

daret sibi plm acceptabilem.

sectatorē bonoꝝ opū. ſ Hec loque

re ⁊ exortare. ⁊ argue cū oī im

pio. Nemo te cōtēpnat. Admone

illos pncipib; ⁊ potestatib; sub

ditos ēē. dicto obedire. ad omē

op bonū paratos ēē. neminem

blasphemare. n̄ litigiosos ēē.

ſ ⁊ modestos. omē ostenden

tes mansuetudinē ad oms hoēs.

ſ Omīs monendi sīt ut or n̄ ⁊ q aoīb; na t̄ nullū excludit.

C. III.

ſ Argue tā nō aspe li pcipit ut cū psalute fieri scitur.

ſ Fructuose pdicare dm̄ n̄ sufficit. q̄ lingue sono testimonio n̄ plaudit. i. pudit.

s[cilicet] Ideo debemus quia non aliquando fuimus quod ipsi. sic et ipsi poterunt esse quod nos sumus per eandem gratiam.

Eramus enim et nos aliquando insi
s[cilicet] sicut philosophi. — s[cilicet] per mala.
pientes. et increduli. errantes.
sci. — s[cilicet] carnis.
servientes desideriis. et voluptatibus
s[cilicet] nocendi. — s[cilicet] sicut innocentes lucentur.
variis. in malicia. et invidia agen
s[cilicet] deo. et aliis hominibus.
tes. odibiles. odientes invicem.
s[cilicet] Benignum est humanitas dei vel largami dei.
Cum autem benignitas et humanitas
s[cilicet] mundo per carnem non vel nobis per fidem.
apparuit salvatoris nostri dei. non ex

s[cilicet] Benignum per quam nobis dona spiritualia habunde tribuet. humanum. i. misericordia.

operibus iusticie que fecimus nos. s[ed]
s[cilicet] ita fortis ita ille. — s[cilicet] in spe futurae salutis.
secundum suam misericordiam salvos nos fecit.
s[cilicet] baptismi. — s[cilicet] in quo deposito veteri homine granum novum.
per lavacrum regenerationis. et re
s[cilicet] quia magis cotidie et magis renovamur per spiritum in baptismo datum.
novationis spiritus sancti. quem effudit in
s[cilicet] ad remissionem omnium. adeo plenam ut tutum.
nos abunde. per ihesum christum salvato
s[cilicet] adhuc ista dabat.
rem nostrum. ut iustificati gratia ipsius.
s[cilicet] sic in dominum.
heredes simus secundum spem vite eter
s[cilicet] iste et nos fideles quia et salvavit. — s[cilicet] predicatis. — s[cilicet] volo firmare
ne. Fidelis sermo est. et de his volo
scilicet eos que dominus omnium dicitur.
s[cilicet] alios.
te confirmare. ut curent bonis
s[cilicet] salus illis et vel sibi ipsis. — s[cilicet] quia.
operibus preesse. qui credunt deo. Hec sunt bona.
s[cilicet] debili firma. — s[cilicet] vel in mente sola non vana.
et hominibus utilia. Stultas autem que
sapientia.
stiones. et genealogias. et conten
s[cilicet] quia de lege faciunt ut decet.
tiones. et pugnas legis devita.
s[cilicet] sine fructu. — s[cilicet] falso.
Sunt enim inutiles. et vane. Hereticum

s[cilicet] b. quod timeam quia salvator venit in dominum quod si dicet nichil.

s[cilicet] g. cuctorum per dextra unde quasi ferre compellitur quis. (in hoc mundo principatur.)
s[cilicet] pre. i. magis perfice. et se se ipsi meliore fieri.

Propterea vero a semetipso dicitur esse dampnatus. quia fornicator. adulter. homicida. presbiteres de ecclesia pellunt. heretici autem in se ipsos sententiam ferunt. suo arbitrio de ecclesia recedentes. Ieronimus. heresis grece ab electione dicitur. quod scilicet id quisque eligat. quod ei melius videatur.

ſ. nō ſolū ſuitta ſy et correctiōe ſ qͣ bis fecerit ſ.
Cu ħ hoīem puni. et ſcdā correp
ſ. cur.
tionē deuita. Sciens q̄ ſubuer
ſ. ē dit ſ. Incorrigibil. ſ. et q ſiēnt pec.
ſuſē q eius modi ē. et delinquit
ſ. ꝓ iudicio ſe dāpnat q errorē laudat ueritatē uitupat.
cū ſit ꝓpo iudicio condēpnatus.
Cū miſero ad te arthemā. aut
ſ. vult eū uide causa affectus. et ū plenius firmȝ
titicū. feſtina ad me uenire in
i. ecclaſtica diſciplina.
chopolim. Ibi ħ ſtatui hiema
ſ. Siē erat in ſinagoga. ſ. q ꝑfect uſerat
re. zenā legis ꝑitū. et apollo.
in ſcptis. ſ. ita ſollicite.
ſollicite p̄mitte. ū nichil ill' de
ſ. ū nā aūt reſill'. ſ. i. cretenſes ſut alii. ſ. ſipſis.
ſit. diſcant aūt ħ nri bonis opib;
ſ. ā ıdos ministris.
p̄eē. ad uſus neceſſarios. ut n̄
ſit infructuoſi. Salutant te.
q me cū ſt omſ. Saluta eos q
ſ. nō ficte in fide.
nos amant in fide. Grā dī cum
omib; uobis amen.

Hilemoni familiares litteras mittit ꝓ
one ſimo ſeruo eī. ſcribit ei a roma
decarcere.

ꝺ

Paulus uinctus x̄ ihū
ſ. ē ꝗ cauſa debes miſereri.
et timotheus fr̄. philæ
ſ. ꝑuentū ou tutū.
mono dilecto et adiuto

ꝺ

ſ. heretic' ē q ꝑū ba legis legē inpu-
gnat. q ūt ā di ſt q frequentius
correcti. et cit a eī fiore ſcēnt ad malū. +

ſ. + aug' de libro d ciuitate. heretic' ē q ali'
tēporalis cōmodi et maxime glie ꝑnci-
pat' gͣ. ſui grē. falſas amonens opiniones.

ſ. philomeni familiares litt'as ſcͣbꝫ
bone ſimo ſ uo eī. q cū dāpno eī fugat.
ſ. et ab aplo audito eūg'lio baptizat ē cui
uenia depcat aplſ. ſcͣbens a roma de
carcere.

ꝺ

ſ. Paulus uinct'. n̄ dic aplſ. nomī dignitatis. C. i.
ſi humilitatis q aūmpat. ſ. et orat quaſi.
cui de b es miſereri. n̄ ē causa doloris. ſi
in miſericordia filiū cruciaueris.

rimo. 7 appie sorori . commi | Karme. 7 ar chippo

litoni nrō. 7 eccle q in domo tua ē.

gr̄a uobis. 7 pax. a dō patre nrō.

7 dnō ihu xpō. Gr̄as ago dō. semp

memoriā tui faciens in orōnib;

mis. audiens fidē. 7 caritatem

tuā quā habes in dnō ihu. 7 in

om̄s scōs. ut communicatio fidi

tue euidens fiat. in agnitione

oīs boni in uobis. in xpō ihu.

Gaudiū ei magnū habui. 7 cō

solationē. in caritate tua. q a

uiscera scōr requieuerūt. p te frāt.

Propter q multā fiduciam

hn̄s in xpō ihu. imperandi tibi

id quod ad rē ptin. ppter caritatē

magis obsecro. cū sis talis ut

paulus senex. nc aūt 7 uinctus

ihu xpi. Obsecro te p meo filio.

quē genui in uinculis onesi

mo. q tibi aliquando inutilis fuit.

ſ. huius p̄sonā cū sit eps̄ io n̄ p̄mittit qa de re familiari hic agitur.

ſ. Gr̄as ago. memorata bonitas mouet pot aduemā.

ſ. Communicans fidi n̄re fides tua. l. q alius tua communicas euidens sit. ut hoc merito cognoscat om̄e bonū in te ex xp̄o.

ſ. Horat aplūs ut oratio ei cū cognitioē fiat bonitatis. ut talis in te opet ut ex peccat p̄miū in futurū.

ſ. Viscera scōr. i. filii scōr kmi. l. g̃ p̄ te p̄ esu scōr affect. q eius te consolante. 7 re frigeratus ē.

ſ. Magnū de humili s. de sublimi sise inclinat 7 obsecrat.

ſ. Senex. Hom mag. etatis similitudine de by obsequi.

N ſ. magnū ē u. d. humili. s. de sublimi. si i(n)clinat 7 obsecrat.

nunc autem tibi et mihi utilis. quem
remisi. Tu autem illum sicut uisce
ra mea suscipe. quem ego uolu
eram mecum detinere. ut pro te
mihi ministraret in uinculis
euangelii. Sine consilio autem
tuo. nichil uolui facere. uti
ne uelut ex necessitate
bonum tuum esset. sed uolunta
rium. Forsitan enim ideo disces
sit ad horam a te. ut aeternum
illum reciperes. non ut seruum sed
plus pro seruo carissimum fratrem.
maxime mihi. quanto autem
magis tibi. et in carne et
in domino. Si ergo habes me
socium. suscipe illum sicut me.
Si autem aliquid nocuit tibi aut debet.
hoc mihi imputa. Ego paulus
scripsi mea manu. ego reddam
ut non dicam tibi. quod et te ipsum

Mirum uidetur cur paulus passus est ministrari de furto. sed sicut bene cum sciat amicum suum hoc uoluisse ut sibi de suis ministraret.

Forsitan. hoc ideo dicit quia omnia humana dubia et potuit alia esse causa quare sic eius dispositum.

Michi. magistro tuo fratri. ne quod dominus contra seruum inflaretur. humiliat eum dicens. fratrem tibi in carne. quia ex uno adam omnes. et in domino per fidem.

omnino seruigo quod debes.

scilicet ad subueniendum. scilicet adiuratio. vel scilicet gaudebo
michi debes. Ita frater ego te
de te in regno dei. scilicet filium vel affectum.
fruar in domino. refice viscera
mea in domino. Confidens de
obedientia tua. scripsi tibi.
Sciens quoniam super id quod dico. faci
scilicet vel hoc mihi et aduenia.
es. simul autem et para mihi hospi-
cium. Nam spero per orationes vestras do
nari me vobis. Salutat te
epafras concaptiuus meus in christo
ihesu. marcus. aristarcus. de
mas. et lucas. adiutores mei.
Gratia domini nostri. cum spiritu vestro. amen.

In primis dicendum est cur apostolus
in hac epistola scribendo non serua
uit morem suum. ut vel vocabulum
nominis sui. vel ordinis. scriberet
dignitatem. Hec causa est. quia ad
eos scribens. qui ex circumcisione
crediderant. quasi gencium apostolus.
et non hebreorum. sciens quoque eorum super
biam. suamque humilitatem. ipse

Scilicet elus hebreorum scilicet beatus paulus de eminen-
tia et utilitate legis. adultimum. et
de moribus instruit. quoniam non eorum sed gentium
apostolus erat nomen suum odiosum eis sciuit. nec
illis superbis humilis apostolum se nominauit. Scripsit autem
hanc epistolam hebraica lingua. cuius sensum
et ordinem lucas retinens. post excessum eius
greco sermone composuit. primum proponit
audienda esse ... conferendo prophetis. quia
apostolus in eo locutus est deus ut in prophetis. et maior est
eis.

Tria attendi debent in epistola ista. scilicet perfectio.
peccatorum consolatio. moralis instructio.
Scilicet perfectio. ubi perfectorum autem est solidus
cibus. c. v. heb. peccatorum consolatio. ubi in eo in quo passus
~~sepultus~~ et temptatus. c. ii. heb. moralis instru-
ctio. ubi Manus remissas et solutas erigite. c. xii. heb.

demonstrans. nutu officii sui noluit ante ferre. Nam similiter et iohannes apostolus propter humilitatem in epistola sua nomen suum eadem ratione non pretulit. hanc igitur epistolam fertur apostolus ad hebreos conscriptam hebraica lingua misisse. cuius sensum et ordinem retinens lucas euangelista. post excessum beati apostoli pauli. greco sermone composuit..

Olim. non nouum. deus. qui inmutabilis. loquebatur. te. et nunc. Loquens qui quondam te. et nunc. patribus. qui icarne et ueteri udi patres nobis sunt. in prophetis. Non ipsi. sed deus in eis. Multipharia. i. multotiens habraae. et ysaac et iacob. et eisdem sepe. Multisque modis quia in per somnia ut deus in alia per aptam uoce ut moysi aut interiori inspiratione ut dauit. Vel multipharia. Multo et diuiso genere locutionis. ut per somnia. ut inspirationes ut aperta sui uoces. Multis modis rerum. diuersis misteriis futura significans. locutus quidem in colim. Nobis filius illorum patrum. ne de alius putetur nobis locutus quam illis. quod potauit ut deus illius loqueretur genti.

Multifariam multisque modis olim deus loquens patribus in prophetis novissime in diebus istis locutus est nobis in filio. quem constituit heredem universorum. per quem fecit et secula. Qui cum sit splendor glorie. et figura substantie eius.

In prophetis. prophetandum fuit ut non subito ueniens horreretur. sed ueredicus expectaretur.

Cum sit. s. g. patris gloria. filii idem cum eo. et eum notificans homo factus sit trans quis solem.

Splendor glorie. coeternus est patri filius. ut coeuus splendor igni ex quo est. eidem est natura. non minor deus ex deo. ut homo ex homine. eidem substantie. equalis ex equo. hic laudatur equalitas substantie. ibi coeuitas. Junge. quia quod laudabile est in creaturis quibus dee est. in creatore cui nichil deest.

Constituit. i. ... heredem. i. possessorem ... eccealtero ... ut figura ab eo figura et equalis ... dissimilis.

N

Ut qui famulum ad excelsiora uult erigere. gradatim sic facit. per aliqua alta. ad recreandum deponendo ad inferiora. post eam ad alia alta. sic prudens apostolus hebreos ad notitiam Christi erigit. inter alta memorans humilia.

portansque omnia uerbo uirtutis
sue. purgationem peccatorum faci-
ens. sedet ad dexteram maiesta-
tis in excelsis. tanto melior
angelis effectus. quanto dif-
ferentius pre illis nomen here-
ditauit. Cui enim dixit aliquan-
do angelorum filius meus es tu
ego hodie genui te. Et rursum.
Ego ero illi in patrem. et ipse erit
mihi in filium. Et cum introducit
primogenitum in orbem terre.
dicit. et adorent eum omnes an-
geli dei. Et quidem ad angelos
spiritus. et ministros suos flammam
ignis. Ad filium autem. Thronus
tuus deus in seculum seculi. uirga
equitatis. uirga regni tui. Dile-
xisti iusticiam et odisti iniquitatem.
propterea unxit te deus deus tuus oleo
leticie pre participibus tuis.

Genui. nemo hic incipere uidetur. hodie. ne preterita generatio uidetur. cum ab omnibus in secum in die iudicii.

iterum.

Iterum introducit uisibilem carne assumpta. quam inuisibilis in mundo erat. que assumptio dicitur exaltatio patris. introductio in hereditatem. ubi iubetur adorari.

Quando eunt nuntiare mittuntur angeli dicuntur. quando ad uindictam. ignis ardens. angeli dicuntur. Sic et ministri ecclesie fervent spiritu. et dum uitia uindicant urunt.

et ad angelos quidem dicit

In seculum. scilicet quando nouissimum iudicium septabit. unde ibi humilitas in igne et tunc ut illi mutantur et non.

purgationem commiserit in cruce. resurrectionis. ascensionis. sedis.

Dum mortalis differentius nomen habuit quam angeli ministrabant ei. post immortalis magis differens. et quo pre illis possidet pre illis. ad dexteram patris.

Ero futurum quod demonstrat natiuitatem filii in die.

Cato communicat aliorum sic ut ille ei in tas humilitatis iudicium.

Et tum dicit pater de eo de filio. cum offerri introducitur ad dandum hominibus con-dum.

Adorent angeli quando missionis obtemperant.

Omne iudicium dedit filio

Thronus regnum in iudicium.

Uirga. sedin his aequitas nullo malo gemit. diripere et magna dilectione. unxit. signi rege. et sacerdote. deus. aug. ods.

Et tu domine in principio terram
fundasti. et opera manuum tuarum
sunt celi. Ipsi peribunt. tu autem per
manebis. et omnes ut vestimen
tum veterascent. Tu autem idem
ipse es. et anni tui non deficient.
Ad quem autem angelorum aliquan
do dixit. Sede a dextris meis
quoadusque ponam inimicos
tuos scabellum pedum tuorum.
Nonne omnes sunt administra
torii spiritus. in ministerium missi.
propter eos qui hereditatem capiunt sa
lutis. propterea abundantius
oportet observare nos ea que
audivimus. ne forte per
effluamus. Si enim qui per angelos
dictus est sermo factus est firmus.
et omnis prevaricatio. et inobedi
entia accepit iustam mercedis
retributionem. quomodo nos

Velut amictum mutabis eos et mutabuntur.

effugiemus [illegible]

tu mutabis eos. et mutabun

tur si tantam neglexerimus

salutem. Que cum initium accepisset

et enarrari per dominum. ab eis qui

audierunt. in nos confirmata est.

contestante deo signis. et por

tentis. et variis virtutibus.

et spiritus sancti distributionibus. secundum suam

voluntatem. Non enim angelis sub

iecit deus orbem terre. futu

rum de quo loquimur. Testa

tus est autem in quodam loco quis

dicens. Quid est homo. quod me

mor es eius. aut filius hominis.

quoniam visitas eum. minuisti

eum paulo minus ab angelis.

gloria et honore coronasti eum.

et constituisti eum super opera ma

nuum tuarum. omnia subiecisti

sub pedibus eius. In eo enim quod

oīa ei subiecit. nichil dimi
sit n̄ subiectū ei. Nc autē nec
dū uidemus oīa subiecta eī.
Eū autē q modico quā angli
minoratus ē uidem̄ ihm̄. pp
ter passionē mortis. glā et
honore coronatum. ut grā
dī p oīb; gustaret mortē. De
cebat eñ. pp quē oīa.
7 p quē oīa. q multos filios
in glām adduxerat. aucto
rē salutis eoꝝ. p passionē
cōsumare. Q' eñ scificat.
7 q scificantur. ex uno oēs.
Ppter quā causā. n̄ confun
ditur frēs eos uocare. dicens
Nūciabo nomē tuū frib; meis.
in medio ecclē laudabo te. 7 iterū.
Ego ero fidens in eū. 7 iterū.
Ecce ego 7 pueri mei. quos m
dedit ds̄. Q' ergo pueri

ī neo enī ī q passᷤ e ẏ fidelis ẏc. ī x̄. c. iepla ꝑma ad cor. ẏ vn debuit ꝑ oīa fr̄ib; ad cor. ī c. iiii. ẏ sā q̄r̄n̄ nt dispensat

ſ. ꝑ mortē. cui ur ūq̄s. mors erat arma. ꝑ que uincebat. ꝑ eam uicit. ⁊ libaret. quanttū bonū opatur mirēs. timore mortis obnoxii seruituti. serui siq̄de erāt. q mortē timebāt. Hō sci ad re gnū nō sit uri. ut ridet eam. vn. cu piō dissolui. ⁊ ee cū xp̄o. ⁊ hēc uictoria fidi. que utiq; defuissẏ. si credentes inmor talitas mere consecuta eēt

communicauerit carni et sanguini. ⁊ ipse. participauit eisdē. ut ꝑ mortē destrueret eum. q habebat mortis im ꝑiū. i. diabolū. ⁊ libaret eos. q timore mortis ꝑ totā uitā obnoxii erāt seruituti. Nus q̄ n angelos apprehendit. s; semē abrahe apprehendit. vnde debuit. ꝑ oīa fr̄ib; similari. ut misericors fieret ⁊. ⁊ fidelis pontifex ad dm̄. ut repꝓpiciaret delicta pp̄li. Jn eo n in quo passus est ipse. ⁊ temptatū. po tens ē ⁊ eis q temptant auxilia ri. vn ⁊ fr̄es sci. uocationis celestis participes. conside rate apl̄m. ⁊ pontificē con fessionis nr̄e ihm̄. q fidelis ē ei q fecit eū. sicut moises fidelis in omni domo illius.

ſ. participauit eisdē. ecce uera ā. fi. nīa. ⁊ nō ficta humana.

ſ. habebat. i. auctor. i. diabolus ē mortis. q a peccato ex quo mors. de q̄ n chil inuenit in xp̄o ut moreret. s; pro uoluntate patris mori uoluit.

ſ. participauit eisdē ut hoīes scificaret ⁊. q nusq̄. i. in illa scptra legitur appre hendisse anglos.

ſ. Nō angelicē s; humane natē datae h dignitas. ut dūs ei in unā ꝑsonā iungeret. apphendit. quasi longe fugientē seq̄es. ꝑ oīa. q nat. educat. creuit passus. mor tuus. q sup. figāt ꝑat ne sube.

ſ. Jn carne quā suscepit. multa seua pass ē. nouit q; qd ē ista tribulatio patientiū ꝑ expimtū.

ſ. temptat d sup bẏ dia bolus ut decipiat.

ſ. vn ē ei oīb; supiori b; q a potens. q a ꝑ nobis passus. ⁊ pot auxiliari.

C. III.

ſ. Q ui fidel ē pat. sic moises. in omi do mo iudeoꝝ. l. ihc fidel. n in qua da tm̄. s; in omi domo iudeoꝝ. ⁊ gentiū. sic moi ses. quod fidel effect indicat. q a digñ ē glā. ut moyses. q ẏ amplioris. ꝑ moi se. i. q moises. l. ꝑ moyse. ens inmeren do.

ſ. Q ui fidel. scripit compat moysi. sic sup apphis ⁊ anglis. ita. ut sit ꝑ moyse fidel. q n sua scpi tis glam quesiuit. nec ei māda ta ab sconbit

Amplioris enim glorie iste pre moi
se dignus habitus est. quanto
ampliorem habet honorem domus
qui fabricauit illam. Omnis
namque domus fabricatur ab
aliquo. Qui autem omnia creauit,
deus. Et moises quidem fidelis erat
in tota domo eius . tamquam famu
lus. in testimonium eorum que di
cenda erant. Christus uero tamquam
filius in domo sua. que domus
sumus nos. si fiduciam et gloriam
spei usque ad finem firmam reti
neamus. Quapropter sicut dicit spiritus
sanctus. hodie si uocem eius audieritis.
nolite obdurare corda uestra.
sicut in exacerbatione
secundum diem temptationis in deser
to. ubi temptauerunt me patres
uestri probauerunt et uiderunt opera
mea. quadraginta annis.

Omnis namque domus. Fabricauit dico, quia ipsa non potest fieri per se, sed ab aliquo. Angelo autem uel homine auctore uere, quia deus que omnia, et sic omnia, et domum.

Domus fit ab aliquo. Qui autem et domum et omnia facit est deus. quem constat omnibus preesse. et ita christus, qui creator et deus est, preest moise.

In testimonium. non ut gratiam daret, et sic uiuere staret, et ea que conueniebant dici carnalibus, qui non dum spiritualia capere poterant.

Et gloriam spei. id est gloriosam spem. qua de iocunditate celesti. firmam. id est perdurantem. usque ad finem uite. quia non habebitur. quod iam speratur.

Quapropter. hinc incipit terrere ne sint incredulitate. per patrum similitudinem. et per neminem trahi rege blandimentis et opportunitate temporis.

Historia: deus eos qui miserat uidere terram, et cum audiret ibi esse inexpugnabiles uiros. obliti uirtutis dei totiens probate, dixerunt. reuertamur in egiptum. Unde iurauit deus quod non intraret in terram promissam. que est requies laborum. et sic omnes perierunt preter duos. Tres requies memorat. Unam sabbati, secundam in palestina, terciam ueram que in celo. de qua hic dicit loquens ad ueros israhelitas. dicens nolite durare corda loquenti. sicut spiritus per prophetam monuit. ne similia patribus uestris patiamini. qui per moisen et uocem domini audierunt. uos uero per ipsum.

Hodie. ipse loquitur per prophetam ... fite duri ... molles.

Nolite ob. secundum ... in die temptationis ... una de exacerbationibus ...

Ubi enim ... in deserto ... nescientes ...

Patres secundum carnem ... uidere ... spiritum.

Probauerunt. curiositatis causa ... et quod ... ipsa cabilitatus.

ppt q offensus fui gnatioi
huic . & dixi . semp hi errant
corde . Ipsi aut nō cognoue
rt uias meas . q b; iuraui in
ira mea . si introibt in reqē
meā . Videte frēs . ne forte
sit in aliquo urm cor malū
incredulitatis . discedendi
a dō uiuo . s& adhortamini
uosmet ipsos . p singulos
dies . donec hodie cognomi
natur . ut ñ obduretur qs
ex uobis fallatia peccati .
Participes . n xpi effecti su
mus . si tam initiū substē ei
usq; ad finē firmū retinea
mus . dū dr . hodie si uocem
eius audieritis . nolite ob
durare corda urā . quē ad
modū in illa exarcerbatioē .
Quidā enī audientes exa

Cor incred . ut putetis xpm ñ sufficere sine lege . q est malū . q a sic ut in multa peccata . nec est leue q h est cor discedendi .

No. Sic peccat usq; q est odie potreūti . nemo g despet diuiuit .

Participes enim debetis ortari . & ñ ec duri . q a q ñ eram . facti sum p gram . habites parte cū eo in hereditate . tm hac editione . si initiū subē . i . fidē . q est initiū bonorū . p quā edificam . & omne subē participam .

Ex parte delibatioē . q si serio peccat . & licet sic monerem . tn noluerunt cognoscere opa mea . & ideo sunt huit . hi dico si iuraui . i . firmiter statui . q in ira et fui . et iouidere

Sciati semp q fallit q obdurat . uñ p cadit in peccatū

Ipse cap . nō mbr

Nolite . o . ut patres q a q dico eorū duri fuerunt . & ideo p ierūt

cerbauerunt. Sed non uniuersi.
qui profecti sunt ab egipto per
moisen. Quibus autem infensus
est. quadraginta annis nonne
illis qui peccauerunt. Quorum
cadauera prostrata sunt in deser
to. Quibus autem iurauit non
introire in requiem ipsius. nisi
illis qui increduli fuerunt. Et ui
demus quia non potuerunt
introire in requiem ipsius. propter
incredulitatem. Timeamus
ergo ne forte. relicta pollici
tatione introeundi in requiem
eius. existimetur aliquis
ex uobis deesse. Etenim et nobis
nunciatum est. quemadmodum
et illis. Sed non profuit illis sermo
auditus. non ammixtus fidei.
ex his que audierunt. Ingredie
mur enim in requiem. qui credidimus.

C. III.

Et quidem operibus ab institutione mundi perfectis. Quod dixerit nunciatum esse de requie dicens. et in lege post perfectionem operum. et sub lege quod per terram promissionis designabatur. et per gratiam in nostro tempore nuntiatum. Sic quidem per operum completionem et istorum suorum perfectis. que fuit facto homine perfecta. et ipsa dominum glorificandum. Requievit die septimo. Sex diebus fecit omnia. ut per nichil fieri. et inde materia illis facta. Ut ad sint facto Septima quievit. que significat requiem. Sic et sexta etate bonorum in mundo et ad laborem. Sexta die et sexta die hora passus. Septima quievit in sepulcro. Sic et nos dominum sub operibus sex diebus ut in illo operam ut inde et veniamus eo scientiam.

Ecce bis. proprie septimum. et per terram promissionis requies significata. promissa. et quibus iterum id est sub eidem requie designatione. Iterum terminat. et distinguit diem quendam. id est tempus gratie. et sic id est inveniatur dicendo in David hodie. quod de futuris tempore gratie representat ubique patribus dicta. post tempus priscum et illa patribus dicta est in deserto. Unde patet quod non de terra promissionis agi. que iam diu habebatur. Iterum terminat diem introitionis. quem superest introire. quod videt introituros. terminat et David hic et sub lege. in tempore posita tempore gratie dicens hodie. et non nuntiat requiem illorum temporum consummandam.

Tertia significata. et quam dat quod iterum obscure quae per prima in credentibus promissa.

Post tantum temporis. id est inspirat et quid de alia requie dicit hodie. quod illa ad quam Iosue duxit. Nam si illa esset non loqueretur de alia. Sed ergo est et alia ad quam Christus ducit. quae per illam in palestina significabatur.

Supra quod dixit introire. sic David determinat. Nam si eis. ne videretur dictum de terra. Per eis id est filiis Israel. quibus nuntiatum est de requie. significatum id est terra promissionis.

facta d.

N

alia continuatio.

quemadmodum dixit. Sicut iuravi in ira mea. si introibunt in requiem meam. Et quidem operibus ab institutione mundi perfectis. Dixit enim quodam loco de die septimo sic. Et requievit Deus in die septimo ab omnibus operibus suis. Et in isto rursum. Si introibunt in requiem meam. Quoniam ergo superest quosdam introire in illam. et hi quibus prioribus annunciatum est. non introierunt propter illorum incredulitatem. Iterum terminat diem quendam. Hodie in David dicendo. post tantum temporis. sicut supra dictum est. Hodie si vocem eius audieritis. nolite obdurare corda vestra. Quemadmodum in illa exacerbatione. Nam si eis Iesus requiem prestitisset. numquam

de alia loqueretur post hac die. Itaque relinquitur sabbatismus populo dei. Qui enim ingressus est in requiem eius, et ipse requievit ab operibus suis, sicut a suis deus. Festinemus ergo ingredi in illam requiem, ut ne in ipsum quis incidat incredulitatis exemplum. Vivus est enim sermo dei et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti, et pertingens usque ad divisionem animae ac spiritus, compagum quoque et medullarum, et discretor cogitationum et intentionum cordis. Et non est ulla creatura invisibilis in conspectu eius. Omnia enim nuda et aperta sunt oculis eius, ad quem nobis sermo. Habentes ergo pontificem magnum, qui penetravit celos, Ihesum filium dei.

habētes pōtificē· nos cōfugim̄.

ambr.
Qui nō possit. Impossibile ē ei ut affectionē afflictorum hōis afflictionis ex pimento nō habuit & sensibil r̄ ōia nō sustinuit.

teneamus spei n̄re confes
sionē. Nō n̄ habemus pontifi
cē· qui nō possit conpati in
firmitatib; n̄ris. temptatū
aūt p ōia. p similitudine. abs
q; peccato. Adeamus ḡ cū fi
ducia ad thronū grē ei ut
mīām consequamur. & grām
inueni amus. in auxilio
oportuno. Omnis nāq; pontifex
ex hōib; assūptus. p hōibus
constituitur. in his que sūt
ad dm̄ ut offerat dona. & sa
crificia p peccatis. q condole
re possit his q ignorāt. & per-
cāt errāt qm̄ & ipse circum
datus est infirmitate. & ppt
eā deb& quē ad modū & p plō. ita &
p se ipso offerre p peccatis.
Nec quisquā sumit sibi hono-
rē. s; q uocatur a dō. tamquā

Omnis nāq; p. Quia spūalia nō sic introducr̄ infirmos ut corpalia. de his incipit uolens ostendere nouū meliꝰ ueteri testamento.

aaron. Sic et xps non se ipsum clari
ficavit ut pontifex fieret, sed
qui locutus est ad eum: Filius meus
es tu, ego hodie genui te. Quem
admodum et in alio loco dicit: Tu es
sacerdos in eternum secundum or-
dinem melchisedech. Qui in diebus
carnis sue preces supplica
tionesque ad eum qui possit salvum
illum facere a morte cum clamore valido
et lacrimis offerens exaudi-
tus est pro sua reverentia. Et qui-
dem cum esset filius dei didicit ex his que
passus est obedientiam, et consu
matus factus est omnibus obtem
perantibus sibi causa salutis
eterne, appellatus a deo pon
tifex iuxta ordinem melchise-
dech. De quo nobis grandis
sermo et ininterpretabilis
ad dicendum, quoniam imbecilles

et quod deus cum esset filius dei dicit. ad thesa. ii. c. i. gratias agere debemus deo semper pro fratribus quia pacientia vestra et fide...

Que sunt elementa. exordium sermonum est simplex doctrina. elementa sunt initia. de quibus nativitas et passio.

estis facti ad audiendum. Et enim cum deberetis esse magistri propter tempus. rursum indigetis ut vos doceamini. que sunt elementa exordii sermonum dei. et facti estis quibus lacte opus sit. non solido cibo. Omnis enim qui lactis particeps est. expers est sermonis iusticie. parvulus enim est. perfectorum autem est solidus cibus. eorum qui pro consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni et mali.

N

Qui non capit verbum caro factum. quomodo capiet. in principio erat verbum.

Quia aliquis cum venit per fidem penitentie ad deum credere. baptizari in remissionem. resurrectionem. et omnia dicit apostolari.

Per firmationem impositione.

C.VI. Ab operibus mortuis. Mortua opera dicit peccata que occidunt vel que sunt bona opera sine quibus mala mortua. Penitentie ab hiis fundamentum sine quo nil edificabitur. Feramur ad perfectionem iacientes fundamentum fidei que ... ut omnis partes habet et malum inde ... fundamentum doctrine baptismi. qui baptismus in aqua in penitentia in sanguine. fundamentum impositionis manuum ... [illegible] ... fundamentum resurrectionis ... fundamentum in mortuorum ... [illegible] ... amplius iacere ... opus.

Quapropter intermittentes inchoationis Christi sermonem ad perfectionem feramur. non rursum iacientes fundamentum penitentie ab operibus mortuis. et fidei ad deum. baptismatum doctrine. impositionis quoque manuum. ac resurrectionis

mortuorum. et iudicii eterni.
Et hoc faciemus si quidem permise-
rit deus. Impossibile est enim eos
qui semel sunt illuminati gu-
staverunt etiam donum celeste. et
participes sunt facti spiritus sancti.
gustaverunt nichilominus bo-
num dei verbum. virtutesque
seculi venturi. et prolapsi sunt re-
novari rursum ad penitentiam
rursus crucifigentes
sibimetipsis filium dei. et o-
stentui habentes. Terra enim
sepe venientem super se bibens
imbrem. et generans herbam oppor-
tunam illis a quibus colitur. acci-
pit benedictionem a deo. profe-
rens autem spinas ac tribulos.
reproba est. et maledicto proxima.
cuius consumatio in conbu-
stionem venit. Confidimus

Sufficit ad omnia peccata tollenda. quod non iteratur baptismum qui illuminavit nos.
Renovari rursus ad penitentiam. Negat iteratione baptismi. Impossibile est eos qui semel acce-
perunt rursus renovari id est rebaptizari motos ad penitentiam. illos dico si rebap-
tizantur rursus crucifigentes filium
dei, et habentes irrisioni quantum ad se. Non
enim iterum crucifigitur. et similes sunt per-
secutoribus et crucifixoribus. quia una mors Christi
unum baptisma consecravit. et sufficit
contra omnia peccata. et si sequentia sit pe-
nitentia de his agatur. sicut illa una mors
et unum ex ea baptisma non sufficeret. iteratur
et morte. ut ex ea iterata remissio. Vel in
se crucifigunt filium dei. et contumelie habent.
quia gratiam ei vilipendentes in peccato ia-
cent. et ero non debeat prima fide relicta in
peccata cadere. Non ultra possunt rebapti-
zari in remissionem peccatorum. Impossibile est re-
baptizari. quia tantum bibere ymbrem.
et habent. Tran
Renovari. non babtizentur post penitentiam.

Ut sibi fiat crucifixio christi. sicut carnem suam cruci-
figere et vitiis et concupiscentiis. et est quasi
lucrum.

Sepe venit. quia si rara non sufficit. sic
sonum leserit.

Ergo nam sibi. sic illos bibisse sepe
legem et prophetas ubi est celestis doctrina. et
nec si ex ... fuerit proferre germinis.

Non dum putando vos tales. sic et in donis
sentis tales. terre vobis. non ipsam redolentes.
Christus enim. quia de ipso sententia non habuit villa audire. de spe
futurorum attollit. atque proterita alicit. et
recitat animos eorum et confortat.

Tria sunt in homine. caro. spiritus. et mens. ad carnem pertinet dilectacio. ad spiritum cogitatio. ad mentem discretio.
In dilectatione est concupiscentia superfluitatis. In cognatione est providentia necessitatis. In discretione
sententia veritatis. Est primum est fortitudo continentium. Est secundum confessio psallentium. Est tertium puritatis
contemplantium. ne providentia sub obtentu necessitatis delinet. ipsa caro ad concupiscentiam superflu-
itatis. et providentia in actione per compassionem inferioris delinet a sciencia veritatis.

autem de vobis dilectissimi me
liora et viciniora saluti, tam
etsi ita loquimur. Non enim iniu
stus deus ut obliviscatur operis
vestri et dilectionis quam osten
distis in nomine ipsius qui mini
strastis sanctis et ministratis.
Cupimus autem unumquemque vestrum
eandem ostentare sollicitudi
nem ad expletionem spei usque
in finem, ut non segnes efficiamini.
Verum imitatores eorum qui fide
et patientia hereditabunt
promissiones. Abrahe namque pro
mittens deus quoniam neminem
habuit per quem iuraret maio
rem, iuravit per se ipsum, dicens:
nisi benedicens benedicam te et
multiplicans multiplica
bo te. Et sic longanimiter
ferens adeptus est repromissionem.

Sciebat placere [illegible] promissiones patrum
memorari, ut omnibus laudibus extollit
quos super exemplo obduratorum tribuit. In
hac autem habraam maxime elegit cuius filii
fieri debent.

nos q̄ ... fortissimũ solaciũ habeamus. fugit ad spẽ ... [illegible]

ad he

homines enim per maiorem sui iurant. et omnis controuersię eorum finis ad confirmationem est iuramentum. In quo habundantius uolens deus ostendere pollicitationis heredibus immobilitatem consilii sui. interposuit iurandum. ut per duas res immobiles. quibus impossibile est mentiri deum. fortissimum solacium habeamus. Qui confugimus ad tenendam propositam spem. quam sicut anchoram habemus animę. tutam. ac firmam. et incedentem usque ad interiora uelaminis. ubi precursor pro nobis introiuit ihesus. secundum ordinem melchisedech. rex salem. sacerdos summi dei. qui obuiauit abrahę regresso a cęde regum. et benedixit ei. cui decimas

Margin: melchisedec pontifex factus in ęternum. Hic.

Glosses:

ſ. Iurauit deus quia non habuit per quem maiorem iuraret. id est per se. cum maiorem non habuit. quia homines per maiorem sui iurant.

ſ. Iob de spe loquitur. Si occiderit me in ipso sperabo. uerumtamen in conspectu eius uias meas arguam. et ipse erit saluator meus. non enim ueniet in conspectu eius omnis ypocrita.

ſ. Sicut anchora nauem. sic spes animam continet ne inclinetur consentiendo iniquitati. ac fluctibus ... [illegible]

ſ. Secundum ordinem. Unde oportet et christum non oportet pontifex superior esse iudeis. qui tamen non distat inter [illegible] et aaron et melchisedec ... [illegible] bile obsequium ducem ... [illegible]

ſ. Hic melchisedec. Incipit hic ostendere quomodo sit ordine melch. assimilatus filio dei. melchisedec dicitur rex iusticię. id est qui suos per iusticiam regit. interpellatus salem. Rex pacis ... [illegible]

Fugit ad spem quam ... [illegible]

Melchisedec. rex. sedec. id est iusticia ... [illegible]

sedec melch rex c.vii.

N. s. Tradunt hebrei melchisedech esse sem filium noe. et quingentis habraam natum vixisse. ccc. ve. annos. et habrahe ut nepoti obviasse. et panem in refectione ei et suorum protulisse. et ut sacerdotem dei decimas accepisse. Salem plurimi dicunt hierusalem. sed fuit oppidum quod et hodie salem dicitur. ubi ex ruinis palatium melchisedech ostenditur. Unde et in evangelio erat iohannes baptizans in enon. iuxta salem.

No. Quasi nos patriarche et prophete figura fuerunt christi. melchisedech specialiter ius quod non de genere iudeorum processit in typum sacerdotii christi. Secundum ordinem. multis modis quia solus rex et sacerdos fuit. et ante circumcisionem functus sacerdotio. ut non gentes a iudeis sed iudei a gentibus sacerdotium acciperent. non unctus oleo. ut moyses instituit. sed oleo exultationis et puritate fidei. Nec immolavit animalia. sed pane et vino christi sacerdotium dedicavit. inveniuntur sine patre vel matre. cum sed duas nativitates et patrem habuit et matrem. Sed quia in genesi subito inducitur occurisse habrahe. et nec ante nec post nomen eius vel genealogia invenitur. hoc autem exemplo affirmat apostolus. quod sacerdotium aaron et principium habuit et finem. sed ecclesie sacerdotium et imperpetuum et in futuro eternum sit.

omnibus divisit abraham. primum quidem qui interpretatur rex iusticie. deinde autem et rex salem. quod est rex pacis. sine patre. sine matre. sine genealogia. neque initium dierum neque finem vite habens. assimulatus autem filio dei manet sacerdos in perpetuum. Intuemini autem quantus sit iste. cui et decimas dedit de precipuis abraham patriarcha. Et quidem de filiis levi sacerdotium accipientes mandatum habent decimas sumere a populo secundum legem. id est a fratribus suis. quamquam et ipsi exierint de lumbis abrahe. Cuius generatio autem non annumeratur in eis. decimas sumpsit ab abraham. et hunc qui habebat repromissiones benedixit. Sine ulla autem contradictione quod minus est.

In mora tenet in commendanda dignitate melchisedec.

No. Et quidem de filiis levi. tanta est sacerdotii excellentia. ut cum similes generis multo amplius digniores sint fratribus suis. Vero abraam in circumcisione alienigena de decimas non dedisset. non excellentior. quoniam et isti levitice sacerdotes decimas solvere dicuntur.

Et similiter accepit decimas et est dignior maior quam et filii levi a fratribus.

a meliore benedicitur. Et hic quidem
decimas morientes homines acci-
piunt. ibi autem contestatur quia
vivit. Et ut ita dictum sit. per
Abraham. et Levi qui decimas acce-
pit. decimatus est. Adhuc enim
in lumbis patris erat. quando
obviavit ei Melchisedech. Si
ergo consumacio per sacerdocium
leviticum erat. populus enim sub ip-
so legem accepit. Quid adhuc
necessarium fuit. secundum ordinem
Melchisedech alium surgere
sacerdotem. et non secundum ordinem Aa-
ron dici. Translato enim sacer-
docio. necesse est ut et legis trans-
latio fiat. In quo enim hec dicuntur de
alia tribu est. de qua nullus al-
tario presto fuit. Manifestum
est enim quod ex Iuda ortus sit dominus noster.
in qua tribu nichil de sacerdotibus

moises locutus est. et ampli-
us adhuc manifestum est. si secundum
similitudinem melchisedech.
alius exurget sacerdos. qui
non secundum legem mandati carna-
lis factus est. sed secundum virtutem vite
insolubilis. Contestatur enim.
quoniam tu es sacerdos in eternum
secundum ordinem melchisedech. Re-
probatio quidem fit precedentis man-
dati. propter infirmitatem eius.
et inutilitatem. Nichil enim ad per-
fectum adduxit lex. Introduc-
tio vero melioris spei per quam proxima-
mus ad deum. et quantum est non sine
iure iurando. alii quidem sine iu-
re iurando. sacerdotes facti
sunt. Hic autem cum iure iurando.
per eum qui dixit ad illum. iuravit
dominus. et non penitebit eum. tu es
sacerdos in eternum. In tantum

melioris testamenti sponsor
factus est christus ihesus. Et alii quidem
plures facti sunt sacerdotes.
idcirco quod morte prohiberentur
permanere. hic autem eo quod maneat
in eternum. sempiternum habet
sacerdotium. Unde et salvare in
perpetuum potest. accedens per
seipsum ad deum. semper vivens ad in
terpellandum pro nobis. Talis enim
decebat ut nobis esset ponti
fex. sanctus. innocens. impollutus.
segregatus a peccatoribus.
et excelsior celis factus. qui
non habet necessitatem cotidie. quem
admodum sacerdotes. prius pro
delictis suis. hostias offerre.
deinde pro populo. hoc enim fecit se
mel seofferendo. Lex enim homines
constituit sacerdotes. in
firmitatem habentes. Sermo

aut̄ uiris iurandi. q̄ post legē
ē. filiū in eternum pfectum.

Capitulū aut̄ sup ea que dr̄.
Talē habemus pontificē. q̄ con
sedit in dextera sedis magni
tudinis in celis. scōꝝ minist̄.
& taber naculi. ū. q̄ fixit dn̄s. &
non hō. Oīs ꝯ pontifex ad offe
renda munera & hostias con
stituitur. unde necesse ē & hunc
habe aliqd̄ q̄ offerat. Si ḡ sup
terrā eēt. nec eēt sacerdos.
cū eēnt q̄ offerrent sc̄d legē
munera. q̄ exemplari & um
bre deser uiunt celestiū. Sicut
responsū ē moisi cū consuma
ret taber naculū. Uide inq̄t.
oīa facito scd̄m exemplar. q̄
tibi ostensū ē in monte. Nunc
aut̄ melius ē sortitus minī
st̄iū. quanto & melioris testamti

Quod exemplari. exemplar est ad cuius similitudinem aliquid fit. exemplum similitudo que in[illegible]. Deus in monte moisi ueritatem ostendit. sed quia carnalis populus capere non posset. precepit ut ea figuris imaginaretur. in quibus puerilis populus erudiretur quousque ueniret ad ueritatem. ut ea tamen res per ostensa deus exemplar figuratur iuxta se factum. Item figure deus exemplar ueritatis que postea impleta est. Sicut ille presignauerit. ex deinde hoc dicit. Ibi deseruiunt exemplari. id est figuris. et que exemplar aliquando est ueritas. non figura ad quod umbre que non erat nisi umbra ueritatis leuitici habitura erit. iemento a pro.

sanctitum est

mediatore. qui in melioribus
repromissionibus. Nam si illud prius culpa
uacasset. non utique secundi locus in-
quereretur. Vituperans enim eos dicit.
Ecce dies ueniunt dicit dominus. et con
summabo super domum israel. et super
domum iuda. testamentum
nouum. non secundum testamentum quod
feci patribus eorum in die qua ap-
prehendi manum illorum. ut educe-
rem illos de terra egipti. quoniam
ipsi non permanserunt in testamento
meo. et ego neglexi eos. dicit dominus.
Quoniam hoc est testamentum. quod dispo
nam domui israel. post dies illos
dicit dominus. dando leges meas
in mentes eorum. et in corda eorum
superscribam eas. et ero eis in deum.
et ipsi erunt michi in plebem. et non
docebit unusquisque proximum
suum. et unusquisque fratrem suum.

Quod in melioribus. precepta omnia seruata ad non occidendum. sed in manentem ad quem illa permittit. hec dat salutem. promissa nec ad quibus terrena hic celestia.

Nam si illud. probat quod testamentum nouum melius erit. nullus enim uacaret culpa. lu[illegible]. sed uacasset et a culpa. non daretur secundum. sed datum. ut ita appareret illud fuisse imperfectum. imperfectum.

Inquireretur. id est quod instrumenti apostoli. sed ueniuit. ut perfectior daretur et testamentum.

Non secundum. id est. supplicium non perseuerat in ueteri. sed fuit in nouum. Sed littera que sola occidit. hic spiritus quod uiuificat. Illud uetus. quia uetustate peccatorum ibat. hoc nouum quia innouat.

Non permanserunt. uitio eorum deputat quod non manserunt in testamentum. nolens culpanda uideatur. non tamen iustificat sine gratia. pueris hominis noua que per litteram iubente non sanat. dicit illud uetus. hoc nouum. per nouitatem spiritus que sanat a uitio uetustatis. quod euidenter apparet sicut ibi est. dabo leges in mentes. in tabulis lapideis. non tamen sed spiritu que presente quod digitus dei. diffundit caritas in cordibus. que est plenitudo legis. non terrena. sed ut diligant iustitiam. ...

Non docebit. dilate

Disponam. ita dan

Et quod quos dicit. de spiritualibus fecerat. determinat quod fecit in die. legis. quos peremi. Qui in semine tuo benedicentur omnes gentes completur.

Propter culpam. bis sacerdotes unum sine gratia et sine caritate fecit.

Illis. ut ei qui duo regna diuisi fuerunt post Salomonem.

Illius seruiunt exemplaris. et ibi dicit melius ministerium. quod et spiritualibus ministrat. spiritualiter. quod non pater et non ostensum sit non offerte sup terris.

dicens. cognosce dominum. quoniam
omnis cognoscent me. a mini-
mo usque ad maiorem. quia propici-
us ero iniquitatibus eorum. et pec-
catorum eorum iam non memorabor.
dicendo autem novum veteravit
prius. Quod autem antiquatur. et
senescit. prope interitum est. Habu-
it quidem et prius iustificationes
culturae. et sanctum seculare. Ta-
bernaculum enim factum est primum.
in quo erant candelabra. et men-
sa. et propositio panum. quod dicitur sancta.
post velamentum autem. secundum ta-
bernaculum quod dicitur sancta sanctorum. au-
reum habens turibulum. et arcam te-
stamenti circumtectam ex omni
parte auro. in qua urna au-
rea habens manna et virga aaron
que fronduerat. et tabule te-
stamenti. superque eam cherubim

glorie obumbrantia propiciato-
rium de quibus modo non est dicendum
per singula. his vero ita compositis.
in priori quidem tabernaculo
semper introibant sacerdo-
tes sacrificiorum officia consumman-
tes. In secundo autem semel in anno.
solus pontifex. non sine san-
guine. quem offert pro sua et
populi ignorantia. hoc significante spiritu sancto. nondum propalatam
esse sanctorum viam. adhuc priore
tabernaculo habente statum.
Que parabola est temporis in
stantis. iuxta quam munera
et hostie offeruntur. que
non possunt iuxta conscientiam
perfectum facere servientem. solum-
modo in cibis et in potibus et vari-
is baptismatibus. et iustitiis
carnis. usque ad tempus

Pamplius. Xpc introivit tabernaculum non significato id est celum per amplius quia plenus capit quatuor nullus et perfectius quia ibi perfecta beatitudo.

correptionis impositis. Xps autem assistens pontifex futurorum bonorum. per amplius et perfectius tabernaculum non manu factum. id est non huius creationis. neque per sanguinem hircorum et vitulorum. sed per proprium sanguinem introivit semel in sancta. eterna redemptione inventa. Si enim sanguis hircorum aut taurorum. et cinis vitule aspersus inquinatos sanctificat. ad emundationem carnis. quanto magis sanguis Xpi. qui per spiritum sanctum semetipsum obtulit inmaculatum deo. emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis. ad serviendum deo viventi. et ideo novi testamenti mediator est. ut morte intercedente in

Vitula. feminina caro Xpi infirma et rufa. passione cruenta. extra castra. id est Ierusalem cremari secundum ignem ... a suspensione ... qui ... movetur ... resurrectionis ... passione et resurrectione ... fit aqua aspersionis ... immundos homines a contactu mortuorum id est ab iniquitate per baptismum ... fide ... baptismi.

Ad emundationem carnis. id est ut caro emundata sit per legis preceptum ... perfectio.

Duo facit a peccatis mundat, et restituta libertate facit servire deo qui dat vivere.

Ab operibus id est a peccato ... mortuum ... quia ... nemo ... mortua opera habet.

Quod semel introivit ... semel sanguine suum fudit ... significat perfectionem ... non oportet iterari.

Morte intercedente ... necessaria in redemptione ... purificationum quas facie bat lex non solvebat.

Novi testamenti dator est ideo ut acciperent vocati ... hereditatem ... morte intervenient ... sine qua lex non iuvaret.

Vel pro carne que sine semine viri assistens patri.

Insancta exponit ... tabernaculum ... celestia id est celum.

hircorum ... simul et vitulorum ... peccati.

... corporalem maculam ...

Obtulit ... inmaculatum ... pro nobis ... peccato.

Obtulit semetipsum mediator ... mediatorem ... pontifex ... novi.

Intervenit testamenti ... sacramenta ... passionis ... morte ... magna ...

redemptionem earum prevaricatio-
num. que erant sub priori te-
stamento. repromissionem
accipiant qui vocati sunt eter-
ne hereditatis. Ubi enim testa-
mentum est. mors necesse est inter-
cedat testatoris. Testamen-
tum enim in mortuis confirmatum
est. Alioquin nondum valet. dum
vivit qui testatus est. Unde nec primum quidem
sine sanguine dedicatum est.
Lecto enim omni mandato legis a moi-
se universo populo. accipiens
sanguinem vitulorum et hircorum,
cum aqua. et lana coccinea. et
hisopo. ipsumque librum. et omnem
populum aspersit dicens. Hic sanguis
testamenti, quod mandavit ad
vos deus. Etiam tabernaculum. et omnia
vasa ministerii sanguine simi-
liter aspersit. et omnia fere in sanguine

N. Poterant infirmi ex eo quod mortuus est Christus non credere promissiones. et ideo probat humana consuetudine. ubi enim testamentum est.

Ubi enim. Vivit et precedator novi testamenti morte intercedente. neque pro confirmatione eius oportuit mori. Probat consuetudine humane legis.

Ambrosius. Tantum enim fuit peccatum hominum ut salvari non possent nisi unigenitus dei pro nobis moreretur debitoribus mortis. Sic et sic fecit nos dignos testamenti et promisse hereditatis. et ita testamentum factum est firmum.

Lecto enim. Sicut Moyses. et Christus data nova lege suum sanguinem. qui vitulus propter virtutem crucis et cornibus impios ventilavit. et hircus est per similitudinem carnis peccati. et quia hostia pro peccato. et quasi fuit eum a quibusdam in sanguine desuolatum. ad hoc corpus accepit. per aquam baptismi sanctificans. pretio sanguinis nos redimens. cum lana coccinea. que ignei coloris est. et ysopo. lana illa significat ignem dilectionis Christi. ysopus qui alligat tumorem pulmonis. humilitatem Christi significat. quia per fervorem dilectionis et humilitatem pro nostra redemptione sanguinem suum fudit. eo sanguine librum. id est evangelium inscripsit. id est confirmavit. et populum fidelium abluit. Dicens hic sanguis novi testamenti confirmator. quem mandavit deus ad vos. Aspersit tabernaculum. id est ecclesiam. omnia vasa ministerii. quia omnes doctores ecclesie in quibus continetur ministerium suum. et sanguine redemit et redemptis spiritum sapientie et scientie tribuit. et omnia mundantur per sanguinem Christi. et sine eo nulli peccati fit remissio.

c. ii. ad timo. ... in. c. ix. ad eb. ...

Ipsa autem celestia exemplaria in quibus dominus significat ... non indigent mundari ...
... ministrationis mundata sunt.

Hoc enim ... mundauit celestia .i. homines suo sanguine mundati et facti celestes ... non ipse per hostiam suam intrauit in celum pro nobis ... in celum non in manu factum ... exemplaria uerorum ... sacerdos non in umbratilia ... redebunt.

Quantae differentie ... in celum ... sacerdos qui assistit uultui dei ... pro nobis ... in sanguine alieno ... sacerdos et hostia.

Neque ... melioribus hostiis ... sine consumatione ... semel oblata ... reducit.

Si semel oblatio non sufficeret omnium ... ab origine mundi ... semel passus est in consumatione seculorum.

In consumatione .i. in ultima etate ... ab origine mundi.

Post hoc autem ... semel mori ... iudicium ... ad immortalitatem.

mundantur scdm legē. et sine sanguinis effusiōe

n̄ fit remissio peccatorum. Necesse ē ergo exemplaria

quidē celestiū his mundari. ipsa aūt celestia melioribus ho-

stiis quā istis. Nō enim in manu factis scīs ihs introiuit. exem-

plaria uerorum sed in ipsū celum. ut appareat nunc uultui dei pro no-

bis. Neque ut sepe offerat se-

metipsū. quē admodū ponti-

fex intrauit in scā per singu-

los annos in sanguine alieno.

alioquin oportebat eū frequen-

ter pati ab origine mundi.

Nūc aūt semel in consummatiōe

seculorum. ad destructionē pecca-

ti. per hostiā suā apparuit. Et

quē admodū statutū ē hōib;

semel mori. post hoc aūt iudiciū.

sic et xpc semel oblatus est.

ad multorum exhaurienda
peccata. secundo sine peccato
apparebit. expectantibus
se in salutem per fidem. Umbram
enim lex habens bonorum futurorum.
non ipsam imaginem rerum. per
singulos annos hisdem ipsis
hostiis quas offerunt indesi
nenter. numquam potest accedentes
tes perfectos facere. Alioquin
cessassent offerri. ideo quod
nullam haberent ultra con
scientiam peccati. cultores
semel mundati. sed in ipsis
commemoratio peccatorum
per singulos annos fit. Im
possibile est enim sanguine tau
rorum et hircorum auferri pec
cata. Ideo ingrediens mun
dum dicit. hostiam et oblationem
noluisti. corpus autem aptasti

in. holocaustomata. et pro pec
cato non placuerunt tibi. tunc dixi.
ecce uenio. In capite libri scrip
tum est de me. ut faciam deus uolun
tatem tuam. Superius dicens. quia
hostias et oblationes et holo
caustomata. et pro peccato no
luisti. nec placita sunt tibi. quae
secundum legem offeruntur. tunc dixi.
ecce uenio. ut faciam deus uolun
tatem tuam. aufert primum.
ut sequens statuat. in qua
uoluntate sanctificati sumus.
per oblationem corporis ihesu christi.
semel. Et omnis quidem sacerdos pre
sto est. cotidie ministrans. et
easdem sepe offerens hostias.
quae numquam possunt auferre peccata.
hic autem unam pro peccatis offerens
hostiam. in sempiternum sedet in dex
tera dei. de cetero expectans. donec

ponantur inimici ei scabel-
lupedu[m] ... eius. una n obla-
tione consumauit in sempi
ternu[m] scificatos. cotestatur
aut[em] [et] nos sps scs. postqua[m]
n dixit. hoc aut[em] e[st] testamen
tu[m]. q[uo]d testabor ad illos dicit post dies illos
dns. dando leges meas in cor
dib[us] eo[rum]. [et] in mentib[us] eo[rum] sup
scriba[m] eas. [et] iniq[ui]tatu[m] [et] pec
cato[rum] eo[rum] ia[m] n[on] recordabor
ampl[iu]s. ubi aut[em] ho[rum] remis-
sio. ia[m] n[on] oblatio p[ro] peccato. ha
bentes itaq[ue] fr[atr]es fiduciam
in introitu sco[rum] in sanguine
xpi. qua[m] initiauit nobis uia[m]
noua[m]. [et] uiuente[m]. p[er] uelam[en].
i. carne[m] sua[m]. [et] sacerdote[m] magnu[m]
sup domu[m] di. accedamus cu[m]
uo corde ad d[eu]m. in plenitudi-
ne fidei. aspersi corda

Sic deus est fidelis in promissis. ita nos simus fideles in his que promisimus.

Culpat scindentes unitatem caritatis. quasi inter alios non posset habitare cum falsitatis sue. qui potius suo exemplo debuerit consolari alios.

a conscientia mala. et abluti
corpus aqua munda. tenea-
mus spei nostre confessionem
indeclinabilem. fidelis enim
qui repromisit, et consideremus
invicem in provocationem carita-
tis. et bonorum operum. non deseren-
tes collectionem nostram. sicut
consuetudinis est quibusdam. sed
et consolantes. et tanto ma-
gis. quanto videritis ap-
propinquantem diem. Voluntarie
enim peccantibus post acceptam no-
titiam veritatis. iam non relinqui-
tur hostia pro peccatis. Ter-
ribilis autem quedam expecta-
tio iudicii. et ignis emula-
tio. que consumptura est adver-
sarios. Irritam quis faciens
legem moysi. sine ulla mise-
ratione. duobus vel tribus

Voluntarie. et cetera. id est nobis in voluntate peccandi manentibus. non prodest christus qui est hostia pro peccato. tamen in se ipsis sentire quod constat quia nec in sua conscientia n. u. i. quamquam venisse in ad fidem. per quam quidam securi sint quasi numquam peritur. non volentibus sed voluntarie. quia voluntarii est qualiscumque assiduus est volens ...

Iob. qui thesauros effodiunt ...

Iam non relinquitur pro peccatis. sicut in veteri lege datum est. sepius offerri hostias pro peccatis. Non est iterum immolandus pro peccatis. quod semel factum est et secundo non est opus. sed magis opus est manere in fide et veritate. Quasi sine iudicio timenda expectatio. non pro penitentia ...

Hodie non ultra penitentia vel remissio. sed hostia ...

testib; moritur. quanto -
magis putatis deteriora
mereri supplicia. qui filiu
di conculcauit. & sanguine
testamenti pollutu duxerit.
in quo scificatus est. & spu
gre cotumelia fecit. Scim
enim qui dixit. michi uindic
ta. & ego retribua. Et itm.
Quia iudicabit dns plm
suu. horrendu est incide-
re in manus di uiuentis. Re-
memoramini aut pristinos
dies. in qb; illuminati ma-
gnu certamen sustinuistis
passionu. Et in altero qdem
obprobriis. & tribulationib; spec
taculu facti. in altero aut socii
taliter conuersantiu facti.
Nam & uinctis conpassi estis.
& rapina bonoru urorum cum

gaudio suscepistis. cognoscentes uos habere meliorem.
et manentem substantiam. No
lite itaque amittere confiden
tiam uestram, que magnam habet re-
munerationem. Pacientia enim
uobis necessaria est. ut uolun
tatem dei facientes repromissio
nem reportetis. Adhuc enim
modicum quantulumcumque. quen
turus est ueniet. et non tar
dabit. Iustus autem meus ex fide ui
uit. Quod si subtraxerit se.
non placebit anime mee. Nos autem
non sumus subtractionis filii
in perditionem. sed fidei in acquisi
C. XI tionem anime. Est autem fides speran
darum substantia rerum. argumen
tum non apparentium. In hac enim
consecuti sunt testimonium
senes. Fide intelligimus

b. sicut omnes passiones pacientia subleuat. sic et quantumlibet leues impacientia aggrauat.

confirmatio fidei. ooo

aptata esse

[illegible] fide moyses. Sine fide impossibile est placere. Credere oportet [illegible]

aptata esse secula verbo dei. ut
ex invisibilibus visibilia fierent.
Fide plurimam hostiam abel
quam cain obtulit deo. per quam
testimonium consecutus est
esse iustus. testimonium perhiben-
te muneribus eius deo. et per illam
defunctus adhuc loquitur.
Fide enoch translatus est ne
videret mortem. et non invenie-
batur. quia transtulit illum
deus. ante translationem enim testi-
monium habuit placuisse deo.
Sine fide autem impossibile est
placere deo. Credere enim oportet
accedentem ad deum. quia est. et inqui-
rentibus se remunerator fit.
Fide noe responso accepto
de his quae adhuc non videban-
tur. metuens aptavit arcam
in salutem domus suae. per quam

Ex invisibilibus. ante quam formarentur rebus tenebre erant. et erant invisibilia elementa. sine eorum separatione nascebantur. vel invisibilis mundus in sapientia dei erat. ad cuius similitudinem factus est hic visibilis.

In principio fecit deus celum et terram. in formam materiam confusam que chaos dicta est. unde omnia facta sunt. celi et terre. [illegible]

Defunctus loquitur [illegible]

Est per immutabilitatem.

Hic patrum sub naturali lege degentium fides determinatur.

Aug. ix. de civit.

N Obedivit deo dicenti. exi de terra tua et cognatione. sed non fecerunt. sed in dictum est iam egressus de terra caldeorum. iam constitutus in mesopotamia. nec dominus corpus sed animam a terra sua avellit. ne vellit reverti. et ut. audi filia ...

dāpnauit mundū. ⁊ iusti
cie que per fidē heres ē
institutus. fide q uoca
tur abraā. obediuit in
locū exire. quē acceptu
rus erat ī hereditatē. ⁊ exi
it nesciens quo iret. fide mo
ratus ē in terra repmissio
nis tāquā in aliena. in casu
lis habitando. cū isaac. ⁊ ia
cob. coheredib; repmissio
nis eiusdē. Expectabat enī
fundamta hntē ciuitatē
cuius artifex ⁊ conditor
ds. fide ⁊ ipsa sara sterilis
uirtutē in conceptione se
minis accepit. etiā pter tp
etatis. qm fidelē credidit
eē eū q pmiserat. ppter
q. ab uno orti st. ⁊ hoc emor
tuo. tāq sidera celi in

N. Aug. xvi. de civitate dei. ab uno utero. sed abraam
premortuo quantum ad senectutem. senior femina. et si adhuc ei fluant solita mulierum de sene parere non potest. de iuvene potest. de certo hunc non premortem sare qui iuvenis erat potuit generare.

multitudine. et sicut hare-
na que est ad oram maris in-
numerabilis. Iuxta fidem
defuncti sunt omnes isti. non accep-
tis repromissionibus. sed a longe
eas aspicientes. et salutan-
tes. et confitentes. quia
peregrini et hospites sunt
super terram. Qui enim hec dicunt.
significant se patriam inqui-
rere. Et si quidem ipsius memi-
nissent de qua exierunt. ha-
bebant utique tempus rever-
tendi. Nunc autem meliorem
appetunt id est celestem. ideo
non confunditur deus voca-
ri deus eorum. paravit enim illis
civitatem. Fide obtulit abra-
ham isaac cum temptaretur. et uni-
genitum offerebat qui susce-
perat repromissiones. ad quem

id est adherentes fidei. vel mortui sunt
non acceptis intrare repromissionibus. et vi-
vit fides eorum. sperabant enim sibi promitti ce-
lestia. non terrena.

Utitur verbo translato a navigan-
tibus. id est desiderantes. longe visis
civitatibus. et ideo confitebantur quia peregri-
ni quia in aliena patria amicibus erant. hospites
quia de patria mobili non sunt. et isti confitebantur
se non esse de hoc mundo. neque aliquid se habere
in mundo. Ideo hec confitebantur quia enim hoc
dicunt quia peregrini. et hii dant intelligi
quia aliam patriam querunt quam ipsi significare
volebant. et ne putaret quis quod illam de qua
exierant quererent. subdit et si quidem.

Non autem frustra hunc honorem eis tribuit. sed quia
meis novit sincera et perpetua caritate
et qui meis tribus consumavit mirabile
sacramentum futurorum. Pro liberis genuerit
et in libertate et in servitute ut esau. per
ancillas non solum in servitute ut per a-
gar. sed in libertate ut per balam et
zelpham. ita per spirituales et boni liberi
et mali servi ut per philippum symon
et per carnales non solum mali sed et bo-
ni. quibus dicitur. que dicunt facite. que autem fa-
ciunt. nolite facere. hoc sacramentum qui semper
prudenter agnoscit. unitatem spiritus in
vinculo pacis usque in finem quibus dam
coherendo quosdam tollerando custodit.

Omnes sunt enoch translatum
fide per caritatem
plenarie
sed per mortem maiorem
et salutantes licet remote sint
sic et morantes
sed pater et qui nolebat reverti
sed ubi hic appetunt
sed non erubescit
iustis honoratur sed per malos blasphematur
sed appetunt celestem vel non erubescit
sed quia deus dicitur angelorum
sed fide et voluntate
per deum qui superbit diabolus ut acciperet
id est eum deus ostendit quod cetera alicui preferunt
sed habet
sed iubilare filius isaac in c. xxviii transi ospes.
et orna mensam. et que in manu habes ciba ceteros. exi a facie
honoris amicorum meorum. necessitudine domus mee. id est familie.
ospicio in factus es frater. gravia hec homini habenti sensum.
correptio domus. et improperium feneratoris.

operati ſunt iuſticiam quia per fidem uicerunt regna. quia xpiſti carnem ſuam cruci fixerunt cum uiciis et concupiſcentiis.

ſ quomodo in uerace credebat.

dictū eſt. quia in iſaac uo
cabitur tibi ſemen. arbi

ſ Si deme nihil ofacit.

trans. quia et a mortuis ſu

ſ quia tantam habuit fidem.

ſcitare poteſt deus. un̄ et eum
in parabolam accepit. fi

ſ habita.

de et de futuris bn̄dixit
iſaac. iacob. et eſau. fide ia

ſ quia cuique propriam benedictionem dedit.

cob moriens. ſingulos fi

ſ xpm. per quem in egipto dn̄i et diſcipline

liorum ioſeph bn̄dixit. et ado

uirgam habuit. uel regnum xpi quia in illo ſignatur.
.i. dignitatem. .i. ioſeph.

rauit faſtigium uirge ei.
fide ioſeph moriens. de profec
tione filiorum iſrl̄ memora

futurę reſurrectionis.

tus eſt. et de oſſibus ſuis manda
uit. fide moiſes natus oc
cultatus eſt menſibus tribus

ſ quia abortu fuit illi infuſa

a parentibus. eo quod uidiſſet

magna gratia uenuſtatis innata ſibi a dono dei.

elegantem infantem. et non
timuerunt regis edictum. fide
moiſes grandis factus. ne
gauit ſe eſſe filium filie pharao
nis. magis eligens affligi

uim in parabolam .i.

N ſ Non ſolum in re. ſed et in ſignificatione. intellexit hic myſterium ſignificari. diuinitas non moritur. ſed aries herens cornibus in te ueprés .i. caro laborans inter iudeos in cornibus crucis potuit deo offerri ſpinis iudaicis iam coronata.

H ſ Iſaac fidem habuit. non ſolum quia benedictus eſt et melior. ſed et quia credidit quod xpianus ſub plantar et benedictione iudeis.

ſ Forte tulerat a filio uirgam quam eidem filius iurabat. et dum eam tenet per uba iuratis. mora adorauit dominum. non non pudebat eum ferre .i. paruum tantus ſignum inſigne poteſtatis filii ſui. in figura magne rei future preſignabatur. H

N ſ De oſſibus. In ſpelunca duplici ſepultis ſunt abraam. yſaac. iacob. et ceteri patres. ubi adam et eua quieſcebant. quia ideo uoluerunt quia in ea terra preuiſerunt naſciturum xpm. ut cum eo reſurgerent.

ſ parentem quia ere debere dominum facturum aliquid magnum per eum cum uiderent adoleſcentis forme.

cū popl'o dī. quā temporā
lis peccati habere iocundi
tatē. Maiores diuicias exi
stimans thesauro egiptiorum.
impperiū xpī. aspiciebat
enim in remunerationē. fide
reliquit egiptū. non ueritus
aīositatē regis. Inuisibilē
enim tamquā uidens susti
nuit. fide celebrauit pa
sca. et sanguinis effusionē.
ne qui uastabat primitiua
eos tangeret. fide transie
runt mare rubrū. tamquā
per aridam terram. quod
experti egipcii deuora
ti sunt. fide muri iericho
corruerunt. in circuitu
dierum. vii. fide raab
meretrix nō periit cū incre
dulis. excipiens exploratores

Quod ꝓ fugit in terrā madian. nō
fuit metus. s; fides. q. credebat se
adeo liberari. Noluit tamē ibi manere. nec eēt causa iactantie si in ap
tū ꝑiculis se ꝑcipitaret. et temptaret
dmq. diabolicū ē. Scīem. q diu hīt qd
faciat nō debet temptare dm. Ut et dns
dedit locū irridis. q ꝑ ꝑeꝑ. Si uos ꝑsecuti
fuerint. f. i. a.

s. ne uideretur casu factū nō fide. s;
aut ut ne uideret fantasia fuisse.

s. Sic s; mundi obstacula cadet. aduoce
ꝑdicantiū du in his temporis eccła nouatur,
circuiens sab. or. bē tre.

cũ pace. Et quid adhuc di
cã? deficiet enim me tẽpus enar-
rantem de gedeon. barach
san son. iepte. dd. samu-
el. & aliis pphis. qui per fidem
devicerunt regna. operati
sunt iusticiam. adepti sunt
repmissiones. optruraverũt
ora leonũ. extinxerũt im
petũ ignis. effugarunt aci-
em gladii. convaluerunt
de infirmitate. fortes fac
ti sunt in bello. castra ver
terunt exterorũ. accepe-
runt mulieres de resur-
reccione. mortuos suos.
alii autẽ di stenti sunt. nõ
suscipientes redemptionẽ.
ut meliorem invenirent
resurrectionẽ. Alii vero
ludibria & verbera experti.

insuper et uincula et carceres.
lapidati sunt. secti sunt. temp
tati sunt. in occisione gladii
mortui sunt. circuierunt
in melotis. et in pellibus ca
prinis. egentes. angustia
ti. afflicti. quibus dignus
non erat mundus. In soli
tudinibus errantes. et in mon
tibus. et in speluncis. et in
cauernis terre. Et hi omnes
testimonio fidei probati. non
acceperunt repromissionem.
deo pro nobis melius aliquid pro
uidente. ne sine nobis con
summarentur. Ideoque et nos
tantam habentes impositam
nubem testium. deponentes
omne pondus. et circumstans nos
peccatum. per patientiam
curramus ad propositum nobis

Melota. uestis de pilis camelorum. uel melus animal. quia tamen cuiusmelota pellis dicitur.

Abel innocentia
Noe longanimitate
Abraam obedientia
Ysaac coniugali castitate
Iacob laboris toleracia
Ioseph pro malo gratie retributione
Moyses mansuetudine
Iosue contra aduersa fiducia
Iob in flagella paciencia

Vel a deo uiles hominibus erant. quia non erat dignus stare inter eos.

Vel illi priores non acceperunt statim primis. sed uitam usque ad finem. cur non. deo pro nobis melius. quia ut uitam immortalem assumerent et gloriosi nobiscum exultarent et sic illi retenti eius fide qui diu expectauerunt regnum. multo magis nos teneamus quod statim accipimus.

C.XII

Nube. id est multitudine sanctorum qui testes sunt fidei. qui ut nube serenos ploranti et frigerant. et doctrinis compluunt.

ad heb. i. c. xii. neq radix amari. sursu germinans i pediat. et p illa iquinet multi. ... ad ephe. ... amaritudo. usq; tollat ...

ſ aug. sup psalmu. Ad te dne leuaui aiam mea. facile tr(ans)na despicit. q diuina 9spexit.

ſ Omia terrena bona contempsit xpc. ut nulli nqueret felicitas. omia terrena mala sustinuit. ut in his n timeret infelicitas.

ſ Q d(ic)it sustinuit cruce. deb(et) ynos aia re. qe ... q cont dictione. Q uasi. aspiente illu q sustinuit. c. Recogitate eu. ut sequamini.

ſ b. In uitat nos ad transitu. n ad reditu. uocat nos in galilea. qd nos dicim(us) ... q sacra ... resurrectionis. p uam nois suo. u nb sit pocius i reditu qua i transitu.

ſ ... efficere timore tribulacionis fide negare
ſ Ite non debetis deficere. qa estis d oblitti consolationis. n debetis obliuisci.

ſ In pub. i caplo. xx. iii. Noli subtrahere a puero disciplina. si eni pcusseris eu uirga n morietur. tu uirga pcutis eu et aiam ei de iferno liberabis.

ſ tribulacio ualet ad tria. ad delenda pecca. ad pbanda justicia. ad demostranda hui(us) uite miseria.

ſ b. tot uberib(us) aurit peta hoim. qt utu tib(us) illustrauit uginis partu.

ſ martirii. — ſ q tant e dator fidei. cur rere

certamen. aspicientes in auc-
tore fidei. et consumatorem
ihm. qui proposito sibi gaudio.
sustinuit cruce confusione
contempta. atq; in dextera
sedis dei sedet. Recogitate n
eum. qui tale sustinuit a
peccatorib; aduersus se
in ipsu contradictionem.
ut non fatigemini anim
mis uris deficientes. Non
du n usq; ad sanguine resi
stitis. aduersus peccatum
repugnantes. et obliti estis
consolationis. que uobis
taq filiis loqtur dicens. No
li fili mi neglegere discipli
na dni. neq; fatigeris. dum
ab eo argueris. Que n dns
diligit. castigat. flagellat
aut omnem filium. quem

ſ Si ... noset no. q. pposito nobis. ... uita cofusione de bemus currere. ul ... posito sibi gaudio. q. uoluer ... rape. ut faceret ... g. q nol ... ... iusti ... humilitatis.

ſ Omnem filiu. ... unicu q sine peccato.
ſ hc apostolus.

recipit. In disciplina perseve
rate. tamquam filiis vobis offert
se deus. Quis enim filius quem non
corripit pater? Quod si extra
disciplinam estis. cuius par
ticipes facti sunt omnes. ergo
adulteri et non filii estis.
deinde patres quidem carnis
nostrae habuimus eruditores.
et reverebamur eos. non multo
magis obtemperabimus
patri spirituum. et vivemus? Et
illi quidem in tempore dierum
paucorum. secundum voluntatem
suam erudiebant nos. hic
autem ad id quod utile est. in
recipiendo sanctificationem
eius. Omnis autem disciplina in
presenti quidem videtur non esse gau
dii. sed meroris. postea autem fructum
pacatissimum per eam exercitati

Salomon. tene disciplinam et ne dimittas eam quia illa est vita tua.
proverbiorum v. Ipse morietur quia non habuit disciplinam et in multitudine stulticie sue decipietur.

b. Si cautelam Sanson et Salomonis devocionem perseverancia retinuisset, nec hic sapientia nec ille viribus privaretur.
b. Unum Job deerat ut flagellatus gratias agere sciret.
granum sinapis nisi conteratur virtutem non ostendit. ita vir sanctus omnes qui in virtutibus redolet in tribulacione ostendit.

Nota non iure vocari patrem eum qui generat adulterio genuerit.

b. Tot habet esse in disciplina discipulus Christi. ut humiliatur ad timorem. erudiatur ad scienciam. exerceatur ad pacienciam et limetur ad gloriam. VII sunt discipline Christi. in flagellis. sputis. clavis. in spinis. potu fellis. colaphis. in lanceatione lateris.

In proverbiis c. xv. Qui abicit disciplinam despicit animam suam. qui autem adquiescit increpacionibus possessor est cordis.

Spiritu. i. animarum quia non de materia ut corpora de patribus.
vel ad utile. s. in recipiendo sanctificationem.

Statis in disciplina si vero quis quod quis potuit obicere et solvat.
Disciplina quandoque pro eruditione et molestias. et disciplina quandoque scientia dicitur.

b. Sic egipcii submersi, sic Jacob ista demonessi submerge debes flagellis.

ſ Man[us] .i. affect[us] ŭ caritatis. quo dm̄ cōplectebam[ini] in olimatin erigite sur- sū ad dm̄. 7 genua .i. fortitudinē que soluta ē refrigidata caritate.

ſ Et rectos. ut ñ aliq[ui]s deviet a ueritate fidei. sic ille q[ui] carnales .o. recip[it] q[ui] deser- tare 7 ñ claudice 7. ut q[ui] timore passionis titubat. ſ[ed] sanet[ur] si erraverit. ul' timuit. ul' recti g[re]ss[us] s[unt] recta intētio i op[er]ib[us].

ſ Sed ñ sūt amici inimicis di. frustra scōs honorat q[ui] sc[ita]tē spernit.

~~Jb. cōtemplantib[us] ad cōtēplacionē accedentib[us] ñ stati occurrit uera suauitas. s[ed] oportet p[ri]us frange corticē act[us] exterioris. postea testa ueteris ... dinis iste peruenit ad nucleū interne suauitatis.~~

ſ Contemplantes. ne dubitetis posse eē 7 ñ pacientes. q[ui]a g[ra]tia di ip[s]a sto ē. 7 ne de- sitis. 7 h[oc] in potestis retinere g[rati]am ne- quā radix .i. delectatio peccati uersa amaritudo 7 ñ uitanda.

ſ Ne q[ui]s for. ut cū fide teneat car[nis] .o. ut concubinā. ꝓphanus p[er] fidē negli- gens. ul' errant aliq[ui] in idos sectato- res esau. in fornicatione 7 castrimar- gia. .i. gl[ute] ventris.

cōtemplantib[us]

Jb. ad cōtemplacionē accedentib[us] ñ stati occurrit uera suauitas. sed oportet p[ri]us frangē corticē act[us] exterioris. postea testā 7 fortitudinis ueteris. 7 sic p[er]ueniet ad nucleū interne suauitatis.

---

reddẽ 7 iustitie. ꝓpter quod
remissas manus. 7 soluta
genua erigite. 7 gressus
rectos facite pedib[us] uris. ut
non quis claudicans erret.
magis aūt sanetur. pacē
sequimini cū oīb[us]. 7 scimoniā.
sine qua nemo uidebit deū.
contēplantes ne quis desit
g[rati]e di. ne q[ua] radix amaritu
dinis sur[sum] sugerminans im
pediat. 7 per illam inq[ui]nen
tur multi. Ne quis for[n]i
cator. aut ꝓphanus. ut esau.
qui ꝓpter unam escam uen
didit primitiua sua.
Scitote
n[a]q[ue] m̄ postea cupiens here
ditare b[e]n[e]dictionē. repro
batus est. Non enim inuenit
penitentie locū. quāquam

ſ ut ura fides recte incedat. ē fidendo q[ui]dē tr. 7 sic p[er] patientiā fides ē p[er]fectio ...

ſ Scimoniā .i. castitatē mentis 7 corp[or]is. ... beati mundo corde.

ſ radix .i. mala cogitatio q[ue] ñ dulces fructus op[er]a. 7 amaros gignit ...

ſ ecce q[ui] p[ro]pter ... g[ra]tiā ... b[e]n[e]dictione.

ſ ita canendū ... mortē ... b[e]n[e]dictionē. rep[ro]batus ... 7 penitentia eis ñ ualeat.

ſ Caruit b[e]n[e]dictione ... penitentie locū ...

cum lacrimis inquisisset eam.
Non enim accessistis ad trac
tabilem et accessibilem
ignem. et turbinem. et caligi
nem. et procellam et tube sonum.
et uocem uerborum. quam qui
audierunt. excusauerunt
se. ne eis fieret uerbum. Non
enim portabant quod dicebatur.
et si bestia tetigerit montem.
lapidabitur. Et ita terribile
erat. quod uidebatur. Moi
ses dixit. Exterritus sum. et
tremebundus. Sed accessistis
ad sion montem. et ciuitatem
dei uiuentis. ierusalem celestem.
et multorum milium angelorum
frequentiam. et ecclesiam primi
tiuorum. qui conscripti sunt in
celis. et iudicem omnium deum. et
spiritus iustorum perfectorum. et

testamenti noui mediatorem

Ihesum. et sanguinis aspersionem.

melius loquentem. quam abel.

Videte ne recusetis loquentem.

Si enim illi non effugerunt. recusantes

eum qui super terram loquebatur.

multo magis. nos qui de celis loquen

tem nobis auertimus. cuius uox

mouit terram tunc. nunc autem re

promittit dicens. Adhuc semel.

et ego mouebo non solum terram. sed et

et celum. Quod autem adhuc. semel

dicit. declarat mobilium trans

lationem. tamquam factorum. ut ma

neant ea que sunt immobilia.

Itaque regnum immobile suscipi

entes habemus gratiam. per quam

seruiamus placentes deo. cum

metu et reuerentia. Etenim deus

noster ignis consumens est. Caritas

fraternitatis maneat in uobis.

Glosses: ſ. Sanguis abel nec ipsum purgauit. — ſ. Sanguis abel uindictam fratricide fratris petiit. iste autem iusta perditoribus impetrauit. — ſ. huius auctoritatis sensum exponit. — ſ. quasi iam mouit cum legem dedit. — ſ. quasi non fuerit motum. — ſ. Quaestio. — ſ. vel habeamus gratiam id est fidem, spem et caritatem ... ſ. ... et amplius addiscas ea que sen serit esse saluti uel maiora. — ſ. Caritas sit in uobis — ſ. hinc moralia instruit.

C.XIII.

ſ b. lucerna ardens et lucens ... lucere et ardere perfectum est.

ſ. Ignis fulgur egreditur. quia mentes tepide per uerbum predicacionis accendit.

ſ. Iere. nonne uerba mea quasi ignis ardens. et quasi malleus conterens petram.

Ignis:
lucet per splendorem in candelabro.	Adhuc modum ignis ipse
urit paleam per consumationem.	
Roborat testam ministrando uires.	
purgat aurum remouendo sordes.	
desiccat pannum reprimendo humorem.	
decoquit panem preparando cibos.	
calefacit nudum expellendo frigus.	

lucet per spiritum sapientie.	Illuminet nos intelligentie scientia.
urit per intellectum.	urat uicia nostra.
decoquit per spiritum consilii.	Roboret constancia.
Roborat per spiritum fortitudinis.	purget paciencia.
purgat per spiritum scientie.	desiccet remouendo superflua.
desiccat per spiritum pietatis.	decoquat ad purum puritatis innocentia.
calefacit per spiritum timoris.	calefaciat contra frigus peccati protectionis umbra.

hospitalitatem nolite obliuisci. Per hanc placuerunt quidam angelis hospicio receptis. Mementote uinctorum tamquam simul uincti. et laborantium. tamquam et ipsi in corpore morantes. Honorabile conubium in omnibus. et thorus inmaculatus. Fornicatores et adulteros iudicabit deus. Sint mores sine auaricia. contenti presentibus. Ipse enim dixit. Non te deseram. neque derelinquam. Ita ut confidenter dicamus. Dominus michi adiutor est. non timebo quod faciat michi homo. Mementote prepositorum uestrorum. qui uobis locuti sunt uerbum dei. quorum intuentes exitum conuersationis. imitamini fidem. Ihesus Christus heri

Aug in lib.

Doctrinis que cont'rie sunt animis .i. diu'se. Gra q'omia p'mittit soluendo a lege 7 firmare cor debetis. 7 n' stu de escis. q' n' p'fuerunt eis ad salutē am bulantib;. n' dico se sustentantib; s; q' p'seuerant studio in eis.

Ite' n' studendū escis. q' h'm' altare .i. corp' x'. in fide cui oblate p'ces 7 op'a tiones accepte sūt dō.

Habem' altare. Refert c'suetudi nē leg'. c' sensū sp'uale. leg' p'ceptū fuit. ut decima die m'sis septimi a fe stiuitate pascali. in festo scil' p'picia tionis accip'ent uitulū 7 hyrcū 7 im molar&t int' castra. quorum sangui nē ferr& 7 solū pontifex. in scā scōrum orat' p' p'l'o. carnes u' ext' castra cremarent' nec ēēt licitū alicui ta b'naculo deseruienti ex ill' comede. x' ē ille uitulus 7 hircus. 7 ipse pō tifex q' intrauit celū int' pellans p' n'. Intra castra .i. int' in immolat' ē: uocib; 7 iudicio iudeorum. s; extra in cruce igne passionis carnes eius sūt cōbuste. altare u' ext' in castra cre mabātur carnes. altare eccle' ē ū consecratur corp' dn'i de quo n' hūt potestatē hedē q' corp'i s'uiūt .i. fornicatores. 7 ebriosi. 7 hui'mōi. Sic x'. sic 7 sūt extra castra .i. c'uer satione sclariū sp'u scō accensi igne con sumūt q'c q'd carnale ē in eis macerān do se. u' in martirio. Sanguis eorum .i. uita laudabil' dō p' x'pm p'sentatur ul' sanguis .i. anime eorum in celis fe runtur. In altari .i. fide offerunt ad q' n' audet accede carnales sclm amantes. p'p q' misteriū inplendū. ih's extra portā passus ē.

7 hodie 7 ipse in scl'a. Doctri
nis uariis & peregrinis
nolite abduci. Optimum
est enim gr'a stabilire cor.
non escis. que non p̄fuerunt ambu
lantib; in eis. Habemus al
tare. de quo edere potesta
tē nō hūt. qui tabernaculo
deseruiunt. Quorum n. aiali
ū infertur sanguis p̄ pecca
to in scā p̄ pontificē. horum cor
pa cremantur extra ca
stra. Propter q̄ 7 ihc ut
scificar& p̄ suū sanguinē
popl'm. extra portā passus
ē. Exeamus ig' ad eū extra
castra. inpperium ei por
tantes. Non hab&mus hic
manentē ciuitatē. s; fu
turam inquirimus. Per ipsū
g' offeramus hostiā laudis

doctrinis &c. q' ap'g grāli citū. c. oib; cibis ut hr' dicabāt aliq' nec p'cem escis assi uere s; bonū ēē. cont'ra quos ap'l' p'

Q' corp' ē tab'na clm q' adt' p' snē ē ca fruiendū.

Quorum n. p' sup' cē allegoriam ui' uetis 7 altaris n'. t. p' bat corp' x'i nō esendū ab his q' ta bnaculo deseruiūt. ad hoc enī corpa aīaliū ext' castra cremantur. & p'p'tea x' ext' portā passus ē ut nos q' corpe 7 sāngine eius mundari ... ip'p'ium 7 an gustias passus tab'naculi delicias deseramus.

P'p' q' ... idem signandū ut ext' car nis c'cupiscentias uiuamus.

porta ē sensus cor pis. in quo nullo x'ps peccauit. 7 nos ext' p'ssi. 7 nos hostio sensuū in eis clausos ext' p'x' mur.

... futuri ... ip'p'iu portemus.

[illegible]

vitulum et hircum et pupillam animalia significat. Agnus est mansuetudinem et innocenciam. hircus est quod caro passibilis et mortalis. aries qui capita et gula pellit et geminos cornu in caritatis. taurus propter fortitudinem resurrectionis. quod crematur cinis efficitur. Peine memoria … accipitur. extra castra est voluptates corporis servire. hisque qui extra castra crematur corpus in memoriale efficitur. Sicut in voluptuose vivunt. non habent efficacem memoriam. Sanguis vituli et illarum est in sancta per pontificem qui ipse pontifex oblatus est patri. ut sic introire in sancta celestia. Vel hoc secundum corpus crematur. id est in vinis et aliis laboribus affliguntur extra voluptates carnis. quorum sanguis infertur. quia hoc tantum est sanguis Christi quibus solis per eum patet quem intrant in sancta. Quod totum est illis tantum per eum sanguis Christi qui voluptates deserit et corpus affligit.

scilicet per eum. id est fructum labiorum nostrorum

confitencium nomini eius. Bene

ficencie autem et communicaci-

onis. nolite oblivisci. talibus

enim hostiis promeretur deus. Obe

dite prepositis vestris et subiacete

eis. Ipsi enim pervigilant. quasi ra-

tionem pro animabus vestris reddituri.

ut cum gaudio hoc faciant. et non

gementes. Hoc enim non expedit

vobis. Orate pro nobis. Confi

dimus enim quia bonam consci

entiam habemus in omnibus bene

volentes conversari. Amplius

autem deprecor vos hoc fa-

cere. quo celerius resti-

tuar vobis. Deus autem pacis qui

eduxit de mortuis pasto

rem magnum ovium in sangui

ne testamenti eterni do

minum nostrum Iesum Christum. aptet.

Beneficientie. est evacuata sententia per vos de gula. redit ad mores. beneficientie. id est largitatis in alios. et si in vestra substantia sit ablata. tamen ex his que habetis elemosinas date. quia sunt non deserentes collectam.

hoc faciant. id est reddant rationem deo securi de premio. et non gementes de vestra dampnatione.

Accusabatur quod suam gentem negligeret. et ostendit se affectum habere ad omnes iudeos et gentiles.

Pastor est factus per effusionem sanguinis sui. quo confirmavit testamentum.

atore ꝑfectu ꝑtra ura ducatu ꝑstare uelitis. l'. transitu.
uitulus lucas. leo marc9 auis q; ihs iohes.
ſ. ~~hgo iohes auis~~ uitul9. lucas. leo marc9.
e ho mateus. iiii. or ista ds.
e ho nascedo. uitul9 morte paciedo.
e leo surgendo. iouis ales suma petedo. (aqla i ascensioe.)
aug. qqs amat dictis absetu u rodre uita.
hac mesa i digna nouit ee sibi.
ſ crede do credasq; dm pl9 credo ualere
credere i dm qua ei uel eu.
ſ eur9 ab aurora dat flamma uoce sonora.
ocasu gefir9 tenet atro turbine dir9.
crescit lege di pra austro meridies.
ou9 e austro boreas turbine seuuo.
ſ hiemps cedit ret° catedrato simone pet°.
ver fugat urban9. estate siphorian9 t
festu clemetis hiemis cap e orietis.
+ et q t' restat autuni tepora ꝑstat.
ſ uult crux. lucia. cinis. 7 g. carismata pia.
ut des pia uota quarta seques feria.
agt. ſ qqs amat dictis absetu rodre uita
hac mesa i digna nouit ee sibi.

Siqs hac oroné frequet dixit male ogitacioes sibi n poterut ꝑuale. t. cu x crucif9 eet oblatu e ei fel 7 acetu 7 cu gustasset bibe noluit. sumes materia ab istis 7 dices dne ihu x ia gustaui hac mala ogitacione nolo bibe. ꝑ amore tuo dimitto. signa cor tuu signu crucis dni crucifixi. hac mala emissione a corde mo expelle.

b amaricat nimietas. salit 7 saperat sobetas.
ſ aug. ſ quanto meli9 eet q femine eox lana facent q i illa die menis saltitaret.

Cu ihus x eet i cruce obtulerut ei fel 7 acetu. 7 cu gustass; noluit bibe. dne ihu x hac mala cogitacione gustaui. s; nolo bibe ꝑ tuo amore dimitto hoc. +. ihu x hac mala cogitacione expelle d corde mo 7 aio.

ſ dix petr9 ad ihm. ece nos relqim9.
oib9 exuti ꝓ ; nos tua iussa secuti.
Que maneat merces. dic rex de cuncta corrtes.
ante meu uultu cu nil remanebit i ultu.
iudiciu mecu tractabitis oib9 equ.

ſ ope. ſ ope.
Vos in oi ... bono. ut facia-
ſ ip. q a ñ er uobis.
tis voluntate eius. faciens
ſ n ope carnales. o.
in uobis. q placeat cora se. p
ſ n carnalib9. obseruantus
ihm xpm. cui gla in scla
sclox. amen.

Rogo au uos fres. ut sufferat-
ſ eplam q e consolatio. 7 adortatio ꝑ dica i ammonitio.
tis uerbu solatii. Etenim ꝑpau-
cis scripsi uob. Cognoscite fra-
ſ a me i nstet quoi ... l adꝑdicandu
trem nrm timotheu dimissu.
directu. ~~l adꝑdicandu~~ l forsitan acarcere. ſ in lisco dit
cu quo si celerius uenerit. in
attentos.
debo uos. Salutate oms ꝑpo-
ſ Subiectos.
ſ in bapt.
sitos uros. 7 omis scos. Salu-
uos ſ nota a roma scripsisse.
tant de italia fratres.
GRA CVM OMNIBVS
VO BIS AMEN.

Audacter [illegible] / aggero. i. cumulo.
/ bacteres. i. ponere [illegible] maones. / cementum. i. malta.
trulla. i. pala. cum qua planat [illegible] ubi gratia. uir fortissimus. in.
i. quasi duo podra. / didragme. e. / dragma. e. dr.
didragma. is. neutr. g. [illegible] iterum b. u. freqn. n. d. c. dragm
suauis cetu. ubi gratia. [illegible] nugacia. / nuga. / cleba. [illegible]
[illegible] pot. paruus [illegible]
[illegible] piguedo interne [illegible] e sugia porci [illegible] coquina.
[illegible] cotinu. i. uirmiculus rubicundus.
[illegible] / Rumphea. i. spata. / antidotum. i. andatum.
[illegible] / cautio. is. i. cartula facta per manum tabelliun. patrimonium.
/ diapsalma. i. diuisio psalmorum / postis. i. limes domus. / [illegible] Ezechiel
[illegible] adonis. is. i. amasius ueneris. ubi mulieres plangebant adonidem.
fautor sermonum. i. qui fouet eos.
[illegible] labia mea aperies. sicut in perfectione. in benedicendo domino. perfectionem
[illegible] sufficientes cogitare aliquid
[illegible] in epistola. ii. ad cor. i. c. m. non sumus sufficientes [illegible] uenite benedicti
[illegible] perfectione uii in [illegible] ad dispensa
[illegible] eulogium. i. bonus sermo. paranimphus. i. dispensa
[illegible] / contribules. i. aduersarios.
/ Jeremias dicit de destructione jerusalem. iudis. expecta reexspecta. modicum ibi. modicum ibi. / ligr. i. gremium [illegible]
[illegible] affirmandi. / abissus abissum
inuocat. [illegible] / quia comederunt iacob et locum eius d.
/ antropes. i. arbor [illegible] / paranimphus dicitur a parage
iuxta. et nimpha que est puella. inde paranimphus. i. iuxta puellam.
/ filia faraonis [illegible] margine.
/ moises interfecit egiptium et abscondit eum in sabulo. [illegible] sabon.
[illegible] rationabiles. / iurauit dominus et non
/ Jubilate deo omnis terra. i. omnes rationabiles. / anima que peccauit ipsa morietur
penitebit eum. i. firmiter promisit. / anima que peccauit ipsa mori-
tur. i. [illegible] peccauit mortaliter. [illegible]
/ ~~qui peccat in filium. i. per impotentiam dimittetur ei~~
/ qui peccat in patrem per impotentiam dimittetur ei. qui peccat
in filium. i. per ignorantiam. dimittetur ei. qui peccat in spiritum
sanctum. i. ex mera malignitate. non remittetur ei. hoc
seculo neque in futuro. [illegible] in spiritum quia nemo
/ nemo ascendit in celum nisi qui de celo descendit et c.
et descenderet aliquis nisi ascenderet. / nemo iustus nisi solus dominus [illegible] ex
se. neque petrus uel paulus [illegible]
[illegible] i. largiciones. [illegible] cartaista [illegible] subtr.
/ si quominus dixisse [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ siq. i. si aliquo minus dixisse ubi
ego uado ut parare locum. / [illegible] si ita non
ego uado [illegible] intellectus
~~[illegible] affectus~~ [illegible] ~~affectus~~. discretiones. [illegible]
operationes. [illegible] ~~[illegible]~~ affectus.

[illegible] agit cum sacerdote [illegible] a peccatum.
[illegible] sacerdos [illegible] penitentia.

Vos amice

[illegible] cateris [illegible]
Et pedes [illegible] mentiuntur;
Inferni [illegible];
/ Nichil est [illegible] retinuit. qui tesaurum pudoris amisit.
/ Satum est mensure iuxta morem palestine modium et dimidium
capiens. / nouem sunt pene inferni. ignis. frigiditas. [illegible]
fetor. tenebre. error. uincula. flagella. confusio.
/ Inglumi sunt fuscetes. [illegible] herba [illegible]
/ Beatus bernardus [illegible] studiosos in lectione [illegible]
et tepidos in oratione. / dicit ecclesiasticus In omnibus operibus tuis esto uelox
et omnis infirmitas non occurret tibi. / Salomon. punge oculum et deducit
lacrimas. punge cor et producit sapientiam. / Benedicat nos deus. deus patris filii
ipse spiritus sanctus
noster. benedicat nos deus. [illegible]
/ non sentit qui consentit. sed sentit qui dissentit. [illegible]
i. c. ū.
/ agonizare pro anima tua et usque ad mortem certare pro iustitia [illegible]
expugnabit pro te inimicos tuos. / Non tardes conuerti ad dominum et non
differas de die in diem. subito enim uenit ira illius et in tempore
uindicte disperdet te. In ecclesiastico. / custodi legem atque consi-
lium meum et erit uita anime tue et gratia faucibus tuis. tunc
ambulabis fiducialiter in uia tua et pes tuus non impinget. [illegible]
/ ~~[illegible]~~ secundum istoriam intelligimus ierusalem terrestrem. secundum
allegoriam. ecclesiam. secundum anagogiam ierusalem celestem. secundum
moralitatem animam cuiusque fidelis. / per istoriam quod factum sit
dicimus. per tropologiam. i. moralitatem quid faciendum sit cognos-
cimus. per allegoriam quid rebus prefiguratum sit intelligimus.
per anagogen inuisibilia dei per ea que facta sunt intellecta conspicimus.
/ iiii. or sunt elementa. ignis. aqua. aer. et terra. de igne fecit solem
et lunam. de aere. uentos. de aqua uolatilia et pisces. de terra hominem.
/ alter gradus animus in firmus. sedes prima uita una. [illegible]
nullus fructus. lingua magniloqua [illegible]
/ [illegible] facit dificultatem in sancta scriptura [illegible] locutionis
identitas [illegible] in nono c. ecclesiastico. [illegible] mulieris [illegible]
admirati [illegible] ecclesiastico c. non
ne accedas ad mulierem multiuolam. ne forte incidas in laqueos illius. [illegible]
cum saltatrice ne asiduus sis et ne audias illam ne pereas [illegible]
/ Sic iuxta aquas crescit herba uiridis. sic concupiscentia [illegible]
/ [illegible] primas cathedras. carebit sedis [illegible]
/ O peruersa abusio filiorum adam. quia cum ascendere sit difficillimum. descendere
facillimum. ipsi facile ascendunt et difficile descendunt. parati ad [illegible]
ecclesiasticos suscipiendos ipsis angelicis humeris formidandos.
/ facite uobis amicos de mamona iniquitatis ut cum defeceritis recipiant uos in eterna
tabernacula.
/ Melior est sapientia cunctis opibus preciosissimis. omne desiderabile non [illegible]
/ [illegible] i. maxime.
iiii. or modis redeunt peccata post penitentiam. [illegible]
[illegible] in peccato penitentie. quod [illegible]
/ ~~[illegible]~~ [illegible] indulgentia [illegible]
[illegible] in purgatorio. / Sacerdos debet [illegible] confessori [illegible]
penitentia in remissione suorum peccaminum [illegible]
aliorum. [illegible] / [illegible] ieiunat in mortali peccato [illegible]
/ Non debemus bibere [illegible] ex magna [illegible]
non debemus [illegible] lectura [illegible]
non ieiunat. [illegible] debet ieiunare [illegible] peccat
mortaliter. [illegible]
/ ab adam usque ad diluuium. anni. [illegible] ad diluuio usque ad
abraam. anni. cc. nongenta. ii. ab abraam usque ad d. anni
nongenti xxx iiii et ii. a d usque ad transmigrationem babi- [illegible]
lonis. quadringenti et sexaginta anni. a transmigratione babilonis [illegible]
usque ad [illegible] quingenti octoginta et viii. anni.
/ [illegible] resurrexit a mortuis non aparuit discipulis [illegible]
[illegible] in fractione panis in forma corruptibili. sed miraculose.
/ [illegible] In illis tribus diebus quando corpus eius fuit in sepulcro anima
recessit a corpore. sed diuinitas non recessit ab anima [illegible]
/ dicit augustinus totus fuit in sepulcro. totus in inferno. totus in celo.

Aue dico uenies uale dico recedes.

hoc [illegible] [illegible] aue [illegible] uale [illegible]

Diui
pauli
eplīe

H2097

D PAULI
EPISTOLÆ
M·S·XI[illegible]·S·

457